

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ & ΚΡΙΣΕΩΝ

POST GRADUATE PROGRAM
ENVIRONMENTAL, DISASTER & CRISES MANAGEMENT STRATEGIES

Μεταπτυχιακή Διατριβή Ειδίκευσης

Master Thesis

Η συνεισφορά του Στρατού Ξηράς στην αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών στην Ελλάδα. Είκοσι χρόνια κοινωνικής προσφοράς (1998 - 2017).

The contribution of the Hellenic Army to the treatment of natural disasters in Greece. Twenty years of social contribution (1998 - 2017).

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΡΕΤΣΑΣ / NIKOLAOS GKRETSAS

A.M. / R.N. : 16043

Ειδικές Εκδόσεις / Special Publications:

No. 2018162

Αθήνα, Ιούνιος 2018

Athens, June 2018

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ & ΚΡΙΣΕΩΝ

POST GRADUATE PROGRAM
ENVIRONMENTAL, DISASTER & CRISES MANAGEMENT STRATEGIES

Μεταπτυχιακή Διατριβή Ειδίκευσης

Master Thesis

Η συνεισφορά του Στρατού Ξηράς στην αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών στην Ελλάδα. Είκοσι χρόνια κοινωνικής προσφοράς (1998 - 2017).

The contribution of the Hellenic Army to the treatment of natural disasters in Greece. Twenty years of social contribution (1998 - 2017).

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΡΕΤΣΑΣ / NIKOLAOS GKRETSAS

A.M. / R.N. : 16043

Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή:

Δρ. Ε. Λέκκας,
Καθηγ. ΕΚΠΑ

Δρ. Σ. Λόζιος,
Επικ. Καθηγ. ΕΚΠΑ

Δρ. Π. Νάστος,
Καθηγ. ΕΚΠΑ

Εξειδικευμένη Επιστημονική Καθοδήγηση:

Δ. Ρούκας
Ψυχίατρος - Ψυχοθεραπευτής

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελίδα
Κατάλογος Εικόνων	iv
Κατάλογος Διαγραμμάτων	vi
Κατάλογος Πινάκων	vii
Κατάλογος Χαρτών Απεικόνισης Καταστροφών Εικοσαετίας 1998 - 2017	viii
Περίληψη	ix
Abstract	x
Ευχαριστίες	xi
Συντμήσεις	xii
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
Γενικά	1
Ελληνική Αναγκαιότητα	4
Σκοπός	5
Περιορισμοί και Προϋποθέσεις	5
Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ «Α» ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ	
Γενικά	7
Καταστροφές	8
Ταξινόμηση Καταστροφών	9
Φυσικές Καταστροφές	10
Γεωλογικές Καταστροφές	10
Σεισμοί	10
Ηφαιστειακές Εκρήξεις	13
Κατολισθήσεις	14
Τσουνάμι	14
Υδρομετεωρολογικές Καταστροφές	15
Πλημμύρες	16
Τροπικές Καταιγίδες	16
Χιονοθύελλες	17
Δασικές Πυρκαγιές	17
Καύσωνες	19
Ανθρωπογενείς Καταστροφές	19
Φυσικο-Τεχνολογικές Καταστροφές	20
Κρίσεις	21
Χαρακτηριστικά της Κρίσης	22
Σχέση Καταστροφής - Κρίσης	23
Διαχείριση Κρίσεων και Καταστροφών	24
Βασικές Έννοιες	24

Κίνδυνος	24
Τρωτότητα	24
Ευπάθεια	24
Ικανότητα	24
Διακινδύνευση	25
Κύκλος Διαχείρισης Καταστροφών	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ «Β» ΕΝΟΠΛΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ	
Γενικά	27
Επέμβαση Στρατιωτικών Δυνάμεων σε Έκτακτες Καταστάσεις Αντιμετώπισης Καταστροφών Παγκοσμίως	28
Δυνατότητες Στρατιωτικών Δυνάμεων	33
Πολιτικο-Στρατιωτική Συνεργασία στις Επιχειρήσεις Παροχής Ανθρωπιστικής Βοήθειας	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ «Γ» ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ - ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΞΗΡΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ	
Γενικά	42
Αρμοδιότητα Ελληνικού Υπουργείου Εθνικής Άμυνας	42
Συνδρομή Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων	44
Δυνατότητες Συνδρομής του ΣΞ της Ελλάδας	45
Φάσεις Κινητοποίησης ΣΞ	45
Συνήθης Ετοιμότητα	46
Αυξημένη Ετοιμότητα	46
Άμεση Κινητοποίηση - Επέμβαση	46
Αποκατάσταση - Αρωγή	46
Σχέδια Αρμοδιότητας ΓΕΣ	46
Αντιμετώπιση Πυρκαγιών	46
Αντιμετώπιση Πλημμυρών	47
Αντιμετώπιση Σεισμών	48
Αντιμετώπιση Έντονης Χιονόπτωσης	49
Εξειδίκευση Τμημάτων ΣΞ	49
Πτητικά Μέσα Αεροπορίας Στρατού	50
747 Ειδικό Τάγμα Μηχανικού	51
Ειδικός Διακλαδικός Λόγος Πυρηνικής Βιολογικής Χημικής Άμυνας	52
Τμήματα Επιφυλακής ΣΞ	53
Τμήματα Εξειδικευμένου Προσωπικού	53
Τμήματα Μηχανικού	53
Αντιμετώπιση Εκτάκτων Αναγκών Λόγω Μεγάλων Ανθρωπίνων Απωλειών	54

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ «Δ» Ο ΣΤΡΑΤΟΣ ΞΗΡΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ
ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ ΤΑ ΕΤΗ 1998 - 2017**

Γενικά	55
Έτος 1998	58
Έτος 1999	60
Έτος 2000	62
Έτος 2001	64
Έτος 2002	65
Έτος 2003	66
Έτος 2004	67
Έτος 2005	68
Έτος 2006	69
Έτος 2007	71
Έτος 2008	72
Έτος 2009	74
Έτος 2010	75
Έτος 2011	76
Έτος 2012	78
Έτος 2013	80
Έτος 2014	81
Έτος 2015	83
Έτος 2016	84
Έτος 2017	86

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ «Ε» Ο ΣΤΡΑΤΟΣ ΞΗΡΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΤΑ ΕΤΗ 2015 - 2017**

Γενικά	90
Η Εμπλοκή των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων στη Μεταναστευτική Κρίση	91
Έτος 2015	93
Έτος 2016	96
Έτος 2017	98

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ «ΣΤ» ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΤΟΥ
ΣΤΡΑΤΟΥ ΞΗΡΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**

Γενικά	101
Αποτίμηση της Προσφοράς του ΣΞ στην Αντιμετώπιση Καταστροφών	102
Αποτίμηση της Προσφοράς του ΣΞ στην Αντιμετώπιση της Μεταναστευτικής Κρίσης	106
Η Αναγκαιότητα της Πολιτικοστρατιωτικής Συνεργασίας	107
Αντί Επιλόγου	108
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χάρτες	110
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	131

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

	Σελίδα
Εικόνα 1: Σίφωνες στην Ελλάδα το 2017	4
Εικόνα 2: Διαμόρφωση του ελληνικού Αιγαιακού τόξου και του κυπριακού τόξου	11
Εικόνα 3: Σεισμικότητα ευρύτερου ελλαδικού χώρου στη χρονική περίοδο 1900-2009	12
Εικόνα 4: Το ελληνικό ορογενετικό τόξο, όπου σημειώνονται σχηματικά οι οροσειρές και τα ηφαίστεια	13
Εικόνα 5: Σημαντικότερα καταγεγραμμένα τσουνάμι στον ελληνικό χώρο	15
Εικόνα 6: Συνολικός αριθμός δασικών πυρκαγιών την περίοδο 1983-2008 ανά νομό	18
Εικόνα 7: Πυρκαγιά στο διυλιστήριο Cosmo Oil στην Iihara, ανατολικά του Τόκιο μετά από τον σεισμό και το τσουνάμι στο Tohoku το 2011	21
Εικόνα 8: Σχέση τρωτότητας - ευπάθειας ικανότητας	25
Εικόνα 9: Διαδικασία εκτίμησης διακινδύνευσης σε σχέση με τους παράγοντες που τη δημιουργούν	25
Εικόνα 10: Φάσεις και στάδια του κύκλου διαχείρισης καταστροφών	26
Εικόνα 11: Διανομή τροφίμων από τον πακιστανικό στρατό σε θύματα του ισχυρού σεισμού της 08 Οκτωβρίου 2005 σε ορεινή περιοχή του Βορείου Πακιστάν	28
Εικόνα 12: Διανομή ανθρωπιστικής βοήθειας από αμερικανικές δυνάμεις στο πλαίσιο της επιχείρησης του NATO στις 17 Οκτωβρίου 2005 στο Oghi του Πακιστάν	29
Εικόνα 13: Έντονη παρουσία στρατιωτικών δυνάμεων στη Νέα Ορλεάνη στην επιχείρηση αντιμετώπισης του τυφώνα KATRINA	30
Εικόνα 14: Δεκάδες χιλιάδες στρατιώτες συμμετέχουν σε επιχείρηση έρευνας και διάσωσης αγνοουμένων θυμάτων μετά από τον σεισμό και το τσουνάμι στο Tohoku της Ιαπωνίας	32
Εικόνα 15: Στρατιώτης μεταφέρει ηλικιωμένη γυναίκα στην πόλη Kesennuma στην επαρχία Miyagi	33
Εικόνα 16: Ανάπτυξη καταυλισμού από ισπανικές δυνάμεις του NATO στην πόλη Arja στην επαρχία Bagh του Πακιστάν τον Οκτώβριο 2005	37
Εικόνα 17: Βαριά μηχανήματα ΜΧ των πολωνικών δυνάμεων του NATO στην πόλη Bagh του Πακιστάν τον Οκτώβριο 2005	39
Εικόνα 18: Προσωπικές επαφές αξιωματούχων του NATO με πακιστανούς εκπροσώπους ΜΚΟ και Αξιωματικούς του Στρατού στην πόλη Bagh του Πακιστάν τον Οκτώβριο 2005	40
Εικόνα 19: Αποστολή συνοδείας του ΕΛΛΑΣΟΜ και παράδοση του	41

νοσοκομείου στις αρχές της πόλης Wajid στη Σομαλία τον Φεβρουάριο 1994	
Εικόνα 20: Το μοιραίο Ε/Π UH-1H ΕΣ 633 που κατέπεσε μετά την κατάσβεση δασικής πυρκαγιάς στην περιοχή Περιστεριά του Αιγείου Δράμας στις 15 Σεπτεμβρίου 1994 με αποτέλεσμα τον θάνατο 3 στελεχών του ΣΞ και 7 δασοπυροσβεστών	50
Εικόνα 21: Φόρτωση υγειονομικού υλικού του ΣΞ σε αεροσκάφος C-130H για αποστολή στον Λίβανο	74
Εικόνα 22: Συνδρομή του ΣΞ στην αποκομιδή των απορριμμάτων της Θεσσαλονίκης	76
Εικόνα 23: Συνδρομή του ΣΞ στην κατάσβεση της πυρκαγιάς στις Φέρες Έβρου	77
Εικόνα 24: Συνδρομή του ΣΞ στον καθαρισμό ακτών	80
Εικόνα 25: Συνδρομή του ΣΞ στον σεισμό της Κεφαλονιάς	81
Εικόνα 26: Συνδρομή του ΣΞ στις πλημμύρες στη Σκόπελο	
Εικόνα 27: Αποκατάσταση οδικού δικτύου στην Ικαρία	83
Εικόνα 28: Συνδρομή στις πυρκαγιές στη Χίο και την Εύβοια	85
Εικόνα 29: Συνδρομή στις πλημμύρες στη Λέσβο και τη Μεγαλόπολη	85
Εικόνα 30: Αποκατάσταση πρόσβασης στην Ι.Μ. Οσίου Γρηγορίου	85
Εικόνα 31: Αποχιονισμός στον Άγιο Ευστράτιο και τη Μυτιλήνη	87
Εικόνα 32: Περισυλλογή και μεταφορά Ε/Π στον Σχινιά Αττικής	89
Εικόνα 33: Επεισόδια μεταξύ προσφύγων και διαμαρτυρόμενων μεταναστών στην Ειδομένη	92
Εικόνα 34: Απαράδεκτες συνθήκες διαβίωσης μεταναστών	94
Εικόνα 35: Το Κέντρο Πρώτης Υποδοχής στα Λέπια Λέρου	95
Εικόνα 36: Το Κέντρο Πρώτης Υποδοχής στο Χαλκειός της Χίου	96
Εικόνα 37: Η πρώτη ανακοίνωση του ΚΕΣΟΔΜΕ	97
Εικόνα 38: Οι δομές φιλοξενίας μεταναστών στο Κουτσόχερο Λάρισας (σκηνές στην ύπαιθρο) και στο ΤΟΣΚΕΔΠ Λαγκαδά στη SINATEX ΑΕΒΕ (σκηνές σε κλειστό χώρο)	98
Εικόνα 39: Καταγραφή στη δομή φιλοξενίας Νέας Καβάλας	100
Εικόνα 40: Ο D. Cameron συγχαίρει τους Βρετανούς στρατιώτες κατά τη διάρκεια των πλημμυρών στη βόρεια Αγγλία στις 28 Δεκ 2015	101
Εικόνα 41: Αντιμετώπιση πυρκαγιών από τον ΣΞ	106

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

	Σελίδα
Διάγραμμα 1: Αριθμός καταστροφών και συνολικός αριθμός πληθυσμού που επηρεάστηκε το χρονικό διάστημα 1990-2016	2
Διάγραμμα 2: Αριθμός καταστροφών και συνολικό κόστος ζημιών το χρονικό διάστημα 1990-2016	3
Διάγραμμα 3: Αριθμός ανά τύπο καταστροφών το χρονικό διάστημα 1998-2017	7
Διάγραμμα 4: Σταδιακή εμπλοκή στρατιωτικών δυνάμεων ΗΠΑ στην επιχείρηση αντιμετώπισης του τυφώνα KATRINA	31
Διάγραμμα 5: Συλληφθέντες μη νόμιμοι αλλοδαποί, για παράνομη είσοδο και παραμονή από Αστυνομικές και Λιμενικές Αρχές τη δεκαετία 2006-2015	91
Διάγραμμα 6: Συλληφθέντες μη νόμιμοι αλλοδαποί, για παράνομη είσοδο και παραμονή ανά μεθόριο από Αστυνομικές και Λιμενικές Αρχές για το έτος 2015	94
Διάγραμμα 7: Συλληφθέντες μη νόμιμοι αλλοδαποί, για παράνομη είσοδο για τα έτη 2015-2016	96
Διάγραμμα 8: Συλληφθέντες μη νόμιμοι αλλοδαποί, για παράνομη είσοδο για τα έτη 2016-2017	99
Διάγραμμα 9: Συνολική συνδρομή του ΣΞ στην αντιμετώπιση καταστροφών τα έτη 2008-2017	103
Διάγραμμα 10: Αποτίμηση κοινωνικής προσφοράς ΣΞ για τα έτη 2008-2017	104
Διάγραμμα 11: Ώρες αεροπυρόσβεσης με τα μέσα της ΑΣ για τα έτη 1998-2017	105

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

	Σελίδα
Πίνακας 1: Πίνακας καταστροφών και αρμόδιοι φορείς για τη σχεδίαση της αντιμετώπισής τους	43
Πίνακας 2: Οι δέκα πιο θανατηφόρες φυσικές καταστροφές στην Ελλάδα από το 1900 έως το 2015 με βάση τα στοιχεία της EM-DAT	55
Πίνακας 3: Οι δέκα πιο ζημιογόνες φυσικές καταστροφές στην Ελλάδα από το 1900 έως το 2015 με βάση τα στοιχεία της EM-DAT	56
Πίνακας 4: Συγκεντρωτική καταγραφή σοβαρότερων περιστατικών και αιτηθέντα ποσά αποζημιώσεων το χρονικό διάστημα 1993-2014	56
Πίνακας 5: Ποσοτική κατανομή των περιστατικών φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών στην Ελλάδα το χρονικό διάστημα 1998-2017	57
Πίνακας 6: Τα πλέον θανατηφόρα περιστατικά φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών στην Ελλάδα το χρονικό διάστημα 1998-2017	57
Πίνακας 7: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 1998	58
Πίνακας 8: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 1999	61
Πίνακας 9: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2000	62
Πίνακας 10: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2001	64
Πίνακας 11: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2002	66
Πίνακας 12: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2003	67
Πίνακας 13: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2004	68
Πίνακας 14: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2005	68
Πίνακας 15: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2006	70
Πίνακας 16: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2007	71
Πίνακας 17: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2008	73
Πίνακας 18: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2009	74
Πίνακας 19: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2010	75
Πίνακας 20: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2011	77
Πίνακας 21: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2012	79
Πίνακας 22: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2013	80
Πίνακας 23: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2014	82
Πίνακας 24: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2015	84
Πίνακας 25: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2016	86
Πίνακας 26: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2017	87
Πίνακας 27: Η συνδρομή του ΣΞ στη μεταναστευτική κρίση το έτος 2016	98
Πίνακας 28: Η συνδρομή του ΣΞ στη μεταναστευτική κρίση το έτος 2017	99

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΧΑΡΤΩΝ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ ΕΙΚΟΣΑΕΤΙΑΣ 1998 - 2017

	Σελίδα
Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 1998	110
Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 1999	111
Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2000	112
Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2001	113
Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2002	114
Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2003	115
Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2004	116
Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2005	117
Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2006	118
Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2007	119
Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2008	120
Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2009	121
Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2010	122
Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2011	123
Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2012	124
Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2013	125
Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2014	126
Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2015	127
Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2016	128
Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2017	129
Η συνδρομή του ΣΞ στη μεταναστευτική κρίση τα έτη 2015-2017	130

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τα τελευταία είκοσι χρόνια οι καταστροφές έχουν επηρεάσει σχεδόν 70% του πληθυσμού της γης και έχουν προκαλέσει αρκετά τρισεκατομμύρια δολάρια ζημιές. Οι φυσικές και ανθρωπογενείς καταστροφές δεν επηρεάζουν μόνο τα άτομα και τις κοινότητες αλλά και τις οικονομίες, τις κυβερνήσεις και το διεθνές σύστημα. Αν και η προστασία και η αρωγή των κατοίκων κατά τη διάρκεια των καταστροφών αποτελεί ευθύνη κυρίως των τοπικών αρχών και των εθνικών κυβερνήσεων, συνήθως σε περιπτώσεις εκτεταμένων κρίσεων, οι πολιτικές δομές αποδυναμώνονται και χάνουν την ικανότητα της άμεσης ανταπόκρισης. Στο πλαίσιο του αυξανόμενου αριθμού καταστροφών και της επακόλουθης πίεσης για άμεση ανταπόκριση, το ζήτημα της συμμετοχής των Ενόπλων Δυνάμεων στην αντιμετώπιση των καταστροφών αποτελεί πεδίο έντονης διαπραγμάτευσης.

Στην Ελλάδα ουδέποτε υπήρξε θέμα με την εμπλοκή του Στρατού στις επιχειρήσεις αντιμετώπισης καταστροφών. Αντιθέτως, η στρατιωτική παρουσία και αρωγή ήταν πάντα ευπρόσδεκτη τόσο από τις πολιτικές αρχές, όσο κυρίως από τους πληγέντες κατοίκους. Έτσι εξηγούνται τα υψηλά ποσοστά αποδοχής που απολαμβάνουν οι Ένοπλες Δυνάμεις γενικότερα, σε σύγκριση με άλλους κυβερνητικούς ή μη οργανισμούς, από τον πληθυσμό της Ελλάδας.

Από τα στοιχεία που παρουσιάζονται για τα έτη 1998-2017, συμπεραίνεται η αποτελεσματική χρησιμοποίηση στρατιωτικού προσωπικού και μέσων σε περίπου 1.400 περιπτώσεις άμεσης επέμβασης και συνδρομής σε επιχειρήσεις αντιμετώπισης φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας. Αξιοσημείωτο είναι το ποιοτικό εύρος της προσφοράς του Στρατού, αφού εκτός από τις συνήθεις επεμβάσεις για την αντιμετώπιση καταστροφών, όπως πυρκαγιές, σεισμοί, χιονοπτώσεις και πλημμύρες, έχουν καταγραφεί εμπλοκές, που αφορούν σε αντιμετώπιση βιολογικών και τεχνολογικών καταστροφών (αποκομιδή απορριμμάτων, μείζονα ατυχήματα, κ.ά.). Αλλά και η παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας στο εξωτερικό είναι πολύ σημαντική, αφού στη διάρκεια της εικοσαετίας πραγματοποιήθηκαν πάνω από 30 δράσεις ανάλογου χαρακτήρα. Επιπρόσθετα, η άμεση εμπλοκή του στρατιωτικού προσωπικού στην αντιμετώπιση της μεταναστευτικής κρίσης την περίοδο 2015-2017, αποτελεί από παράδειγμα της ετοιμότητας του Στρατού να αναλάβει με απόλυτη επιτυχία οποιαδήποτε αποστολή. Η ολοκλήρωση των δομών φιλοξενίας και η διαχείρισή τους υπό δύσκολες συνθήκες αποτέλεσε πραγματικό άθλο, που προβλήθηκε στο εξωτερικό και το εσωτερικό της Ελλάδας.

Με τον τρόπο αυτό η συνεχής και αδιάλειπτη παρουσία στρατιωτικού προσωπικού σε αποστολές ειρηνικής περιόδου εδραίωσε την αντίληψη της κοινής γνώμης περί κοινωνικής προσφοράς του Στρατού και εμπέδωσε αίσθημα ασφαλείας στους κατά τόπους πληθυσμούς.

ABSTRACT

Over the past twenty years, disasters have affected nearly 70% of the earth's population and have caused several trillion dollars in damages. Natural and man-made disasters affect not only individuals and communities but also economies, governments and the international community. Although the protection and assistance of residents during disasters is mainly the responsibility of local authorities and national governments, usually in cases of widespread crises, civil protection structures weaken and lose the ability to respond immediately. In the context of the increasing number of disasters and subsequent pressure for immediate response, the question of the involvement of the Armed Forces in dealing with disasters is an area of intense negotiation.

In Greece, the involvement of the Army in disaster relief operations has never been an issue. On the contrary, military presence and assistance have always been welcomed by both the political authorities and the affected population in particular. This explains the high acceptance rates enjoyed by Hellenic Armed Forces, compared to other governmental or non-governmental organizations, by the population of Greece.

From the data presented for the years 1998-2017, it is concluded the effective use of military personnel and means in approximately 1.400 cases of direct intervention and assistance to operations dealing with natural and man-made disasters throughout the Greek territory. The quality of Hellenic Army's contribution is remarkable, since apart from the usual disaster relief interventions, such as fires, earthquakes, snow and floods, there have been recorded cases concerning the treatment of biological and technological disasters (garbage collection, major accidents, etc.). Humanitarian aid in abroad is also very important, since over the past twenty years more than 30 actions have taken place. In addition, the immediate engagement of military personnel in dealing with the immigration crisis between 2015 and 2017 is a tangible example of the Army's readiness to undertake any mission with absolute success. The completion of the hospitality structures and their management under difficult conditions was a real feat, projected abroad and within Greece.

In this way, the continued and uninterrupted presence of military personnel in peace-time missions has consolidated the perception of public opinion about Hellenic Army's social contribution and has also given a sense of security to local populations.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Οφείλω θερμές ευχαριστίες στον καταξιωμένο καθηγητή κ. Ευθύμιο Λέκκα, ο οποίος παρέχει στα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων την ευκαιρία της συμμετοχής στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Στρατηγικές Διαχείρισης Περιβάλλοντος, Καταστροφών και Κρίσεων», που αδιαμφισβήτητα αποτελεί αντικείμενο συναφές με την αποστολή μας. Επίσης οφείλω να ευχαριστήσω τα μέλη της τριμελούς επιτροπής, τους καθηγητές κ. Παναγιώτη Νάστο και κ. Στυλιανό Λόζιο, για την αμέριστη υποστήριξή τους κατά τη διάρκεια της φοίτησής μου. Ιδιαίτερες όμως ευχαριστίες οφείλω στον συνάδελφο και καθηγητή μου κ. Ρούκα Δημήτριο, ο οποίος μέσω της διδασκαλίας του στο εν λόγω πρόγραμμα αναδεικνύει την άρτια κατάρτιση και τον επαγγελματισμό των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων. Η προτροπή του να ασχοληθώ με την κοινωνική προσφορά του Στρατού Ξηράς, μέσω της αντιμετώπισης των καταστροφών την εικοσαετία 1998 - 2017 και η προβολή της εργασίας μου στη στρατιωτική ηγεσία με τιμά ιδιαίτερα. Η αμέριστη υποστήριξη και καθοδήγησή του κατά τη διάρκεια της συλλογής των στοιχείων και της συγγραφής υπήρξαν καθοριστικοί παράγοντες για την ολοκλήρωση της παρούσας μεταπτυχιακής διατριβής.

Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω το προσωπικό του Κέντρου Επιχειρήσεων, της Διεύθυνσης Ιστορίας Στρατού και της Διεύθυνσης Ενημέρωσης και Δημοσίων Σχέσεων του Γενικού Επιτελείου Στρατού, που ανταποκρίθηκαν άμεσα στα αιτήματά μου για τη συλλογή των απαραίτητων στοιχείων. Επίσης, το προσωπικό της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού, το οποίο μέσα σε ελάχιστο χρόνο προσφέρθηκε να ψηφιοποιήσει και να αναπαραστήσει ηλεκτρονικά τα δεδομένα της εργασίας, συμβάλλοντας σημαντικά στην ανάδειξη της έκτασης και του μεγέθους της κοινωνικής προσφοράς του Στρατού. Και φυσικά θα ήταν αγένεια να μην μνημονεύσω τον Διευθυντή μου Ταξίαρχο Θεοδωρίδη Συμεών και τους άμεσους συνεργάτες μου στη Διεύθυνση Οργάνωσης του Επιτελείου, που μου παρέιχαν απλόχερα όλες τις διευκολύνσεις που αιτήθηκα κατά τον χρόνο σύνταξης της εργασίας.

Επίσης, θα ήταν παράλειψη αν ξεχνούσα τον φίλο Πύραρχο Αυγουλέα Μιχάλη, ο οποίος μου παρέιχε τα σχετικά αρχεία του Πυροσβεστικού Σώματος, ώστε να καταστεί δυνατή η αντιπαραβολή και η επαλήθευση των δεδομένων.

Τέλος, η συγγραφή της παρούσας διατριβής θα ήταν αδύνατη χωρίς την υποστήριξη της οικογενείας μου, της συζύγου μου και των τριών τέκνων μου, τους οποίους επιβάρυνα για ακόμα μία φορά, αφού αφιέρωσα πολύτιμο ελεύθερο χρόνο, που δικαιωματικά τους ανήκε. Χωρίς την υπομονή και την υποστήριξή τους, η ολοκλήρωση της μελέτης θα ήταν εξόχως δυσκολότερη και αδύνατη.

Αθήνα, 15 Μαΐου 2018
Σχης (ΜΧ) Νικόλαος Π. Γκρέτσας

ΣΥΝΤΜΗΣΕΙΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ

A/M	Αερομεταφερόμενο
ΑΔΤΕ	Ανώτερη Διοίκηση Ταγμάτων Εθνοφυλακής
A/Σ	Αεροσυμπιεστής
A/T	Ανατρεπόμενο Όχημα
A/Φ	Αεροσκάφος
ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΑΣ	Αεροπορία Στρατού
ΑΣΔΥΣ	Ανώτατη Στρατιωτική Διοίκηση Υποστήριξης Στρατού
ΑΥ	Απώλειες Υγείας
ΓΓΠΠ	Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας
ΓΕΕΘΑ	Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας
ΓΕΑ	Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας
ΓΕΝ	Γενικό Επιτελείο Ναυτικού
ΓΕΣ	Γενικό Επιτελείο Στρατού
ΓΥΣ	Γεωγραφική Υπηρεσία Στρατού
ΔΑΣ	Διεύθυνση Αεροπορίας Στρατού
ΔΕΝΔΗΣ	Διεύθυνση Ενημέρωσης και Δημοσίων Σχέσεων
ΔΕΠΙΧ	Διεύθυνση Επιχειρήσεων
ΔΙΣ	Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού
ΔΜ	Διοικητική Μέριμνα
Ε/Π	Ελικόπτερο
Ε/Τ	Εκσκαφέας Τάφρων
ΕΑΕΕ	Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδας
ΕΔ	Ένοπλες Δυνάμεις
ΕΔΛΟ/ΠΒΧ	Ειδικός Διακλαδικός Λόχος Πυρηνικής Βιολογικής Χημικής Άμυνας
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΕΔ	Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις
ΕΕΣ	Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός
ΕΚΠΑ	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
ΕΛΑΣ	Ελληνική Αστυνομία
ΕΛΛΑΣΟΜ	Ελληνικό Απόσπασμα Σομαλίας
ΕΜΑΚ	Ειδική Μονάδα Αντιμετώπισης Καταστροφών
ΕΤΑΚ	Ειδικό Τμήμα Αντιμετώπισης Καταστροφών
ΕΤΜΧ	Ειδικό Τάγμα Μηχανικού
ΗΑΕ	Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα
Η/Ζ	Ηλεκτροπαραγωγό Ζεύγος
ΗΠΑ	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
Ι/Σ	Ισοπεδωτής Γαιών
ΚΕΠΙΧ	Κέντρο Επιχειρήσεων
ΚΕΠΠ	Κέντρο Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας
ΚΕΣΟΔΜΕ	Κεντρικό Συντονιστικό Όργανο Διαχείρισης Μετανάστευσης
ΚΕΣΟΔΠ	Κεντρικό Συντονιστικό Όργανο Διαχείρισης Προσφυγικού
ΚΙΧΝΕ	Κινητό Χειρουργικό Νοσοκομείο Εκστρατείας

ΚΟΜΑΚ	Κινητή Ομάδα Αντιμετώπισης Καταστροφών
ΚΟΣΥΘΕ	Κινητή Ομάδα Συντήρησης Υποβρυχίων Θαλασσίων Εγκαταστάσεων
ΚΣΟΠΠ	Κεντρικό Συντονιστικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας
ΚΥΤ	Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης
ΜΕΕΔ	Μοίρα Επιχειρήσεων Έρευνας Διάσωσης
ΜΚΟ	Μη Κυβερνητική Οργάνωση
ΜΜΕ	Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
ΜΧ	Μηχανικό
Ο/Σ	Οδοστρωτήρας
ΟΗΕ	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
ΟΤΑ	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Π/Θ	Πρωθητής Γαιών
ΠΑ	Πολεμική Αεροπορία
ΠΖ	Πεζικό
ΠΝ	Πολεμικό Ναυτικό
ΠΣ	Πυροσβεστικό Σώμα
Ρ/Μ	Ρυμουλκό Όχημα
ΣΞ	Στρατός Ξηράς
ΣΝΟ	Συντονιστικό Νομαρχιακό Όργανο
ΣΟΠΠ	Συντονιστικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας
ΣΤΟ	Συντονιστικό Τοπικό Όργανο
ΤΑΞΑΣ	Ταξιαρχία Αεροπορίας Στρατού
ΤΒΟ	Τοξικές Βιομηχανικές Ουσίες
ΤΘ	Τεθωρακισμένα
ΤΟΣΚΕΔΜΕ	Τοπικό Συντονιστικό Κέντρο Διαχείρισης Μετανάστευσης
ΤΟΣΚΕΔΠ	Τοπικό Συντονιστικό Κέντρο Διαχείρισης Προσφυγικού
ΥΑ	Υπουργική Απόφαση
ΥΔΤΠΠ	Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη
ΥΜΕΠΟ	Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής
ΥΠΕΘΑ	Υπουργείο Εθνικής Άμυνας
ΥΠΕΣΔΔΑ	Υπουργείο Εσωτερικών Δημοσίας Διοίκησης και Αποκέντρωσης
ΥΠΕΧΩΔΕ	Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων
ΥΠΠ	Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη
ΥΤΕΝ	Υγειονομικό Τμήμα Ενίσχυσης Νήσων
Φ/Τ	Φορτωτής Γαιών
Φ/Τ-Ε/Τ	Φορτωτής Γαιών - Εκσκαφέας Τάφρων
ΧΒΡΠ	Χημικά, Βιολογικά, Ραδιολογικά, Πυρηνικά

ΑΓΓΛΙΚΕΣ

CRED	Centre for Research on the Epidemiology of Disasters
DRC	Danish Refugee Council
EM-DAT	Emergency Events Database
EADRCC	Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre
FEMA	Federal Emergency Management Agency
GAO	Government Accountability Office

HPG	Humanitarian Policy Group
IFRC	International Federation Red Cross and Red Crescent
IOM	International Organization for Migration
NATO	North Atlantic Treaty Organization
NGO	Non Governmental Organization
UN	United Nations
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
UNOCHA	United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs
UNISDR	United Nations International Strategy for Disaster Reduction
WWF	World Wildlife Fund

«The Cavalry has arrived», besieged locals rejoiced.
Νέα Ορλεάνη, 29 Αυγούστου 2005¹

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Γενικά

α. Το περιβάλλον αποτελεί υπέρτατο αγαθό για τον άνθρωπο διαχρονικά, με αποτέλεσμα η προστασία του να συνιστά χρέος της πολιτείας και ταυτόχρονα υποχρέωση των πολιτών. Τα τελευταία έτη το ενδιαφέρον και η ανησυχία όλων επικεντρώνεται σε θέματα αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής και διαφύλαξης της περιβαλλοντικής ισορροπίας. Η ανθρώπινη δραστηριότητα απειλεί τη βιοποικιλότητα και τις περιοχές φυσικής γης. Η παγκόσμια ζήτηση φυσικών πόρων αυξάνεται γρήγορα και θα συνεχίσει να μεγαλώνει λόγω της αύξησης του πληθυσμού, που αναμένεται να φθάσει τα 9 δισεκατομμύρια το 2050. Με βάση τις μετρήσεις του οικολογικού αποτυπώματος, υπολογίζεται ότι αυτό θα υπερβαίνει κατά 30% τις μακροπρόθεσμες δυνατότητες του πλανήτη².

β. Η κλιματική αλλαγή έχει ήδη αρχίσει να δημιουργεί προβλήματα σε πολλές δραστηριότητες, είτε λόγω αυξημένης έντασης και συχνότητας ακραίων καιρικών φαινομένων ή από τις επικείμενες αλλαγές σε πολλές κλιματικές παραμέτρους, με κύρια τη θερμοκρασία που επιδρά στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων. Η κλιματική αλλαγή και οι επιπτώσεις της στο σύνολο της οικονομίας και στο φυσικό περιβάλλον είναι πλέον επιστημονικά ακλόνητες. Απειλούν όλους τους τομείς της ανθρώπινης ζωής αλλά και την επιβίωση όλων των ζωντανών οργανισμών στον πλανήτη.

γ. Τα τελευταία είκοσι χρόνια οι φυσικές καταστροφές έχουν επηρεάσει σχεδόν 5,2 δισεκατομμύρια άτομα, που αντιστοιχούν σε περίπου 70% του πληθυσμού της γης³ και έχουν προκαλέσει 2,51 τρισεκατομμύρια δολάρια ζημιές, ισοδύναμες περίπου με το 3,5% του παγκόσμιου ΑΕΠ⁴, όπως φαίνεται στα διαγράμματα που ακολουθούν. Οι φυσικές καταστροφές δεν επηρεάζουν μόνο τα άτομα και τις κοινότητες αλλά και τις οικονομίες, τις κυβερνήσεις και το διεθνές σύστημα. Οι 342 φυσικές καταστροφές που καταγράφηκαν από τη διεθνή Βάση

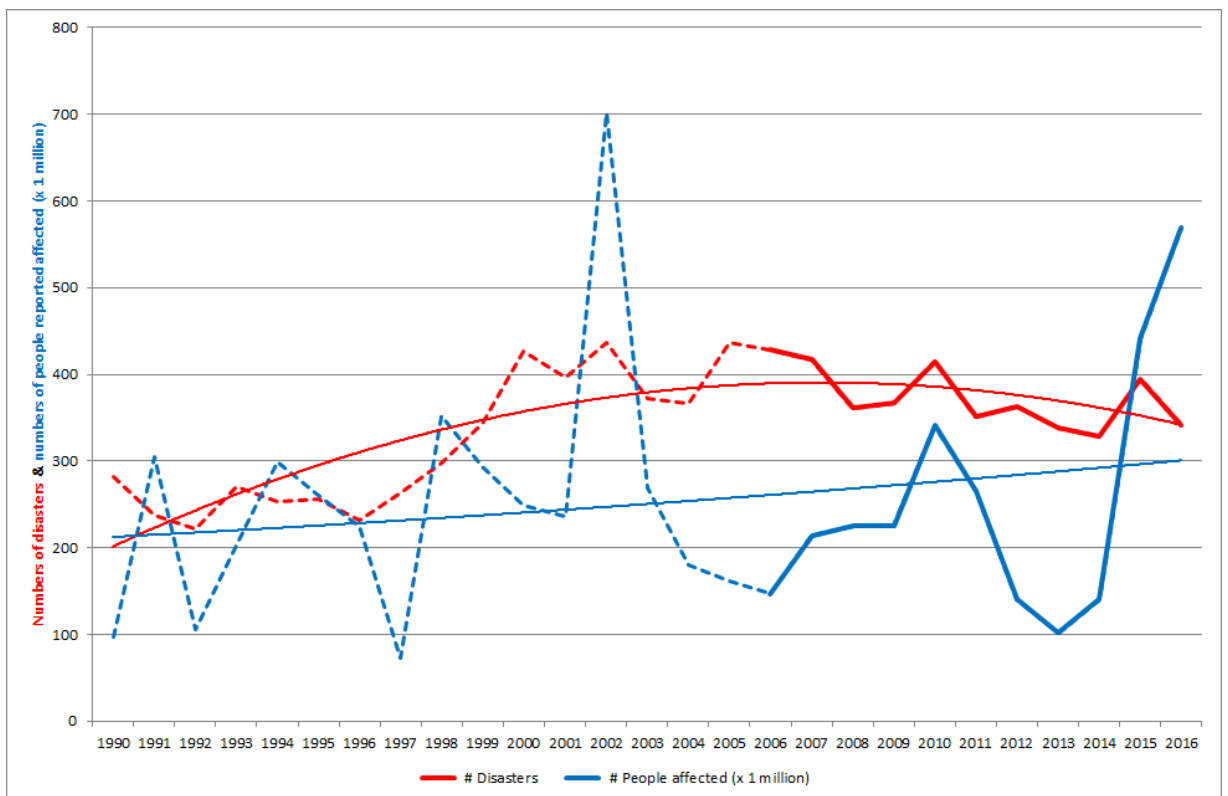
¹ «Το Ιππικό έφτασε», υπονοώντας τον Στρατό των ΗΠΑ, δήλωναν με χαρά οι πληγέντες κάτοικοι της Νέας Ορλεάνης στις 29 Αυγούστου 2005, εν μέσω του τυφώνα KATRINA, αφού όλες οι προσπάθειες των πολιτειακών και ομοσπονδιακών πολιτικών δομών έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση της μαζικής καταστροφής είχαν αποτύχει παταγωδώς. Διαθέσιμο στη διεύθυνση <http://armedforcesjournal.com/disaster-response/> (τελευταία επίσκεψη 20 Νοεμβρίου 2017).

² Living Planet Report 2008, WWF, διαθέσιμο στη διεύθυνση <http://wwf.panda.org/?169242/Living-Planet-Report-2008> (τελευταία επίσκεψη 20 Νοεμβρίου 2017).

³ <https://www.census.gov/programs-surveys/international-programs.html> (τελευταία επίσκεψη 21 Νοεμβρίου 2017).

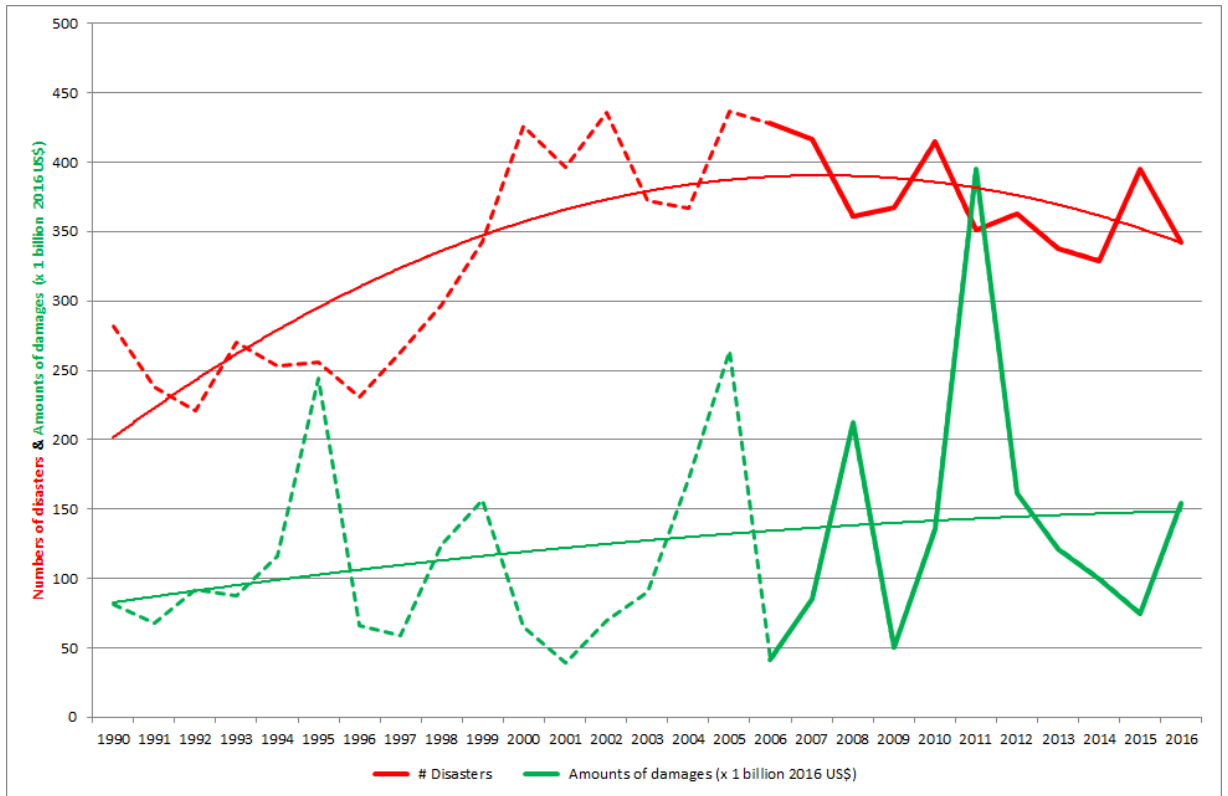
⁴ <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD> (τελευταία επίσκεψη 21 Νοεμβρίου 2017).

Δεδομένων Καταστροφών (Emergency Events Database - EM-DAT) του Κέντρου Έρευνας Καταστροφών (Centre for Research on the Epidemiology of Disasters - CRED)⁵ το 2016 επηρέασαν περίπου 564,4 εκατομμύρια ανθρώπους από όλες τις περιοχές. Αν και ο αριθμός των θανάτων από φυσικές καταστροφές (8.733) ήταν μειωμένος σε μεγάλο βαθμό κάτω από τον μέσο ετήσιο μέσο όρο της δεκαετίας 2006-2015 (69.827), ο αριθμός των πληγέντων ατόμων από τις φυσικές καταστροφές ήταν ο υψηλότερος της δεκαετίας, ανερχόμενος σε 1,5 φορές τον ετήσιο μέσο όρο (224 εκατομμύρια). Αντίθετα, οι εκτιμήσεις για οικονομικές ζημιές από φυσικές καταστροφές (154 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ) τοποθετούνται περίπου 12% πάνω από τον ετήσιο μέσο όρο του χρονικού διαστήματος 2006-2015.

Διάγραμμα 1: Αριθμός καταστροφών και συνολικός αριθμός πληθυσμού που επηρεάστηκε το χρονικό διάστημα 1990-2016 (Πηγή EM-DAT)

⁵ Debarati Guha-Sapir, Philippe Hoyois, Pascaline Wallemacq, Regina Below, Annual Disaster Statistical Review 2016 The Numbers and Trends, CRED, Οκτώβριος 2017, διαθέσιμο στη διεύθυνση http://emdat.be/sites/default/files/adsr_2016.pdf (τελευταία επίσκεψη 21 Ιανουαρίου 2018).

Διάγραμμα 2: Αριθμός καταστροφών και συνολικό κόστος ζημιών το χρονικό διάστημα 1990-2016 (Πηγή EM-DAT)

δ. Αν και η προστασία και η αρωγή των κατοίκων κατά τη διάρκεια των φυσικών καταστροφών αποτελεί ευθύνη κυρίως των τοπικών αρχών και των εθνικών κυβερνήσεων, συνήθως σε περιπτώσεις εκτεταμένων φυσικών καταστροφών, οι τοπικές και οι κυβερνητικές δομές αποδυναμώνονται και χάνουν την ικανότητα της άμεσης ανταπόκρισης. Στο πλαίσιο του αυξανόμενου αριθμού καταστροφών, της επακόλουθης πίεσης για άμεση ανταπόκριση και της πολυσχιδούς ανθρωπιστικής δράσης, το ζήτημα της συμμετοχής των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ) στην αντιμετώπιση των καταστροφών και η σχέση τους με τις μη στρατιωτικές δομές, αποτελεί πεδίο έντονης διαπραγμάτευσης. Αν και στο επίκεντρο της παρούσας μελέτης είναι ο Στρατός Ξηράς (ΣΞ), μεγάλο μέρος της ανάλυσης που ακολουθεί ισχύει και για τους άλλους Κλάδους των ΕΔ, Πολεμική Αεροπορία (ΠΑ) και Πολεμικό Ναυτικό (ΠΝ), καθώς επίσης και για τις αστυνομικές δυνάμεις. Στην πραγματικότητα, οι στρατιωτικές και αστυνομικές δυνάμεις έχουν συχνά πολύ συγκεκριμένες δεξιότητες, που είναι ζωτικής σημασίας για την παροχή επαρκούς υποστήριξης και ασφάλειας στις ανθρωπιστικές επιχειρήσεις.

ε. Αν και τα παραδοσιακά Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (ΜΜΕ) διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην κινητοποίηση της διεθνούς προσοχής και της ανταπόκρισης στις καταστροφές, όλο και περισσότερο πλέον τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (facebook, twitter, κ.ά.) παρέχουν άμεση κάλυψη των

μεγάλων καταστροφών και της άμεσης αντίδρασης σε αυτές (που σχεδόν πάντα θα είναι πολύ πιο αργή από τις εκκλήσεις των πληγέντων). Μια από τις επιπτώσεις της κάλυψης των καταστροφών σε πραγματικό χρόνο και της άμεσης ενημέρωσης του πληθυσμού είναι η άσκηση πίεσης στην πολιτική εξουσία για ταχεία αντίδραση. Ως αποτέλεσμα, οι κυβερνήσεις εξαντλούν όλα τα διαθέσιμα μέσα για ταχεία ανακούφιση των πληγέντων και ένα από αυτά είναι η χρήση των στρατιωτικών δυνάμεων σε ποσοστό ανάλογο με το μέγεθος της καταστροφής.

2. Ελληνική Αναγκαιότητα

α. Η Ελλάδα, ανήκοντας στα κράτη που ήδη πλήττονται από τις κλιματικές αλλαγές, συμμετέχει στις αγωνίες και προσπάθειες της διεθνούς κοινότητας να αποτρέψει τις απειλές από μια εντεινόμενη περιβαλλοντική κρίση διασφαλίζοντας ένα καλύτερο επίπεδο διαβίωσης και μια δικαιότερη κατανομή των πόρων για το μέλλον. Η χώρα μας μαστίζεται από παρατεταμένους καύσωνες και ξηρασίες, καθώς και έντονα καιρικά φαινόμενα, όπως πλημμύρες, ραγδαίες βροχοπτώσεις και χαλαζοπτώσεις με καταστροφικές επιπτώσεις για το περιβάλλον, την υγεία και την οικονομία. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι το 2017 καταγράφηκαν στην Ελλάδα 145 ανεμοστρόβιλοι και υδροσίφωνες, ο μεγαλύτερος αριθμός μετά το 2014, όταν είχαν υπάρξει 144 τέτοια φαινόμενα, σύμφωνα με το Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών⁶.

Εικόνα 1: Σίφωνες στην Ελλάδα το 2017 (Πηγή [meteo.gr](http://www.meteo.gr))

⁶ <http://www.meteo.gr/articleview.cfm?id=531> (τελευταία επίσκεψη 20 Μαρτίου 2018).

β. Οι Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις (ΕΕΔ), ως φορέας εθνικής άμυνας και εξωτερικής ασφάλειας, έχουν ως αποστολή να προασπίζονται την εδαφική ακεραιότητα της χώρας και τα εθνικά της συμφέροντα. Παράλληλα, αναπτύσσουν κοινωνική δραστηριότητα, η οποία εκφράζεται τόσο με δράσεις άμεσης επέμβασης σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών, όσο και με δράσεις υποστήριξης του κοινωνικού συνόλου. Στο πλαίσιο αυτό, ο ΣΞ τηρεί ετοιμότητα για παροχή προσωπικού, μέσων και υλικών με σκοπό την άμεση συνδρομή των φορέων πολιτικής προστασίας σε όλη την ελληνική επικράτεια.

3. Σκοπός

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι η ανάδειξη της συνεισφοράς του ΣΞ την πρόσφατη εικοσαετία (1998-2017) στην αποτελεσματική αντιμετώπιση καταστροφικών φαινομένων που προκαλούνται από φυσικά φαινόμενα και τεχνολογικά ατυχήματα μεγάλης έκτασης, σύμφωνα με την ισχύουσα ελληνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία, στο πλαίσιο του δυνατού, για την προστασία της ζωής, της υγείας και της περιουσίας των πολιτών, καθώς και για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και με ταυτόχρονη διατήρηση της επιχειρησιακής ικανότητάς του.

4. Περιορισμοί και Προϋποθέσεις

α. Ο κυριότερος περιορισμός για την κοινωνική συνεισφορά του ΣΞ στο πλαίσιο της συνδρομής στην αντιμετώπιση φυσικών και τεχνολογικών καταστροφών είναι η διατήρηση της μαχητικής ικανότητας των ΕΕΔ, η οποία δεν τίθεται υπό αμφισβήτηση και υπερέχει οποιασδήποτε άλλης γενικότερης αρχής.

β. Οι προϋποθέσεις που λήφθηκαν υπόψη έχουν ως εξής:

(1) Η βούληση της πολιτικής και στρατιωτικής ηγεσίας των ΕΕΔ για την υλοποίηση δράσεων κοινωνικής συνδρομής.

(2) Η διατήρηση της υφιστάμενης Δομής Διοίκησης, Ελέγχου και Οργάνωσης του ΣΞ.

(3) Η διατήρηση στο επιθυμητό επίπεδο της στρατιωτικής ετοιμότητας και επιχειρησιακής ικανότητας.

(4) Η επαρκής υποστήριξη Διοικητικής Μέριμνας (ΔΜ).

(5) Η διατήρηση της σημερινής δομής της δημόσιας διοίκησης.

(6) Η εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας της ελληνικής πολιτείας για την πολιτική προστασία.

(7) Η συνεργασία και ο συντονισμός των δομών και υπηρεσιών του ΣΞ με το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη (ΥΠΠ), το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής (ΥΜΕΠΟ), τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας (ΓΓΠΠ), Διεθνείς Οργανισμούς και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) για την αντιμετώπιση μιας καταστροφής.

(8) Οι φυσικές και λοιπές καταστροφές στις οποίες αναφέρεται η παρούσα εργασία λαμβάνουν χώρα αποκλειστικά σε ειρηνική περίοδο.

(9) Η έννοια «καταστροφή» περιλαμβάνει τις έννοιες οι οποίες αναφέρονται στο Γενικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ»⁷.

5. Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας

α. Η έρευνα για τη συλλογή των στοιχείων βασίσθηκε στις αναφορές για τις φυσικές καταστροφές, που αναγράφονται στα Ημερήσια Δελτία Δραστηριοτήτων, τα οποία εκδίδονται καθημερινά από το Κέντρο Επιχειρήσεων (ΚΕΠΙΧ) της Διεύθυνσης Επιχειρήσεων (ΔΕΠΙΧ) του ΓΕΣ και φυλάσσονται στη Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού (ΔΙΣ). Επιπλέον στοιχεία και φωτογραφικό υλικό αντλήθηκε από τη Διεύθυνση Ενημέρωσης και Δημοσίων Σχέσεων (ΔΕΝΔΗΣ) του ΓΕΣ, τις ιστοσελίδες του ΓΕΣ και του ΓΕΕΘΑ, της ΓΓΠΠ, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και λοιπούς ειδησεογραφικούς ιστότοπους. Στη συνέχεια τα συλλεγόμενα στοιχεία διασταυρώθηκαν με τα αρχεία του Πυροσβεστικού Σώματος (ΠΣ) για την εν λόγω εικοσαετία.

β. Η παρουσίαση της εργασίας περιλαμβάνει στο πρώτο μέρος βασικά στοιχεία και ορισμούς των καταστροφών (φυσικών και ανθρωπογενών), καθώς και θεμελιώδη στοιχεία της θεωρίας διαχείρισης καταστροφών και κρίσεων. Στη συνέχεια γίνεται εκτενής αναφορά στην αντιμετώπιση των καταστροφών από τις ΕΔ και ειδικότερα στις δυνατότητές τους παγκοσμίως. Ακολούθως καθορίζεται το επιχειρησιακό σχέδιο και τα τμήματα του ΣΞ, που αναλαμβάνουν το κύριο βάρος της συνδρομής στις φυσικές καταστροφές μέσω των ειδικών σχεδίων «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ» και «ΔΕΥΚΑΛΙΩΝ». Στο κύριο μέρος γίνεται αναλυτική παρουσίαση της συνδρομής του ΣΞ ανά έτος, η οποία περιλαμβάνει χρονολογικές, τοπολογικές και αριθμητικές λεπτομέρειες, καθώς και απεικόνιση σε χάρτη. Η εργασία ολοκληρώνεται με την αποτίμηση του μεγέθους της συμβολής της πολιτικο-στρατιωτικής συνεργασίας στη διαχείριση κρίσεων και καταστροφών και της κοινωνικής προσφοράς του ΣΞ, η οποία έχει ως σκοπό την αρωγή των πληγέντων συνανθρώπων μας, είτε εντός ή εκτός των συνόρων της χώρας.

⁷ Υπουργική Απόφαση 1299/2003/ΥΠΕΣΔΔΑ (ΦΕΚ 423Β, 10 Απριλίου 2003), όπως συμπληρώθηκε με την Υπουργική Απόφαση 3384/2006/ΥΠΕΣΔΔΑ (ΦΕΚ 776Β, 28 Ιουνίου 2006).

«We never have 100% certainty. We never had it. If you wait until you have 100% certainty, something bad is going to happen on the battlefield.»⁸

General Gordon R. Sullivan, USA (Ret.)

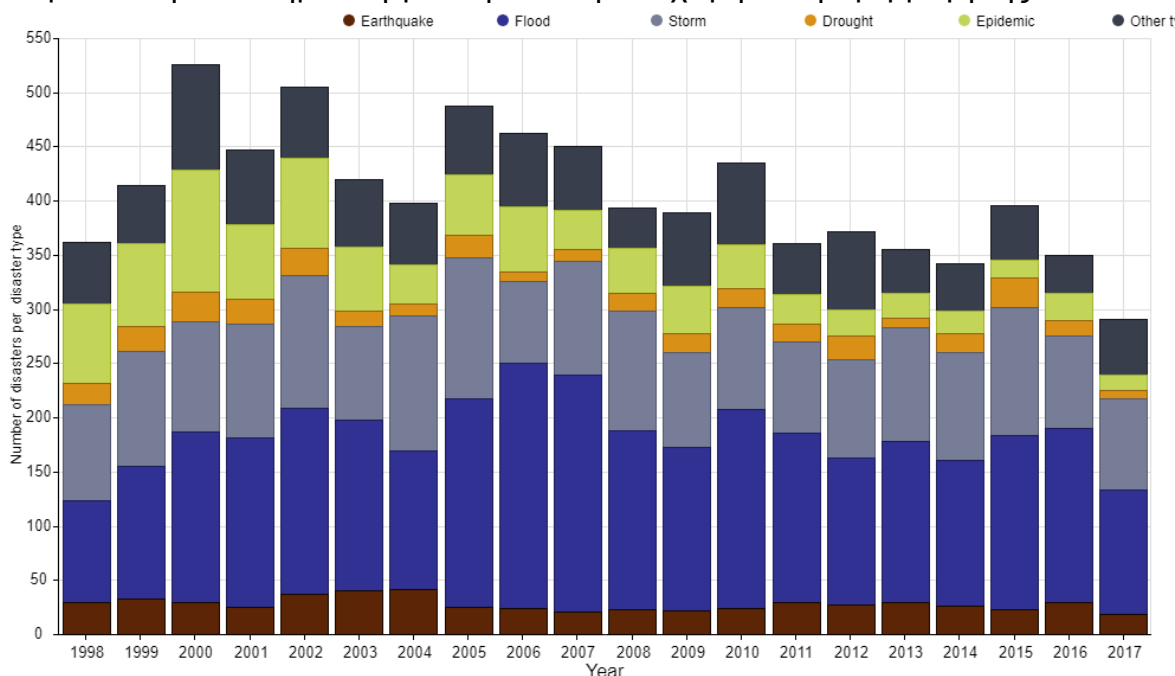
Former Chief of Staff, US Army

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ

1. Γενικά

α. Στη σύγχρονη εποχή η αντιμετώπιση των καταστροφών αποτελεί μία πολυσύνθετη διαδικασία στην οποία εμπλέκονται στενά, η επιστήμη και η τεχνολογία με διοικητικούς και επιχειρησιακούς μηχανισμούς του κράτους. Η επιστήμη και η τεχνολογία εφοδιάζουν τις αρμόδιες κρατικές αρχές με γνώσεις, εκτιμήσεις, προβλέψεις και λύσεις για την αντιμετώπιση των κινδύνων. Η μελέτη και προεκτίμηση είναι έργο επιστημονικό. Ο σχεδιασμός, η οργάνωση, η πρόληψη και η αντιμετώπιση είναι έργο διοικητικό και επιχειρησιακό, που συντελείται με τη συμβουλευτική αρωγή του επιστημονικού και τεχνικού κόσμου. Γι' αυτό το λόγο είναι απαραίτητο να αποσαφηνιστούν ορισμένες έννοιες που καθορίζουν τα όρια ανάμεσα στην επιστημονική γνώση και στην επιχειρησιακή εφαρμογή της.

Διάγραμμα 3: Αριθμός ανά τύπο καταστροφών το χρονικό διάστημα 1998-2017 (Πηγή EM-DAT)

⁸ «Ποτέ δεν είμαστε σίγουροι 100%. Ποτέ δεν είμασταν. Αν περιμένεις έως ότου να είσαι 100% σίγουρος, τότε κάτι κακό θα συμβεί στο πεδίο της μάχης», τόνισε ο πρώην Αρχηγός ΕΔ των ΗΠΑ για να ενθαρρύνει τις πρωτοβουλίες αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής. Διαθέσιμο στο National Security and the Threat of Climate Change, CNA Corporation, 2007 και στη διεύθυνση http://www.npr.org/documents/2007/apr/security_climate.pdf (τελευταία επίσκεψη 01 Μαΐου 2018).

β. Για το χρονικό διάστημα της μελέτης απεικονίζονται στο παραπάνω διάγραμμα ο αριθμός των καταστροφών ανά είδος. Αποτελεί ευτυχής συγκυρία η τάση μείωσης που αποτυπώνεται παγκοσμίως. Από τα ήδη επεξεργασμένα στοιχεία προκύπτει ότι η μείωση του αριθμού των αναφερόμενων φυσικών καταστροφών το 2016⁹ οφειλόταν κυρίως στον αριθμό των μετεωρολογικών καταστροφών (96), που ήταν ο χαμηλότερος από το 2006 (ενώ σε ποσοστιαία κλίμακα ήταν 21,4% χαμηλότερος από τον ετήσιο μέσο όρο της δεκαετίας 2006-2015). Ο αριθμός των υδρολογικών καταστροφών (177) ήταν 6,9% χαμηλότερος από τον αντίστοιχο μέσο όρο (190,1) και ο αριθμός των γεωφυσικών καταστροφών (31) πλησίαζε τον ετήσιο μέσο όρο της δεκαετίας 2006-2015 (31,6). Αντίθετα, ο αριθμός των κλιματολογικών καταστροφών (38) ήταν ο τέταρτος υψηλότερος από το 2006, δηλαδή 16,6% πάνω από τον ετήσιο μέσο όρο (32,6). Η τάση αυτή συνεχίστηκε και για το έτος 2017.

γ. Στη συνέχεια γίνεται μία περιληπτική αναφορά στα βασικά στοιχεία των καταστροφών, των κρίσεων και των λοιπών απαραίτητων εννοιών πάνω στις οποίες έχει δομηθεί η θεωρία διαχείρισης των εκτάκτων αναγκών.

2. Καταστροφές

α. Καταστροφές θεωρούνται οι καταστάσεις που λαμβάνουν χώρα όταν ένας σημαντικός αριθμός ανθρώπων εκτίθεται σε κινδύνους καταλήγοντας σε τραυματισμούς ή απώλειες ζωής, συχνά σε συνδυασμό με καταστροφή περιουσιών και υποβάθμιση των συνθηκών διαβίωσης. Οι καταστροφές εσφαλμένα ταυτίζονται με το φαινόμενο ή το συμβάν που αποτελεί το έναυσμά τους. Προκαλούνται όταν η εκδήλωση ενός επικίνδυνου φαινομένου συνδυασθεί με συνθήκες ευπάθειας και τρωτότητας της κοινωνίας που πλήττεται, με αποτέλεσμα να αδυνατεί να μετριάσει τις ενδεχόμενες επιπτώσεις και να ανακάμψει από αυτές. Επομένως, οι καταστροφές μπορούν να κατανοηθούν πλήρως μόνο αν τοποθετηθούν στο πλαίσιο της κοινωνικής διάθρωσης από την οποία προκύπτουν και την οποία με την σειρά τους επηρεάζουν (Λέκκας & Ανδρεαδάκης, 2015). Οι καταστροφές είναι συνυφασμένες με τις έκτακτες ανάγκες, που είναι ξαφνικές και συχνά απρόβλεπτες απειλητικές καταστάσεις που απαιτούν την άμεση λήψη μέτρων για την ελαχιστοποίηση των δυσμενών επιπτώσεων (π.χ. στην ανθρώπινη ζωή, στη δημόσια υγεία, στις περιουσίες, στο περιβάλλον, κ.λπ.).

β. Ειδικότερα, καταστροφή, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία (ν. 3013/2002)¹⁰, ορίζεται κάθε ταχείας ή βραδείας εξέλιξης φυσικό φαινόμενο ή τεχνολογικό συμβάν στον χερσαίο, θαλάσσιο και εναέριο χώρο, το οποίο προκαλεί

⁹ Βλέπε σημείωση 5, σελ. 2.

¹⁰ Αναβάθμιση της Πολιτικής Προστασίας και Λοιπές Διατάξεις (ΦΕΚ 102Α, 01 Μαΐου 2002).

εκτεταμένες δυσμενείς επιπτώσεις στον άνθρωπο, καθώς και στο ανθρωπογενές ή φυσικό περιβάλλον.

γ. Σύμφωνα με την αρμόδια υπηρεσία του ΟΗΕ [UN Office for Disaster Risk Reduction - United Nations International Strategy for Disaster Reduction (UNISDR)¹¹] η καταστροφή ορίζεται ως μία σοβαρή διαταραχή της λειτουργίας μίας κοινότητας ή κοινωνίας, ενός συστήματος, που περιλαμβάνει εκτεταμένες ανθρώπινες απώλειες και υλικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις, οι οποίες ξεπερνούν την ικανότητα της πληγείσας κοινότητας ή κοινωνίας να ανταπεξέλθει χρησιμοποιώντας τους δικούς της πόρους. Ο ορισμός του ΟΗΕ συμπληρώνεται δηλώνοντας ότι οι καταστροφές συχνά περιγράφονται ως αποτέλεσμα του συνδυασμού της έκθεσης σε κίνδυνο, των υφιστάμενων συνθηκών τρωτότητας και της ανεπαρκούς ικανότητας ή μέτρων για τη μείωση ή την αντιμετώπιση των πιθανών αρνητικών συνεπειών. Οι επιπτώσεις από τις καταστροφές μπορεί να περιλαμβάνουν απώλειες ζωών, τραυματισμό, ασθένειες και άλλες αρνητικές επιπτώσεις στην ανθρώπινη σωματική, πνευματική και κοινωνική ευημερία, καθώς και ζημιές στην ιδιοκτησία, καταστροφή περιουσιακών στοιχείων, απώλεια υπηρεσιών, κοινωνική και οικονομική αναταραχή και περιβαλλοντική υποβάθμιση.

δ. Σύμφωνα με τη UNISDR η καταστροφή ορίζεται περισσότερο ποιοτικά. Δηλαδή ως ένα γεγονός, καθορισμένο στον χώρο και τον χρόνο, κατά το οποίο μια κοινότητα υφίσταται σοβαρό κίνδυνο και τα μέλη της αντιμετωπίζουν τέτοιες απώλειες που διαταράσσεται η κοινωνική δομή, ενώ παρεμποδίζεται η εκπλήρωση όλων ή μερικών από τις ουσιώδεις λειτουργίες της. Η διεθνής βάση δεδομένων για τις καταστροφές EM-DAT για να καταχωρήσει ένα συμβάν ως καταστροφή χρησιμοποιεί ένα από τα παρακάτω κριτήρια:

- (1) 10 ή περισσότερους θανάτους.
- (2) 100 ή περισσότερα θύματα, όπου ως θύμα θεωρείται ένα άτομο που επηρεάζεται από μία καταστροφή.
- (3) Κήρυξη κατάστασης έκτακτης ανάγκης.
- (4) Κλήση για διεθνή βοήθεια.

3. Ταξινόμηση Καταστροφών

Η συνήθης ταύτιση της καταστροφής με τη φυσική καταστροφή είναι παραπλανητική, γιατί έτσι υπονοείται ότι οι καταστροφές είναι αποτέλεσμα μόνο

¹¹ UNISDR, Terminology on Disaster Risk Reduction, Γενεύη, Μάιος 2009, διαθέσιμο στη διεύθυνση http://www.unisdr.org/files/7817_UNISDRTerminologyEnglish.pdf (τελευταία επίσκεψη 10 Ιανουαρίου 2018).

κάποιου φυσικού κινδύνου, ενώ στην πραγματικότητα οι ανθρώπινες δραστηριότητες αποτελούν καθοριστικό παράγοντα στη δημιουργία και την εξέλιξη μίας καταστροφής. Αν και ένας συνηθισμένος κατάλογος καταστροφών τυπικά περιλαμβάνει πλημμύρες, καταιγίδες, τσουνάμι και σεισμούς που έχουν προκαλέσει μεγάλες ανθρώπινες απώλειες και ζημιές υλικών υποδομών, οι ανθρωπογενείς καταστροφές, όπως η τρομοκρατία, οι ομηρίες, οι εθνικές συγκρούσεις και οι οικονομικές και τεχνολογικές αστοχίες μεγάλης κλίμακας, σιγά αλλά πλέον σταθερά, αποκτούν την αρμόζουσα σημασία και εστίαση εκ μέρους των μελετητών. Συμπερασματικά, οι καταστροφές διακρίνονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες με βάση τους γενεσιουργούς μηχανισμούς και τους τρόπους εκδήλωσής τους:

α. Φυσικές Καταστροφές

Οι φυσικές καταστροφές οφείλονται σε διεργασίες που γίνονται στη φύση με ή χωρίς την παρουσία και τη συνδρομή του ανθρώπου. Διακρίνονται σε γεωλογικές και υδρομετεωρολογικές καταστροφές.

(1) Γεωλογικές Καταστροφές

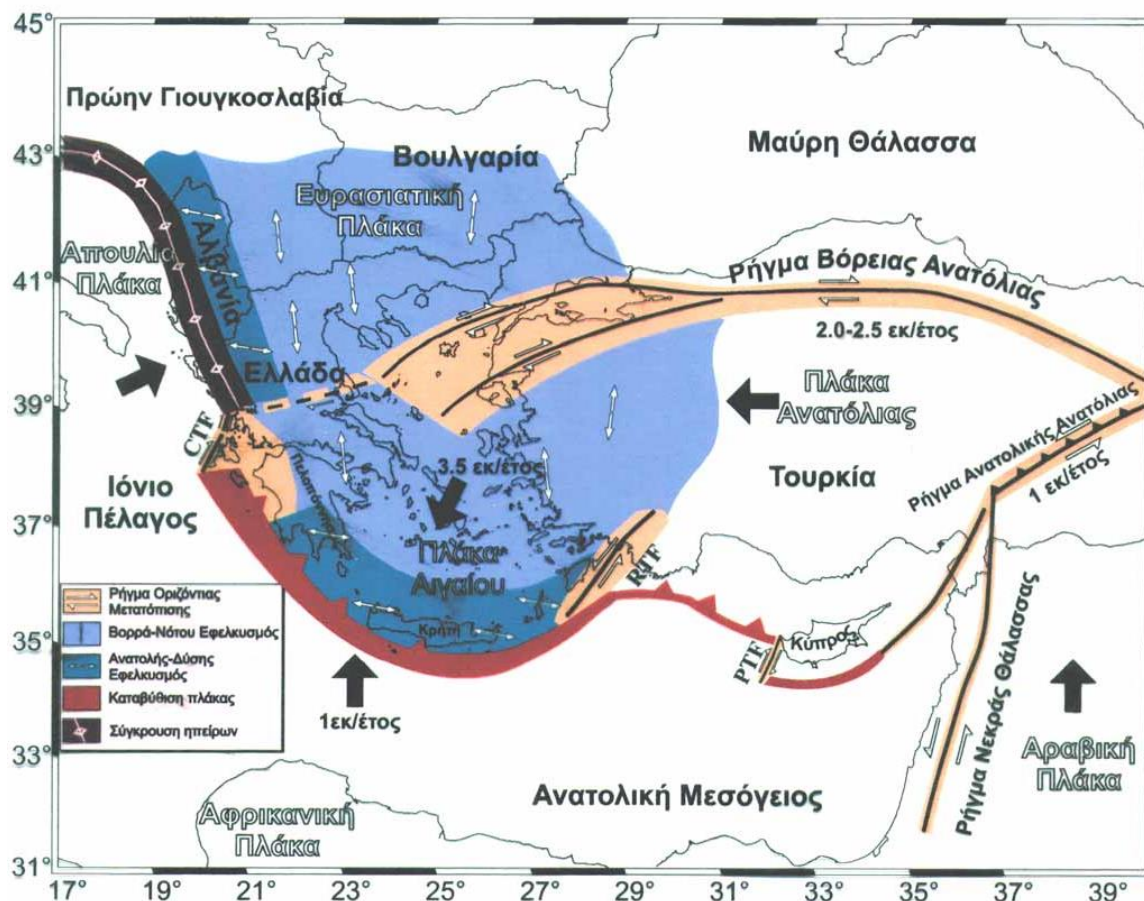
Γεωλογικές καταστροφές χαρακτηρίζονται τα γεωλογικά φαινόμενα που λαμβάνουν χώρα με τον άνθρωπο να είναι εκτεθειμένος σε αυτά και όταν επιδρούν στην ανθρώπινη ζωή και δραστηριότητα προκαλούν θανάτους, τραυματισμούς και καταστροφές περιουσιακών στοιχείων. Οι κυριότερες γεωλογικές καταστροφές διακρίνονται όπως παρακάτω:

(α) Σεισμοί

1/ Σεισμός είναι η απότομη κίνηση ενός τμήματος του φλοιού της γης που συνοδεύεται από απότομη έκλυση ενέργειας. Περισσότερο από το 90% των σεισμών σχετίζονται με την κίνηση των τεκτονικών πλακών και προκαλούνται στα όρια των πλακών αυτών. Ένας σεισμός όμως, μπορεί να οφείλεται σε μία μη φυσική διεργασία (έκρηξη, υπόγεια πυρηνική δοκιμή ή έκρηξη στην ατμόσφαιρα της Γης).

2/ Ο σεισμός αποτελεί το πλέον καταστροφικό φαινόμενο στην Ελλάδα. Σχεδόν κάθε χρόνο εκδηλώνεται καταστροφικός σεισμός, μεγέθους άνω των 5 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ, που πλήττει αστικές περιοχές. Η έντονη και μεγάλη σεισμικότητα της Ελλάδας οφείλεται στα ιδιαίτερα γεωλογικά χαρακτηριστικά της, τα οποία διαμορφώνονται από τις κινήσεις των τεκτονικών πλακών στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου. Στην εικόνα 2 απεικονίζεται η ενεργή γεωδυναμική κατάσταση στην ευρύτερη περιοχή της Ελλάδας και φαίνονται

οι κινήσεις των πλακών στο Ιόνιο και το Αιγαίο Πέλαγος. Έτσι δικαιολογείται το γεγονός ότι η ελληνική επικράτεια εκτείνεται σε περιοχή που χαρακτηρίζεται από έντονη σεισμικότητα, η οποία είναι η υψηλότερη στην Ευρώπη και η έκτη στον κόσμο¹². Η Ελλάδα έχει 157 ενεργά σεισμικά ρήγματα που έχουν δώσει 570 σεισμούς μεγαλύτερους των 6 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ, οι σημαντικότεροι εκ των οποίων στο Ιόνιο Πέλαγος, κατατάσσοντάς το ως την πιο σεισμογενή περιοχή της Ελλάδας. Στην εικόνα 3 απεικονίζονται τα σεισμικά φαινόμενα μεγέθους μεγαλύτερου των 4 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ, που παρατηρήθηκαν στην Ελληνική επικράτεια από το 1900 έως το 2009. Διαγράφεται ξεκάθαρα το ελληνικό τόξο που ξεκινάει από την Κεφαλονιά, διασχίζει το νότιο Ιόνιο ανατολικά της Πελοποννήσου και περνώντας νότια της Κρήτης καταλήγει στη Ρόδο. Αυτό είναι το όριο επαφής και σύγκλισης της αφρικανικής με την ευρασιατική λιθσφαιρική πλάκα, που αποτελεί την κύρια αιτία εκδήλωσης των περισσότερων σεισμών στην Ελλάδα.

Εικόνα 2: Διαμόρφωση του ελληνικού Αιγαϊακού τόξου και του κυπριακού τόξου (Πηγή Παπαζάχος)

3/ Ο σεισμός ως φυσικό καταστροφικό φαινόμενο έχει τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

¹² Πρώτη σεισμογενής χώρα στον κόσμο είναι η Ιαπωνία και ακολουθούν η Δημοκρατία του Βανουάτου ή Νέες Εβρίδες, το Περού, τα Νησιά του Σολομώντα και η Χιλή.

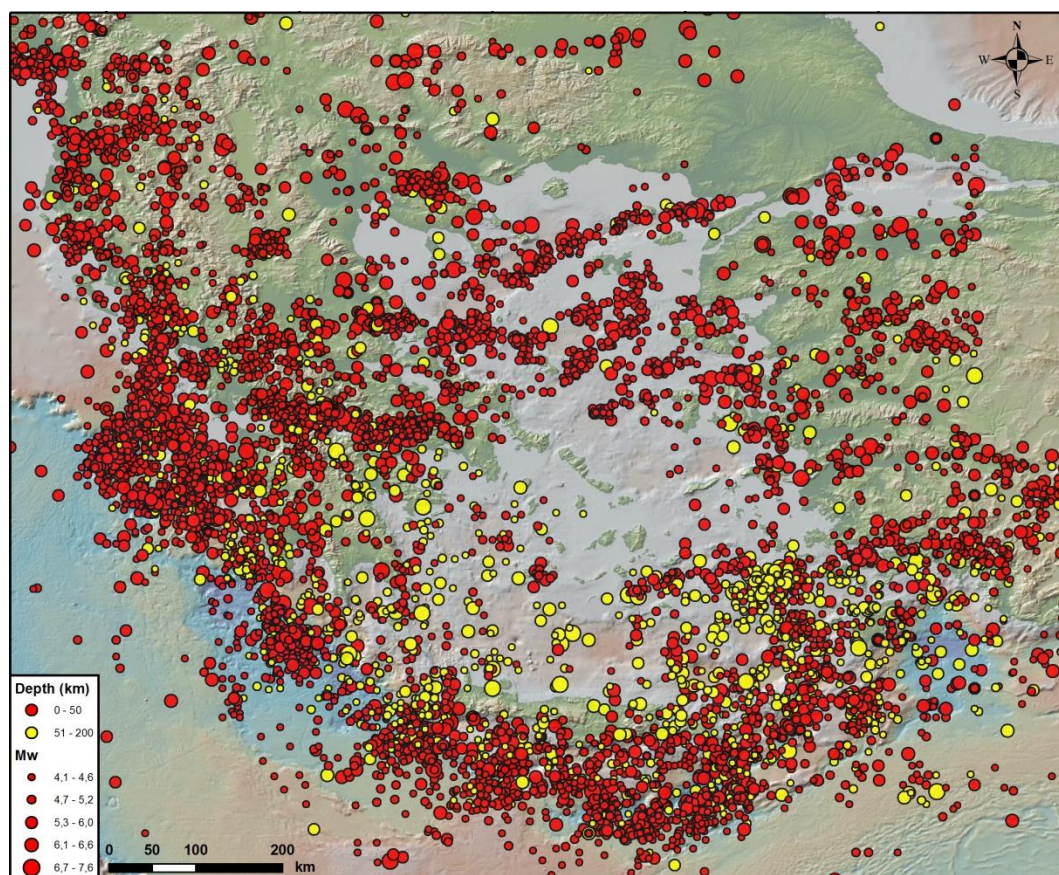
α/ Είναι απρόβλεπτος ως προς το χρόνο και τόπο που θα εκδηλωθεί, την έντασή του, τη διάρκεια της σεισμικής έξαρσης και την εξέλιξή της.

β/ Προκαλεί θανάτους, τραυματισμούς και καταστροφές σε μεγάλη γεωγραφική έκταση.

γ/ Μπορεί να προκαλέσει δευτερογενείς καταστροφές (παλιρροιακά κύματα, πυρκαγιές, μόλυνση υπογείων υδάτων και δικτύων ύδρευσης, επιδημίες, κ.ά.).

δ/ Προκαλεί καταστροφές σε σταθμούς παραγωγής ή διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, κτίρια που στεγάζουν κρίσιμες δραστηριότητες (νοσοκομεία, διοικητήρια, υπηρεσίες άμεσης επέμβασης και βοήθειας, κ.ά.), οδικά δίκτυα και δίκτυα επικοινωνίας, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται το έργο παροχής βοήθειας των δυνάμεων πολιτικής προστασίας.

ε/ Αποδιοργανώνει τον οικονομικό και κοινωνικό ιστό ευρύτερων περιοχών για μεγάλο χρονικό διάστημα.

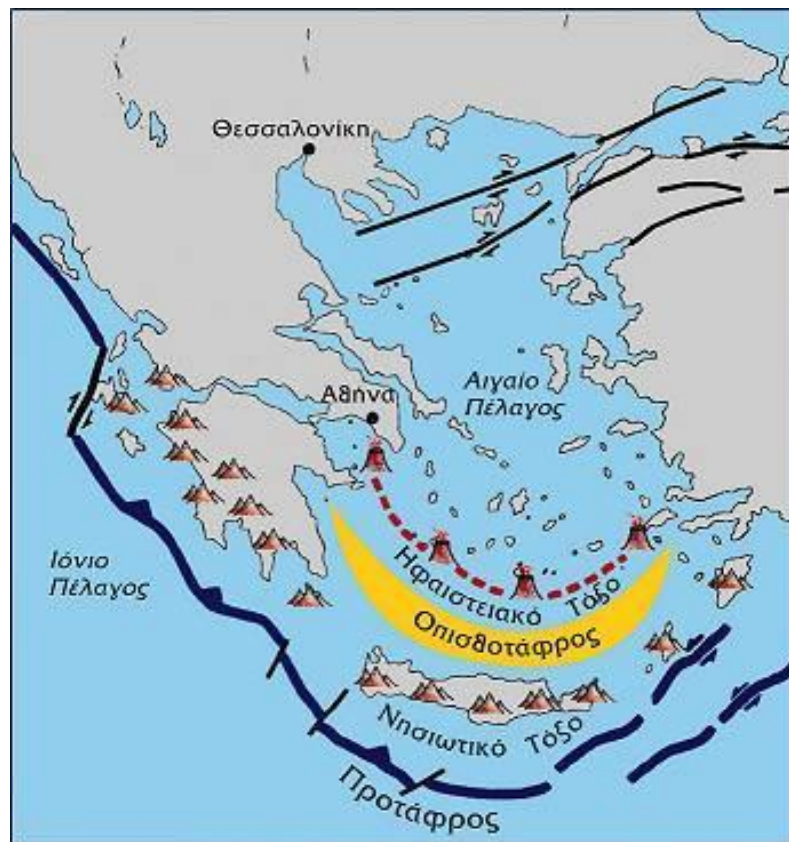

Εικόνα 3: Σεισμικότητα ευρύτερου ελλαδικού χώρου στη χρονική περίοδο 1900-2009 (Πηγή ΕΚΠΑ)

4/ Το σοβαρότερο σεισμικό συμβάν στην Ελλάδα τα τελευταία εκατό χρόνια¹³ έπληξε την Κεφαλονιά στις 12 Αυγούστου 1953. Ο σεισμός μεγέθους 7,2 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ προκάλεσε τεράστιες υλικές καταστροφές με αποτέλεσμα να χάσουν τη ζωή τους 476 άτομα και να τραυματιστούν 2.412. Σε σύνολο 33.000 κατοικιών σε Κεφαλονιά, Ζάκυνθο και Ιθάκη καταγράφηκαν 27.659 καταρρεύσεις, σοβαρές υλικές ζημιές σε 2.780 και ελαφρές σε 2.394 κτίρια.

(β) Ηφαιστειακές Εκρήξεις

1/ Ηφαίστειο είναι η ανοιχτή δίοδος από το εσωτερικό της γης, που επιτρέπει την εκροή ή έκρηξη ρευστών πετρωμάτων και αερίων υψηλών θερμοκρασιών από το εσωτερικό στην επιφάνεια του στερεού φλοιού με τη μορφή λάβας. Τα ηφαίστεια παράγουν ποικιλία κινδύνων που μπορεί να προκαλέσουν θανάτους και να καταστρέψουν περιουσίες. Οι μεγάλης έντασης ηφαιστειακές εκρήξεις μπορεί να απειλήσουν ανθρώπους και περιουσίες σε ακτίνα πολλών χιλιομέτρων. Οι ηφαιστειακοί κίνδυνοι περιλαμβάνουν τοξικά αέρια, λάβα και πυροκλαστικές ροές, κατολισθήσεις, σεισμούς και εκρήξεις μεγάλης έντασης (Λέκκας & Ανδρεαδάκης, 2015).

Εικόνα 4: Το ελληνικό ορογενετικό τόξο, όπου σημειώνονται σχηματικά οι οροσειρές και τα ηφαίστεια (Πηγή ΕΚΠΑ)

¹³ <https://www.seismografos.gr/tieinaseismos.htm>

2/ Στον ελλαδικό χώρο υπάρχουν τα ηφαίστεια των Λιχάδων, του Σουσακίου, του Πόρου, των Μεθάνων, της Μήλου-Αντιμήλου, της Κιμώλου, της Θήρας, της Αντιπάρου, των Χριστιανών, της Κω και της Νισύρου για τα οποία έχει πιστοποιηθεί δραστηριότητα κατά τα τελευταία 3 εκατομμύρια χρόνια. Τα παραπάνω ηφαίστεια απαρτίζουν το λεγόμενο ηφαιστειακό τόξο του Αιγαίου, που έχει μήκος 500 χλμ. και πλάτος περίπου 20-40 χλμ., χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερης σύστασης πετρώματα και το οποίο απέχει περίπου 250 χλμ. από το όριο των δύο λιθοσφαιρικών πλακών. Από τα ηφαίστεια αυτά, την κυριότερη δράση έχουν τα ηφαίστεια της Νισύρου και της Σαντορίνης. Η πιο πρόσφατη ηφαιστειακή δράση του ηφαιστείου της Σαντορίνης χρονολογείται το 1950, ενώ η αντίστοιχη του ηφαιστείου της Νισύρου το 1888.

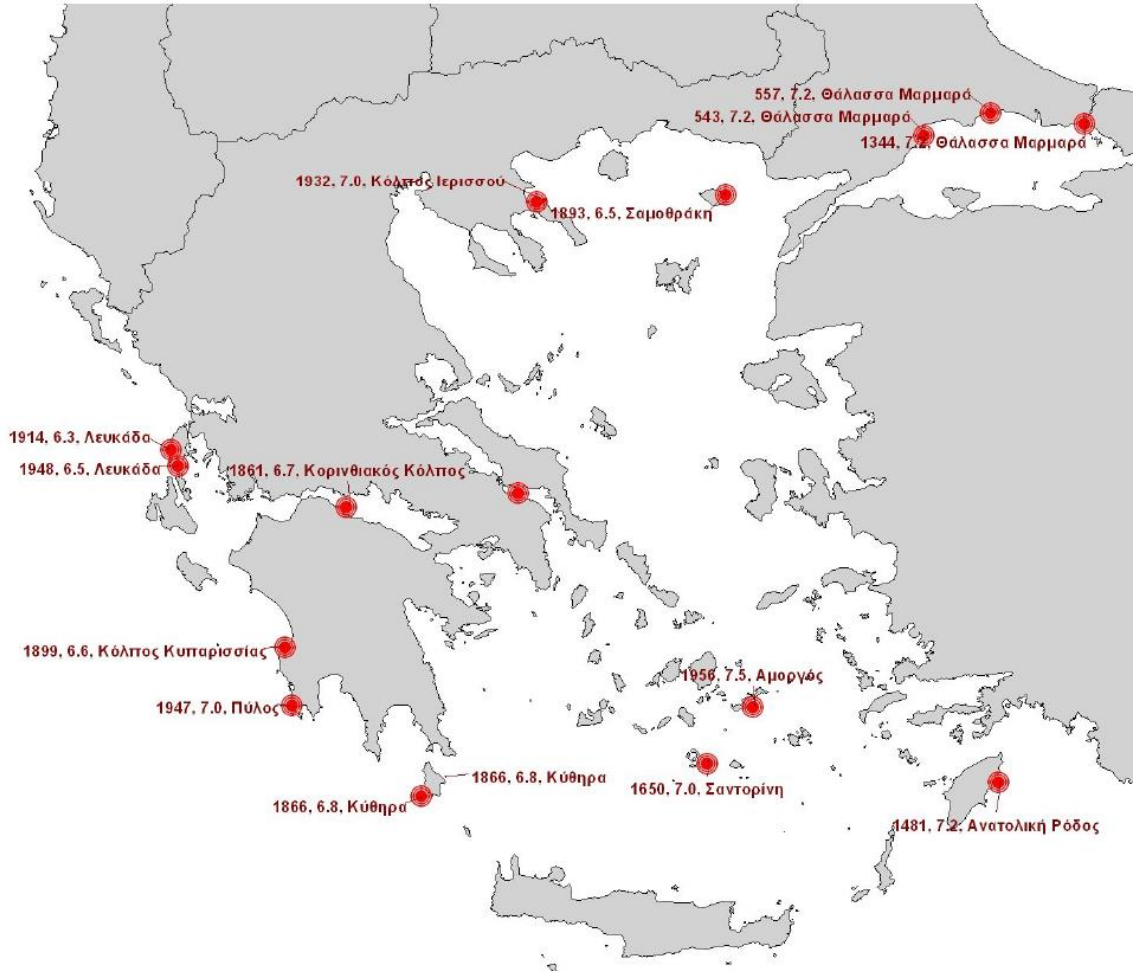
(γ) Κατολισθήσεις

Οι κατολισθήσεις θεωρούνται οι πιο συνηθισμένες από όλες τις γεωλογικές καταστροφές. Η κατολίσθηση είναι μια γρήγορη μετατόπιση μάζας εδάφους και πετρώματος, που σχετίζεται με περιόδους έντονης βροχόπτωσης ή απότομης τήξης χιονιού. Οφείλονται επίσης σε φυσικές ή τεχνητές δονήσεις, σε αφαίρεση υποκείμενης ή πλευρικής στήριξης, σε υπερβολικό φορτίο και διάβρωση λόγω ανθρώπινων επεμβάσεων στη ροή του νερού και στη διαμόρφωση του ανάγλυφου. Επιπλέον, οι κατολισθήσεις μπορεί να αποτελούν δευτερεύοντα φαινόμενα σεισμών και ηφαιστειακών εκρήξεων. Οι κατολισθήσεις, όταν οφείλονται σε βροχόπτωση, έχουν την τάση να χειροτερεύουν τις επιπτώσεις των πλημμύρων που συχνά συνοδεύουν, όπως παρατηρείται κυρίως στην Ελλάδα. Σε περιοχές που έχουν απογυμνωθεί από τα δάση λόγω δασικών πυρκαγιών, υφίσταται χαμηλότερο όριο συνοχής της μάζας που πολλές φορές πυροδοτεί κατολισθήσεις (Λέκκας & Ανδρεαδάκης, 2015). Τα κατολισθητικά φαινόμενα είναι πολύ συνήθη στον ελλαδικό χώρο, καθώς η λιθολογική σύσταση και η σχετικά μικρή ηλικία των περισσότερων σχηματισμών, η δράση πρόσφατων τεκτονικών δυνάμεων, η γεωμορφολογική εξέλιξη και οι υψηλές βροχοπτώσεις, δημιουργούν κατάλληλες συνθήκες για την εκδήλωση συχνών αστοχιών πρανών ποικίλης κλίμακας.

(δ) Τσουνάμι

Τα τσουνάμι είναι κύματα που προκαλούνται από σεισμούς ή υποθαλάσσιες κατολισθήσεις και μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο περιοχές που βρίσκονται μέχρι και δεκάδες μέτρα πάνω από το επίπεδο της θάλασσας και σε απόσταση έως και μερικών χιλιομέτρων από την ακτή, αφού μπορούν να προκαλέσουν πλημμύρα, μόλυνση του πόσιμου νερού και κατάρρευση υποδομών ζωτικής σημασίας. Ο κίνδυνος για ένα μελλοντικό τσουνάμι στην Ελλάδα έπειτα από σεισμό είναι υπαρκτός. Στην ομάδα υψηλού

κινδύνου βρίσκονται η Κρήτη, άλλα νησιά του νοτίου Αιγαίου, οι ηπειρωτικές ακτές και τα νησιά του Ιονίου, καθώς και οι ακτές του Κορινθιακού Κόλπου. Υπολογίζεται ότι αν ένας σεισμός πάνω από 7 βαθμούς της κλίμακας Ρίχτερ προκαλέσει ένα τσουνάμι στο Αιγαίο, ο χρόνος αντίδρασης θα είναι μόνο δέκα έως δεκαπέντε λεπτά, έως ότου το κύμα χτυπήσει τις ηπειρωτικές και νησιωτικές ακτές.

Εικόνα 5: Σημαντικότερα καταγεγραμμένα τσουνάμι στον ελληνικό χώρο (Πηγή ΕΚΠΑ)

(2) Υδρομετεωρολογικές Καταστροφές

Οι υδρομετεωρολογικές καταστροφές είναι φυσικές διεργασίες ή φαινόμενα ατμοσφαιρικής ή υδρολογικής φύσης, που μπορούν να απειλήσουν ανθρώπινες ζωές ή να προκαλέσουν ζημιές σε περιουσίες, να διαταράξουν τις ισορροπίες μιας κοινωνίας και να συμβάλουν στην περιβαλλοντική υποβάθμιση. Διακρίνονται στις παρακάτω κυριότερες κατηγορίες:

(α) Πλημμύρες

1/ Πλημμύρα είναι η ανύψωση της στάθμης των νερών ποταμού, λίμνης ή θάλασσας και η έξοδός τους από την κοίτη τους, που οφείλεται συνήθως στις κλιματολογικές συνθήκες και ενισχύεται από τη μορφολογία του εδάφους (Νάστος, 2013). Για τη δημιουργία των πλημμυρών συνεργάζονται δύο παράγοντες, η φύση της βροχής και η ανθρωπογενής παρέμβαση στο περιβάλλον. Ο ανθρώπινος παράγοντας είναι επίσης πολύ καθοριστικός στη δημιουργία της πλημμυρογένεσης. Αυτός κυρίως συνίσταται στην αποψίλωση του εδάφους από τη βλάστηση, στην ανοικοδόμηση και στην υδρομόνωση των πόλεων με τον ασφαλτοτάπητα και το σκυρόδεμα. Οι πλημμύρες ως καταστροφικά φυσικά φαινόμενα χωρίζονται στις αστικές, τις ποτάμιες και τις παράκτιες. Είναι δυνατόν εξαιτίας των πλημμυρών να προκληθούν εκτεταμένες ή τοπικές καταστροφές σε κτίρια, εγκαταστάσεις, αρχαιολογικούς χώρους, διακοπή συγκοινωνιών λόγω φθορών στο οδικό και σιδηροδρομικό δίκτυο, καταστροφή τηλεπικοινωνιακών έργων, δικτύων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, απομόνωση περιοχών, ρύπανση υδάτων, εγκλωβισμός ατόμων, τραυματίες, νεκροί, κ.λπ.

2/ Οι πλημμύρες είναι η δεύτερη αιτία θανάτου από φυσικές καταστροφές στην Ελλάδα, με τριπλάσιους νεκρούς σε σχέση με τις φωτιές. Από το 1880 έως το 2010, 182 άνθρωποι είχαν χάσει τη ζωή τους σε πλημμύρες στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας. Ο μέσος όρος (3,5 θάνατοι ανά πλημμύρα) είναι υψηλότερος από εκείνον της υπόλοιπης Ελλάδας (1,26 θάνατοι ανά πλημμύρα) εξαιτίας της τεράστιας αστικοποίησης της Αττικής. Επισημαίνεται ότι στο Υδατικό Διαμέρισμα της Αττικής, 54 από τα 153 ιστορικά πλημμυρικά γεγονότα χαρακτηρίστηκαν σημαντικά (35%). Το μεγαλύτερο μέρος των ιστορικών πλημμυρών σημειώθηκαν κατά την περίοδο 2001-2009. Σε ό,τι αφορά στις περιοχές όπου έχουν γίνει οι μεγαλύτερες πλημμύρες στο παρελθόν, τα σημαντικότερα γεγονότα έγιναν στην Αθήνα, στο τμήμα της λεκάνης του Κηφισού ποταμού και κατά μήκος των παραλιακών περιοχών Μεγάρων και Ελευσίνας. Αξιοσημείωτο συμβάν αποτελούν οι πλημμύρες του Νοεμβρίου 2017 στην ευρύτερη περιοχή της Δυτικής Αττικής (Μάνδρα - Ελευσίνα - Νέα Πέραμος) με θλιβερό απολογισμό 23 νεκρούς¹⁴.

(β) Τροπικές Καταιγίδες

Οι τροπικές καταιγίδες κυκλώνες αποτελούν κυκλωνικά ατμοσφαιρικά συστήματα που σχηματίζονται στους ωκεανούς. Είναι γνωστοί ως

¹⁴ Από τα αποτελέσματα ημερίδας με τίτλο «Διαχείριση Πλημμυρικών Φαινομένων στην Ελλάδα», που διοργάνωσε το Τμήμα Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών στις 21 Δεκεμβρίου 2017.

«τυφώνες» στον Ατλαντικό ωκεανό και ως «κυκλώνες» στον Ειρηνικό και Ινδικό ωκεανό, αναπτύσσουν ταχύτητες μεγαλύτερες των 120 χλμ. ανά ώρα και συνοδεύονται από δευτερεύοντα φαινόμενα όπως οι αστραπιαίες πλημμύρες, λόγω της έντονης βροχόπτωσης, κατά τη διέλευση της καταιγίδας προς την ενδοχώρα. Στην Ελλάδα μέχρι πρόσφατα δεν παρουσιάζονταν συχνά το φαινόμενο αυτό, αν και το 2017 παρατηρήθηκε έξαρση¹⁵. Αντιθέτως είναι πολύ συχνό στην Αμερική και προκαλεί την ενεργή εμπλοκή των ΕΔ.

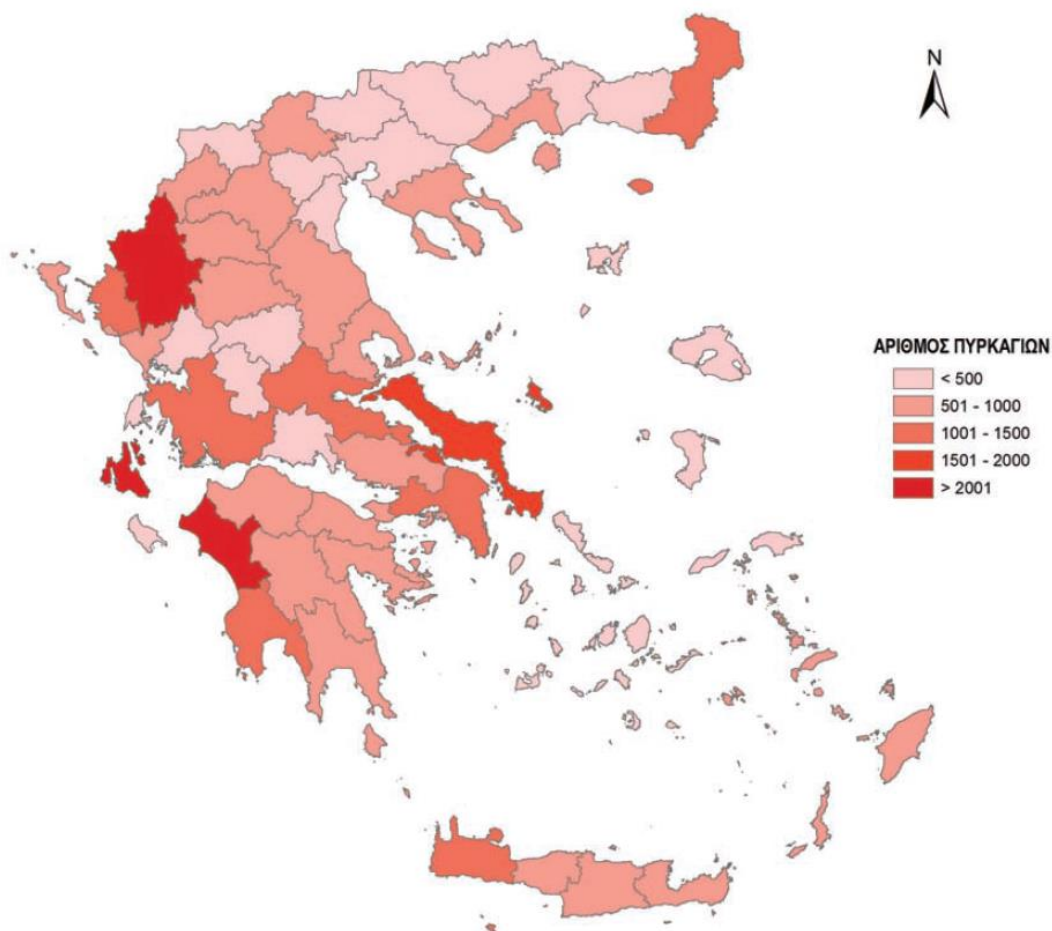
(γ) **Χιονοθύελλες**

Είναι χειμερινές καταιγίδες που εκδηλώνονται με χιονόπτωση. Ακόμα ένα φαινόμενο όχι τόσο σύνηθες στην Ελλάδα, όπως στην Κεντρική Ευρώπη. Είναι δυνατό εξαιτίας χιονοπτώσεων να προκληθούν καταστροφές όπως διακοπή συγκοινωνιών, καταστροφή τηλεπικοινωνιακών έργων, δικτύων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, απομόνωση οικισμών, κ.λπ.

(δ) **Δασικές Πυρκαγιές**

1/ Οι δασικές πυρκαγιές είναι ένα από τα φυσικά φαινόμενα μεγάλης κλίμακας τα οποία ο άνθρωπος δεν είναι ακόμη σε θέση να ελέγξει. Είναι δυνατό να προκληθούν πυρκαγιές δασών, δασικών εν γένει εκτάσεων ή γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων από αμέλεια, πρόθεση, φυσικά ή τεχνολογικά αίτια ή άλλες απρόβλεπτες αιτίες, με αποτέλεσμα τη δημιουργία ή την απειλή δημιουργίας εκτεταμένων απωλειών, ζημιών και καταστροφών σε έμψυχο δυναμικό, υλικά ή εγκαταστάσεις και κυρίως στα δάση της χώρας. Τέσσερις στις πέντε δασικές πυρκαγιές οφείλονται στον άνθρωπο. Η ανθρώπινη αμέλεια, όπως το κάπνισμα σε δασικές περιοχές ή η μη σωστή κατάσβεση ελεγχόμενης φωτιάς είναι οι αιτίες πολλών δασικών πυρκαγιών. Επίσης, ο μη κατάλληλος σχεδιασμός, τα εύφλεκτα υλικά, η διαμόρφωση τοπίου και η έλλειψη προσοχής στον περιορισμό των αγριόχορτων σε επαρχιακές οικιστικές περιοχές, συνεισφέρουν στην αύξηση του κινδύνου πρόκλησης πυρκαγιάς. Επειδή πολλοί άνθρωποι επιλέγουν να κατασκευάσουν τις κατοικίες τους σε δασικές περιοχές ή κοντά σε δάση, επαρχιακές περιοχές ή απομακρυσμένες ορεινές θέσεις, το ποσοστό του πληθυσμού που είναι τρωτό στον κίνδυνο των δασικών πυρκαγιών αυξάνεται συνεχώς.

¹⁵ Βλέπε εικόνα 1, σελ. 4.

Εικόνα 6: Συνολικός αριθμός δασικών πυρκαγιών την περίοδο 1983-2008 ανά νομό (Πηγή Τσαγκάρη, Καρέτσος & Προύτσος, 2011¹⁶)

2/ Στην Ελλάδα οι δασικές πυρκαγιές αποτελούν σήμερα το πιο γνωστό κοινό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν τα δάση και το φυσικό περιβάλλον. Πάνω από το 10% της έκτασης της χώρας καλύπτεται από άγονες και βραχώδεις εκτάσεις, ως αποτέλεσμα διαδοχικών πυρκαγιών. Οι δασικές πυρκαγιές αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που απειλούν τα δάση της Ελλάδας, καταστρέφοντας κάθε χρόνο σημαντικά οικοσυστήματα και εκτάσεις υψηλής κοινωνικής σημασίας¹⁷. Η φωτιά δεν αποτελεί μόνο παράγοντα ραγδαίας υποβάθμισης των δασών, αλλά συχνά, στην περίπτωση τουλάχιστον των μεσογειακών δασών, συνιστά παράγοντα ανανέωσης, που εντάσσεται στον φυσικό οικολογικό τους κύκλο. Οι σύγχρονες όμως συνθήκες χρήσης της υπαίθρου, ανάπτυξης της παραθεριστικής κατοικίας και επέκτασης των οδικών προσβάσεων αυξάνουν τη συχνότητα των πυρκαγιών σε τέτοιο βαθμό, ώστε να ξεπερνιέται κατά πολύ ο φυσικός τους ρόλος και να

¹⁶ Τσαγκάρη Κ., Καρέτσος Γ., Προύτσος Ν., Δασικές Πυρκαγιές Ελλάδας 1983-2008, Έκδοση WWF Ελλάς και ΕΘΙΑΓΕ-ΙΜΔΟ & ΤΔΠ, 2011, σελ. 40.

¹⁷ Πρόλογος του Δ. Καραβέλλα, Διευθυντή WWF Ελλάς στην παραπάνω έκδοση.

αποδεικνύονται καταστροφικές. Η καταστροφικότητα των πυρκαγιών έγκειται αφενός στην αύξηση της συχνότητας και της έντασής τους και αφετέρου στην ελλιπή περιφρούρηση των διαδικασιών φυσικής αναγέννησης και χρήσης του χώρου. Το πρόβλημα στη χώρα μας είναι οξύ, με κατά καιρούς ακραίες καταστροφές (π.χ. 2000, 2007, 2009).

(ε) **Καύσωνες**

Ο καύσωνας είναι μία παρατεταμένη περίοδος υπερβολικής ζέστης (θερμοκρασία που ξεπερνά τους 10° C πάνω από τα συνηθισμένα επίπεδα για μια περιοχή), που συχνά συνδυάζεται με υπερβολική υγρασία.

β. **Ανθρωπογενείς Καταστροφές**

(1) Οι ανθρωπογενείς καταστροφές οφείλονται στην τεχνολογική ανάπτυξη ή/και την επιθετική συμπεριφορά του ανθρώπου, που προκαλεί αλυσιδωτές αντιδράσεις και επιπτώσεις, με πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα τη μαζική μετανάστευση. Πιο απλά, είναι οι καταστροφές που προκαλούνται από ανθρωπογενείς κινδύνους και διακρίνονται στις ένοπλες συρράξεις, τις επιθετικές ενέργειες και τις τεχνολογικές καταστροφές. Οι τεχνολογικές καταστροφές είναι συνήθως αποτέλεσμα ατυχημάτων ή επεισοδίων που συμβαίνουν στους τομείς της βιομηχανίας, των μεταφορών ή των επικίνδυνων ουσιών, όπως τα καύσιμα, τα χημικά, τα εκρηκτικά ή τα ραδιενεργά υλικά.

(2) Οι νέες μορφές απειλών που εμφανίζονται σε διεθνές επίπεδο (ασύμμετρες απειλές), οι περιφερειακές συγκρούσεις και η αύξηση της πιθανότητας απελευθέρωσης τοξικών βιομηχανικών ουσιών στο περιβάλλον από ατύχημα, κάνουν επιτακτική την ανάγκη σχεδιασμού για την αντιμετώπιση καταστροφών από Χημικά, Βιολογικά, Ραδιολογικά, Πυρηνικά (ΧΒΡΠ) περιστατικά. Ανάλογα με την προέλευση της ΧΒΡΠ απειλής μπορούν να προκληθούν:

(α) Χημικό περιστατικό από τη χρήση χημικών ουσιών, οι οποίες με τις χημικές τους ιδιότητες προκαλούν θανατηφόρα, βλαβερά ή ερεθιστικά αποτελέσματα, προκαλούν εμπρησμό σε άλλα υλικά ή μολύνουν μία εδαφική περιοχή.

(β) Βιολογικό περιστατικό από τη χρήση μικροοργανισμών (ιοί, βακτήρια, κ.λπ.) για την πρόκληση θανάτου ή ασθένειας στους ανθρώπους και στα ζώα ή μόλυνση στα φυτά και στα είδη διατροφής.

(γ) Ραδιολογικό - Πυρηνικό περιστατικό είτε από διασπορά ραδιενεργού υλικού ή από υπερέκθεση σε ακτινοβολία.

(3) Η εκδήλωση ΧΒΡΠ συμβάντος ενδέχεται να είναι αποτέλεσμα τρομοκρατικής ενέργειας με τη χρήση ΧΒΡΠ παραγόντων. Η διαχείριση των συνεπειών από την εκδήλωση ΧΒΡΠ συμβάντος παρουσιάζει σημαντικές διαφορές σε σχέση με τη διαχείριση των συνεπειών από την πραγματοποίηση τρομοκρατικής επίθεσης με τη χρήση συμβατικών όπλων μαζικής καταστροφής, όπως συμβατικά εκρηκτικά ή βόμβες. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται οριοθέτηση ζωνών επιχειρησιακών δράσεων, απολύμανση των θυμάτων (τραυματίες, νεκροί, περιπατητικοί), χρήση προστατευτικού εξοπλισμού από το προσωπικό επέμβασης και απολύμανση του περιβάλλοντος. Επομένως η διαχείριση των συνεπειών ενός ΧΒΡΠ συμβάντος απαιτεί την ενεργοποίηση ειδικών πόρων και εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού.

(4) Καταστροφές από θαλάσσιο ατύχημα, που θέτει σε κίνδυνο ανθρώπινες ζωές και προκαλεί εκτεταμένη ρύπανση στο περιβάλλον. Αποτελεί σχετικά σύνηθες περιστατικό στην Ελλάδα λόγω του θαλασσίου περιβάλλοντος, αλλά η ικανότητα άμεσης αντιμετώπισης τέτοιου είδους συμβάντων περιορίζει τον χαρακτηρισμό τους ως καταστροφές.

(5) Καταστροφές και κάθε αιφνίδια κατάσταση που προκαλείται από οδικό, σιδηροδρομικό μεγάλο ατύχημα ή κατάρρευση γέφυρας και έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια ανθρώπινων ζωών και τραυματισμών.

(6) Καταστροφές και κάθε αιφνίδια κατάσταση που προκαλείται από αεροπορικό ατύχημα και έχει ως αποτέλεσμα την πρόκληση θυμάτων.

γ. Φυσικο-Τεχνολογικές Καταστροφές

Ιδιαίτερη κατηγορία αποτελούν οι φυσικο-τεχνολογικές καταστροφές (NaTech), που συντελούνται όταν φυσικές καταστροφές προκαλούν τεχνολογικά ατυχήματα και ο συνδυασμός αυτών των γεγονότων αποτελεί μια μεγάλη απειλή σε κοινωνίες που δεν είναι προετοιμασμένες. Υπάρχει γενική αποδοχή ότι η πιθανότητα για καταστροφές NaTech είναι υπαρκτή και ότι αυτές μπορούν να έχουν πολύ χειρότερες συνέπειες σε σύγκριση με τις αναμενόμενες από κάθε έναν από τους φυσικούς ή τεχνολογικούς κινδύνους ξεχωριστά.

Εικόνα 7: Πυρκαγιά στο διυλιστήριο Cosmo Oil¹⁸ στην Iihara, ανατολικά του Τόκιο μετά από τον σεισμό και το τσουνάμι στο Tohoku το 2011 (Πηγή Daily Telegraph)

4. Κρίσεις

α. Η έννοια της κρίσης είναι πολυδιάστατη και ως εκ τούτου αποδίδεται ποικιλοτρόπως, ακόμη και από απλούς ανθρώπους για να περιγράψουν με μια λέξη ότι αντιμετωπίζουν ένα δύσκολο πρόβλημα, ότι διανύουν περίοδο ανωμαλίας ή βρίσκονται σε κρίσιμη φάση. Κάθε κρίση όμως λειτουργεί ως δοκιμή της σταθερότητας μίας δομής. Κρίση μπορεί να εκδηλωθεί σε κάθε τι που υπάρχει και λειτουργεί, χωρίς προειδοποίηση οπουδήποτε και οποτεδήποτε. Η κρίση αποτελεί περισσότερο μια πραγματικότητα, παρά μια κακή είδηση και εφόσον γίνει αποδεκτή, στη συνέχεια με τον κατάλληλο σχεδιασμό, είναι δυνατόν να υπάρξει όχι μόνο αρνητική αλλά και θετική πλευρά στην εξέλιξή της. Είναι

¹⁸ <https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/asia/japan/8375497/Japan-earthquake-causes-oil-refinery-inferno.html> (τελευταία επίσκεψη 10 Ιανουαρίου 2018).

σημαντικό να αναφερθεί ότι το κινέζικο ιδεόγραμμα για τη λέξη κρίση (危機, προφέρεται γέι-ζι), είναι σύνθετη λέξη και αποτελείται από τα συνθετικά «κίνδυνος» και «ευκαιρία».

β. Κρίση σε ένα κοινωνικό πλαίσιο είναι η παρουσία της απειλής και της αστάθειας που σχετίζονται με οικονομικά, πολιτικά, στρατιωτικά, οικολογικά και άλλα προβλήματα της κοινωνίας. Σύμφωνα με το Institute for Crisis Management¹⁹, η κρίση είναι μία κατάσταση σημαντικής αποσύνθεσης, η οποία έχει ως επακόλουθο τις αρνητικές αντιδράσεις από όλες τις ομάδες ενδιαφερομένων, εκτεταμένη κάλυψη από τα ΜΜΕ, καθώς και δημόσια εξονυχιστική έρευνα. Η κρίση σχετίζεται σε επίπεδο πολιτικής με μια σοβαρή απειλή για τις βασικές δομές ή τις θεμελιώδεις αξίες και κανόνες ενός συστήματος, η οποία υπό χρονική πίεση και συνθήκες υψηλής αβεβαιότητας, απαιτεί αποφάσεις ζωτικής σημασίας. Αυτός ο ορισμός καλύπτει ένα ευρύ φάσμα δυσχερειών (φυσικές καταστροφές, περιβαλλοντικές απειλές, οικονομικές καταρρεύσεις, ξαφνικές ή τρομοκρατικές επιθετικές ενέργειες, ομηρίες, επιδημίες, τεχνολογικά ατυχήματα, αστοχίες υποδομών και οργανισμών). Το κοινό χαρακτηριστικό όλων αυτών των καταστάσεων είναι ότι δημιουργούν ανοίκειες συνθήκες για αυτούς που διαχειρίζονται τις επιχειρήσεις απόκρισης και πρέπει να λάβουν επείγουσες αποφάσεις, ενώ λείπουν απαραίτητες και ουσιαστικές πληροφορίες για τα αίτια και τις συνέπειες της κατάστασης (Λέκκας & Ανδρεαδάκης, 2015).

5. Χαρακτηριστικά της Κρίσης

α. Οι Rosenthal και Pijnenburg (1991) πιστεύουν ότι η κρίση σχετίζεται με τις καταστάσεις που χαρακτηρίζονται από σοβαρή απειλή, αβεβαιότητα και την αίσθηση του επείγοντος. Επομένως, η κρίση αποτελείται από τρία θεμελιώδη συστατικά στοιχεία:

(1) Την απειλή απώλειας θεμελιωδών στοιχείων και αξιών ή ζωτικών συστημάτων μιας κοινότητας. Η ασφάλεια, η τάξη, η ευημερία, η υγεία και η δικαιοσύνη αποσταθεροποιούνται ή μπορεί ακόμα και να χάνουν το νόημά τους, ενόψει μιας διαφαινόμενης έξαρσης βίας, καταστροφής, ζημιών και άλλων μορφών δυσχερειών. Όσο περισσότερες ζωές εξαρτώνται από τις απειλούμενες αξίες, τόσο βαθαίνει η κρίση.

(2) Χρονική στενότητα, καθώς εμπεριέχει το αίσθημα του επείγοντος.

¹⁹ ICM, Annual Crisis Report Global News Coverage of Business Crises in 2016, Απρίλιος 2017, διαθέσιμο στη διεύθυνση http://crisisconsultant.com/wp-content/uploads/2017/04/ICM-Annual-Crisis-Report-for-2016_Issued-April-3_2017.ov_.pdf (τελευταία επίσκεψη 10 Ιανουαρίου 2018).

(3) Αβεβαιότητα, που εμπεριέχεται στη φύση και στις επιπτώσεις της απειλής. Τι συμβαίνει και πώς, τι έπεται, πόσο άσχημα μπορεί να εξελιχθεί, κ.λπ. Επιπλέον, η αβεβαιότητα καλύπτει και την αναζήτηση των λύσεων. Τι μπορεί να γίνει, τι θα συμβεί ανάλογα με τις επιλογές, τι θα κάνουν οι άλλοι, κ.λπ.

β. Η κάθε κρίση ανεξάρτητα από τη μορφή της και τον οργανισμό στον οποίο δημιουργείται, χαρακτηρίζεται από τα εξής (Ahmed, 2006)²⁰:

(1) Είναι κλιμακούμενη σε ένταση. Η κατάσταση μιας κρίσης είναι δυναμική. Οι εμφανιζόμενες κρίσεις δεν εκδηλώνονται από την πρώτη στιγμή με τη μεγαλύτερη τους ένταση, αλλά κλιμακώνονται.

(2) Επικρατεί υψηλό αίσθημα ανασφάλειας και κινδύνου. Κατά την περίοδο που η κρίση εμφανίζεται, οι εμπλεκόμενοι κυριεύονται από άγχος, καθώς αισθάνονται να χάνουν τον έλεγχο της κατάστασης.

(3) Επηρεάζονται οι συνήθειες λειτουργίες και ρυθμοί. Η ένταση και η ανησυχία για ενδεχόμενη χειρότερη εξέλιξη των γεγονότων, διαταράσσουν και μεταβάλλουν τη συνήθη εύρυθμη λειτουργία της πληγείσας ομάδας.

(4) Διακινδυνεύει η δημόσια - διεθνής εικόνα της πληγείσας ομάδας και της ευρύτερης κοινωνικής δομής. Οι συνέπειες κάθε εμφανιζόμενης κρίσης, συνήθως πλήττουν την «εικόνα».

(5) Ελέγχεται εξονυχιστικά από τους αρμόδιους κρατικούς-διακρατικούς φορείς και από τα ΜΜΕ. Η εκδήλωση μιας κρίσης αναπόφευκτα προκαλεί το ενδιαφέρον των αρμόδιων φορέων, αλλά και των ΜΜΕ, καθώς υπάρχει αυξημένη ζήτηση για πληροφόρηση προς αποκατάσταση των εικασιών για τα γεγονότα.

(6) Προκαλεί βλάβες και υλικές ζημιές. Προκαλείται συνήθως ηθική βλάβη, η οποία ζημιώνει την ισχύ της χώρας ή το προφίλ της πληγείσας ομάδας, ενώ παράλληλα προκαλείται δυσλειτουργία στις δραστηριότητές της.

6. Σχέση Καταστροφής - Κρίσης

Η έννοια της κρίσης συμπληρώνει την έννοια της καταστροφής. Η αιτία της κρίσης είναι η ανικανότητα του συστήματος να αντιμετωπίσει το φαινόμενο ή το συμβάν, που αποτελεί το έναυσμα της καταστροφής. Σύμφωνα με τον Boin (2005) η καταστροφή είναι μια κρίση με δυσμενή έκβαση. Δεν εξελίσσεται όμως κάθε κρίση σε καταστροφή, γιατί απλά η επιτυχημένη αντιμετώπισή της ενδέχεται

²⁰ Ahmed Meena, The Principles and Practice of Crisis Management, Palgrave Macmillan, 2006, NY.

να προλάβει την καταστροφή. Αντιθέτως, κάθε καταστροφή καλύπτει τις προδιαγραφές της κρίσης (π.χ. τα πολλαπλά πύρινα μέτωπα στην Ελλάδα το 2007).

7. Διαχείριση Κρίσεων και Καταστροφών

α. Βασικές Έννοιες

(1) Κίνδυνος

Ορίζεται ως ένα δυνητικά καταστροφικό γεγονός, φαινόμενο ή ανθρώπινη δραστηριότητα που μπορεί να προκαλέσει απώλειες ζωής ή τραυματισμούς, ζημιές σε περιουσίες, κοινωνικές και οικονομικές διαταραχές ή περιβαλλοντική υποβάθμιση. Οι κατηγορίες των κινδύνων βρίσκονται σε άμεση συνάρτηση με την κατηγοριοποίηση των καταστροφών και περιλαμβάνουν τους φυσικούς, βιολογικούς, τεχνολογικούς και πολιτικοκοινωνικούς κινδύνους. Ανάλυση κινδύνου είναι το σύνολο των διεργασιών που περιλαμβάνει την αναγνώριση, μελέτη και παρακολούθηση ενός κινδύνου για τον καθορισμό της προέλευσης, του δυναμικού, των χαρακτηριστικών και της συμπεριφοράς του (Λέκκας & Ανδρεαδάκης, 2015).

(2) Τρωτότητα

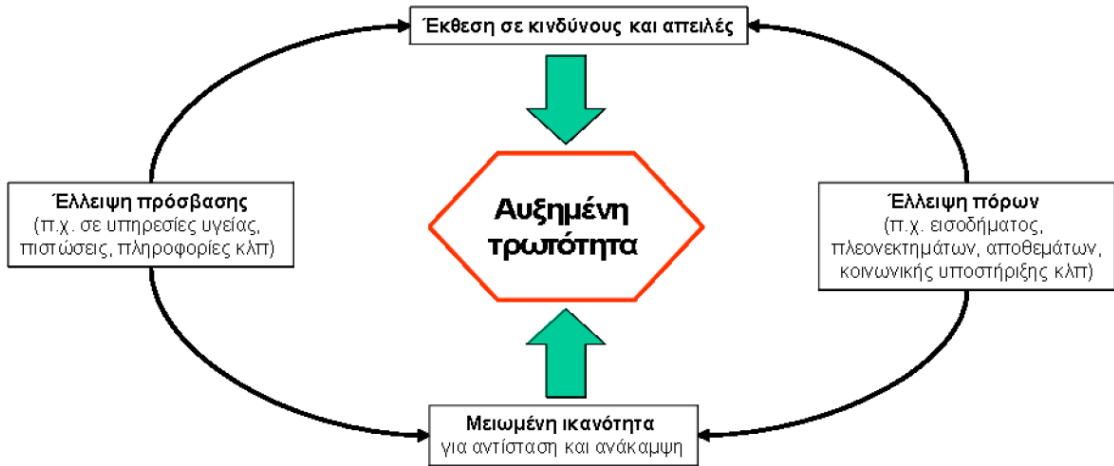
Είναι το σύνολο των συνθηκών που καθορίζονται από φυσικούς, κοινωνικούς, οικονομικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες ή διεργασίες, που αυξάνουν την ευπάθεια μίας κοινωνίας στις επιπτώσεις των κινδύνων (Λέκκας & Ανδρεαδάκης, 2015).

(3) Ευπάθεια

Είναι οι παράγοντες που δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την εξέλιξη ενός κινδύνου σε καταστροφή (Λέκκας & Ανδρεαδάκης, 2015).

(4) Ικανότητα

Είναι ο συνδυασμός όλων των διαθέσιμων πόρων και μέσων (συμπεριλαμβανομένων των ΕΔ) μίας κοινωνίας, που μπορεί να μειώσει τον βαθμό της διακινδύνευσης ή των επιπτώσεων μίας καταστροφής. Περιλαμβάνει φυσικά, θεσμικά ή οικονομικά μέσα, καθώς και ειδικευμένο προσωπικό ή κοινωνικά και διαρθρωτικά χαρακτηριστικά, όπως καθοδήγηση και διαχείριση (Λέκκας & Ανδρεαδάκης, 2015).

Εικόνα 8: Σχέση τρωτότητας - ευπάθειας ικανότητας (Πηγή ΕΚΠΑ)

(5) Διακινδύνευση

Είναι η πιθανότητα επιζήμιων συνεπειών ή οι αναμενόμενες απώλειες (θάνατοι, τραυματισμοί, φθορά περιουσίας, επιδείνωση συνθηκών διαβίωσης, διατάραξη οικονομικής δραστηριότητας, περιβαλλοντικές ζημιές), που προκύπτουν από την αλληλεπίδραση ανάμεσα στους φυσικούς και ανθρωπογενείς κινδύνους στις εκάστοτε συνθήκες τρωτότητας. Αποδεκτή διακινδύνευση θεωρείται το όριο των απωλειών που είναι αποδεκτό με βάση τις κοινωνικές, οικονομικές, πολιτικές, πολιτιστικές, τεχνικές και περιβαλλοντικές συνθήκες μίας κοινωνίας (Λέκκας & Ανδρεαδάκης, 2015).

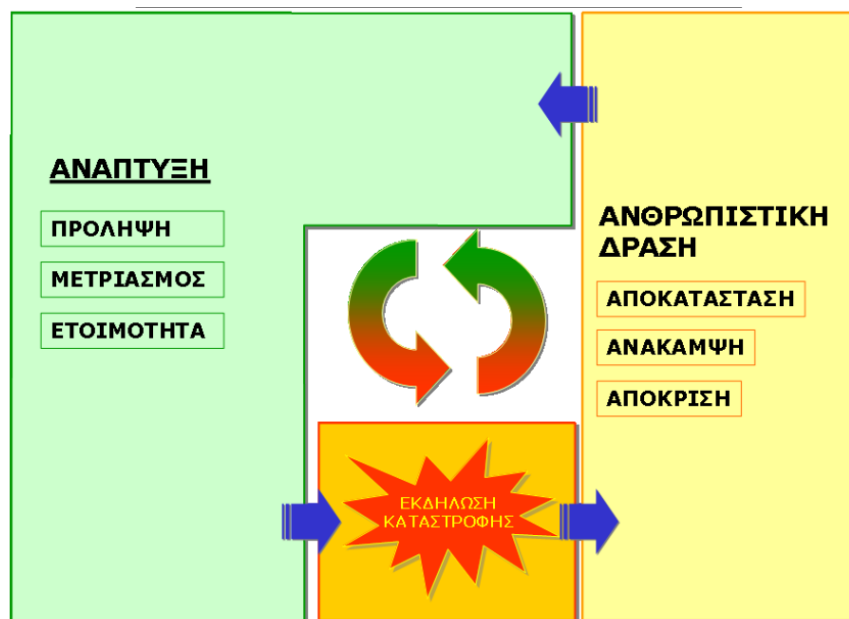

Εικόνα 9: Διαδικασία εκτίμησης διακινδύνευσης σε σχέση με τους παράγοντες που τη δημιουργούν (Πηγή ΕΚΠΑ)

β. Κύκλος Διαχείρισης Καταστροφών

(1) Διαχείριση καταστροφών καλείται το σύνολο των αποφάσεων που λαμβάνονται, καθώς και των δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται σε όλα τα επίπεδα (στρατηγικό, επιχειρησιακό και τακτικό) σε όλες τις φάσεις μίας καταστροφής (Λέκκας & Ανδρεαδάκης, 2015). Σύμφωνα με τον UNISDR διαχείριση καταστροφών είναι η συστηματική διαδικασία χρήσης διοικητικών οδηγιών, οργανωτικών και επιχειρησιακών δεξιοτήτων και ικανοτήτων για την εφαρμογή στρατηγικών και πολιτικών αντιμετώπισης με σκοπό να μειωθούν οι αρνητικές επιπτώσεις των κινδύνων και η πιθανότητα καταστροφής. Η διαχείριση του κινδύνου καταστροφών αποσκοπεί στην αποφυγή ή στη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των κινδύνων, μέσω δραστηριοτήτων και μέτρων πρόληψης, μετριασμού και ετοιμότητας²¹.

(2) Ο κύκλος διαχείρισης καταστροφών αποτελείται από τρεις διακριτές φάσεις, όπως φαίνονται στο παρακάτω διάγραμμα. Οι ΕΔ, όπως θα αναλυθεί στη συνέχεια, διαθέτουν τα μέσα και τις επιχειρησιακές δυνατότητες να επεμβαίνουν σε κάθε στάδιο και φάση του κύκλου με σκοπό την ανακούφιση του πληγέντος πληθυσμού.

Εικόνα 10: Φάσεις και στάδια του κύκλου διαχείρισης καταστροφών (Πηγή ΕΚΠΑ)

²¹ Βλέπε σημείωση 11, σελ. 9.

*«It is now clear that a challenge on this scale requires greater federal authority and a broader role for the armed forces»²²
US President George Walker Bush
Νέα Ορλεάνη, 15 Σεπτεμβρίου 2005*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

ΕΝΟΠΛΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ

1. Γενικά

α. Η προστασία και η αρωγή των κατοίκων μίας περιοχής που έχει πληγεί από καταστροφή αποτελεί αποκλειστική ευθύνη της κυβέρνησης και των πολιτικών αρχών κάθε κράτους. Ανάλογα με το μέγεθος της καταστροφής, παρατηρείται τις περισσότερες φορές είτε τα πολιτικά μέσα να μην επαρκούν ή οι αρμόδιες πολιτικές υπηρεσίες να έχουν υποστεί εκτεταμένες φθορές και απώλειες, με αποτέλεσμα να χάνουν τη δυνατότητα άμεσης και επαρκούς ανταπόκρισης. Έτσι, με τις όλο και αυξανόμενες σε ένταση και αριθμό καταστροφές, αυξάνει και η πίεση για την ανάγκη άμεσης αντίδρασης και επάρκειας των μηχανισμών αρωγής των πληγέντων. Το κενό αυτό καλύπτεται με την εμπλοκή των ΕΔ, οι οποίες με κατάλληλους μηχανισμούς αναπτύσσουν σχέσεις με τους φορείς πολιτικής προστασίας, καθώς και με τις εμπλεκόμενες ανθρωπιστικές οργανώσεις.

β. Ο ρόλος που αναλαμβάνουν οι ΕΔ σε κάθε κράτος διαφέρει. Στην πλειοψηφία των αναπτυγμένων κρατών ο φορέας της πολιτικής προστασίας που είναι κατ' εξοχήν αρμόδιος για τη διαχείριση των καταστροφών, διοικείται κατά βάση από πολιτικά πρόσωπα, αλλά περιλαμβάνει στον σχεδιασμό του τόσο τις αστυνομικές όσο και τις στρατιωτικές δυνάμεις, όπως η Μεγάλη Βρετανία. Πολλά ευρωπαϊκά κράτη, αν και η διαχείριση των καταστροφών ανήκει στο αντίστοιχο Υπουργείο Εσωτερικών, έχουν συγκροτήσει αμιγείς στρατιωτικές Μονάδες εξειδικευμένες στην αντιμετώπιση καταστροφών και εκτάκτων αναγκών, όπως είναι η πρωτοπόρος Γαλλία, ήδη από τον 19^ο αιώνα, με την Ταξιαρχία Μηχανικού Πυροσβεστών²³ και τις Μονάδες Επέμβασης Πολιτικής Προστασίας²⁴, η Ισπανία με τη Μεραρχία Εκτάκτων Αναγκών²⁵, που συγκροτήθηκε το 2005 ως ο αρμόδιος

²² «Είναι πλέον σαφές ότι μια πρόκληση σε αυτή την κλίμακα απαιτεί μεγαλύτερη ομοσπονδιακή εξουσία και ευρύτερο ρόλο για τις Ένοπλες Δυνάμεις», δήλωσε ο Πρόεδρος των ΗΠΑ G. Bush στις 15 Σεπτεμβρίου 2005 στη Νέα Ορλεάνη μετά από τον τυφώνα KATRINA. Διαθέσιμο στη διεύθυνση <http://armedforcesjournal.com/disaster-responser/> (τελευταία επίσκεψη 20 Νοεμβρίου 2017).

²³ Brigade de Sapeurs-Pompiers de Paris, διαθέσιμο στο <http://www.pompiersparis.fr/fr/> (τελευταία επίσκεψη 02 Μαρτίου 2018).

²⁴ Unite d' Instruction et d' Intervention de la Securite Civile (UIISC), διαθέσιμο στις διευθύνσεις <http://www.uiisc5.fr/> και <http://www.uiisc1.fr/> (τελευταία επίσκεψη 02 Μαρτίου 2018).

²⁵ Unidad Militar de Emergencias, διαθέσιμο στη διεύθυνση <http://www.ume.mde.es/> (τελευταία επίσκεψη 02 Μαρτίου 2018).

κρατικός εκτελεστικός φορέας για την αντιμετώπιση καταστροφών, η Πολωνία και η Τσεχία από το 2003, κ.ά. Σε άλλες χώρες, κυρίως της Ασίας, όπως η Κίνα, το Πακιστάν και η Ινδία, ο ΣΞ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στην αντιμετώπιση και τη διαχείριση των καταστροφών. Επίσης, υπάρχουν κράτη, όπως οι ΗΠΑ²⁶, όπου υπάρχουν νόμοι που περιορίζουν τη χρήση στρατιωτικών δυνάμεων στο εσωτερικό τους, ακόμη και για την παροχή βοήθειας, οι οποίες όμως αντικαθίστανται από την αστυνομία και την εθνοφρουρά, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις που η εμπλοκή των ΕΔ είναι αναπόφευκτη (π.χ. τυφώνας KATRINA).

Εικόνα 11: Διανομή τροφίμων από τον πακιστανικό στρατό σε θύματα του ισχυρού σεισμού της 08 Οκτωβρίου 2005 σε ορεινή περιοχή του Βορείου Πακιστάν (Πηγή AFP/Getty Images²⁷)

2. Επέμβαση Στρατιωτικών Δυνάμεων σε Έκτακτες Καταστάσεις Αντιμετώπισης Καταστροφών Παγκοσμίως

α. Αν και η συμμετοχή στρατιωτικών δυνάμεων σε επιχειρήσεις παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας δεν αποτελεί νέα πρακτική (π.χ. η επιχείρηση ανακούφισης των κατοίκων του, επί 11 μήνες αποκλεισμένου από τις σοβιετικές δυνάμεις, Βερολίνου το 1948-49), η στρατιωτική εμπλοκή σε έκτακτες καταστάσεις αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών παρουσιάζει αλματώδη αύξηση διεθνώς

²⁶ Elizabeth Ferris, Future Directions in Civil-Military Responses to Natural Disasters, Brookings Institution, Washington DC, Paper 05/2012.

²⁷ <https://www.gettyimages.com/event/earthquake-death-toll-reaches-79-000-55922206#pakistan-ethnic-pashtun-people-victims-of-the-october-8-earthquake-picture-id55983693> (τελευταία επίσκεψη 28 Νοεμβρίου 2017).

από τις αρχές της δεκαετίας του 1990. Στρατιωτικές δυνάμεις και μέσα χρησιμοποιήθηκαν στον κυκλώνα του 1991 στο Μπαγκλαντές και στον τυφώνα Mitch στην Κεντρική Αμερική το 1998. Οι ΕΔ των ΗΠΑ συμμετείχαν στην οργάνωση της ανθρωπιστικής βοήθειας στις φυσικές καταστροφές στην Ιαπωνία, την Αϊτή και τη Χιλή. Επίσης, ο στρατός της Μεγάλης Βρετανίας συμμετείχε στην αντιμετώπιση των πλημμυρών το 2007, το 2014 και το 2015. Σημαντικός αριθμός κινεζικών στρατευμάτων αναπτύχθηκαν μετά τον σεισμό του 2008 στην επαρχία Sichuan και οι ΕΔ της Ιαπωνίας ενεπλάκησαν άμεσα στην πολλαπλή καταστροφή που επακολούθησε τον σεισμό στο Τοχoku το 2011. Αξιοσημείωτη είναι και η παρουσία αμιγώς στρατιωτικών διεθνών οργανισμών, όπως το NATO στην αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών. Το 1998 συγκροτήθηκε στο πλαίσιο του NATO το Ευρω-Ατλαντικό Συντονιστικό Κέντρο Αντιμετώπισης Καταστροφών (Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre - EADRCC)²⁸ με αποστολή τον συντονισμό της παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας κάθε είδους σε περίπτωση φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών. Χαρακτηριστικά παραδείγματα εμπλοκής των δυνάμεων του NATO για παροχή βοήθειας στις πληγείσες περιοχές ήταν ο τυφώνας KATRINA στις ΗΠΑ και ο σεισμός του Οκτωβρίου 2005 στο Πακιστάν.

Εικόνα 12: Διανομή ανθρωπιστικής βοήθειας από αμερικανικές δυνάμεις στο πλαίσιο της επιχείρησης του NATO στις 17 Οκτωβρίου 2005 στο Oghi του Πακιστάν (Πηγή [alamy.com](http://www.alamy.com)²⁹)

²⁸ https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_117757.htm (τελευταία επίσκεψη 01 Μαρτίου 2018).

²⁹ <http://www.alamy.com/stock-photo-051017-f-9085b-005pakistani-earthquake-victims-crowd-around-a-us-army-147005851.html> (τελευταία επίσκεψη 28 Ιανουαρίου 2018).

β. Οι ΕΔ λόγω αποστολής διαθέτουν μεγαλύτερη εμπειρία στην προετοιμασία και τον σχεδιασμό δράσεων, την εξέταση σεναρίων και ασκήσεων. Οι φορείς πολιτικής προστασίας αν και εμπλέκονται σε τέτοιου είδους σχεδιασμούς, γενικά δεν εμβαθύνουν όσο οι στρατιωτικές δομές.

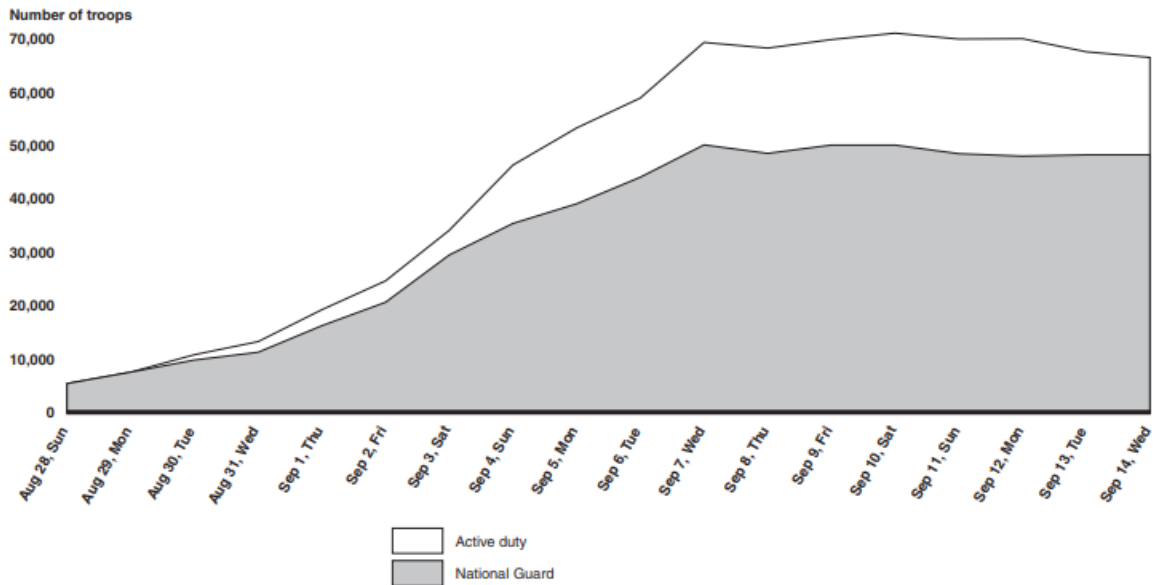
Εικόνα 13: Έντονη παρουσία στρατιωτικών δυνάμεων στη Νέα Ορλεάνη στην επιχείρηση αντιμετώπισης του τυφώνα KATRINA (Πηγή Mario Tama³⁰)

γ. Από την οπτική γωνία του ΣΞ, η εμπλοκή του σε μια κατάσταση αντιμετώπισης καταστροφής μπορεί να βελτιώσει την εικόνα του στην κοινωνία, να προσφέρει ευκαιρία για επ' έργω εκπαίδευση και είναι ένας τρόπος να επιδείξει το υλικό του αλλά και τις ικανότητες του προσωπικού του σε μια αποστολή διαφορετική από τη συνηθισμένη.

δ. Και αυτή ακριβώς η άμεση και αποτελεσματική εμπλοκή των στρατιωτικών δυνάμεων της Ιαπωνίας στην αντιμετώπιση της φυσικής - και εν συνεχεία τεχνολογικής - καταστροφής το 2011 μετά το σεισμό, το τσουνάμι και το ακολουθούμενο πυρηνικό ατύχημα μετέβαλε ριζικά το ποσοστό αποδοχής των ΕΔ από τον πληθυσμό. Αμέσως μετά τον σεισμό αναπτύχθηκαν περίπου 107.000 από τους 230.000 άνδρες των ΕΔ και για πρώτη φορά συστάθηκε στην Ιαπωνία

³⁰ http://www.slate.com/articles/news_and_politics/politics/2015/08/hurricane_katrina_10_years_later_the_myths_that_persist_debunked.html (τελευταία επίσκεψη 10 Ιανουαρίου 2018).

ενιαίο διακλαδικό στρατηγείο για τον ταυτόχρονο έλεγχο και συντονισμό στρατού, ναυτικού και αεροπορίας. Η ταχύτατη εμπλοκή των ιαπωνικών ΕΔ προκάλεσε τα εγκωμιαστικά σχόλια της κοινής γνώμης της χώρας και έγινε η αιτία για την κατακόρυφη αύξηση, μέσα σε ένα έτος, του προϋπολογισμού της κεντρικής κυβέρνησης για στρατιωτικές δαπάνες. Τα παραπάνω έρχονται σε αντίθεση με το σεισμό του Kobe το 1995, επίσης στην Ιαπωνία, όπου οι τοπικές αρχές καθυστέρησαν σημαντικά να καλέσουν προς ενίσχυση και συνδρομή τις ΕΔ³¹.

Διάγραμμα 4: Σταδιακή εμπλοκή στρατιωτικών δυνάμεων ΗΠΑ στην επιχείρηση αντιμετώπισης του τυφώνα KATRINA (Πηγή GAO³²)

ε. Επίσης, είναι δεδομένη η ετοιμότητα για ανάληψη άμεσης δράσης από τις ΕΔ, σε σύγκριση πάντα με τους φορείς πολιτικής προστασίας. Αξίζει να αναφερθεί η περίπτωση του σεισμού του Sichuan στην Κίνα το 2008, όπου η κινεζική κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι η κίνηση (όχι η κινητοποίηση, αλλά η πραγματική μετακίνηση) του στρατού προς την πληγείσα περιοχή ξεκίνησε μέσα σε 14 λεπτά από το συμβάν. Σε άλλες περιπτώσεις, η εμπλοκή των ΕΔ γίνεται σταδιακά και αφού πρώτα έχουν εξαντληθεί όλα τα άλλα διαθέσιμα πολιτικά μέσα, όπως φαίνεται στο διάγραμμα 4, όπου οι ΕΔ των ΗΠΑ ενεπλάκησαν στην αντιμετώπιση του τυφώνα KATRINA κλιμακωτά.

στ. Ένα άλλο στοιχείο που αξίζει να σημειωθεί είναι ότι ακόμη και στην περίπτωση διεθνούς συνεργασίας στρατιωτικών τμημάτων για αποκατάσταση μιας περιοχής από μία καταστροφή, υπάρχει δυνατότητα άριστης συνεργασίας μεταξύ

³¹ Unprepared for the Kobe Earthquake, διαθέσιμο στη διεύθυνση <http://factsanddetails.com/japan/cat26/sub160/item863.html#chapter-5> (τελευταία επίσκεψη 15 Ιανουαρίου 2018).

³² U.S. Government Accountability Office (GAO), HURRICANE KATRINA Better Plans and Exercises Needed to Guide the Military's Response to Catastrophic Natural Disasters, διαθέσιμο στη διεύθυνση <https://www.gao.gov/new.items/d06643.pdf> (τελευταία επίσκεψη 01 Μαρτίου 2018).

τους, λόγω των κοινών μεθόδων εκπαίδευσης και της κοινής φιλοσοφίας. Αυτό δεν παρατηρείται εύκολα ανάμεσα σε τμήματα ανθρωπιστικών οργανώσεων από διαφορετικές χώρες.

Εικόνα 14: Δεκάδες χιλιάδες στρατιώτες συμμετέχουν σε επιχείρηση έρευνας και διάσωσης αγνοουμένων θυμάτων μετά από τον σεισμό και το τσουνάμι στο Tohoku της Ιαπωνίας (Πηγή BBC³³)

ζ. Η εμπλοκή στρατιωτικών τμημάτων για την αντιμετώπιση μιας καταστροφής εξαρτάται από το μέγεθος και την ένταση του συμβάντος, δηλαδή από τη γεωγραφική περιοχή που καλύπτει και τον αριθμό των ανθρώπων που πλήττονται. Γεγονότα περιορισμένης έκτασης αν και αντιμετωπίζονται από δυνάμεις πολιτικής προστασίας σε επίπεδο ΟΤΑ, παρατηρείται το φαινόμενο να ζητείται η εμπλοκή του ΣΞ, ιδίως στην περίπτωση που εδρεύουν στρατιωτικές μονάδες στην περιοχή ή πλησίον της περιοχής του συμβάντος. Σε περιστατικά ευρείας έκτασης, η εμπλοκή μικρού αριθμού εξειδικευμένου προσωπικού ή μηχανημάτων ή απλά η διάθεση στρατιωτικών μέσων μεταφοράς για την αποστολή στην πληγείσα περιοχή των δυνάμεων πολιτικής προστασίας είναι πλέον σύνηθες φαινόμενο, το οποίο στην περίπτωση της Ελλάδας επιβαρύνεται από την οικονομική κρίση που υφίσταται τα τελευταία έτη. Τα περιστατικά πολύ μεγάλης έντασης και έκτασης που υπερβαίνουν τις δυνατότητες των δυνάμεων πολιτικής προστασίας, αποτελούν την επιτομή της κινητοποίησης και επέμβασης σημαντικού αριθμού προσωπικού και μέσων των ΕΔ.

³³ <http://www.bbc.co.uk/news/world-asia-pacific-12743417> (τελευταία επίσκεψη 02 Μαρτίου 2018).

Εικόνα 15: Στρατιώτης μεταφέρει ηλικιωμένη γυναίκα στην πόλη Kesennuma στην επαρχία Miyagi (Πηγή AFP/GETTY³⁴)

3. Δυνατότητες Στρατιωτικών Δυνάμεων

α. Ο ΣΞ βασίζεται σε ενιαίο σύστημα ιεραρχίας και χαρακτηρίζεται από πειθαρχία, η οποία είναι απαραίτητη στην αντιμετώπιση καταστροφών μεγάλης κλίμακας. Διαθέτει πλήρως εξειδικευμένο εξοπλισμό για κάθε περίπτωση, όπως μηχανήματα και οχήματα κάθε τύπου, τελευταίας τεχνολογίας ανεξάρτητα συστήματα επικοινωνιών και μια ποικιλία μοναδικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων, όπως οι γνώσεις των στρατιωτικών μηχανικών και του ιατρικού και νοσηλευτικού στρατιωτικού προσωπικού σε μεγέθη, που δεν υπάρχουν σε οποιοδήποτε άλλον οργανισμό πολιτικής προστασίας, ούτε όμως και στις διάφορες ΜΚΟ, ανθρωπιστικές και άλλες εθελοντικές οργανώσεις, οι οποίες όλο και συχνότερα εμπλέκονται τα τελευταία χρόνια. Η εμπλοκή του ΣΞ στην αντιμετώπιση μιας καταστροφής γίνεται σε όλες τις φάσεις του κύκλου μίας καταστροφής. Αυτή πραγματοποιείται είτε με αποστολή μικρού αριθμού εξειδικευμένων ατόμων και μέσων, ή απλά με παροχή καταλλήλων επικοινωνιών και μεταφορών για τις δυνάμεις πολιτικής προστασίας, ή με πλήρη εμπλοκή των οργανωμένων μονάδων που έχουν ως κύρια αποστολή την αντιμετώπιση καταστροφών.

β. Ενδεικτικά αναφέρονται οι παρακάτω αποστολές που αναλαμβάνουν οι ΕΔ παγκοσμίως σε περιπτώσεις φυσικών και ανθρωπογενών

³⁴ <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/asia/japan/8392719/Japan-earthquake-Survivors-battle-disease-and-hunger.html> (τελευταία επίσκεψη 28 Νοεμβρίου 2017).

καταστροφών, όπως η δασική πυρκαγιά, ο σεισμός, η πλημμύρα, η έντονη χιονόπτωση (χιονοθύελλα ή παγετός), ΧΒΡΠ συμβάντα, μείζονα αεροπορικά, οδικά, σιδηροδρομικά ατυχήματα, σύμφωνα με το εγχειρίδιο εκπαίδευσης της Αμερικανικής Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Διαχείρισης Εκτάκτων Καταστάσεων (Federal Emergency Management Agency - FEMA³⁵):

(1) Επάνδρωση κέντρου επιχειρήσεων για παρακολούθηση της εξέλιξης του φαινομένου και συνδρομή στην πληροφόρηση (αποτύπωση χαρτών που απεικονίζουν τις καταστροφές, τα επίπεδα του νερού, τις βασικές εγκαταστάσεις, τις επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης, κ.λπ.).

(2) Αεροπορική υποστήριξη για έρευνα και διάσωση, μεταφορά προσωπικού, ιατρική εκκένωση, υλικοτεχνική υποστήριξη των μεταφορών ή εναέριες εκτιμήσεις των ζημιών.

(3) Συνδρομή σε κάθε είδους επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης με προσωπικό και εξοπλισμό.

(4) Απεγκλωβισμός παγιδευμένων ανθρώπων και ζώων.

(5) Εκκαθάριση των γραμμών συγκοινωνιών από εμπόδια (ανάλογα με τον τύπο της καταστροφής, ερείπια, συντρίμμια, λάσπες, νερά, χιόνια, κ.λπ.), με σκοπό την αποκατάσταση της πρόσβασης στις πληγείσες περιοχές, έτσι ώστε να διευκολυνθεί η εκκένωση και η προσέγγιση των σωστικών συνεργείων.

(6) Εκκένωση, απολύμανση, πυρόσβεση, ιατρική περίθαλψη, αποκατάσταση των ιατρικών δυνατοτήτων και των δημοσίων υπηρεσιών.

(7) Μεταφορά των πρώτων διασωστών και στη συνέχεια διακομιδή των τραυματιών, των προσφύγων, του ιατρικά ευαίσθητου προσωπικού ή του πληθυσμού με ειδικές ανάγκες σε ασφαλή καταφύγια.

(8) Μεταφορά με στρατιωτικά οχήματα παντοδαπούς εδάφους πολιτών με κρίσιμη ειδικότητα (π.χ. ιατρικό προσωπικό) και πολιτών σε κίνδυνο (π.χ. ηλικιωμένοι).

(9) Παροχή ιατρικού προσωπικού και υπηρεσιών υγείας.

(10) Παροχή βαρέως εξοπλισμού και κατάλληλων χειριστών.

(11) Συλλογή, διαφύλαξη και διανομή βασικών ειδών διατροφής και λοιπών προμηθειών.

³⁵ FEMA IS-75: Military Resources in Emergency Management, διαθέσιμο στη διεύθυνση <https://www.fema.gov/> (τελευταία επίσκεψη 20 Φεβρουαρίου 2018).

(12) Εκτίμηση ζημιών σε υποδομές (δρόμους, γέφυρες, κ.ά.) από εξειδικευμένο προσωπικό (π.χ. μηχανικούς).

(13) Διεξαγωγή τοπογραφικών μελετών για την έκταση των ζημιών από πλημμύρες, πυρκαγιές, κ.λπ.

(14) Κατασκευή έργων υποστήριξης και δομικής ενίσχυσης.

(15) Αποκατάσταση επικοινωνιών.

(16) Προσφορά υλικοτεχνικής υποστήριξης, όπως κλινοσκεπάσματα, ηλεκτρικές γεννήτριες και ιατρικές προμήθειες.

(17) Παροχή προσωρινή παροχής στέγης, παροχή βοήθειας για την κατασκευή προσωρινών καταλυμάτων για κάλυψη αναγκών των αστέγων πολιτών, του προσωπικού των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης, κ.λπ.

(18) Κατά προτεραιότητα συνδρομή στην αποκατάσταση κρίσιμων εγκαταστάσεων, υπηρεσιών, επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας (παροχή ηλεκτρικής ενέργειας έκτακτης ανάγκης, αποκατάσταση της τροφοδοσίας σε κρίσιμες εγκαταστάσεις, επισκευή των κρίσιμων συστημάτων διανομής παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, κ.λπ.).

(19) Παροχή βοήθειας για την κατασκευή προσωρινών εγκαταστάσεων κοντά στον τόπο της καταστροφής για την ιατρική υποστήριξη ή την εκκένωση και μεταφορά, κατασκευή κόμβου επικοινωνιών, προσωρινών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με ηλεκτροπαραγωγά ζεύγη (H/Z) και υλικοτεχνική υποστήριξη επιχειρήσεων παροχής βοήθειας στο στήσιμο των προσωρινών χώρων στάσης και των προσωρινών σταθμών αποθήκευσης εφοδίων.

(20) Υποστήριξη σημείων διανομής για τα τρόφιμα, το νερό και τις ιατρικές προμήθειες.

(21) Κατεδάφιση ακατάλληλων κατασκευών.

(22) Διάθεση επιγείων και κυρίως αεροπορικών μέσων κατάσβεσης πυρκαγιών.

(23) Εντοπισμός, αξιολόγηση και περιορισμός ΧΒΡΠ ουσιών, καθώς και υψηλής απόδοσης εκρηκτικών.

(24) Παροχή βοήθειας στον καθαρισμό και απολύμανση των οχημάτων, του εξοπλισμού και των εγκαταστάσεων.

(25) Συνδρομή σε επιχειρήσεις ασφαλείας στις πληγείσες περιοχές.

4. Πολιτικο - Στρατιωτική Συνεργασία στις Επιχειρήσεις Παροχής Ανθρωπιστικής Βοήθειας

α. Οι κυβερνήσεις εμπλέκουν όλο και πιο συχνά στρατιωτικά μέσα σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας. Ως αποτέλεσμα αυτής της πρακτικής, έχει προκύψει στους κόλπους της διεθνούς κοινότητας μία δημόσια συζήτηση, αν όχι αντιπαράθεση, σχετικά με τη συμμετοχή των ΕΔ στην αντιμετώπιση των καταστροφών. Η πρόκληση που αναδύθηκε από την εκτεταμένη χρήση στρατιωτικών δυνάμεων είναι διττή και αφορά αφενός στη χρήση εθνικών στρατιωτικών δυνάμεων και αφετέρου στην εμπλοκή ξένης στρατιωτικής ανθρωπιστικής βοήθειας, η οποία υλοποιείται είτε μέσω διεθνών οργανισμών (π.χ. ΝΑΤΟ) ή με τη μορφή διμερών συμφωνιών. Για την αποφυγή αντιπαράθεσεων, οι δύο συμβαλλόμενοι δρώντες, ΕΔ και ανθρωπιστική κοινότητα, η οποία αποτελείται από διεθνείς οργανισμούς όπως ο ΟΗΕ, ο Ερυθρός Σταυρός, η Ερυθρά Ημισέλιος, αλλά και μεμονωμένες ΜΚΟ, εστιάζουν πλέον με συνεχώς αυξανόμενη προσοχή στις πολιτικοστρατιωτικές σχέσεις κατά τη διάρκεια πολύπλοκων καταστάσεων έκτακτης ανάγκης. Το ζήτημα που προκύπτει είναι πιο σύνθετο και ταυτόχρονα δημιουργεί υπόνοιες, αμφισβητήσεις και καχυποψίες στην περίπτωση που η καταστροφή και η απαίτηση για άμεση παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας γίνεται σε περιοχές που επικρατούν συγκρούσεις. Σε αυτές τις περιπτώσεις η θολότητα των γραμμών μεταξύ ανθρωπιστικών και στρατιωτικών δρώντων μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την ουδετερότητα και την ανεξαρτησία, περιορίζοντας την ανθρωπιστική πρόσβαση και αυξάνοντας τους κινδύνους για την ασφάλεια. Δυστυχώς, αυτές οι περιπτώσεις είναι συχνές, αφού πολλές πρόσφατες, μεγάλης κλίμακας καταστροφές σημειώθηκαν σε περιβάλλον συνεχιζόμενων συγκρούσεων ή βίας. Παρ' όλες τις αναδυόμενες ενστάσεις και προβληματισμούς, πολλές κυβερνήσεις επιδιώκουν μεγαλύτερο στρατιωτικό ρόλο στην αντιμετώπιση καταστροφών και η συμμετοχή των στρατιωτικών δυνάμεων, εθνικών ή διεθνών, είναι πιθανό να γίνει συχνότερη στο άμεσο μέλλον³⁶.

β. Από την πλευρά των στρατιωτικών υφίστανται διάφοροι παράγοντες που ενισχύουν το αυξανόμενο ενδιαφέρον τους για ενεργή εμπλοκή στην αντιμετώπιση καταστροφών. Η παρουσία και η ενεργή συμμετοχή στις προσπάθειες ανακούφισης των πληγέντων πληθυσμών βελτιώνει την εικόνα του στρατού. Ο παράγοντας αυτός ενδυναμώνεται σε περιπτώσεις εμπλοκής διεθνών στρατιωτικών οργανισμών σε περιοχές όπου η δημοφιλία τους αμφισβητείται, π.χ.

³⁶ Charles-Antoine Hofmann, Laura Hudson, Military Responses to Natural Disasters: Last Resort or Inevitable Trend?, British Red Cross, October 2009.

η εμπλοκή του NATO στην αντιμετώπιση της καταστροφής στο Πακιστάν μετά από τον σεισμό του Οκτωβρίου 2005, είχε ως αποτέλεσμα τη μερική μεταβολή της αρνητικής στάσης των αμιγώς μουσουλμανικών πληθυσμών έναντι της Βορειοατλαντικής Συμμαχίας. Επίσης η συμμετοχή των ΕΔ προσφέρει ευκαιρίες κατάρτισης στο στρατιωτικό προσωπικό (π.χ. ανάπτυξη και οργάνωση καταυλισμών σε δύσβατες περιοχές, ώρες πτήσης υπό αντίξοες συνθήκες για τους χειριστές ιπτάμενων μέσων, εκπαίδευση επ' έργω για τους χειριστές μηχανημάτων και λοιπών ειδικών οχημάτων, κ.ά.). Τέλος, σε μία περίοδο, που οι ΕΔ σε παγκόσμιο επίπεδο αντιμετωπίζουν περικοπές στον προϋπολογισμό τους, η εμπλοκή τους σε έναν ρόλο διαφορετικό από τον έως τώρα συμβατικό, ενδεχομένως να συνεισφέρει ανταποδοτικές ευκαιρίες οικονομικής ενίσχυσης για τον εκσυγχρονισμό των μέσων. Με την αύξηση της συχνότητας των φυσικών καταστροφών, οι στρατιωτικές δυνάμεις αναμένεται να διαδραματίσουν μεγαλύτερο ρόλο, ιδίως σε καταστροφές μεγάλης κλίμακας, στις οποίες η αποτελεσματική ικανότητα των ανθρωπιστικών οργανώσεων αμφισβητείται.

Εικόνα 16: Ανάπτυξη καταυλισμού από ισπανικές δυνάμεις του NATO στην πόλη Arja στην επαρχία Bagh του Πακιστάν τον Οκτώβριο 2005 (Φωτογραφία ιδίου)

γ. Από την πλευρά της διεθνούς ανθρωπιστικής κοινότητας η ενεργή εμπλοκή των στρατιωτικών στον κατ' εξοχή τομέα δράσης τους αντιμετωπίζεται με μεγάλη επιφύλαξη. Στις ΗΠΑ, η κοινοπραξία ΜΚΟ InterAction³⁷ εξέφρασε ανησυχίες όταν συγκροτήθηκε η Αμερικανική Στρατιωτική Διοίκηση για την Αφρική (USAFRICOM), της οποίας τα καθήκοντα περιλαμβάνουν την υποστήριξη παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας³⁸. Επίσης το αυξανόμενο ενδιαφέρον της ΕΕ για την ανάπτυξη πολιτικής προστασίας και στρατιωτικών μέσων εντός και εκτός της επικράτειάς της προκάλεσε παρόμοιες ανησυχίες. Οι επικριτές της εμπλοκής

³⁷ <https://www.interaction.org/about>

³⁸ <http://www.africom.mil/what-we-do>

του στρατού υποστηρίζουν ότι οι ΕΔ είναι αναποτελεσματικές, ακατάλληλες, ανεπαρκείς και δαπανηρές, σε αντίθεση με τις πολιτικές δομές και τις ΜΚΟ και η εμπλοκή αυτή κυρίως επιβάλλεται και καθοδηγείται από πολιτικές επιταγές και όχι από ειλικρινές ανθρωπιστικό όραμα κι ενδιαφέρον. Αν και οι ανθρωπιστικές οργανώσεις παραδέχονται ότι η δυνατότητα ταχείας, σχεδόν άμεσης ανάπτυξης στρατιωτικών δυνάμεων ακόμα και κατά τη διάρκεια της φάσης εκδήλωσης ενός καταστροφικού φαινομένου έχει ως αποτέλεσμα την αποφυγή σοβαρών καθυστερήσεων και ενδεχόμενων πρόσθετων απωλειών, αντιπαραθέτουν ως μείζον μειονέκτημα το υψηλό κόστος χρήσης των στρατιωτικών μέσων. Η χρήση στρατιωτικών μέσων μπορεί να έχει επιπτώσεις στον συνολικό προϋπολογισμό μίας ανθρωπιστικής επιχείρησης, αφού είναι γενικά αποδεκτό ότι τα στρατιωτικά μέσα είναι συνήθως πιο ακριβά από τα πολιτικά.

δ. Ο ΟΗΕ το 1994 εισήγαγε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη χρήση των στρατιωτικών δυνάμεων και μέσων για την αντιμετώπιση των καταστροφών, οι οποίες αναθεωρήθηκαν το 2007 και είναι πλέον γνωστές ως Oslo Guidelines³⁹. Οι οδηγίες αυτές αναφέρουν ότι, ενώ η εμπλοκή των εγχώριων στρατιωτικών δυνάμεων συχνά αποτελεί την πρώτη ενέργεια της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας λόγω συνήθους έλλειψης άλλης παρόμοιας εξειδικευμένης δυναμικότητας και μέσων, η χρήση ξένων στρατιωτικών δυνάμεων πρέπει να είναι η τελευταία λύση (last resort). Αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές επιβεβαιώνουν επίσης με σαφήνεια την πρωταρχική ευθύνη του πληγέντος κράτους για παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας στην επικράτειά του και δηλώνουν ότι τα ξένα στρατιωτικά μέσα πρέπει να συμπληρώνουν (αντί να αντικαθιστούν) τους υφιστάμενους μηχανισμούς πολιτικής προστασίας. Φυσικά, η τελική απόφαση σχετικά με τη χρήση ξένων στρατιωτικών δυνάμεων και την έκταση που αυτή λαμβάνει, ανήκει σαφώς στο κράτος που πλήττεται, π.χ. το Πακιστάν τον Οκτώβριο του 2005 αποδέχθηκε την ανάπτυξη δυνάμεων του ΝΑΤΟ για παροχή βοήθειας από τον καταστροφικό σεισμό, αλλά έθεσε ως όρους αφενός την πλήρη αποχώρηση των δυνάμεων την 31 Ιανουαρίου 2006 και αφετέρου την καθολική απουσία ενόπλων τμημάτων, αφού ο στρατός του Πακιστάν είχε αναλάβει την ευθύνη ασφαλείας του προσωπικού της Συμμαχίας.

³⁹ UN, Guidelines on the Use of Foreign Military and Civil Defence Assets in Disaster Relief, Νοέμβριος 2007, διαθέσιμο στη διεύθυνση https://www.unocha.org/sites/unocha/files/OSLO%20Guidelines%20Rev%201.1%20-%20Nov%2007_0.pdf (τελευταία επίσκεψη 04 Ιανουαρίου 2018).

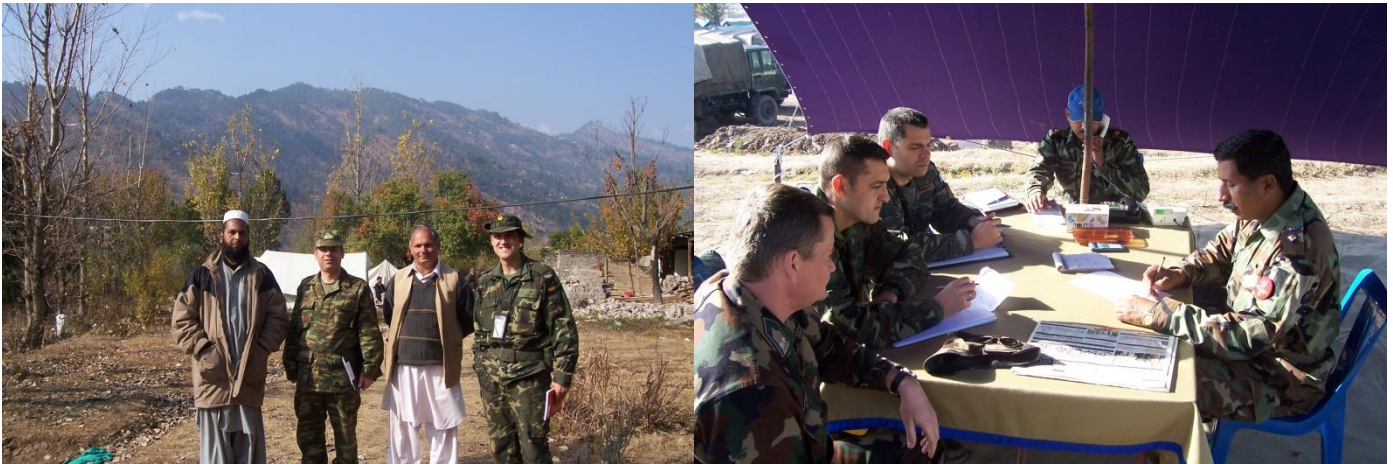
Εικόνα 17: Βαριά μηχανήματα ΜΧ των πολωνικών δυνάμεων του ΝΑΤΟ στην πόλη Βαχ του Πακιστάν τον Οκτώβριο 2005 (Φωτογραφία ιδίου)

ε. Από την πλευρά τους, ο Ερυθρός Σταυρός και η Ερυθρά Ημισέληνος έχουν θέσει τις δικές τους κατευθυντήριες γραμμές⁴⁰ για τις σχέσεις με τις ΕΔ. Οι εν λόγω διεθνείς ανθρωπιστικές οργανώσεις ενεργώντας σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές (ανεξαρτησία, ουδετερότητα, αμεροληψία) επιδιώκουν τον διάλογο με τις ΕΔ σε όλα τα επίπεδα, τηρώντας όμως την ανεξαρτησία τους ως προς τη λήψη αποφάσεων και την ανάληψη δράσης. Εξασφαλίζεται έτσι, η σαφής διάκριση μεταξύ των ρόλων των στρατιωτικών και των ανθρωπιστικών δομών, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στα κοινωνικά στοιχεία (αντιλήψεις, ήθη, έθιμα, συνήθειες, κ.λπ.) του τοπικού πληθυσμού. Η χρήση στρατιωτικών μέσων επ' ωφελεία των ανθρωπιστικών οργανώσεων, ιδίως σε χώρες που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις ή εσωτερικές αναταραχές, αποτελεί έσχατη λύση (last resort), η οποία μπορεί να δικαιολογηθεί μόνο λόγω σοβαρών και επείγουσών ανθρωπιστικών αναγκών, καθώς και έλλειψης εναλλακτικών μέσων. Σε κάθε περίπτωση όμως απαγορεύεται η χρήση ένοπλης προστασίας. Η αρχή της έσχατης λύσης είναι καθοριστική για τον Ερυθρό Σταυρό, ωστόσο, είναι δύσκολο να εφαρμοστεί στην πράξη. Σε καταστάσεις απαίτησης ταχείας έναρξης των

⁴⁰ Principles and Rules for Red Cross and Red Crescent Humanitarian Assistance, 2013 Geneva, διαθέσιμο στη διεύθυνση <http://www.ifrc.org/Global/Documents/Secretariat/Accountability/Principles%20Rules%20for%20Red%20Cross%20Red%20Crescent%20Humanitarian%20Assistance.pdf> (τελευταία επίσκεψη 04 Ιανουαρίου 2018).

ανθρωπιστικών επιχειρήσεων, ο πραγματισμός συχνά υπερισχύει και η καλή κρίση είναι γενικά επαρκής για να εκτιμηθεί εάν υπάρχουν διαθέσιμες ρεαλιστικές εναλλακτικές λύσεις, ώστε να αποφευχθεί η χρήση στρατιωτικών δυνάμεων.

στ. Οι διεθνείς αρχές της ανθρωπιστικής δράσης επιβεβαιώνουν την πρωτοκαθεδρία των πολιτικών οργανώσεων στην προσφορά της ανθρωπιστικής βοήθειας και απαιτούν από τα κράτη να διασφαλίσουν ότι σε περίπτωση χρήσης στρατιωτικών δυνάμεων για ανθρωπιστικούς σκοπούς, αυτή θα είναι σύμφωνη με το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο και θα αναγνωρίζει τον ηγετικό ρόλο των ανθρωπιστικών οργανώσεων. Σε κάθε περίπτωση όμως, η μορφή δέσμευσης μεταξύ στρατιωτικών και ανθρωπιστικών φορέων ποικίλλει, από τη διατήρηση μιας ασφαλούς απόστασης μεταξύ τους, έως πολύ στενά επίπεδα συνεργασίας. Η ανάπτυξη καλών προσωπικών επαφών με τους στρατιωτικούς έχει αποδειχθεί πολύτιμη, ανεξάρτητα από το επίπεδο συντονισμού που απαιτείται.

Εικόνα 18: Προσωπικές επαφές αξιωματούχων του NATO με πακιστανούς εκπροσώπους ΜΚΟ και Αξιωματικούς του Στρατού στην πόλη Bagh του Πακιστάν τον Οκτώβριο 2005 (Φωτογραφία ιδίου)

ζ. Η Ελλάδα συμμετείχε από πολύ νωρίς με στρατιωτικά τμήματα σε επιχειρήσεις παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας, αφού ήδη το 1993 ανέπτυξε στο πλαίσιο του ΟΗΕ στη Σομαλία, που πλήττονταν από παρατεταμένη ξηρασία σε περιβάλλον έντονων εσωτερικών αναταραχών και συγκρούσεων, το Ελληνικό Απόσπασμα Σομαλίας (ΕΛΛΑΣΟΜ). Η αποστολή του ΕΛΛΑΣΟΜ ήταν η παροχή ιατρικής βοήθειας, η ασφάλεια και διανομή τροφίμων του ΟΗΕ στον πληθυσμό της επαρχίας Wajid, η παροχή περιορισμένης τεχνικής υποστήριξης για την ανασυγκρότηση της περιοχής, με ταυτόχρονη προσπάθεια ανακατασκευής και επαναλειτουργίας του πρώην νοσοκομείου της πόλης Wajid. Οι σχέσεις με τις ανθρωπιστικές ΜΚΟ, που είχαν αναπτυχθεί στην περιοχή ήταν υποδειγματικές. Η ελληνική δύναμη, σε συνεργασία με ομάδα ιατρών της οργάνωσης «Γιατροί του

Κόσμου», επαναλειτούργησε το εγκαταλειμμένο νοσοκομείο, γεγονός που αύξησε τη δημοτικότητα της μεταξύ των κατοίκων της περιοχής. Στον βωμό της αγαστής συνεργασίας με τις ΜΚΟ, ένα μέλος της αποστολής, ο Μόνιμος Λοχίας (ΤΘ) Σούμπουρος Μιχαήλ, τραυματίστηκε θανάσιμα σε ενέδρα Σομαλών ανταρτών στις 14 Οκτωβρίου 1993 κατά τη διάρκεια αποστολής συνοδείας πολιτικού οχήματος της ιρλανδικής ΜΚΟ CONCERN⁴¹, με ανθρωπιστική βοήθεια.

Εικόνα 19: Αποστολή συνοδείας του ΕΛΛΑΣΟΜ και παράδοση του νοσοκομείου στις αρχές της πόλης Wajid στη Σομαλία τον Φεβρουάριο 1994 (Φωτογραφία ιδίου)

⁴¹ <https://www.concern.net/>

«You can't hold the military back. The battle to keep the military out of disaster response was lost long ago. And the fact is that in natural disasters you need the military. Rather than trying to keep the military out of disaster response you need to figure out ways to work with the military so that their assets are used effectively and they don't complicate matters for civilian responders.»⁴²

Senior Official of a UN Humanitarian Agency

Γενεύη, 26 Οκτωβρίου 2011

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ - ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΞΗΡΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ

1. Γενικά

Στην Ελλάδα ουδέποτε υπήρξε θέμα με την εμπλοκή των ΕΔ στις επιχειρήσεις αντιμετώπισης καταστροφών. Αντιθέτως, η στρατιωτική παρουσία και αρωγή ήταν πάντα ευπρόσδεκτη τόσο από τις πολιτικές αρχές, όσο κυρίως από τους πληγέντες κατοίκους. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι κυβερνητικές αρχές κατηγορήθηκαν από τα θύματα μίας καταστροφής για την αναβλητικότητα τους σε ό,τι αφορούσε στην έγκαιρη επέμβαση των στρατιωτικών δυνάμεων και μέσων. Έτσι εξηγούνται τα υψηλά ποσοστά αποδοχής που απολαμβάνουν οι ΕΔ, σε σύγκριση με άλλους κυβερνητικούς ή μη οργανισμούς, από τον πληθυσμό της Ελλάδας. Για αυτό τον λόγο τα παραπάνω λόγια του αξιωματούχου του ΟΗΕ βρίσκουν απόλυτη εφαρμογή στην Ελλάδα.

2. Αρμοδιότητα Ελληνικού Υπουργείου Εθνικής Άμυνας

α. Το ΥΠΕΘΑ έχει καθορισθεί ως συναρμόδιος φορέας από κοινού με άλλα υπουργεία για τη σχεδίαση αντιμετώπισης φυσικών καταστροφών (δασικών πυρκαγιών, σεισμών, πλημμυρών, χιονοπτώσεων), τεχνολογικών καταστροφών (ΠΡΒΧ συμβάντα) και λοιπών καταστροφών (οδικές, αεροπορικές, σιδηροδρομικές, κατάρρευση γεφυρών), ενώ είναι ο αποκλειστικός φορέας διαχείρισης θαλασσίων καταστροφών, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα.

⁴² «Δεν μπορείτε να αποκλείσετε τις ΕΔ. Η μάχη για να κρατηθούν οι ΕΔ μακριά από την επέμβαση σε περιπτώσεις καταστροφών χάθηκε πολύ καιρό πριν. Και είναι γεγονός ότι σε φυσικές καταστροφές χρειάζεστε τις ΕΔ. Αντί να προσπαθείτε να κρατήσετε τις ΕΔ έξω από την αντιμετώπιση των καταστροφών, πρέπει να βρείτε τρόπους για να συνεργαστείτε μαζί τους έτσι ώστε τα μέσα τους να χρησιμοποιηθούν αποτελεσματικά χωρίς να περιπλέκουν τα πράγματα για τους πολιτικούς δρώντες», δήλωσε υψηλόβαθμος αξιωματούχος του ΟΗΕ στην Elizabeth Ferris. Διαθέσιμο στη διεύθυνση <https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/06/05-civ-mil-disasters-ferris.pdf> (τελευταία επίσκεψη 06 Ιανουαρίου 2018).

ΦΟΡΕΑΣ	ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ										ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ										ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ			
	ΔΑΣΙΚΗ ΠΥΡΚΑΓΙΑ ΣΕΙΣΜΟΣ	ΠΑΡΗΜΥΡΑ	ΑΝΕΜΟΣΤΡΟΒΙΛΟΣ ΘΥΕΛΛΑΔΕΙΣ ΑΝΕΜΟΙ	ΕΝΤΟΝΗ ΧΙΟΝΟΠΤΩΣΗ - ΧΙΟΝΟΘΥΕΛΛΑ - ΠΑΓΕΤΟΣ	ΚΑΥΣΙΟΝΑΣ	ΚΑΤΟΛΙΣΤΗΤΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ	ΗΦΑΙΣΤΕΙΑΚΗ ΔΡΑΣΗ	ΠΡΒΧ ΣΥΜΒΑΝΤΑ	ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΑΡΑΓΟΓΗΣ - ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΕ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΕΣ ΟΥΣΙΕΣ	ΜΕΤΑΛΗ ΠΥΡΚΑΓΙΑ ΣΕ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ (ΠΕΤΡΕΛΑ, ΦΑ, ΕΠΙΚ. ΥΛΙΚΑ, ΧΥΤΑ ΚΑΠ)	ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΗ ΡΥΠΑΝΣΗ (Ατμοσφαιρ. Θάλασσα, έδαφος, υδροσφαιρ. οριζόντιος)	ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΚΑΠ	ΑΤΥΧΗΜΑ ΣΕ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΞΟΡΥΞΗΣ (Μεταλλεία-ορυχεία ΚΑΠ)	ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	ΘΑΛΑΣΣΙΑ	ΟΔΙΚΑ ΣΙΣΗΡΟΔΡΟΜΙΚΑ & ΚΑΤΑΡΕΥΣΗ ΓΕΓΥΡΑΣ	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΑ	ΕΠΙΔΑΡΟΜΗ ΒΛΑΒΕΡΩΝ ΖΩΩΝ	ΘΑΝΑΤΟΦΟΡΑ ΕΠΙΔΗΜΙΑ				
1. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ																								
2. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ																								
3. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ	x	x	x				x										x	x	x					
4. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ & ΔΑ	x	x	x	x	x		x	x	x								x	x	x					
5. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ		x	x	x				x		x	x					x	x							
6. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	x	x	x	x			x	x			x	x					x							
7. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ																								
8. ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ & ΚΟΙΝ. ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ																								
9. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ			x						x											x				
10. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ	x		x			x	x			x									x					
11. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ																								
12. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ & ΔΙΚΤΥΩΝ				x					x															
13. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣ. & ΔΑ ΤΟΜΕΑΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x			x	x						
14. ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ, ΔΗΜΟΙ	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	x	x	x				

Πίνακας 1: Πίνακας καταστροφών και αρμόδιοι φορείς για τη σχεδίαση της αντιμετώπισής τους (Πηγή ΓΕΣ/ΔΕΠΙΧ)

β. Το ΥΠΕΘΑ συμμετέχει με κατάλληλους εκπροσώπους στα κεντρικά όργανα σχεδιασμού και εφαρμογής πολιτικής προστασίας, καθώς και στα όργανα συντονισμού πολιτικής προστασίας σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, που καθορίζονται στον ν. 3013/2002. Ακολούθως συνεισφέρει δυνάμεις (προσωπικό, μέσα και υλικά - εφόδια) μετά από αίτηση της ΓΓΠΠ και των κατά τόπους αρμοδίων οργάνων αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών. Ειδικότερα:

(1) Συμμετέχει με Αξιωματικούς και Υπαξιωματικούς από όλους τους Κλάδους των ΕΔ στο Κέντρο Επιχειρήσεων Πολιτικής Προστασίας (ΚΕΠΠ), που λειτουργεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, σε 24ώρη βάση⁴³.

(2) Σε περίπτωση γενικής καταστροφής (όταν εκτείνεται σε περισσότερες από τρεις περιφέρειες της χώρας), περιφερειακής καταστροφής μεγάλης έντασης (όταν απαιτείται η διάθεση δυναμικού και μέσων και από άλλες περιφέρειες ή και από κεντρικές υπηρεσίες και φορείς) και τοπικής καταστροφής μεγάλης έντασης (όταν επίσης απαιτείται η διάθεση επιπλέον δυναμικού και μέσων) συμμετέχει με τον Υπαρχηγό ΓΕΕΘΑ στο Κεντρικό Συντονιστικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας (ΚΣΟΠΠ).

(3) Στην περίπτωση περιφερειακής καταστροφής μικρής έντασης (όταν αρκεί το δυναμικό και τα μέσα της περιφέρειας) συμμετέχει ο Στρατιωτικός

⁴³ ΥΑ 29310/2014/ΥΔΤΠΠ «Οργάνωση, Διάρθρωση Λειτουργία Ενιαίου Συντονιστικού Κέντρου Επιχειρήσεων» (ΦΕΚ 1869Β, 10 Ιουλίου 2014).

Διοικητής της περιοχής ή εκπρόσωπός του στο Συντονιστικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας (ΣΟΠΠ)⁴⁴ σε επίπεδο Αντιπεριφέρειας.

(4) Στην περίπτωση τοπικής καταστροφής μικρής έντασης (όταν αρκεί το δυναμικό και τα μέσα σε επίπεδο δήμου) συμμετέχει εκπρόσωπός του Στρατιωτικού Διοικητή της περιοχής στο Συντονιστικό Τοπικό Όργανο (ΣΤΟ).

3. Συνδρομή Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων

α. Έως το έτος 2010, η συνδρομή των ΕΔ στην αντιμετώπιση των καταστροφών στην Ελλάδα βασιζόταν κυρίως στη συμμετοχή με προσωπικό και μέσα με βάση το Γενικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ». Από το 2010, η συμμετοχή του στρατιωτικού προσωπικού σε επιχειρήσεις πολιτικής προστασίας για αντιμετώπιση των πυρκαγιών ειδικότερα και των φυσικών καταστροφών γενικότερα, οργανώνεται μέσω του σχεδίου «ΔΕΥΚΑΛΙΩΝ». Πλέον, η συνδρομή των ΕΔ βασίζεται κυρίως σε συγκεκριμένα εκπαιδευμένα τμήματα που υπόκεινται στον επιχειρησιακό έλεγχο του ΓΕΕΘΑ, προς υποστήριξη των πυροσβεστικών και άλλων δυνάμεων στην αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών. Επίσης, οι ΕΔ συνδράμουν σε θέματα ΔΜ και σε επιτήρηση πληγέντων περιοχών από πυρκαγιές για τυχόν αναζωπυρώσεις ή μπορούν να συντρέξουν τον πληγέντα πληθυσμό με υλικά, τρόφιμα, μέσα και υγειονομική υποστήριξη. Συμβάλλουν επίσης στην οργανωμένη απομάκρυνση πληθυσμού και τον απεγκλωβισμό αυτού, από πληγείσες περιοχές. Επίσης, αν απαιτηθεί μπορούν να συνεισφέρουν στη μερική αποκατάσταση της υποδομής πληγεισών περιοχών ανάλογα με την επικρατούσα κατάσταση.

β. Το διατιθέμενο προσωπικό για την εφαρμογή του σχεδίου «ΔΕΥΚΑΛΙΩΝ» προέρχεται από όλους τους Κλάδους των ΕΔ και σε αυτό συμπεριλαμβάνονται:

(1) Ειδικά εκπαιδευμένα και εξοπλισμένα τμήματα καταμελημένα σε δεκαμελείς ομάδες, σύμφωνα με την οργάνωση του ΠΣ.

(2) Χειριστές και συνοδηγοί μηχανημάτων και ειδικών οχημάτων.

(3) Το Ειδικό Τμήμα Αντιμετώπισης Καταστροφών (ΕΤΑΚ) του ΣΞ.

(4) Η Κινητή Ομάδα Αντιμετώπισης Καταστροφών (ΚΟΜΑΚ) της ΠΑ.

⁴⁴ Μετά από την εφαρμογή του «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ» το ΣΟΠΠ αντικατέστησε το Συντονιστικό Νομαρχιακό Όργανο (ΣΝΟ).

(5) Η Κινητή Ομάδα Συντήρησης Υποβρυχίων και Θαλασσίων Εγκαταστάσεων (ΚΟΣΥΘΕ) της ΠΑ.

(6) Η 31 Μοίρα Επιχειρήσεων Έρευνας Διάσωσης (ΜΕΕΔ) της ΠΑ.

(7) Προσωπικό ιπταμένων μέσων του ΣΞ.

(8) Ιπτάμενο προσωπικό και προσωπικό εδάφους υποστήριξης για τα ιπτάμενα πυροσβεστικά μέσα της ΠΑ.

(9) Προσωπικό για θέματα ΔΜ.

γ. Επιπρόσθετα, για συνδρομή σε περιπτώσεις αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών, δύναται να εμπλακεί μία επιπλέον «Δύναμη Ταχείας Αντίδρασης» για ανάληψη αποστολής ανθρωπιστικής βοήθειας, για συμμετοχή στο έργο της δασοπροστασίας κατά τη διάρκεια της αντιπυρικής περιόδου, για εκτέλεση εποχούμενων περιπολιών επιτήρησης και για επάνδρωση πυροφυλακίων.

4. Δυνατότητες Συνδρομής του ΣΞ της Ελλάδας

α. Η συνδρομή του ΣΞ στην αποτελεσματική αντιμετώπιση καταστροφικών φαινομένων, που προκαλούνται από φυσικά φαινόμενα και τεχνολογικά ατυχήματα μεγάλης έκτασης, πραγματοποιείται με προσωπικό και μέσα στο πλαίσιο του σχεδίου αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ», σύμφωνα με τις διαταγές του ΓΕΕΘΑ και υπό τον συντονισμό της ΓΓΠΠ, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία⁴⁵, για την προστασία της ζωής, της υγείας και της περιουσίας των πολιτών, καθώς και για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Επίσης, η συνδρομή του ΣΞ στις δυνάμεις πολιτικής προστασίας υλοποιείται και με τμήματα κατάλληλα εκπαιδευμένα και εξοπλισμένα, με την κωδική ονομασία «ΔΕΥΚΑΛΙΩΝ», με σκοπό την αποτελεσματική αντιμετώπιση δυνητικών καταστάσεων εκτάκτων αναγκών, που προκαλούνται λόγω πυρκαγιών, πλημμυρών και σεισμών.

β. Φάσεις Κινητοποίησης ΣΞ

Σε εκτέλεση του σχεδίου «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ» είναι σε εφαρμογή το σύστημα ενεργειών κινητοποίησης κατά φάσεις, το οποίο συμπίπτει με το σύστημα κινητοποίησης πολιτικής προστασίας, όπως παρακάτω:

⁴⁵ Ν. 3013/2002, ΥΑ 1299/2003/ΥΠΕΣΔΔΑ, ΥΑ 3384/2006/ΥΠΕΣΔΔΑ.

(1) **Συνήθης Ετοιμότητα**

Ισχύει όλη τη διάρκεια του έτους, στο πλαίσιο προετοιμασίας αντιμετώπισης των εκάστοτε αναμενόμενων εποχιακών εκτάκτων αναγκών, λόγω πυρκαγιών, πλημμυρών, χιονοπτώσεων, κ.λπ.

(2) **Αυξημένη Ετοιμότητα**

Τίθεται σε εφαρμογή από 01 Μαΐου έως 31 Οκτωβρίου (επίσημη αντιπυρική περίοδος) κάθε έτους, για την περίπτωση αντιμετώπισης πυρκαγιών και από 01 Νοεμβρίου έως 30 Απριλίου, για τις περιπτώσεις αντιμετώπισης πλημμυρών και χιονοπτώσεων. Για τις άλλες κατηγορίες καταστροφών οι οποίες χαρακτηρίζονται από διαφορετική δυναμική λόγω της φύσης τους (σεισμοί, τεχνολογικά ατυχήματα, θαλάσσια ατυχήματα, αεροπορικά ατυχήματα) ενδέχεται απευθείας μετάβαση από την 1^η στην 3^η φάση.

(3) **Άμεση Κινητοποίηση - Επέμβαση**

Τίθεται σε εφαρμογή ανά περιοχή, όταν αυτή τίθεται με απόφαση της ΓΓΠΠ σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Η συνδρομή των ΕΔ, σε πρώτο χρόνο, προέρχεται από δυνάμεις που εδρεύουν στη συγκεκριμένη περιοχή, εφόσον υπάρξει αίτημα από τις αρμόδιες πολιτικές αρχές.

(4) **Αποκατάσταση - Αρωγή**

Διαρκεί κατά περίπτωση και ανάλογα με την εμπλοκή των στρατιωτικών δυνάμεων σε αντίστοιχα έργα και αποστολές αρωγής των πληγέντων, αποκατάστασης των ζημιών και αποφυγής επανάληψης φαινομένων που δύνανται να προβλεφθούν.

γ. **Σχέδια Αρμοδιότητας ΓΕΣ**

Για την υλοποίηση των παραπάνω το ΓΕΣ έχει εκπονήσει τα εξής σχέδια:

(1) **Αντιμετώπιση Πυρκαγιών**

Ο ρόλος του ΣΞ στην πρόληψη και καταστολή των δασικών πυρκαγιών συνίσταται γενικά στη συνδρομή με προσωπικό, μέσα και υλικά που είναι δυνατόν να διατεθούν στα αρμόδια όργανα της πολιτείας, χωρίς να απομειώνεται το κύριο επιχειρησιακό έργο των ΕΔ, όπως αυτό καθορίζεται από την αποστολή τους. Η συνδρομή αυτή παρέχεται κατά τη διάρκεια της αντιπυρικής περιόδου, όπως προβλέπεται από τα θεσμικά κείμενα και αφού προηγουμένως έχει επιτελεσθεί ο αναγκαίος συντονισμός με τα αρμόδια όργανα της πολιτείας. Στο

πλαίσιο της συνδρομής του ο ΣΞ έχει αποστολή κυρίως προληπτικού και δευτερευόντως κατασταλτικού χαρακτήρα. Στον τομέα της πρόληψης διατίθενται επίγειες κινητές μονάδες επιτήρησης και εναέρια μέσα, σε περιοχές ζωτικού ενδιαφέροντος συνεργαζόμενες πάντα με τη ΓΓΠΠ, το ΠΣ, καθώς και με τα περιφερειακά όργανα που μετέχουν στο σύστημα σχεδιασμού πρόληψης. Αναλόγως με τις επικρατούσες καιρικές συνθήκες υπάρχει προοδευτική αύξηση των παραπάνω μέτρων για καλύτερη επιτήρηση. Οι χερσαίες δυνάμεις για την αντιμετώπιση έκτακτης ανάγκης λόγω εκδήλωσης πυρκαγιών:

(α) Υποστηρίζουν τις πυροσβεστικές και λοιπές δυνάμεις - τμήματα σε ό,τι αφορά σε θέματα ΔΜ, π.χ. ανεφοδιασμός πυροσβεστικών οχημάτων, μεταφορά προσωπικού ΠΣ, μεταφορά μέσων (οχήματα, εξοπλισμός ΠΣ), κ.λπ.

(β) Επιτηρούν τις πληγείσες από πυρκαγιές περιοχές, για τυχόν αναζωπυρώσεις και κατασβήνουν μικροεστίες.

(γ) Συνδράμουν τον πληγέντα πληθυσμό με υλικά, τρόφιμα και μέσα καθώς και με υγειονομική υποστήριξη, όπου αυτό είναι εφικτό.

(δ) Συνδράμουν στην εκκένωση πληθυσμού από τις πληγείσες περιοχές.

(ε) Συνδράμουν στην αποκατάσταση της υποδομής πληγεισών περιοχών (αποκατάσταση οδών με διάθεση μηχανημάτων ΜΧ, γεφυρών, κ.λπ.) και διαθέτουν μηχανήματα και λοιπό εξοπλισμό κατά την εξέλιξη της πυρκαγιάς έμπροσθεν του μετώπου, για τη διάνοιξη αντιπυρικών ζωνών, εφόσον εξασφαλίζονται οι προϋποθέσεις ασφαλείας προσωπικού και μέσων.

(στ) Συνδράμουν στη φάση της αποκατάστασης με την κατασκευή αντιδιαβρωτικών και αντιπλημμυρικών έργων στις πληγείσες ορεινές περιοχές.

(2) Αντιμετώπιση Πλημμυρών

Ο ΣΞ καθορίζει τον τρόπο και το μέγεθος συμβολής σε περίπτωση πλημμύρας σε συνεργασία με τη ΓΓΠΠ και άλλους συναρμόδιους φορείς και τοπικούς παράγοντες ανάλογα με την έκταση και ένταση του φαινομένου. Το έργο των εκπαιδευμένων τμημάτων για την αντιμετώπιση πλημμυρών, είναι το παρακάτω:

(α) Υποστηρίζουν τις δυνάμεις της ΓΓΠΠ και του ΠΣ στην αντιμετώπιση πλημμυρών, σε ό,τι αφορά σε θέματα ΔΜ, π.χ. ανεφοδιασμός

πυροσβεστικών οχημάτων άντλησης υδάτων, μεταφορά προσωπικού ΓΓΠΠ και ΠΣ, μεταφορά μέσων (οχήματα, εξοπλισμός ΠΣ), κ.λπ.

(β) Συνδράμουν τον πληγέντα πληθυσμό με υλικά, τρόφιμα και μέσα καθώς και με υγειονομική υποστήριξη, όπου αυτό είναι εφικτό.

(γ) Συνδράμουν με κατάλληλα μέσα συμπεριλαμβανομένων λέμβων και λοιπών πλωτών μέσων, στην οργανωμένη απομάκρυνση πληθυσμού από τις πληγείσες περιοχές.

(δ) Συνδράμουν σε περιπτώσεις άντλησης υδάτων από τις πληγείσες περιοχές.

(ε) Διαθέτουν μηχανήματα και λοιπό εξοπλισμό για την αποκατάσταση της υποδομής πληγεισών περιοχών, ως εξής:

- 1/ Αποκατάσταση βατότητας οδικού δικτύου.
- 2/ Διαμόρφωση παρόχθιων περιοχών και δρομολογίων.
- 3/ Διευθέτηση κοίτης ρεμάτων και αποκατάσταση προσβάσεων σε οδικές γέφυρες.
- 4/ Κατασκευή αναχωμάτων σε όχθες πλημμυρισμένων ρεμάτων.

(3) Αντιμετώπιση Σεισμών

Ο ΣΞ συνδράμει στην αντιμετώπιση των καταστροφικών συνεπειών που προκαλούνται από σεισμούς με τη διάθεση προσωπικού, μέσων, υλικών και εφοδίων και την προώθησή τους στις πληγείσες περιοχές. Ειδικότερα ανάλογα με την ένταση της καταστροφής κινητοποιούνται Νοσηλευτικές Μονάδες, Μονάδες Μηχανικού (ΜΧ), Μονάδες Εφοδιασμού - Μεταφορών και συνδράμουν σε συνεργασία με άλλα υπουργεία και υπηρεσίες στην παροχή βοήθειας στους πληγέντες. Παρέχεται ανθρωπιστική βοήθεια στους σεισμόπληκτους με την αποστολή προσωπικού, υλικών (φαρμακοεπιδεσμικό, κλινοσκεπάσματα, σκηνικό υλικό, τρόφιμα, εμφιαλωμένο νερό) και μέσων με ελικόπτερα της Αεροπορίας Στρατού (ΑΣ). Επιπρόσθετα ενισχύει τον Οργανισμό Αντισεισμικού Σχεδιασμού Προστασίας, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και τα σωστικά συνεργεία, με ελικόπτερα (Ε/Π) ή αεροσκάφη (Α/Φ) της ΑΣ για τη μεταφορά εξειδικευμένου προσωπικού και εκπροσώπων των κυβερνητικών δομών στον τόπο της καταστροφής, ανάλογα με τις επιχειρησιακές ανάγκες. Επίσης μέσω της

Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού (ΓΥΣ) παρέχονται οι απαιτούμενοι χάρτες και αεροφωτογραφίες στις αρμόδιες υπηρεσίες για τη διαπίστωση και καταγραφή των ζημιών στην πληγείσα περιοχή. Τέλος, το έργο των εκπαιδευμένων τμημάτων, για την αντιμετώπιση σεισμών, είναι το παρακάτω:

(α) Υποστηρίζουν τις δυνάμεις της ΓΓΠΠ και του ΠΣ στην αντιμετώπιση σεισμών σε ό,τι αφορά σε θέματα ΔΜ.

(β) Συνδράμουν τον πληγέντα πληθυσμό με υλικά, τρόφιμα και μέσα καθώς και με υγειονομική υποστήριξη, όπου αυτό είναι εφικτό.

(γ) Συνδράμουν στην οργανωμένη απομάκρυνση πληθυσμού από τις πληγείσες περιοχές.

(δ) Υποστηρίζουν το 747 Ειδικό Τάγμα ΜΧ (ΕΤΜΧ) στο έργο του.

(3) Αντιμετώπιση Έντονης Χιονόπτωσης

Ανάλογα με τα αιτήματα της ΓΓΠΠ, ο ΣΞ συνδράμει στην περίθαλψη των πληγέντων και στην αποκατάσταση βασικών λειτουργιών της ζωής των πόλεων και της υπαίθρου με προσωπικό, μέσα και εφόδια τα οποία αποστέλλονται στις πληγείσες περιοχές. Ειδικότερα συμμετέχουν:

(α) Μηχανήματα ΜΧ, που συγκροτούν συνεργεία αποχιονισμού.

(β) Πτητικά μέσα για τη ρίψη εφοδίων από αέρα.

(γ) Ειδικά τμήματα από τις ειδικές δυνάμεις.

5. Εξειδίκευση Τμημάτων ΣΞ

Ο ΣΞ διαθέτει ειδικά τμήματα και μέσα που παρέχουν εξειδικευμένη υποστήριξη στην αντιμετώπιση των φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών. Κατά την εκτέλεση συναφών αποστολών ο ΣΞ έχει θρηνήσει κατά το πρόσφατο παρελθόν θύματα, χωρίς όμως να ανασταλεί η αυταπάρνηση και η αποτελεσματικότητα του στρατιωτικού προσωπικού. Ειδικότερα τα τμήματα που συμμετέχουν ενεργά είναι:

Εικόνα 20: Το μοιραίο Ε/Π UH-1H ΕΣ 633 που κατέπεσε μετά την κατάσβεση δασικής πυρκαγιάς στην περιοχή Περιστεριά του Αιγείου Δράμας στις 15 Σεπτεμβρίου 1994 με αποτέλεσμα τον θάνατο 3 στελεχών του ΣΞ και 7 δασοπυροσβεστών (Πηγή ΣΠΜΘΒΑ⁴⁶)

α. Πτητικά Μέσα Αεροπορίας Στρατού

Τα πτητικά μέσα της ΑΣ (Α/Φ C-12 και Ε/Π NH-90, UH-1H, CH-47D) εκτελούν τις παρακάτω αποστολές:

- (1) Συμμετοχή στην έρευνα και διάσωση.
- (2) Μετακίνηση προσωπικού της ΓΓΠΠ και του ΠΣ.
- (3) Αεροφωτογράφιση πληγεισών περιοχών (ειδικότερα μετά από πυρκαγιές τα Α/Φ C-12 συνδράμουν στη χαρτογράφηση των καμένων εκτάσεων).
- (4) Τα Ε/Π CH-47D συνδράμουν, εφόσον εξαντληθούν τα άλλα διαθέσιμα ιπτάμενα μέσα (πυροσβεστικά Α/Φ ή μισθωμένα Ε/Π του ΠΣ), στην κατάσβεση πυρκαγιών από αέρα, με τη χρήση κάδου, ως εξωτερικό φορτίο⁴⁷.
- (5) Μεταφορές υλικών ως εσωτερικό φορτίο.

⁴⁶ Σωματείο Πυροσβεστών Μακεδονίας Θράκης & Βορείου Αιγαίου, διαθέσιμο στη διεύθυνση <http://pyrosvestesamth.blogspot.gr/2014/09/633-15-1994-20.html> (τελευταία επίσκεψη 01 Μαρτίου 2018).

⁴⁷ Μέγιστο όριο ωρών πτήσης για το ίδιο πλήρωμα 3 ώρες σε συνεχή πτήση και μέχρι 6 ώρες συνολικά ημερησίως.

β. 747 Ειδικό Τάγμα Μηχανικού

(1) Τον Σεπτέμβριο 2008 συγκροτήθηκε το 747 ΕΤΜΧ στον Τύρναβο Λάρισας. Τον Ιούνιο του 2010 μεταστάθμευσε στο Λουτράκι Κορινθίας, με στόχο να βρίσκεται κοντά σε κεντρικό κόμβο συγκοινωνιών για να εξασφαλίζεται η άμεση και γρήγορη μεταφορά του, καθώς και κοντά στις ευαίσθητες περιοχές της Πελοποννήσου και των νομών Αττικής και Ευβοίας, οι οποίες στατιστικά πλήττονται συχνότερα από φυσικές καταστροφές. Η αποστολή του Τάγματος στην ειρήνη είναι:

(α) Η υλοποίηση σχεδίων έκτακτης ανάγκης και η αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών, με παράλληλες δυνατότητες διάσωσης και αποκατάστασης ζημιών.

(β) Η δυνατότητα κατασκευής έργων και αποκατάστασης ζημιών σε υποδομές και εγκαταστάσεις.

(γ) Η συντήρηση και η διατήρηση ανοιχτών οδικών αξόνων.

(δ) Οι εργασίες πρόληψης φυσικών καταστροφών, όπως αντιπυρικές ζώνες και αντιπλημμυρικά έργα.

(2) Το 747 ΕΤΜΧ συμμετέχει στα σχέδια «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ» και «ΔΕΥΚΑΛΙΩΝ», με διάθεση μηχανημάτων και ειδικών οχημάτων και με την τήρηση του ΕΤΑΚ. Συνεργάζεται άμεσα με τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό (ΕΕΣ) και με την Ειδική Μονάδα Αντιμετώπισης Καταστροφών (ΕΜΑΚ) του ΠΣ για την εκπαίδευση του προσωπικού του με ειδικότητες Διασωστών, Πυροσβεστών και Συνοδών Σκύλων Διάσωσης. Αποστολή του ΕΤΑΚ είναι η έρευνα, διάσωση, παροχή Α΄ βοηθειών, μεταφορά θυμάτων από φυσικές και τεχνολογικές καταστροφές, αυτόνομα ή σε συνεργασία με τις λοιπές πολιτικές ή στρατιωτικές υπηρεσίες διάσωσης. Το προσωπικό του αποτελείται από σκαπανείς - διασώστες, νοσοκόμους - διασώστες, συνοδούς σκύλων διάσωσης - σκαπανείς, σκαπανείς - πυροσβέστες και χειριστές πυροσβεστικών οχημάτων και είναι εκπαιδευμένο στην παροχή βοήθειας σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών, όπως φυσικές καταστροφές και ατυχήματα μεγάλης έκτασης. Το Τμήμα μπορεί να ενεργεί αυτόνομα ή να συνδράμει επικουρικά στο έργο άλλων υπηρεσιών (στρατιωτικών - πολιτικών). Οι επιχειρησιακές δυνατότητες του ΕΤΑΚ, του οποίου το προσωπικό ανέρχεται συνολικά σε 67 άτομα, είναι:

(α) Εκτέλεση αποστολών πλωτών μέσων.

(β) Συνδρομή σε επιχειρήσεις πυρόσβεσης στις πολιτικές υπηρεσίες.

(γ) Εκτέλεση έρευνας και διάσωσης προσωπικού (στρατιωτικού και μη) υπό οποιοσδήποτε συνθήκες.

(δ) Επέμβαση για την αντιμετώπιση κάθε φυσικής και τεχνολογικής καταστροφής, στο πλαίσιο δράσεων πολιτικής προστασίας.

(ε) Συνεργασία με τις πολιτικές αρχές στο πλαίσιο πολιτικοστρατιωτικής συνεργασίας.

γ. Ειδικός Διακλαδικός Λόχος Πυρηνικής Βιολογικής Χημικής Άμυνας (ΕΔΛΟ/ΠΒΧ)

Αποστολή του ΕΔΛΟ/ΠΒΧ είναι η παροχή υποστήριξης σε περίπτωση ΧΒΡΠ συμβάντος ή σοβαρής περιβαλλοντικής μόλυνσης, καθώς και η συνδρομή στην πολιτεία, στο πλαίσιο των δυνατοτήτων του, προς αντιμετώπιση περιβαλλοντολογικής μόλυνσης συνεπεία Απελευθέρωσης Άλλης πλην Πολέμου (ΑΑΠΠ) ραδιολογικών, βιολογικών και χημικών ουσιών. Οι επιχειρησιακές δυνατότητές του είναι όπως παρακάτω:

(1) Επεμβαίνει το ταχύτερο δυνατόν στην περιοχή του συμβάντος, με ανάλογη κλιμάκωση της ετοιμότητάς του και συμμετέχει σε επιχειρήσεις σε ΧΒΡΠ περιβάλλον, διάρκειας έως 5 ημερών.

(2) Διεξάγει ΧΒΡΠ αναγνώριση, ανίχνευση, ταυτοποίηση, επισκόπηση, επιτήρηση και παρακολούθηση.

(3) Εκτελεί πλήρη κύκλο απολύμανσης (επιχειρησιακή και επιμελημένη).

(4) Αναπτύσσει ΧΒΡΠ κέντρο ελέγχου, προειδοποίησης και αναφορών.

(5) Παρέχει επείγουσα υγειονομική υποστήριξη εντός μολυσμένης περιοχής, σε Απώλειες Υγείας (ΑΥ) από ΧΒΡΠ ουσίες, ή Τοξικές Βιομηχανικές Ουσίες (ΤΒΟ).

(6) Εφαρμόζει υγειονομική διαλογή και παρέχει υγειονομική περίθαλψη ρόλου «1» (Α΄ βαθμού) στις ΑΥ από ΧΒΡΠ ουσίες ή ΤΒΟ.

(7) Απολυμαίνει ΑΥ από ΧΒΡΠ ουσίες ή ΤΒΟ.

(8) Εκτελεί διακομιδή των απολυμασμένων.

6. Τμήματα Επιφυλακής ΣΞ

Ο ΣΞ, πλέον των ειδικών Μονάδων, τηρεί σε επιφυλακή για την εκτέλεση των σχεδίων «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ» και «ΔΕΥΚΑΛΙΩΝ» τα παρακάτω:

α. Τμήματα Εξειδικευμένου Προσωπικού

- (1) 31 ατόμων, με έδρα τον Βόλο.
- (2) 96 ατόμων, με έδρα τη Νέα Σάντα Κιλκίς.
- (3) 10 ατόμων, με έδρα το Μάλεμε Χανίων.
- (4) 22 ατόμων, με έδρα τον Ασπρόπυργο Αττικής.
- (5) 32 ατόμων, με έδρα τον Αυλώνα Αττικής.

β. Τμήματα Μηχανικού

Σε όλη την Ελλάδα τηρούνται σε επιφυλακή τμήματα ΜΧ που διαθέτουν εξειδικευμένο προσωπικό, μέσα και μηχανήματα ΜΧ έτοιμα να επέμβουν σε κάθε έκτακτη ανάγκη. Ειδικότερα:

(1) Στη Σίνδο Θεσσαλονίκης τηρούνται 2 προωθητές γαιών (Π/Θ), 4 ισοπεδωτές γαιών (Ι/Σ), 4 φορτωτές - εκσκαφείς τάφρων (Φ/Τ-Ε/Τ), 5 φορτωτές γαιών (Φ/Τ), 3 εκσκαφείς τάφρων (Ε/Τ), 11 ανατρεπόμενα (Α/Τ) οχήματα, 8 αεροσυμπιεστές (Α/Σ), 3 ρυμουλκά (Ρ/Μ) οχήματα, 2 οδοστρωτήρες (Ο/Σ).

(2) Στην Αργυρούπολη Κιλκίς τηρούνται 3 Π/Θ, 1 Ι/Σ, 1 Φ/Τ-Ε/Τ, 1 Α/Τ, 2 Α/Σ, 2 Ρ/Μ.

(3) Στον Βόλο τηρούνται 2 Π/Θ, 1 Ι/Σ, 2 Φ/Τ-Ε/Τ, 1 Φ/Τ, 1 Α/Τ, 2 Α/Σ, 2 Ρ/Μ.

(4) Στις Αχαρνές Αττικής τηρούνται 3 Π/Θ, 2 Ι/Σ, 2 Φ/Τ-Ε/Τ, 2 Φ/Τ, 2 Α/Τ, 2 Α/Σ, 2 Ρ/Μ

(5) Στο Λουτράκι τηρούνται 5 Π/Θ, 4 Ι/Σ, 6 Φ/Τ-Ε/Τ, 3 Φ/Τ, 4 Ε/Τ, 7 Α/Τ, 7 Α/Σ, 6 Ρ/Μ, 2 Ο/Σ.

7. Αντιμετώπιση Εκτάκτων Αναγκών Λόγω Μεγάλων Ανθρωπίνων Απωλειών

Ο ΣΞ συμμετέχει με τμήματα υγειονομικού στην αντιμετώπιση συμβάντων με πολυάριθμους θανόντες, ως συνέπεια φυσικών, τεχνολογικών (συμπεριλαμβανομένων βιολογικών, χημικών, ραδιολογικών και πυρηνικών συμβάντων) και λοιπών καταστροφών καθώς και εγκληματικών και τρομοκρατικών ενεργειών. Η δυνατότητα άμεσης ανάπτυξης Κινητών Χειρουργικών Νοσοκομείων Εκστρατείας (ΚΙΧΝΕ) σε όλη την ελληνική επικράτεια αποδεικνύει την προστιθέμενη αξία του υγειονομικού προσωπικού του ΣΞ. Ειδικότερα όμως στο πλαίσιο εφαρμογής του σχεδίου «ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ», προβλέπεται η οργάνωση Τμημάτων Αρωγής, με αποστολή την υγειονομική υποστήριξη του πληθυσμού των πληγείσων περιοχών από όλα τα είδη φαινομένων, ατυχημάτων ή καταστροφών και εφόσον ο αριθμός των θανόντων προσεγγίζει ή υπερβαίνει τους 30. Αναλυτικότερα:

α. Σε 1^ο Χρόνο (2 ώρες)

Συγκροτούνται 3 ομάδες συνολικής δύναμης 17 ατόμων με έδρα την Αθήνα, 3 ομάδες συνολικής δύναμης 17 ατόμων με έδρα τη Θεσσαλονίκη και 1 ομάδα των 7 ατόμων, με έδρα τη Λάρισα, αποτελούμενες από ιατρό παθολόγο, αναισθησιολόγο, νοσηλεύτη και κτηνίατρο.

β. Σε 2^ο Χρόνο (6 ώρες)

(1) Συγκροτούνται στην Αθήνα από το 401 Γενικό Στρατιωτικό Νοσοκομείο Αθηνών, 2 ομάδες των 13 ατόμων και 2 ομάδες των 10 ατόμων του Υγειονομικού Τμήματος Ενίσχυσης Νήσων (ΥΤΕΝ) και 1 ομάδα των 6 ατόμων του Χειρουργικού Τμήματος Μικρονήσων (ΧΤΜ), συνολικής δύναμης 52 ατόμων.

(2) Συγκροτούνται στη Θεσσαλονίκη από το 424 Γενικό Στρατιωτικό Νοσοκομείο Εκπαίδευσης, 2 ομάδες των 13 ατόμων, ανάλογης σύνθεσης με τις ομάδες των ΥΤΕΝ, συνολικής δύναμης 26 ατόμων.

(3) Συγκροτείται στη Λάρισα από το 404 Γενικό Στρατιωτικό Νοσοκομείο, 1 ομάδα των 4 ατόμων.

γ. Σε 3^ο Χρόνο (24 ώρες)

Τηρείται από τη Διεύθυνση Υλικού Πολέμου του ΓΕΣ απόθεμα σκηνών για την ανάπτυξη καταυλισμού 100 ατόμων, με μέριμνα της Ανώτατης Στρατιωτικής Διοίκησης Υποστήριξης Στρατού (ΑΣΔΥΣ). Η δυνατότητα υφίσταται σε διακλαδικό επίπεδο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ

Ο ΣΤΡΑΤΟΣ ΞΗΡΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ ΤΑ ΕΤΗ 1998 - 2017

1. Γενικά

Στην Ελλάδα την τελευταία εικοσαετία, παρά την εξέλιξη της τεχνολογίας και την πρόοδο της επιστήμης γενικότερα, οι φυσικές καταστροφές συνεχίζουν να πλήττουν τη ζωή των ανθρώπων και να διαταράσσουν τις καθημερινές δραστηριότητές τους. Πλημμύρες, δασικές πυρκαγιές και σεισμοί εμφανίζονται συχνότερα από άλλες φυσικές καταστροφές. Με την πάροδο του χρόνου και την ανάπτυξη της Ελλάδας κάνουν την εμφάνισή τους συχνότερα οι τεχνολογικές καταστροφές (π.χ. αεροπορικά δυστυχήματα). Από τα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία που αφορούν στο εν λόγω διάστημα και τα οποία παρουσιάζονται στους παρακάτω πίνακες, εξάγονται τα ακόλουθα συμπεράσματα:

α. Δύο από τις πλέον φονικότερες φυσικές καταστροφές του 20^{ου} αιώνα περιλαμβάνονται στο υπό μελέτη χρονικό διάστημα, ο σεισμός στην Αθήνα το 1999 και οι πυρκαγιές στην Πελοπόννησο το 2007. Και στα δύο αυτά περιστατικά η συνδρομή του ΣΞ υπήρξε καθολική και καθοριστική.

Τύπος	Ημερομηνία	Αριθμός θανάτων
Καύσωνας	20-07-1987	1.000
Σεισμός	12-08-1953	455
Σεισμός	07-09-1999	143
Σεισμός	00--1928	103
Πυρκαγιά	24-08-2007	65
Καύσωνας	03-07-1988	56
Σεισμός	20-06-1978	50
Καταιγίδα	00-03-1987	48
Καταιγίδα	00-11-1961	43
Σεισμός	09-03-1965	38

Πίνακας 2: Οι δέκα πιο θανατηφόρες φυσικές καταστροφές στην Ελλάδα από το 1900 έως το 2015 με βάση τα στοιχεία της EM-DAT (Πηγή ΕΚΠΑ)

β. Σε αντίθεση με τον προηγούμενο πίνακα, πέντε, δηλαδή το 50%, από τις περισσότερες ζημιογόνες φυσικές καταστροφές από το 1900 έως και σήμερα περιλαμβάνονται στο υπό μελέτη χρονικό διάστημα. Αυτό αποδεικνύει τη γενικότερη παραδοχή ότι ταυτόχρονα με τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου αυξάνεται και η ευπάθεια της κοινωνίας, που έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των ανθρωπίνων θυμάτων σε αντιδιαστολή με την αύξηση των ζημιών.

Τύπος	Ημερομηνία	Συνολική ζημιά (χιλιάδες US\$)
Σεισμός	07-09-1999	4.200.000
Πυρκαγιά	24-08-2007	1.750.000
Ξηρασία	00-03-1990	1.000.000
Σεισμός	24-02-1981	900.000
Σεισμός	13-09-1986	745.000
Πυρκαγιά	00-06-1998	675.000
Πλημμύρα	02-02-2003	600.000
Σεισμός	13-05-1995	450.000
Σεισμός	24-05-2014	450.000
Πλημμύρα	24-10-1994	437.700

Πίνακας 3: Οι δέκα πιο ζημιογόνες φυσικές καταστροφές στην Ελλάδα από το 1900 έως το 2015 με βάση τα στοιχεία της EM-DAT (Πηγή ΕΚΠΑ)

γ. Για το ύψος των οικονομικών απαιτήσεων, που προκύπτουν από τις φυσικές καταστροφές παρατίθενται στοιχεία της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών για το διάστημα 1993-2014 που ανέρχονται σε περίπου 300 εκατομμύρια ευρώ.

	Ημερομηνία	Τόπος	Πλήθος δηλωθεισών ζημιών	Ποσό απαίτησης (€)	Αιτία ζημιάς
1	20 Νοεμβρίου 1993	Αττική	358	4.554.600	Βροχοπτώσεις
2	31 Μαΐου 1994	Αττική	138	1.577.523	Βροχοπτώσεις
3	21 Οκτωβρίου 1994	Αττική / Ελλάδα	1.159	26.077.872	Βροχοπτώσεις
4	6 Οκτωβρίου 1996	Αττική	48	653.353	Βροχοπτώσεις
5	30 Νοεμβρίου 1996	Θράκη	40	876.478	Βροχοπτώσεις
6	12 Ιανουαρίου 1997	Αττική / Ελλάδα	311	6.909.486	Βροχοπτώσεις
7	26 Μαρτίου 1998	Αττική / Ελλάδα	1.704	6.023.074	Βροχοπτώσεις
8	7 Σεπτεμβρίου 1999	Αττική	9.480	110.934.694	Σεισμός
9	8 Ιουλίου 2002	Αττική / Ελλάδα	1.350	28.621.262	Βροχοπτώσεις
10	13 Φεβρουαρίου 2004	Αττική / Ελλάδα	646	2.409.739	Χιονοπτώσεις
11	17 Σεπτεμβρίου 2004	Θεσσαλονίκη	387	2.841.395	Βροχοπτώσεις
12	5 Νοεμβρίου 2004	Αττική / Ελλάδα	209	1.930.133	Βροχοπτώσεις
13	Ιούλιος - Αύγουστος 2007	Αττική / Ελλάδα	232	5.656.344	Δασικές πυρκαγιές
14	7 Δεκεμβρίου 2008	Αττική / Ελλάδα	891	23.339.100	Ταραχές
15	Αύγουστος 2009	Αττική	227	4.095.910	Δασικές πυρκαγιές
16	10 Φεβρουαρίου 2012	Αττική	302	25.189.835	Ταραχές
17	22 Φεβρουαρίου 2013	Αττική	765	5.286.423	Βροχοπτώσεις
18	22 Νοεμβρίου 2013	Ρόδος	93	3.441.998	Βροχοπτώσεις
19	26 Ιανουαρίου 2014	Κεφαλονιά	415	7.824.348	Σεισμός
20	24 Οκτωβρίου 2014	Αττική	1.170	4.296.297	Βροχοπτώσεις

Πίνακας 4: Συγκεντρωτική καταγραφή σοβαρότερων περιστατικών και αιτηθέντα ποσά αποζημιώσεων το χρονικό διάστημα 1993-2014 (Πηγή ΕΑΕΕ⁴⁸)

⁴⁸ Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδας, Φυσικές Καταστροφές και Ταραχές στην Ελλάδα 1993-2014, Υπηρεσία Μελετών και Στατιστικής, Ιανουάριος 2015, διαθέσιμο στη διεύθυνση

δ. Τα στατιστικά στοιχεία για το χρονικό διάστημα 1998-2017, όπως έχουν καταγραφεί στη διεθνή βάση δεδομένων εκτάκτων αναγκών EM-DAT παρουσιάζονται στους πίνακες που ακολουθούν.

Disaster type	Disaster subtype	Events count	Total deaths	Total affected	Total damage ('000 US\$)
Earthquake	Ground movement	10	151	197840	4828000
Extreme temperature	Cold wave	1	5	0	0
Extreme temperature	Heat wave	2	43	176	3000
Extreme temperature	Severe winter conditions	1	0	0	0
Flood	--	7	22	8830	56000
Flood	Flash flood	2	21	6024	0
Flood	Riverine flood	13	5	5300	605659
Storm	--	4	5	612	340000
Wildfire	Forest fire	6	77	6545	1750000
Wildfire	Land fire (Brush, Bush, Pastur)	1	14	300	675000

Πίνακας 5: Ποσοτική κατανομή των περιστατικών φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών στην Ελλάδα το χρονικό διάστημα 1998-2017 (Πηγή EM-DAT)⁴⁹

Disaster No	Type	Date	Totals Deaths
1999-302	Earthquake	7/9/1999	143
2007-392	Wildfire	24/8/2007	65
2000-379	Extreme temperature	Jul-00	27
	Flood	15/11/2017	23
2017-444	Flood	11/11/2017	21
2007-235	Extreme temperature	Jun-07	16
1998-230	Wildfire	Jun-98	14
2001-31	Flood	Jan-01	11
2000-529	Wildfire	24/8/2000	7
2012-19	Extreme temperature	Feb-12	5
2016-334	Flood	5/9/2016	4

Πίνακας 6: Τα πλέον θανατηφόρα περιστατικά φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών στην Ελλάδα το χρονικό διάστημα 1998-2017 (Πηγή EM-DAT)⁵⁰

ε. Στη συνέχεια παρουσιάζεται λεπτομερώς η συνδρομή του ΣΞ σε κάθε καταστροφή ανά έτος. Αναγράφονται πληροφορίες για το προσωπικό, τα μέσα και τα υλικά που διατέθηκαν για την αντιμετώπιση κάθε καταστροφής μετά από την εκδήλωσή της. Δεν αναγράφονται οι επεμβάσεις και τα μικρά έργα υποδομής, που πραγματοποιούνται σε μόνιμη σχεδόν βάση από τμήματα ΜΧ σε όλη την επικράτεια (π.χ. διευθετήσεις ρεμάτων, αποψιλώσεις, κ.λπ.), τα οποία

<http://www.eaee.gr/cms/sites/default/files/oikmel-natcatgr.pdf> (τελευταία επίσκεψη 11 Μαρτίου 2018).

⁴⁹ Δεν έχουν συμπεριληφθεί οι καταστροφικές πλημμύρες της 15 Νοε 2017 στη Μάνδρα Αττικής, καθώς ο κατάλογος απεστάλλει μετά από αίτηση την 05 Δεκ 2017.

⁵⁰ Έχουν συμπεριληφθεί οι καταστροφικές πλημμύρες της 15 Νοε 2017 στη Μάνδρα Αττικής, χωρίς όμως αριθμό καταχώρισης από την EM-DAT, καθώς ο κατάλογος απεστάλλει μετά από αίτηση την 05 Δεκ 2017.

όμως και πάλι αποτελούν συνδρομή του ΣΞ στις φυσικές καταστροφές, αφού εντάσσονται στη φάση πρόληψης, μετριασμού και ετοιμότητας του κύκλου καταστροφών. Επίσης δεν έχει αποτυπωθεί η συνεισφορά στον τομέα της πρόληψης πυρκαγιών, μέσω των μικτών περιπόλων πυροπροστασίας που εκπέμπονται σε μόνιμη βάση στη διάρκεια της αντιπυρικής περιόδου (περίπου 100 περίπολα δασοπροστασίας ημερησίως, ανάλογα με τον δείκτη επικινδυνότητας). Τέλος, δεν αναγράφονται στοιχεία για επιχειρήσεις έρευνας - διάσωσης μεμονωμένων ατόμων σε δύσβατες περιοχές. Για την αποτίμηση της κοινωνικής προσφοράς του ΣΞ αναφέρεται το ύψος της αντίστοιχης ετήσιας οικονομικής δαπάνης, που αποτελεί ενδεικτικό στοιχείο αφού καλύπτει το σύνολο των σχετικών δράσεων (πυρόσβεση, μικρά έργα υποδομής, υγεία - περίθαλψη κοινωνικού συνόλου, πολιτιστικές - κοινωνικές εκδηλώσεις, παιδεία - αθλητισμό, κ.ά.).

2. Έτος 1998

Η αναφορά στη συνδρομή του ΣΞ αρχίζει από το έτος 1998, στη διάρκεια του οποίου συνέβησαν εκτεταμένες πλημμύρες στην Αθήνα και δασικές πυρκαγιές στην ευρύτερη περιοχή της Αττικής και της Κορινθίας. Ενδεικτικό στατιστικό στοιχείο που αντικατοπτρίζει το μέγεθος της συνεισφοράς αποτελούν οι ώρες αεροπυρόσβεσης με μέσα του ΣΞ που ανήλθαν σε 279.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ													
				ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ							ΟΧΗΜΑΤΑ		ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		ΥΛΙΚΑ		
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ	Ε/Π	ΑΞΚΟΙ		ΟΠΛΙΤΕΣ	
01 Ιαν	10 Απρ	Ανθρωπογενής καταστροφή (συντριβή αεροσκάφους)	Πιέρια όρη										2		1	14	
02 Φεβ	02 Φεβ	Πλημμύρες	Παγανή Λέσβου										2 αντλητικά		1	5	
07 Μαρ	07 Μαρ	Πυρκαγιά	Γέντε Πύργοι Πιερίας										3		3	34	
26 Μαρ	26 Μαρ	Πλημμύρες	Άνω Λιόσια Αττικής										5		1	25	5 λέμβοι
26 Μαρ	28 Μαρ	Χιονόπτωση	Αρτεμίσιο Αρκαδίας	2	2					3	3		11		18	82	
28 Μαρ	30 Μαρ	Χιονόπτωση	Σοφικό Κορινθίας							1	1		1		1	3	
28 Μαρ	03 Απρ	Χιονόπτωση	Δερβενιώρια Χασιά Αττικής	1						1	1		1		1	4	
05 Απρ	06 Απρ	Πυρκαγιά	Πέτρα Πολυγώνου Λέσβου										1	4	4	72	
09 Απρ	09 Απρ	Πυρκαγιά	Σκοπία Ολύμπου										3		1	34	
21 Απρ	21 Απρ	Πυρκαγιά	Νεοχώρι Μαγνησίας										1		1	11	
03 Μαΐ	03 Μαΐ	Πυρκαγιά	Αρμενιστής Ικαρίας										1		1	10	
08 Μαΐ	08 Μαΐ	Πυρκαγιά	Περαχώρα Λαυρακίου										2		3	20	
17 Ιουν	18 Ιουν	Πυρκαγιά	Βρύση Αττικής										2		1	20	
22 Ιουν	22 Ιουν	Πυρκαγιά	Κανδύλι Αττικής									1	2		4	15	
23 Ιουν	23 Ιουν	Πυρκαγιά	Βίλια Αττικής										1	4	5	79	
29 Ιουν	29 Ιουν	Πυρκαγιά	Λιτόχωρο										1	3	2	50	
30 Ιουν	05 Ιουλ	Πυρκαγιά	Σοφικό Κορινθίας							1	1	1	4	1	7	100	
01 Ιουλ	02 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κυπαρίσσι Ευβοίας										3		3	43	
03 Ιουλ	03 Ιουλ	Πυρκαγιά	Δέβρο Λαμίας										2		1	24	
03 Ιουλ	03 Ιουλ	Πυρκαγιά	Καρτερόλι Καλαμπάκας										4		5	67	
03 Ιουλ	05 Ιουλ	Πυρκαγιά	Πρόδρομος Θήβας										1	5	7	88	
04 Ιουλ	05 Ιουλ	Πυρκαγιά	Βυτίνα Αρκαδίας										1	3	3	50	
04 Ιουλ	05 Ιουλ	Πυρκαγιά	Αυλώνα Αττικής										3	13	1	27	469
04 Ιουλ	05 Ιουλ	Πυρκαγιά	Αγ. Κωνσταντίνος Φθιώπδας										1	10	12	155	
04 Ιουλ	05 Ιουλ	Πυρκαγιά	Βέλο Κορινθίας										3		2	42	
04 Ιουλ	05 Ιουλ	Πυρκαγιά	Σκούρα Λακωνίας										5		3	75	
04 Ιουλ	05 Ιουλ	Πυρκαγιά	Βαρυπόμπη Αττικής										3	6	2	95	
04 Ιουλ	05 Ιουλ	Πυρκαγιά	Καβαλάρης Θεσσαλονίκης										2		1	20	
04 Ιουλ	05 Ιουλ	Πυρκαγιά	Δήλεσι Αττικής										1	6	4	100	
04 Ιουλ	05 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ερέτρια Ευβοίας										3		2	60	
05 Ιουλ	05 Ιουλ	Πυρκαγιά	Δερβένη Κορινθίας											2	2	8	
05 Ιουλ	05 Ιουλ	Πυρκαγιά	Σαλαμίνα											1	1	4	
05 Ιουλ	05 Ιουλ	Πυρκαγιά	Στυλίδα Φθιώπδας										1		1	12	
18 Ιουλ	19 Ιουλ	Πυρκαγιά	Καρμές Χίου										2	8	1	2	184
18 Ιουλ	21 Ιουλ	Πυρκαγιά	Πευκοχώρι Κασσάνδρας Χαλκιδικής										3		4	47	
19 Ιουλ	23 Ιουλ	Πυρκαγιά	Αχλαδιά Αιγίου										3	1	5	68	
21 Ιουλ	15 Οκτ	Πυρκαγιά	Θάσος											1	1	11	
22 Ιουλ	23 Ιουλ	Πυρκαγιά	Αγ. Γεώργιος Χαλκιδικής											3	3	46	

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ										ΥΛΙΚΑ				
ΑΠΟ	ΕΩΣ			ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ							ΟΧΗΜΑΤΑ		ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ					
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ	Ε/Π		ΑΞΚΟΙ	ΟΠΛΙΤΕΣ		
01 Ιαν	10 Απρ	Ανθρωπογενής καταστροφή (συντριβή αεροσκάφους)	Πιέρια όρη										2			1	14	
22 Ιουλ	23 Ιουλ	Πυρκαγιά	Σαρωνίδα Αττικής									1	9			10	134	
22 Ιουλ	23 Ιουλ	Πυρκαγιά	Καρέας Αττικής									1	5			5	72	
22 Ιουλ	23 Ιουλ	Πυρκαγιά	Φόδελε Ηρακλείου Κρήτης												1	1	4	
23 Ιουλ	23 Ιουλ	Πυρκαγιά	Σάνη Χαλκιδικής										2			1	27	
23 Ιουλ	23 Ιουλ	Πυρκαγιά	Νέος Βουτζάς Αττικής									1	2	2		3	49	
23 Ιουλ	23 Ιουλ	Πυρκαγιά	Αγ. Δονάτος Θεσπρωτίας										2			2	19	
23 Ιουλ	23 Ιουλ	Πυρκαγιά	Νταού Πεντέλης									1	5			11	75	
23 Ιουλ	23 Ιουλ	Πυρκαγιά	Καταλώνια Πιερίας										2			1	20	
23 Ιουλ	23 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ρωμανός Αχαΐας									1	1			2	18	
23 Ιουλ	25 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ύψι. Γκουρτσούκι Ολύμπου										3	1	2	2	23	
23 Ιουλ	27 Ιουλ	Πυρκαγιά	Αγ. Παρασκευή Κασσάνδρας Χαλκιδικής										5	1	4	4	47	
26 Ιουλ	26 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κακαλέτρι Μεσσηνίας										2			1	14	
26 Ιουλ	26 Ιουλ	Πυρκαγιά	Στύλος Χανίων										1			1	15	
26 Ιουλ	27 Ιουλ	Πυρκαγιά	Καστανούσα Κιλκίς										1			1	20	
27 Ιουλ	27 Ιουλ	Πυρκαγιά	Βάρη Αττικής										5			4	75	
27 Ιουλ	27 Ιουλ	Πυρκαγιά	Σχινιάς Αττικής										5			4	68	
27 Ιουλ	27 Ιουλ	Πυρκαγιά	Καρία												1	1	2	
27 Ιουλ	31 Ιουλ	Πυρκαγιά	Περαχώρα Κορινθίας		1					1	1	1	17			26	318	
27 Ιουλ	05 Αυγ	Πυρκαγιά	Λακώματα Ταυγέτου Λακωνίας									1	8	1	8	8	93	
29 Ιουλ	29 Ιουλ	Πυρκαγιά	Γραμματικό Αττικής										2			1	32	
30 Ιουλ	31 Ιουλ	Πυρκαγιά	Σιμωνόπετρα Αγίου Όρους										2			3	22	
01 Αυγ	01 Αυγ	Πυρκαγιά	Βολίμες Ζακύνθου											1	1	1	4	
03 Αυγ	03 Αυγ	Πυρκαγιά	Πέτα Άρτας										2			3	20	
02 Αυγ	11 Αυγ	Πυρκαγιά	Σταμάτα Βαρυμπόμπη Πικέρμι Τατόι										2	30	2	31	548	
05 Αυγ	05 Αυγ	Πυρκαγιά	Άκρον Επιδαύρου										3			4	41	
05 Αυγ	05 Αυγ	Πυρκαγιά	Αγιά Λάρισας										1			1	18	
05 Αυγ	05 Αυγ	Πυρκαγιά	Φιλιάτες Θεσπρωτίας										2			3	22	
05 Αυγ	05 Αυγ	Πυρκαγιά	Άγιος Βασίλειος Αχαΐας										2			1	22	
05 Αυγ	05 Αυγ	Πυρκαγιά	Δρέπανο Αχαΐας										2			1	21	
05 Αυγ	07 Αυγ	Πυρκαγιά	Νεμούτα Ηλείας										1			4	31	
05 Αυγ	07 Αυγ	Πυρκαγιά	Στριμονικό Σερρών										2			2	21	
05 Αυγ	07 Αυγ	Πυρκαγιά	Καρδισσομαγούλα Φαλακρού										2			3	1	
06 Αυγ	07 Αυγ	Πυρκαγιά	Ψιθόπυργος Αχαΐας										3			2	43	
06 Αυγ	07 Αυγ	Πυρκαγιά	Μαζαράκι Ιωαννίνων										2			2	20	
06 Αυγ	07 Αυγ	Πυρκαγιά	Αργυροχώρι Ιωαννίνων										1			1	5	
06 Αυγ	07 Αυγ	Πυρκαγιά	Κάμπρος Κόντσας Ιωαννίνων										1			1	10	
06 Αυγ	07 Αυγ	Πυρκαγιά	Πολύνερο Καβάλας										5			4	58	
06 Αυγ	07 Αυγ	Πυρκαγιά	Πολύανθος Ροδόπης										3			3	40	
06 Αυγ	08 Αυγ	Πυρκαγιά	Τριανταφυλλιά Σερρών										2			1	34	
06 Αυγ	09 Αυγ	Πυρκαγιά	Νεοχώριο Ηλείας										2			1	25	
06 Αυγ	09 Αυγ	Πυρκαγιά	Κλειτορία Καλαβρύτων										2			2	40	
06 Αυγ	10 Αυγ	Πυρκαγιά	Δερβένη Μεγαλόπολης										1			1	8	
07 Αυγ	07 Αυγ	Πυρκαγιά	Αγ. Παρασκευή Κόντσας Ιωαννίνων										1			1	16	
07 Αυγ	09 Αυγ	Πυρκαγιά	Αγ. Γεώργιος Απωλοακαρνανίας										10			1	145	
07 Αυγ	09 Αυγ	Πυρκαγιά	Λάλα Ηλείας										4			3	65	
07 Αυγ	09 Αυγ	Πυρκαγιά	Μελιγαλάς Μεσσηνίας										1			2	2	
07 Αυγ	09 Αυγ	Πυρκαγιά	Άγιος Νικόλαος Σπατών Αχαΐας										1			1	15	
07 Αυγ	10 Αυγ	Πυρκαγιά	Αγ. Μαρίνα Νέας Μάκρης Αττικής										3			3	60	
09 Αυγ	09 Αυγ	Πυρκαγιά	Παλαιά Καβάλα										2			1	20	
09 Αυγ	09 Αυγ	Πυρκαγιά	Καλαμπάκα Τρικάλων										1	1		2	15	
10 Αυγ	10 Αυγ	Πυρκαγιά	Άνω Σούρμενα Κιλκίς										2			1	21	
10 Αυγ	11 Αυγ	Πυρκαγιά	Καρύταινα Αρκαδίας										3			5	54	
11 Αυγ	12 Αυγ	Πυρκαγιά	Φαλαίσια Μεγαλόπολης										3			4	40	
12 Αυγ	13 Αυγ	Πυρκαγιά	Νέδουσα Αλαγονίας Μεσσηνίας										7			7	117	
13 Αυγ	13 Αυγ	Πυρκαγιά	Μαραθώνας Αττικής									1	4			5	63	
13 Αυγ	13 Αυγ	Πυρκαγιά	Νεοχώρι Γορτυνίας Αρκαδίας										3			2	43	
16 Αυγ	16 Αυγ	Πυρκαγιά	Αγ. Γαλήνη Ρεθύμνου										6	1		9	61	
16 Αυγ	16 Αυγ	Πυρκαγιά	Καλέντζι Ιωαννίνων									1	4			3	22	
17 Αυγ	17 Αυγ	Πυρκαγιά	Γεράνη Ρεθύμνου												1	1	4	
18 Αυγ	18 Αυγ	Πυρκαγιά	Μέγαρα Αττικής										1	5	1	4	99	
22 Αυγ	23 Αυγ	Πυρκαγιά	Πολύνερο Καβάλας										1			1	20	
25 Αυγ	25 Αυγ	Πυρκαγιά	Μοσχοκαρυά Φθιώπδας										1			1	20	
25 Αυγ	27 Αυγ	Πυρκαγιά	Αετός Μεσσηνίας										2			2	20	
27 Αυγ	27 Αυγ	Πυρκαγιά	Αγιονέρι Κιλκίς									1	1			2	2	
27 Αυγ	27 Αυγ	Πυρκαγιά	Ύψι. Ζαβολιάρης Φιλιατών										2			2	22	
27 Αυγ	27 Αυγ	Πυρκαγιά	Λεκάνη Καβάλας										2			2	4	
27 Αυγ	28 Αυγ	Πυρκαγιά	Νικανόρας Κόντσας Ιωαννίνων										2			2	19	
29 Αυγ	29 Αυγ	Πυρκαγιά	Μυρσίνη Γυθείου Λακωνίας												1	1	4	
29 Αυγ	30 Αυγ	Πυρκαγιά	Αγία Τριάδα Πάρνηθας Αττικής										1			1	20	
29 Αυγ	30 Αυγ	Πυρκαγιά	Ακραίφινο Βοιωτίας										1			1	12	
31 Αυγ	02 Σεπ	Πυρκαγιά	Κρουπιγγή Πρέβεζας										1			1	11	
31 Αυγ	03 Σεπ	Πυρκαγιά	Λυκόχια Αρκαδίας										2	1		1	48	
01 Σεπ	01 Σεπ	Πυρκαγιά	Θέρμη Λέσβου										4			7	60	
01 Σεπ	03 Σεπ	Πυρκαγιά	Πέρσαινα Ηλείας										2			2	29	
02 Σεπ	02 Σεπ	Πυρκαγιά	Νέα Ζίχνη Σερρών										4			9	60	
02 Σεπ	02 Σεπ	Πυρκαγιά	Κάριανη Τούζλας Καβάλας										1			1	14	
03 Σεπ	03 Σεπ	Πυρκαγιά	Βασιλικό Ανωγειών Ηρακλείου												1	1	4	

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ											
				ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ						ΟΧΗΜΑΤΑ		ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		ΥΛΙΚΑ	
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ	Ε/Π		ΑΞΚΟΙ
12 Σεπ	12 Σεπ	Πυρκαγιά	Ιζιά Ρόδου								1		1	20	
13 Σεπ	14 Σεπ	Πυρκαγιά	Στείριο Βοιωτίας								3		3	46	
16 Σεπ	16 Σεπ	Πυρκαγιά	Πετρούσα Δράμας								1		1	12	
17 Σεπ	17 Σεπ	Πυρκαγιά	Τήλος								1		1	12	
18 Σεπ	18 Σεπ	Πυρκαγιά	Μαυρόλοφος Σερρών								3		3	35	
30 Σεπ	30 Σεπ	Πυρκαγιά	Σάσσαλος Χανίων									1	1	4	
01 Οκτ	01 Οκτ	Πυρκαγιά	Κάτω Φανά Χίου								1	2	3	15	
03 Οκτ	03 Οκτ	Πυρκαγιά	Παραδείσι Κω								1	3	3	45	
04 Οκτ	04 Οκτ	Πυρκαγιά	Δαμάνια Ηρακλείου Κρήτης									1	1	4	
07 Οκτ	07 Οκτ	Πυρκαγιά	Αηδονόραχη Θήβας								1	3	8	42	
11 Οκτ	12 Οκτ	Πυρκαγιά	Πηγάδι Ταυγέτου									2	1	3	24
20 Οκτ	20 Οκτ	Πυρκαγιά	Τρίκορφα Αρκαδίας									3		4	40
23 Νοε	23 Νοε	Πυρκαγιά	Μεσοχώρι Καρπάθου									1	2	10	

Πίνακας 7: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 1998 (Πηγή ΓΕΣ)

3. Έτος 1999

α. Το μείζον περιστατικό φυσικής καταστροφής που συνέβηκε το έτος 1999 ήταν ο σεισμός μεγέθους 5,9 της κλίμακας Ρίχτερ, που έπληξε την Αθήνα στις 07 Σεπτεμβρίου και προκάλεσε 143 θανάτους και ζημιές που ανήλθαν σε 3 δισεκατομμύρια ευρώ. Η παροχή βοήθειας του ΣΞ στους σεισμοπαθείς του λεκανοπεδίου Αττικής υπήρξε άμεση, συνεχής και πολύπλευρη, παρά το γεγονός ότι αρκετές στρατιωτικές δομές υπέστησαν σοβαρότατες ζημιές από τον εγκέλαδο. Ειδικότερα, για την ανακούφιση των πληγέντων ο ΣΞ συμμετείχε με προσωπικό και μέσα που φαίνονται στον παρακάτω πίνακα στην προσπάθεια απεγκλωβισμού και τη διάσωση ατόμων, μέσα από τα ερείπια. Σε λιγότερο από 24 ώρες, ανέπτυξε στο στρατόπεδο ΚΑΠΟΤΑ στο Μενίδι έναν πρότυπο καταυλισμό με 340 σκηνές, που φιλοξένησαν περίπου 1.200 άτομα. Αξιωματικοί και Οπλίτες από διάφορες Μονάδες της Αττικής, ανέλαβαν τη φόρτωση, μεταφορά και την ανάπτυξη σκηνών και στις υπόλοιπες περιοχές, σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς (Υπουργείο Εσωτερικών, Τοπική Αυτοδιοίκηση). Παρείχε υγειονομική υποστήριξη, σίτιση και υδροδότηση στον πληθυσμό με κινητές υγειονομικές μονάδες, κινητά μαγειρεία, αρτοποιεία και υδροφόρα οχήματα. Μηχανικοί του ΣΞ ενισχύοντας το έργο του ΥΠΕΧΩΔΕ πραγματοποίησαν αυτοψίες σε κτιριακές εγκαταστάσεις σε όλες τις περιοχές, που επλήγησαν από τον σεισμό. Για τη διοίκηση και την κάλυψη αναγκών σε 24ώρη βάση 12 οργανωμένων καταυλισμών⁵¹, εργάσθηκαν συνολικά έως τις 13 Δεκεμβρίου, 4.739 Αξιωματικοί, 32.099 Οπλίτες και διατέθηκαν τα μέσα που φαίνονται στον πίνακα. Επιπρόσθετα, συνέδραμε στο έργο του ΕΕΣ, διανέμοντας 24.000 μερίδες φαγητού, σε ανεπτυγμένους καταυλισμούς.

β. Οι ώρες αεροπυρόσβεσης με τα μέσα της ΑΣ ανήλθαν σε 44.

⁵¹ Το ΥΠΕΘΑ διέθεσε 1.000 προκατασκευασμένους οικίσκους, συνολικής αξίας 3,5 δισεκατομμυρίων δραχμών, από πιστώσεις που συγκεντρώθηκαν με τη μείωση των στρατιωτικών ασκήσεων.

γ. Άλλο ιδιαίτερο γεγονός που κυριαρχεί το έτος 1999 ήταν η παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας στην Αλβανία κατά τη διάρκεια των εκτεταμένων ταραχών, όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ											ΥΛΙΚΑ			
ΑΠΟ	ΕΩΣ			ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ							ΟΧΗΜΑΤΑ		ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ					
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ	Ε/Π	ΑΞΟΙ		ΟΠΛΙΤΕΣ		
31 Ιαν	01 Φεβ	Χιονόπτωση	Θεσσαλονίκη	2										1	2	1	3	
01 Φεβ	01 Φεβ	Χιονόπτωση	Καβάλα	1										4		1	8	
01 Μαρ	01 Μαρ	Πυρκαγιά	Ύψ. Προφήτες Σερρών (Οχ. Ρούπελ)											2		5	15	
08 Απρ	31 Αυγ	Ανθρωπογενής καταστροφή (εκτεταμένες αναταραχές)	ΑΛΒΑΝΙΑ	1	1			3		2	2			43	1	17	220	Ο ΣΞ ανέλαβε την υποχρέωση οργάνωσης και λειτουργίας τριών στρατοπέδων προσφύγων (καταυλισμός «ΑΘΗΝΑ» στο Κούκες, δυνατότητας διαβίωσης 1000 προσφύγων σε 100 σκηνές, καταυλισμός «ΟΛΥΜΠΙΑ» στα Τίρανα, δυνατότητας διαβίωσης 2000 προσφύγων σε 200 οικίσκους, καταυλισμός «ΒΕΡΓΙΝΑ» στο Πάγραδες, δυνατότητας διαβίωσης 2000 προσφύγων σε 200 σκηνές). Για τη λειτουργία των καταυλισμών, κατασκευάστηκαν με έξοδα του ΣΞ τα απαραίτητα έργα υποδομής για διαμονή, σίτιση και υγιεινότητα των προσφύγων. Επίσης έργα υποδομής στην Κορυτσά και την Κατεστίσα.
18 Απρ	21 Απρ	Πυρκαγιά	Παναγιά Σκιάθου											3		1	40	
09 Ιουν	09 Ιουν	Πυρκαγιά	Κάστρο Βοιωτίας										1	2		2	24	
12 Ιουν	12 Ιουν	Πυρκαγιά	Στύρα Ευβοίας											1		1	14	
13 Ιουν	13 Ιουν	Πυρκαγιά	Βίκι Χίου										1	3		2	48	
18 Ιουν	18 Ιουν	Πυρκαγιά	Κασσάνδρα Χαλκιδικής												1	1	1	
18 Ιουν	18 Ιουν	Πυρκαγιά	Σοφικό Κορινθίας												1	1	4	
19 Ιουν	20 Ιουν	Πυρκαγιά	Ελληνικό Κορινθίας											4		7	72	
20 Ιουν	20 Ιουν	Πυρκαγιά	Καματερό Αττικής										1	5		5	70	
20 Ιουν	23 Ιουν	Πυρκαγιά	Λυκόγια Αρκαδίας											3		4	46	
22 Ιουν	23 Ιουν	Πυρκαγιά	Νέος Βουζάς Αττικής										2	6	1	5	74	
22 Ιουν	23 Ιουν	Πυρκαγιά	Πόρτο Χέλι Αργολίδας												1	1	4	
24 Ιουν	24 Ιουν	Πυρκαγιά	Κάλυμνος											1		1	4	
28 Ιουν	28 Ιουν	Πυρκαγιά	Κουμίτσα Χαλκιδικής												1	1	4	
29 Ιουν	29 Ιουν	Πυρκαγιά	Βραχνή Παναγιά Λήμνου											10		18	153	
30 Ιουν	30 Ιουν	Πυρκαγιά	Σελλάς Μεσσηνίας												1	1	4	
01 Ιουλ	01 Ιουλ	Πυρκαγιά	Μικρή Ντουσκιά Λουτρακίου												1	1	4	
03 Ιουλ	03 Ιουλ	Πυρκαγιά	Μαρμάρι Μίστρος Ευβοίας												1	1	4	
06 Ιουλ	06 Ιουλ	Πυρκαγιά	Άγια Τριάδα Μεγάρων												1	1	4	
16 Ιουλ	16 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ύψ. Δεσπότης Λήμνου											4	2	6	64	
18 Ιουλ	20 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κερατέα Αττικής													3	47	
19 Ιουλ	19 Ιουλ	Πυρκαγιά	Καβαλάρι Μεγάρων												1	1	4	
19 Ιουλ	19 Ιουλ	Πυρκαγιά	Πάρνηθα Αττικής												1	1	4	
21 Ιουλ	25 Ιουλ	Πυρκαγιά	Δάσκειο Ημαθίας											1	3	1	3	28
23 Ιουλ	24 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κριθιά Θεσσαλονίκης												2	2	20	
23 Ιουλ	25 Ιουλ	Πυρκαγιά	Προμαχώνας Σερρών												1		8	
25 Ιουλ	25 Ιουλ	Πυρκαγιά	Μανταμάδος Λέσβου										1	3		1	45	
26 Ιουλ	27 Ιουλ	Πυρκαγιά	Δελφοί Φωκίδας												3		40	
27 Ιουλ	27 Ιουλ	Πυρκαγιά	Χανιώτης Χαλκιδικής												1	1	4	
31 Ιουλ	31 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ναύπλιο												2	2	20	
04 Αυγ	17 Οκτ	Πυρκαγιά	Θάσος												1	1	11	
11 Αυγ	11 Αυγ	Πυρκαγιά	Μπασιτό Σαλαμίνας												1	1	1	
12 Αυγ	13 Αυγ	Πυρκαγιά	Νέα Σάνα Νικήτες Ροδόπης										1	6		3	52	
13 Αυγ	14 Αυγ	Πυρκαγιά	Άγ. Κωνσταντίνος Φθιώτιδας											1	5	3	45	
13 Αυγ	14 Αυγ	Πυρκαγιά	Καλύβια Θορικού											1	3	3	47	
13 Αυγ	14 Αυγ	Πυρκαγιά	Σοφικό Κορινθίας											1	6	6	88	
15 Αυγ	15 Αυγ	Πυρκαγιά	Φιλιάτες Θεσπρωτίας												3	1	26	
17 Αυγ	17 Αυγ	Πυρκαγιά	Νίσυρος												2	1	16	
17 Αυγ	17 Αυγ	Πυρκαγιά	Ύψ. 189 Σάμου												1	1	1	
19 Αυγ	19 Αυγ	Πυρκαγιά	Σούλι Ιωαννίνων												1	1	1	
20 Αυγ	24 Αυγ	Πυρκαγιά	Περιβόλι Γρεβενών												5	6	50	
21 Αυγ	21 Αυγ	Πυρκαγιά	Κομοτηνή												2	2	25	
22 Αυγ	22 Αυγ	Πυρκαγιά	Λαίτσα Ιωαννίνων										1	5		3	43	
22 Αυγ	22 Αυγ	Πυρκαγιά	Αραβησσός Πέλλας											1	2	1	17	
23 Αυγ	23 Αυγ	Πυρκαγιά	Άγιος Γεώργιος Ευβοίας												3	4	36	
25 Αυγ	25 Αυγ	Πυρκαγιά	Άγιο Όρος												1	1	1	
26 Αυγ	26 Αυγ	Πυρκαγιά	Χώρα Καλύμνου												1	1	22	
27 Αυγ	27 Αυγ	Πυρκαγιά	Σαρδές Λήμνου												3	5	47	
07 Σεπ	07 Σεπ	Πυρκαγιά	Χρυσόστομος Ικαρίας												1	1	8	
07 Σεπ	13 Δεκ	Σεισμός	Αθήνα	1	1			1		2	2			60 7 κιν. μαγειρεία 2 κιν. αρτοποιεία 6 Η/Ζ	4739 (Σ)	32099 (Σ)	Παρασχέθηκαν συνολικά 35980 μερίδες θερμού σουσπίου 254 σκηνές 37 λυόμενες κατοικίες 200 στρώματα 200 κρεβάτια 500 κουβέρτες Αναπλύθηκαν 6142 σκηνές της ΓΓΠΠ	
24 Σεπ	27 Σεπ	Πυρκαγιά	Σιδηρούνα Χίου											1	5	8	83	
25 Σεπ	25 Σεπ	Πυρκαγιά	Θέρμα Λήμνου											2	14	20	230	
25 Σεπ	26 Σεπ	Πυρκαγιά	Βαπούσσα Λέβου												4	9	50	
09 Οκτ	10 Οκτ	Πυρκαγιά	Θέρμα Λήμνου											2	10	15	80	
09 Οκτ	10 Οκτ	Πυρκαγιά	Όρος Δίκαιος Κω												4	5	60	

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ													
ΑΠΟ	ΕΩΣ			ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ							ΟΧΗΜΑΤΑ		Ε/Π	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		ΥΛΙΚΑ	
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ		ΑΞΙΚΟΙ	ΟΠΛΙΤΕΣ		
30 Οκτ	01 Νοε	Πυρκαγιά	Άγ. Παντελεήμων Σάμου										4	1	5	56	
02 Νοε	02 Νοε	Πυρκαγιά	Πετρωτά Ροδόπης								1		2		5	20	
08 Νοε	11 Νοε	Πλημμύρες	Νέα Πέραμος Αττικής										4		2	44	
09 Νοε	10 Νοε	Πλημμύρες	Εξοχή Κονταριώποσα Πιερίας						1	1			8		3	80	3000 γαϊόσακοι
13 Νοε	13 Νοε	Πυρκαγιά	Λακκί Λέρου								1		4		4	41	

Πίνακας 8: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 1999 (Πηγή ΓΕΣ)

4. Έτος 2000

α. Το καλοκαίρι του έτους 2000 η Ελλάδα παραδόθηκε στο έλεος της φωτιάς με δεκάδες μέτωπα πυρκαγιών⁵², ένα από τα κυριότερα ήταν στις 06 Ιουλίου στη Σάμο, όπου η νήσος ήρθε αντιμέτωπη με τη μεγαλύτερη φωτιά στην ιστορία της. Πολλοί οικισμοί επλήγησαν, με τις μεγαλύτερες ζημιές να εντοπίζονται στο χωριό Μαυρατζαίοι, όπου βρέθηκε νεκρή μία ηλικιωμένη γυναίκα και κάηκαν 47 σπίτια, ενώ συνολικά αποτεφρώθηκαν 145.000 στρέμματα. Τον ίδιο μήνα πολλά μέτωπα ξέσπασαν ταυτόχρονα στην περιφέρεια της Κορίνθου και συγκεκριμένα στους οικισμούς Άνω Πισά, Λουτρό, Βρυσούλες και Καμάρι του Δήμου Ξυλοκάστρου, όπου κάηκαν περίπου 200.000 στρέμματα.

β. Άλλο αξιοσημείωτο γεγονός ήταν η συντριβή πολεμικού αεροσκάφους στο Δίστομο αλλά και η θαλάσσια ρύπανση στο Δήλεσι Βοιωτίας, όπου τμήματα του ΣΞ επενέβησαν άμεσα και αποτελεσματικά.

γ. Οι ώρες αεροπυρόσβεσης με τα μέσα του ΣΞ ανήλθαν σε 180. Λόγω όμως πολλαπλών φθορών που προκαλούνταν στα ελικόπτερα της ΑΣ αποφασίσθηκε η αναστολή αποστολών αεροπυρόσβεσης με τη χρήση κάδου ως εξωτερικό φορτίο. Η αναστολή διήρκησε έως και το έτος 2009.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ													
ΑΠΟ	ΕΩΣ			ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ							ΟΧΗΜΑΤΑ		Ε/Π	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		ΥΛΙΚΑ	
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ		ΑΞΙΚΟΙ	ΟΠΛΙΤΕΣ		
17 Ιαν	18 Ιαν	Ανθρωπογενής καταστροφή (συντριβή αεροσκάφους)	Δαύλεια Διστόμου Βοιωτίας										4	1	6	45	
11 Απρ	13 Απρ	Πυρκαγιά	Ύψ. Καρβούνης Σάμου									2	5	9	60		
18 Απρ	18 Απρ	Πυρκαγιά	Λεπτοκαρυά Έβρου								1	5	4	60			
19 Απρ	19 Απρ	Πυρκαγιά	Παρανέσι Δράμας									1	1	10			
05 Μαΐ	05 Μαΐ	Πυρκαγιά	Αρχαία Κόρινθος									4	4	57			
03 Ιουν	03 Ιουν	Πυρκαγιά	Λάερμα Ρόδου								2	4	4	46			
16 Ιουν	17 Ιουν	Πυρκαγιά	Κως									3	3	40			
17 Ιουν	19 Ιουν	Πυρκαγιά	Κύθηρα									5	1	4	61		
19 Ιουν	19 Ιουν	Πυρκαγιά	Φαρμακονήσι									2	2	33			
29 Ιουν	29 Ιουν	Πυρκαγιά	Φανός Κιλκίς						1	1		2	2	19			
29 Ιουν	29 Ιουν	Πυρκαγιά	Αφέτες Μαγνησίας								1	7	6	133			
05 Ιουλ	06 Ιουλ	Πυρκαγιά	Αλφειούσα Ηλείας									1	1	20			
05 Ιουλ	05 Ιουλ	Πυρκαγιά	Γλύφα Βοιωτίας									1	1	4			
06 Ιουλ	06 Ιουλ	Πυρκαγιά	Τρύπες Χίου								1	4	2	5	62		
06 Ιουλ	06 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κανήλι Ν. Περάμου Αττικής									1	1	13			
06 Ιουλ	06 Ιουλ	Πυρκαγιά	Αμπελάκια Λάρισας									1	2	9			
08 Ιουλ	09 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κόνιτσα Ιωαννίνων						1	2		2	1	20			
08 Ιουλ	11 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ελαφοχώρι Καβάλας									4	4	64			
08 Ιουλ	20 Ιουλ	Πυρκαγιά	Μαυρατζαίοι Σάμου	1	1	1	2			2	2	6	40	2	38	630	

⁵² <https://dasarxeio.com/2017/08/17/47883/> (τελευταία επίσκεψη 02 Μαρτίου 2018).

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ													
ΑΠΟ	ΕΩΣ			ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ							ΟΧΗΜΑΤΑ		Ε/Π	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		ΥΛΙΚΑ	
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ		ΑΞΙΚΟΙ	ΟΠΛΙΤΕΣ		
09 Ιουλ	09 Ιουλ	Πυρκαγιά	Σουφλί Έβρου										2		1	35	
09 Ιουλ	09 Ιουλ	Πυρκαγιά	Γαργαλιάνοι Μεσσηνίας										3		8	44	
09 Ιουλ	09 Ιουλ	Πυρκαγιά	Πάρος										2		4	30	
09 Ιουλ	09 Ιουλ	Πυρκαγιά	Μαντουδί Ευβοίας										5		4	79	
09 Ιουλ	09 Ιουλ	Πυρκαγιά	Πολύμυλος Κοζάνης										5		5	75	
09 Ιουλ	09 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ζάκυνθος										2		2	36	
09 Ιουλ	09 Ιουλ	Πυρκαγιά	Αιγάνη Νέοι Πόροι Λάρισας										2		1	21	
09 Ιουλ	09 Ιουλ	Πυρκαγιά	Πολύκαστρο Κιλκίς										2		1	42	
09 Ιουλ	10 Ιουλ	Πυρκαγιά	Αμπελάκια Λάρισας										1		1	20	
09 Ιουλ	11 Ιουλ	Πυρκαγιά	Συκή Πηλίου										1		1	10	
09 Ιουλ	12 Ιουλ	Πυρκαγιά	Δομοκός Φθιώτιδας										2		4	23	
09 Ιουλ	13 Ιουλ	Πυρκαγιά	Αταλάνη Φθιώτιδας										2	1	3	17	
09 Ιουλ	13 Ιουλ	Πυρκαγιά	Συκούριο Λάρισας										3	5	4	100	
09 Ιουλ	15 Ιουλ	Πυρκαγιά	Μακρακώμη Φθιώτιδας										4		5	40	
09 Ιουλ	15 Ιουλ	Πυρκαγιά	Μαλεσίνη Φθιώτιδας										3	1	5	64	
10 Ιουλ	13 Ιουλ	Πυρκαγιά	Λιβάδι Ρόπα Κέρκυρας										1		1	19	
11 Ιουλ	11 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ελευθερούπολη Καβάλας										1	1	1	20	
11 Ιουλ	13 Ιουλ	Πυρκαγιά	Φουρνά Ευρυτανίας										3		3	41	
12 Ιουλ	15 Ιουλ	Πυρκαγιά	Διακοφτό Αχαΐας										4		2	74	
12 Ιουλ	17 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ξυλόκαστρο Κορινθίας										5	1	5	95	
13 Ιουλ	17 Ιουλ	Πυρκαγιά	Συκή Πηλίου										2	1	2	30	
13 Ιουλ	15 Ιουλ	Πυρκαγιά	Σαλιάρα Θάσου										2		3	37	
14 Ιουλ	17 Ιουλ	Πυρκαγιά	Νίσυρος										1		1	8	
16 Ιουλ	16 Ιουλ	Πυρκαγιά	Τριεθνές Φλώρινας										2		4	32	
17 Ιουλ	17 Ιουλ	Πυρκαγιά	Θερινά Καλύβια Δράμας										2		2	20	
17 Ιουλ	18 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ακράτα Αχαΐας										3		2	42	
18 Ιουλ	18 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κόμνηνα Φθιώτιδας										4		4	33	
18 Ιουλ	18 Ιουλ	Πυρκαγιά	Λήμνος										5		7	46	
19 Ιουλ	20 Ιουλ	Πυρκαγιά	Λαΐστα Ιωαννίνων										1		1	14	
20 Ιουλ	20 Ιουλ	Πυρκαγιά	Διδυμότειχο										1		1	16	
23 Ιουλ	23 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ποδοχώρι Καβάλας										2		1	21	
26 Ιουλ	02 Αυγ	Πυρκαγιά	Περιβόλι Ιωαννίνων										6		6	73	
27 Ιουλ	27 Ιουλ	Πυρκαγιά	Σπήλαιο Γρεβενών										2		2	40	
27 Ιουλ	27 Ιουλ	Πυρκαγιά	Καλόκαστρο Σερρών										1		1	18	
27 Ιουλ	04 Αυγ	Πυρκαγιά	Λαΐστα Ιωαννίνων										1		1	19	
28 Ιουλ	31 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κάλαμος Αττικής						1	1			8	1	6	149	
28 Ιουλ	28 Ιουλ	Πυρκαγιά	Γέροντας Καβάλας										1		1	20	
28 Ιουλ	04 Αυγ	Πυρκαγιά	Πρινιάς Αγιάς Λάρισας						1	1			2		2	26	
29 Ιουλ	31 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ελαφοχώρι Καβάλας										1		2	20	
31 Ιουλ	02 Αυγ	Πυρκαγιά	Κορνέτα Αγ. Δέκα Κέρκυρας										1		1	20	
01 Αυγ	03 Αυγ	Πυρκαγιά	Αγ. Ειρήνη Κεφαλονιάς										2		1	33	
02 Αυγ	03 Αυγ	Πυρκαγιά	Ξυλόκαστρο Κορινθίας										1		1	4	
04 Αυγ	05 Αυγ	Πυρκαγιά	Δήμιανα Επιδαύρου										2		1	20	
05 Αυγ	05 Αυγ	Πυρκαγιά	Πεντέλη Αττικής										2	5	6	94	
06 Αυγ	07 Αυγ	Πυρκαγιά	Ύψ. Πολίτης Ροδόπης										1	4	2	60	
06 Αυγ	07 Αυγ	Πυρκαγιά	Ύψ. Προφήτης Ηλίας Ιωαννίνων										1		1	19	
07 Αυγ	09 Αυγ	Πυρκαγιά	Προφήτης Ηλίας Σπετσών						1	1			3		3	50	
08 Αυγ	08 Αυγ	Πυρκαγιά	Μηλιά Ιωαννίνων										1		1	16	
15 Αυγ	16 Αυγ	Πυρκαγιά	Συκορράχη Έβρου										1	9	9	99	
15 Αυγ	16 Αυγ	Πυρκαγιά	Στενωπός Καβάλας										1		2	15	
15 Αυγ	16 Αυγ	Πυρκαγιά	Βαρβάρα Χαλκιδικής										2		2	24	
17 Αυγ	17 Αυγ	Πυρκαγιά	Νεμέα Κορινθίας										6		6	101	
17 Αυγ	17 Αυγ	Πυρκαγιά	Στύρα Νημποριό Ευβοίας											1	1	4	
17 Αυγ	18 Αυγ	Πυρκαγιά	Μαρμάρι Ευβοίας											1	1	4	
18 Αυγ	18 Αυγ	Πυρκαγιά	Εργάνη Ροδόπης										3		2	44	
21 Αυγ	21 Αυγ	Πυρκαγιά	Σκιάθος										2		2	2	
21 Αυγ	21 Αυγ	Πυρκαγιά	Άνω Βροντιού Σερρών Καστρίτσα Ιωαννίνων Χιράδες Αρκαδίας Αμαλιάδα Ηλείας Ροδολιβούς Σερρών Νεστόριο Καστοριάς Βλαχορράπη Αρκαδίας Ιέα Έβρου Πτέρη Αιγιαλείας Αχαΐας Χρυσούπολη Καβάλας Δοκός Ροδόπης Νέα Στύρα Ευβοίας										25		22	288	

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ														
ΑΠΟ	ΕΩΣ			ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ							ΟΧΗΜΑΤΑ		Ε/Π	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		ΥΛΙΚΑ		
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ		ΑΞΟΙ	ΟΠΛΙΤΕΣ			
22 Αυγ	22 Αυγ	Πυρκαγιά	Άνω Βροντού Σερρών															
			Καστρίτσα Ιωαννίνων															
			Νεστόριο Καστοριάς															
			Βλαχορράπτης Αρκαδίας Ήρα Έβρου									8		1	11		148	
23 Αυγ	23 Αυγ	Πυρκαγιά	Άνω Βροντού Σερρών															
			Καστρίτσα Ιωαννίνων															
			Νεστόριο Καστοριάς															
			Βλαχορράπτης Αρκαδίας															
24 Αυγ	24 Αυγ	Πυρκαγιά	Σούνιο Αττικής											2	2	8		
24 Αυγ	31 Αυγ	Πυρκαγιά	Λυκόχια Χρυσοβίτσι Αρκαδίας	1	1					2	2	2	20	1	31	400		
24 Αυγ	31 Αυγ	Πυρκαγιά	Καστανή Κακκαβιά Ιωαννίνων									4	16	2	22	144		
26 Αυγ	26 Αυγ	Πυρκαγιά	Διδυμότειχο									6	2		2	14		
26 Αυγ	26 Αυγ	Πυρκαγιά	Αλεξανδρούπολη									2	1		1	5		
26 Αυγ	26 Αυγ	Πυρκαγιά	Καβάλα									1	1		1	3		
26 Αυγ	26 Αυγ	Πυρκαγιά	Γιαννιτά									1	1		1	3		
26 Αυγ	26 Αυγ	Πυρκαγιά	Έδεσσα									1	1		1	3		
26 Αυγ	31 Αυγ	Πυρκαγιά	Κεχριά Σκιάθου										2		2	25		
29 Αυγ	31 Αυγ	Πυρκαγιά	Πηγή Αχλαδοχωρίου Σερρών										2		2	20		
29 Αυγ	31 Αυγ	Πυρκαγιά	Δίλοφος Σπερχειάδας Φθιώπδας									1	4		4	40		
02 Σεπ	02 Σεπ	Πυρκαγιά	Σκροπονέρια Βοιωτίας										4		5	54		
02 Σεπ	02 Σεπ	Πυρκαγιά	Ασέα Αρκαδίας										4		3	48		
02 Σεπ	02 Σεπ	Πυρκαγιά	Μεγαλόπολη Αρκαδίας										3		1	47		
02 Σεπ	02 Σεπ	Πυρκαγιά	Βουρβουρού Χαλκιδικής										2		1	30		
02 Σεπ	02 Σεπ	Πυρκαγιά	Καψάλα Χαλκιδικής										1		1	19		
03 Σεπ	03 Σεπ	Ανθρωπογενής καταστροφή (θαλάσσια ρύπανση)	Δήλεσι Βοιωτίας											6		5	95	
05 Σεπ	05 Σεπ	Πυρκαγιά	Κόντσα Ιωαννίνων															
			Αγχιάλος Μαγνησίας															
			Χαϊνάρια Φαρσάλων Λάρισας															
			Καλαμίτσι Αποκόρωνα Χανίων											30		24	366	
09 Σεπ	11 Σεπ	Πυρκαγιά	Μενίδι Αιτωλοακαρνανίας										5		7	82		
23 Σεπ	23 Σεπ	Πυρκαγιά	Καζάρμα Κύμης Ευβοίας															
			Παλαιόκαστρο Χαλκιδικής															
			Επταχώρι Καστοριάς															
24 Σεπ	24 Σεπ	Πυρκαγιά	Καρδίτσα										2		3	24		
20 Οκτ	20 Οκτ	Πυρκαγιά	Ύψ. Χαλικόπετρα Χίου										2		1	20		
01 Νοε	01 Νοε	Πυρκαγιά	Ποσειδωνία Κορίνθου									1	3		3	36		
15 Νοε	15 Νοε	Πυρκαγιά	Μαραθόκαμπος Σάμου									1	4		5	50		

Πίνακας 9: Η συνδρομή του ΞΞ στις καταστροφές του έτους 2000 (Πηγή ΓΕΣ)

5. Έτος 2001

Για το έτος 2001 άξιο αναφοράς ήταν οι χιονοπτώσεις του Δεκεμβρίου που έπληξαν όλη σχεδόν την ελληνική επικράτεια με αποκορύφωμα τον εγκλωβισμό επιβατικής αμαξοστοιχίας στους Πετράδες του νομού Έβρου.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ													
ΑΠΟ	ΕΩΣ			ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ							ΟΧΗΜΑΤΑ		Ε/Π	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		ΥΛΙΚΑ	
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ		ΑΞΟΙ	ΟΠΛΙΤΕΣ		
26 Μαρ	26 Μαρ	Πυρκαγιά	Ράχες Ικαρίας											1	1	4	
26 Μαρ	26 Μαρ	Πυρκαγιά	Μυλήνη										1		1	10	
26 Μαρ	29 Μαρ	Πυρκαγιά	Υδρούσα Σάμου									1	5		6	80	
27 Μαρ	30 Μαρ	Πυρκαγιά	Στύρα Ευβοίας										1		1	8	
03 Μαΐ	03 Μαΐ	Πυρκαγιά	Αυγώνυμα Χίου											2		20	
28 Μαΐ	28 Μαΐ	Πυρκαγιά	Χυπάς Ευβοίας											1		10	
04 Ιουν	04 Ιουν	Πυρκαγιά	Ελασσόνα									1	2		2	17	
04 Ιουν	05 Ιουν	Πυρκαγιά	Κάλαμος Μαρκόπουλο Αττικής										5	19		16	260
05 Ιουν	05 Ιουν	Πυρκαγιά	Πολύκαστρο Κιλκίς									1	1		1	10	
11 Ιουν	11 Ιουν	Πυρκαγιά	Μαυρόλοφος Βερμίου										5		5	35	
18 Ιουν	20 Ιουν	Πυρκαγιά	Άσκη Βοιωτίας										1		1	8	
19 Ιουν	19 Ιουν	Πυρκαγιά	Ελληνοχώρι Διδυμοτείχου	2					1	2	2		4		2	28	
26 Ιουν	26 Ιουν	Πυρκαγιά	Ψηλός Στάλος Σουφλίου									1	2		1	30	
28 Ιουν	28 Ιουν	Πυρκαγιά	Κτίσματα Κακαβιάς Ιωαννίνων									1	1		1	13	

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ											ΥΛΙΚΑ			
ΑΠΟ	ΕΩΣ			ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ						ΟΧΗΜΑΤΑ		Ε/Π	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ					
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ		ΔΙΑΦΟΡΑ	ΑΞΟΙ		ΟΠΛΙΤΕΣ		
06 Ιουλ	10 Ιουλ	Πυρκαγιά	Βαρβάρα Χαλκιδικής										5		4	46		
08 Ιουλ	08 Ιουλ	Πυρκαγιά	Λεπτοκαρυά Αιθίης Έβρου										3		3	49		
09 Ιουλ	09 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κόρυμβος Έβρου										2		4	36		
11 Ιουλ	11 Ιουλ	Πυρκαγιά	Πολιχνίτος Λέσβου										2		2	25		
14 Ιουλ	14 Ιουλ	Πυρκαγιά	Απόχωρο Πιερίας							1			3		3	60		
19 Ιουλ	19 Ιουλ	Πυρκαγιά	Καλλονή Λέσβου										4		8	43		
21 Ιουλ	21 Ιουλ	Πυρκαγιά	Πόρτο Κάγιο Λακωνίας										1		1	20		
28 Ιουλ	28 Ιουλ	Πυρκαγιά	Πύθιο Έβρου	1								1	1		1	4		
29 Ιουλ	29 Ιουλ	Πυρκαγιά	Καβησός Έβρου									1	5		3	44		
31 Ιουλ	31 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ύψ. Βίγλα Λήμνου									1	3		4	42		
31 Ιουλ	31 Ιουλ	Πυρκαγιά	Αετός Αλεξανδρούπολης						1	1			11		16	85		
02 Αυγ	02 Αυγ	Πυρκαγιά	Κίρκη Έβρου	1								2	2		2	30		
04 Αυγ	06 Αυγ	Πυρκαγιά	Κρωβύλη Μαρώνεια Ροδόπης									2	8		3	43		
04 Αυγ	08 Αυγ	Πυρκαγιά	Φαλασία Αρκαδίας										2		2	18		
08 Αυγ	08 Αυγ	Πυρκαγιά	Χιονοχώρι Σερρών										3		1	5		
10 Αυγ	10 Αυγ	Πυρκαγιά	Μενοίκιο Όρος										4		1	21		
15 Αυγ	15 Αυγ	Πυρκαγιά	Κορνός Λήμνου									1	3		7	46		
22 Αυγ	22 Αυγ	Πυρκαγιά	Αχλαδοχώρι Σερρών									1	2		1	10		
22 Αυγ	22 Αυγ	Πυρκαγιά	Βρυσικά Έβρου	1								1	2		3	32		
06 Σεπ	07 Σεπ	Πυρκαγιά	Μόλυβος Λέσβου										2		4	33		
06 Σεπ	09 Σεπ	Πυρκαγιά	Ορμύλιο Χαλκιδικής										2		2	25		
07 Σεπ	07 Σεπ	Πυρκαγιά	Περαχώρι Κορινθίας										2		1	17		
10 Σεπ	10 Σεπ	Πυρκαγιά	Καβείριο Λήμνου										2		2	20		
14 Σεπ	14 Σεπ	Πυρκαγιά	Καλλονή Λέσβου										2		4	30		
20 Σεπ	20 Σεπ	Πυρκαγιά	Βρυσικά Έβρου									1	1		1	20		
20 Σεπ	20 Σεπ	Πυρκαγιά	Κάτω Απτόστολοι Κιλκίς										1		1	20		
20 Σεπ	20 Σεπ	Πυρκαγιά	Μεταμόρφωση Κοζάνης									3	1		1	7		
24 Σεπ	24 Σεπ	Πυρκαγιά	Καρυώνα Λέσβου										1		1	20		
25 Σεπ	26 Σεπ	Πυρκαγιά	Σουφλί	1	1							1	1	2	3	2	54	
12 Οκτ	17 Οκτ	Πυρκαγιά	Μολάοι Λακωνίας										2		2	30		
17 Οκτ	17 Οκτ	Πυρκαγιά	Καλλονή Λέσβου							1	1	1	1		1	18		
22 Οκτ	23 Οκτ	Πυρκαγιά	Κοσμάτι Γρεβενών										1		1	6		
13 Νοε	15 Νοε	Πυρκαγιά	Μαρμάρι Ευβοίας										1		1	6		
29 Νοε	08 Δεκ	Πλημμύρες	Σάμος	1			2		1	1	1		8		2	33		
15 Δεκ	28 Δεκ	Χιονόπτωση	Λάρισα	1						1	1		1		1	4		
15 Δεκ	28 Δεκ	Χιονόπτωση	Βέροια	3	1								1		1	5		
15 Δεκ	28 Δεκ	Χιονόπτωση	Κιλκίς		1					2	2		1		1	6		
15 Δεκ	28 Δεκ	Χιονόπτωση	Θεσσαλονίκη	1	2								2		1	5		
15 Δεκ	28 Δεκ	Χιονόπτωση	Καβάλα	1	1								1		1	3		
15 Δεκ	28 Δεκ	Χιονόπτωση	Αλεξανδρούπολη		1								1		1	2		
15 Δεκ	28 Δεκ	Χιονόπτωση	Ζαγκλιβέρι Σερρών		1								1		1	2		
15 Δεκ	28 Δεκ	Χιονόπτωση	Απόχωρο Πιερίας	1	2								3		1	8		
15 Δεκ	28 Δεκ	Χιονόπτωση	Καρλόβασι Σάμου					1	1	1			1		1	4		
15 Δεκ	28 Δεκ	Χιονόπτωση	Τύρναβος Λάρισας		1								1		1	2		
15 Δεκ	28 Δεκ	Χιονόπτωση	Μεταξάδες Έβρου						1	1			1		1	3		
15 Δεκ	28 Δεκ	Χιονόπτωση	Κυπρίνος Έβρου						1	1			1		1	3		
15 Δεκ	28 Δεκ	Χιονόπτωση	Κουφόβουνο Έβρου		1								1		1	2		
15 Δεκ	28 Δεκ	Χιονόπτωση	Πρωτοκλήσι Έβρου		1								1		1	2		
15 Δεκ	28 Δεκ	Χιονόπτωση	Σουφλί Έβρου		1					1	1		1		1	3		
15 Δεκ	28 Δεκ	Χιονόπτωση	Προβατώνας Έβρου	1						1	1		1		1	3		
15 Δεκ	28 Δεκ	Χιονόπτωση	Πέπλος Έβρου	1	1								1		1	3		
15 Δεκ	28 Δεκ	Χιονόπτωση	Βρυσικά Έβρου						1	1			1		1	3		
15 Δεκ	28 Δεκ	Χιονόπτωση	Χελιδόνα Έβρου						1	1			1		1	3		
15 Δεκ	28 Δεκ	Χιονόπτωση	Ροδολίβος Σερρών						1	1			1		1	3		
15 Δεκ	28 Δεκ	Χιονόπτωση	Κομοτηνή	1						2	2		2		1	6		
15 Δεκ	28 Δεκ	Χιονόπτωση	Κορώνεια Θεσσαλονίκης		3								1		1	4		
15 Δεκ	28 Δεκ	Χιονόπτωση	Λήμνος							1	1		1		1	3		
18 Δεκ	18 Δεκ	Χιονόπτωση (απεγκλωβισμός αμαξοστοιχίας)	Πετραδες Έβρου	1	1			1		1	1		24 14 ΤΟΜΠ		44	112	κουβέρτες	

Πίνακας 10: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2001 (Πηγή ΓΕΣ)

6. Έτος 2002

Το έτος 2002 σημαδεύτηκε από την ισχυρή καταιγίδα με σχετικά μεγάλη διάρκεια (3 ώρες) της 08 Ιουλίου, που δημιούργησε έντονα πλημμυρικά φαινόμενα στην περιοχή της Αθήνας. Ο ΣΞ, από κοινού με τους άλλους Κλάδους των ΕΔ,

τέθηκε σε επιφυλακή έως το τέλος του έτους λόγω υπερχείλισης του ποταμού Κηφισού, τηρώντας σε ετοιμότητα 52 Αξιωματικούς και Οπλίτες και 46 οχήματα διαφόρων τύπων καθημερινά. Άλλο αξιοσημείωτο γεγονός ήταν οι έντονες χιονοπτώσεις σε πολλές περιοχές της Ελλάδας την περίοδο του Ιανουαρίου.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ												
				ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ						ΟΧΗΜΑΤΑ		ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ			ΥΛΙΚΑ	
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ	Ε/Π	ΑΞΚΟΙ		ΟΠΛΙΤΕΣ
04 Ιαν	11 Ιαν	Χιονόπτωση	Αθήνα	2	2			1		2		19 7 ΗΜΜWV 12 ΤΟΜΠ				
07 Ιαν	09 Ιαν	Χιονόπτωση	Εύβοια										1	1	4	Ρίμη εφοδίων
07 Ιαν	12 Ιαν	Χιονόπτωση	Κρήτη										1	1	4	Ρίμη εφοδίων
09 Ιαν	12 Ιαν	Χιονόπτωση	Κουλούκινα Ρεθύμνου									2		4	17	
19 Ιαν	24 Ιαν	Χιονόπτωση	ΒΟΡΕΙΑ ΑΛΒΑΝΙΑ										1	1	4	Ρίμη εφοδίων
02 Μαρ	06 Μαρ	Πυρκαγιά	Δίστρατο Κόνιτσας Ιωαννίνων									2		2	16	
13 Ιουν	13 Ιουν	Πυρκαγιά	Κάτω Φανά Χίου								1	2		1	20	
16 Ιουν	16 Ιουν	Πυρκαγιά	Προφήτης Θεσσαλονίκης								1	1	1	2	10	
25 Ιουν	25 Ιουν	Πυρκαγιά	Κορνός Λήμνου								1	4		8	65	
25 Ιουν	25 Ιουν	Πυρκαγιά	Λαγκαδάς Θεσσαλονίκης								1	1		1	3	
25 Ιουν	25 Ιουν	Πυρκαγιά	Σιδηρόκαστρο Σερρών									2		3	20	
28 Ιουν	28 Ιουν	Πυρκαγιά	Κορνός Λήμνου								1	7		10	130	
29 Ιουν	29 Ιουν	Πυρκαγιά	Καλαμωτή Χίου									2		2	20	
14 Ιουλ	14 Ιουλ	Πυρκαγιά	Χτυπός Ευβοίας								1	1		1	20	
17 Ιουλ	17 Ιουλ	Πυρκαγιά	Λακκί Λέρου								1	1		5	17	
20 Ιουλ	20 Ιουλ	Πυρκαγιά	Καλλονή Λέσβου								2	29		19	331	
08 Αυγ	08 Αυγ	Πυρκαγιά	Χαλκιδός Χίου									3		9	29	
09 Αυγ	09 Αυγ	Πυρκαγιά	Χαϊδάρι Αττικής								1	6		3	120	
17 Αυγ	18 Αυγ	Πυρκαγιά	Μανταμάδος Λέσβου									2		2	20	
21 Αυγ	21 Αυγ	Πυρκαγιά	Μυτιληνοί Σάμου								3	7		23	127	
23 Αυγ	17 Σεπ	Πλημμύρες	Ποταμός Κηφισός Αττικής									46		2	50	5 λέμβοι
26 Αυγ	27 Αυγ	Πυρκαγιά	Βατερρά Λέσβου								2	10		9	105	
27 Αυγ	28 Αυγ	Πυρκαγιά	Φυλή Πάρνηθας								2	8		8	120	
23 Σεπ	02 Οκτ	Πλημμύρες	Ποταμός Κηφισός Αττικής									46		4	53	5 λέμβοι
03 Οκτ	03 Οκτ	Πυρκαγιά	Άγ. Παντελεήμων Καλύμνου									1		1	12	
05 Οκτ	08 Οκτ	Πλημμύρες	Ποταμός Κηφισός Αττικής									46		5	47	5 λέμβοι
11 Οκτ	15 Οκτ	Πλημμύρες	Ποταμός Κηφισός Αττικής									46		5	47	5 λέμβοι
01 Νοε	11 Νοε	Πλημμύρες	Ποταμός Κηφισός Αττικής									46		5	47	5 λέμβοι
21 Νοε	23 Νοε	Πλημμύρες	Ποταμός Κηφισός Αττικής									46		5	47	5 λέμβοι
27 Νοε	29 Νοε	Πλημμύρες	Ποταμός Κηφισός Αττικής									46		5	47	5 λέμβοι
01 Δεκ	09 Δεκ	Πλημμύρες	Ποταμός Κηφισός Αττικής									46		5	47	5 λέμβοι
07 Δεκ	07 Δεκ	Πλημμύρες	Βαλτοτόπι Σερρών									2		1	15	
07 Δεκ	07 Δεκ	Πλημμύρες	Φράγμα Μοσχότοπου Λποχώρου									2 4 ΤΟΜΠ		1	20	
07 Δεκ	07 Δεκ	Πλημμύρες	Δασοχώρι Νέστου							1		2		4	33	Σταθερή γέφυρα Μ4Τ6
07 Δεκ	07 Δεκ	Πλημμύρες	Βέροια				2					1		1	5	
07 Δεκ	07 Δεκ	Πλημμύρες	Λάρισα	2				2		2		7		3	64	2000 γαιόσακοι
07 Δεκ	07 Δεκ	Πλημμύρες	Αλεξάνδρεια Ημαθίας		1							1		2	3	αντλητικό μηχανήμα
15 Δεκ	20 Δεκ	Πλημμύρες	Ποταμός Κηφισός Αττικής									46		5	47	5 λέμβοι
25 Δεκ	26 Δεκ	Πλημμύρες	Ποταμός Κηφισός Αττικής									46		5	47	5 λέμβοι
28 Δεκ	29 Δεκ	Πλημμύρες	Κάσος									1		1	5	
29 Δεκ	30 Δεκ	Πλημμύρες	Ποταμός Κηφισός Αττικής									46		5	47	5 λέμβοι

Πίνακας 11: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2002 (Πηγή ΓΕΣ)

7. Έτος 2003

α. Ενώ η επιφυλακή για την υπερχείλιση του Κηφισού ποταμού διατηρήθηκε και τους πρώτους μήνες του 2003, στις 17 και 18 Φεβρουαρίου ισχυρές βροχοπτώσεις έπληξαν κυρίως την περιοχή των Κυκλάδων. Αποτέλεσμα των έντονων βροχοπτώσεων ήταν να πλημμυρίσουν πολλές οικίες, να καταστραφεί μέρος του οδικού δικτύου των νησιών από κατολισθήσεις, να καταστραφούν καλλιέργειες και κτηνοτροφικές μονάδες, να παρασυρθούν ζώα και να σημειωθούν σοβαρές ζημιές σε πολλά κτίρια. Ο ΣΞ συνέδραμε στην αποκατάσταση των εκτεταμένων καταστροφών με προσωπικό και μέσα του ΜΧ, που παρέμειναν στις εν λόγω περιοχές για χρονικό διάστημα δύο μηνών.

β. Ο σεισμός μεγέθους 6,4 της κλίμακας Ρίχτερ που έπληξε τη Λευκάδα στις 14 Αυγούστου κινητοποίησε όλα τα διαθέσιμα μέσα του ΣΞ.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ										ΥΛΙΚΑ			
ΑΠΟ	ΕΩΣ			ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ							ΟΧΗΜΑΤΑ		Ε/Π		ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ			ΑΞΚΟΙ	ΟΠΛΙΤΕΣ	
01 Ιαν	02 Ιαν	Πλημμύρες	Ποταμός Κηφισός Αττικής										46		5	47	5 λέμβοι
02 Ιαν	10 Ιαν	Πλημμύρες	Κάσος						1	1			1		1	7	
18 Ιαν	19 Ιαν	Πλημμύρες	Ποταμός Κηφισός Αττικής										46		5	47	5 λέμβοι
24 Ιαν	27 Ιαν	Πλημμύρες	Ποταμός Κηφισός Αττικής										46		5	47	5 λέμβοι
30 Ιαν	03 Φεβ	Πλημμύρες	Ποταμός Κηφισός Αττικής										46		5	47	5 λέμβοι
05 Φεβ	07 Φεβ	Πλημμύρες	Ποταμός Κηφισός Αττικής										46		5	47	5 λέμβοι
13 Φεβ	26 Φεβ	Χιονόπτωση	Σαμοθράκη		1			1		1	1		1		1	5	
16 Φεβ	18 Φεβ	Πλημμύρες	Ποταμός Κηφισός Αττικής										46		5	47	5 λέμβοι
21 Φεβ	19 Απρ	Πλημμύρες	Σίφνος	6	7									9	16	31	
			Σέριφος														
			Πάρος														
			Ανίπαρος														
			Νάξος														
			Ίος														
Τήνος																	
03 Μαρ	05 Μαρ	Πλημμύρες	Ποταμός Κηφισός Αττικής										46		5	47	5 λέμβοι
04 Απρ	06 Απρ	Πλημμύρες	Ποταμός Κηφισός Αττικής										46		5	47	5 λέμβοι
04 Ιουν	04 Ιουν	Πυρκαγιά	Μέγαρα										1	1	2	15	
19 Ιουν	19 Ιουν	Πυρκαγιά	Αυλώνα Αττικής										1	3	2	38	
19 Ιουν	20 Ιουν	Πυρκαγιά	Άγιος Μηνάς Φούρνων												1	15	
20 Ιουν	20 Ιουν	Πυρκαγιά	Πάπιος										1		2	8	
23 Ιουν	24 Ιουν	Πυρκαγιά	Λευκίμη Έβρου	1									1		1	2	
29 Ιουν	29 Ιουν	Πυρκαγιά	Λαφάσι Καλύμνου										1		2	8	
09 Ιουλ	09 Ιουλ	Πυρκαγιά	Καταβιά Ρόδου										2	3	2	48	
21 Ιουλ	21 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κεχριές Κορινθίας										1	3	3	26	
27 Ιουλ	27 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κρεμαστή Ρόδου										1	3	2	38	
05 Αυγ	05 Αυγ	Πυρκαγιά	Μυπλήνη										1		1	1	
08 Αυγ	08 Αυγ	Πυρκαγιά	Χαλκειός Χίου										1		1	20	
14 Αυγ	19 Αυγ	Σεισμός	Λευκάδα				2		1	1			4	2	6	80	σκηνηκό υλικό Η/Ζ
16 Αυγ	17 Αυγ	Πυρκαγιά	Βλυχάδια Καλύμνου										1		1	5	
17 Αυγ	17 Αυγ	Πυρκαγιά	Βάρη Αττικής										1		1	10	
19 Αυγ	19 Αυγ	Πυρκαγιά	Πολιχνίτος Λέσβου										1	3	11	52	
20 Αυγ	20 Αυγ	Πυρκαγιά	Καρδάμaina Κω										1	1	2	18	
20 Αυγ	20 Αυγ	Πυρκαγιά	Καρλόβασι Σάμου										2		1	3	
01 Σεπ	01 Σεπ	Πυρκαγιά	Μοναστηράκι Δράμας										4		10	50	
04 Σεπ	04 Σεπ	Πυρκαγιά	Μαραθόκαμπος Σάμου										1	3	2	24	
08 Σεπ	08 Σεπ	Πυρκαγιά	Κοκκάρι Σάμου										2		1	24	
31 Οκτ	06 Νοε	Πλημμύρες	Καρλόβασι Σάμου	1	1	1	1	1					2		1	11	
10 Νοε	10 Νοε	Πυρκαγιά	Βέσσα Χίου										1	1	2	5	
27 Δεκ	27 Δεκ	Σεισμός (ανθρωπιστική βοήθεια)	IPAN										4		1	7	ένδυση τρόφιμα

Πίνακας 12: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2003 (Πηγή ΓΕΣ)

8. Έτος 2004

α. Το 2004 ήταν έτος διεξαγωγής Ολυμπιακών Αγώνων και το σύνολο σχεδόν του προσωπικού του ΣΞ είχε επικεντρωθεί στην παροχή υπηρεσιών ασφαλείας και λοιπών βοηθητικών υπηρεσιών. Αξίζει να αναφερθεί ότι το 2004 οι δασικές πυρκαγιές που συνήθως επικρατούσαν κατά τη διάρκεια της θερινής περιόδου, ήταν αισθητά μειωμένες σε σχέση με τα άλλα έτη, όπως διαπιστώνεται από τα συλλεγόμενα στοιχεία.

β. Άλλα σοβαρά περιστατικά ήταν η συντριβή δύο πολεμικών Α/Φ στη Μαγνησία αλλά και η πτώση του Ε/Π CH-47D, που μετέφερε τον Πατριάρχη

Αλεξανδρείας Πέτρο (το συγκεκριμένο γεγονός δεν προκάλεσε εκτεταμένη κινητοποίηση του ΣΞ καθόσον έλαβε χώρα στη θάλασσα).

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ													
				ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ						ΟΧΗΜΑΤΑ		Ε/Π	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		ΥΛΙΚΑ		
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ		ΔΙΑΦΟΡΑ	ΑΞΚΟΙ		ΟΠΛΙΤΕΣ	
21 Ιαν	23 Ιαν	Χιονόπτωση	Αλεξανδρούπολη	4	2	2							10		10	28	
21 Ιαν	23 Ιαν	Χιονόπτωση	Κομοτηνή	2	1	1							4		3	14	
21 Ιαν	30 Ιαν	Χιονόπτωση	Λήμνος			1							2		3	19	13 Η/Ζ
23 Ιαν	23 Ιαν	Χιονόπτωση	Σκύρος											1	1	1	Ρίψη εφοδίων
12 Φεβ	18 Φεβ	Χιονόπτωση	Αθήνα	1	2					1	3		10 2 ΗΜΜΩΝ 12 ΤΟΜΠ		16	73	
19 Φεβ	05 Απρ	Κατολίσθηση	Καρκινάγρι Ικαρίας							1			1		1	2	
10 Απρ	10 Απρ	Πυρκαγιά	Καρδάμυλα Χίου										1		1	1	
10 Ιουν	10 Ιουν	Πυρκαγιά	Κανδήλι Ν. Περάμου Αττικής										1		3	45	
07 Ιουλ	07 Ιουλ	Πυρκαγιά	Μετόχι Θρακομακεδόνων										1		7	107	
08 Ιουλ	08 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κάλαμος Αττικής										2		2	28	
08 Ιουλ	08 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κερατέα Αττικής										4		5	68	
09 Ιουλ	10 Ιουλ	Πυρκαγιά	Πηγάδια Αργολίδας										1		1	6	
16 Ιουλ	16 Ιουλ	Πυρκαγιά	Πετρωτά Ξάνθης										1		3	40	
18 Ιουλ	18 Ιουλ	Πυρκαγιά	Λουτρά Λέσβου										1		3	43	
05 Αυγ	05 Αυγ	Πυρκαγιά	Θάνα Αρκαδίας										4		2	39	
18 Αυγ	18 Αυγ	Πυρκαγιά	Καρυές Χίου										2		8	160	
06 Σεπ	10 Σεπ	Πυρκαγιά	Παλαιοχούνη Αρκαδίας										1		1	8	
10 Σεπ	10 Σεπ	Πυρκαγιά	Ανιμάχεια Κω										1		4	40	
10 Σεπ	11 Σεπ	Πυρκαγιά	Παρθένη Λέρου										1		3	20	
14 Σεπ	14 Σεπ	Πυρκαγιά	Κυψελοχώρι Λάρισας										1		2	20	
18 Σεπ	18 Σεπ	Πυρκαγιά	Νίσυρος										1		1	5	
07 Οκτ	07 Οκτ	Πυρκαγιά	Θήβα										1		1	18	
14 Οκτ	15 Οκτ	Ανθρωπογενής καταστροφή (συντριβή αεροσκαφών)	Άγ. Γεώργιος Νηλείας Μαγνησίας										7		9	100	
10 Νοε	10 Νοε	Πυρκαγιά	Ύψ. Τουρλί Λήμνου										3		2	30	
22 Δεκ	23 Δεκ	Χιονόπτωση	Μέγα Δέρειο Έβρου	2									1		1	3	

Πίνακας 13: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2004 (Πηγή ΓΕΣ)

9. Έτος 2005

Το 2005 χαρακτηριστική ήταν η συνδρομή του ΣΞ με προσωπικό και μέσα στη διαχείριση της θαλάσσιας ρύπανσης στα Βατερά της Λέσβου και της συντριβής του αεροπλάνου της κυπριακής εταιρείας ΗΛΙΟΣ στο Γραμματικό Αττικής. Επίσης, πολύ σημαντική ήταν η κινητοποίηση για την προσφορά ανθρωπιστικής βοήθειας στις πληγείσες από σεισμό και τσουνάμι περιοχές της Νοτιοανατολικής Ασίας.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ														
				ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ						ΟΧΗΜΑΤΑ		Ε/Π	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		ΥΛΙΚΑ			
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ		ΔΙΑΦΟΡΑ	ΑΞΚΟΙ		ΟΠΛΙΤΕΣ		
07 Ιαν	07 Ιαν	Πυρκαγιά	Δενδροχώρι Καστοριάς										1	2		5	36	
14 Ιαν	21 Ιαν	Σεισμός Τσουνάμι	ΝΑ ΑΣΙΑ - ΣΡΙ ΛΑΝΚΑ - ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ - ΤΑΪΛΑΝΔΗ											2		5	40	Φόρτωση ανθρωπιστικής βοήθειας
21 Ιαν	16 Φεβ														1			Συνοδεία στο πλοίο OCEAN MONARCH
22 Ιαν	30 Ιαν														2	2		
30 Ιαν	30 Ιαν	Χιονόπτωση	Δολιανά Πετροβούνη Ιωαννίνων										2		3	8		
01 Φεβ	01 Φεβ	Χιονόπτωση	Ζαγόρι Βίγλα Κόνιτσα Ιωαννίνων										2		1	3		
04 Φεβ	04 Φεβ	Χιονόπτωση	Τύρναβος	1									1		1	2		
04 Φεβ	07 Φεβ	Χιονόπτωση	Λήμνος	1														
05 Φεβ	09 Φεβ	Χιονόπτωση	Βρυσικά Μεταξάδες Κυπρίνος Έβρου	4	2				3	3			1		2	14		
05 Φεβ	10 Φεβ	Χιονόπτωση	Καβσός Προβατώνας Έβρου	2					2	2			1		1	7		
05 Φεβ	10 Φεβ	Χιονόπτωση	Σαμοθράκη						1	1			2 ΤΟΜΠ		1	7		
05 Φεβ	10 Φεβ	Χιονόπτωση	Λάβαρα Κουφούβουνο Πρωτοκλήσι	1					1	4	4		1		1	13		
05 Φεβ	10 Φεβ	Χιονόπτωση	Οργάνι Νυμφαία Ροδόπης	1	1				2	2			1 ΤΟΜΠ		1	10		
06 Φεβ	06 Φεβ	Χιονόπτωση	Σοχός Θεσσαλονίκης						1	1			1		1	3		
09 Φεβ	12 Φεβ	Χιονόπτωση	Καστοριά						2	2			1		1	5		
18 Φεβ	04 Μαρ	Πλημμύρες	Λάβαρα Μάνδρα Έβρου	2	2	2	5						8		2	25	4 λέμβοι 7100 γαϊόσκακι	

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ													
				ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ						ΟΧΗΜΑΤΑ		ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		ΥΛΙΚΑ			
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ	Ε/Π		ΑΞΚΟΙ	ΟΠΛΙΤΕΣ	
18 Φεβ	20 Δεκ	Πλημμύρες	Ρήγιο Πύθιο Πετράδες Έβρου														6 ρ/μ υδροφόρες
02 Μαρ	02 Μαρ	Χιονόπτωση	Καλά Δένδρα Ηράκλεια Στρυμονικό	1								1			1	2	
02 Μαρ	02 Μαρ	Χιονόπτωση	Φλάμπουρο Φλώρινας						1	1		1			1	3	
10 Μαρ	24 Μαρ	Πλημμύρες	Σαμοθράκη		1			1		1	1			1		5	
25 Μαρ	25 Μαρ	Πυρκαγιά	Καμένο Δάσος Λέσβου									2	4		4	42	
05 Ιουν	20 Ιουν	Ανθρωπογενής καταστροφή (θαλάσσια ρύπανση)	Βατερά Λέσβου									3			4	51	
25 Ιουν	25 Ιουν	Πυρκαγιά	Ανημάχεια Κω								1	2		2	38		
01 Ιουλ	01 Ιουλ	Πυρκαγιά	Μαυροδένδρι Κοζάνης								1	1		5	5		
18 Ιουλ	18 Ιουλ	Πυρκαγιά	Μυτιληνοί Σάμου								1	7		4	40		
19 Ιουλ	25 Ιουλ	Πυρκαγιά	Αμυδαλίτσα Μεσσηνίας									1		1	17		
25 Ιουλ	27 Ιουλ	Ανθρωπογενής καταστροφή (ρύπανση δικτύου ύδρευσης)	Πολίχνη Θεσσαλονίκης									2 Υ/Φ		1	4		
28 Ιουλ	28 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ραφήνα Αττικής								5	15		10	284		
29 Ιουλ	29 Ιουλ	Πυρκαγιά	Σαμοθράκη								1	5		4	96		
30 Ιουλ	31 Ιουλ	Πυρκαγιά	Πετροχώρι Αχαΐας								1	1		2	17		
03 Αυγ	03 Αυγ	Πυρκαγιά	Λίνδος Ρόδου						2	2		2		1	5		
06 Αυγ	06 Αυγ	Πλημμύρες	Πετεινός Ξάνθης									2 ανιληκτά		1	10		
08 Αυγ	13 Αυγ	Πλημμύρες	Δίκαια Καβύλη Πύθιο Έβρου		1			8				1		1	18		
14 Αυγ	16 Αυγ	Ανθρωπογενής καταστροφή (συνριβή αεροσκάφους)	Γραμματικό Αττικής									9		9	107		
15 Αυγ	15 Αυγ	Πυρκαγιά	Μύρινα Λήμνου						1	1	1	10		9	75		
17 Αυγ	17 Αυγ	Πυρκαγιά	Αμπελώνας Ιωαννίνων								2	1		1	5		
20 Αυγ	25 Αυγ	Πυρκαγιά	Παλλάντο Αρκαδίας									1		1	17		
04 Σεπ	04 Σεπ	Πυρκαγιά	Καρδάμυλα Χίου									4		5	27		
18 Οκτ	31 Δεκ	Σεισμός	ΠΑΚΙΣΤΑΝ											1			

Πίνακας 14: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2005 (Πηγή ΓΕΣ)

10. Έτος 2006

α. Το έτος 2006 έκανε την εμφάνισή της η απειλή βιολογικής καταστροφής, μέσω της γρίπης των πτηνών. Σε όλη τη διάρκεια του έτους κατάλληλο υγειονομικό προσωπικό του ΣΞ (κτηνίατροι) διατέθηκε στις κατά τόπους Νομαρχίες για την αντιμετώπιση ενδεχόμενων περιστατικών. Επίσης χαρακτηριστικό παράδειγμα αλυσιδωτής φυσικής καταστροφής παρατηρήθηκε στη Βόρεια Ελλάδα, όπου τον Οκτώβριο μια βροχόπτωση παρατεταμένης διάρκειας στην ευρύτερη περιοχή, είχε ως συνέπεια τη δημιουργία πλημμυρών και κατολισθήσεων με σοβαρές υλικές καταστροφές.

β. Στον τομέα της δασοπυρόσβεσης υπήρξε αξιοσημείωτη η συνεισφορά του ΣΞ στην επιτήρηση των δασικών εκτάσεων, με εκπομπή μικτών εποχουμένων περιπόλων (69 οχήματα καθημερινά) και στη δασοπυρόσβεση, με διάθεση προσωπικού και μέσων για την υποστήριξη των δυνάμεων του ΠΣ, όπως παρακάτω φαίνεται στον πίνακα. Διατέθηκαν συνολικά κατά τη διάρκεια των πυρκαγιών 614 Αξιωματικοί, 2.641 Οπλίτες με ικανό αριθμό οχημάτων και μηχανημάτων ΜΧ διαφόρων τύπων. Μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές στη Χαλκιδική και στη Λακωνία, η ΓΥΣ πραγματοποίησε αεροφωτογράφιση των καμμένων περιοχών επί ωφελεία του ΥΠΕΧΩΔΕ.

γ. Για την αντιμετώπιση των λοιπών φυσικών (πλημμύρες, χιονοπτώσεις, σεισμούς) και ανθρωπογενών καταστροφών (σιδηροδρομικά και

αεροπορικά ατυχήματα) διατέθηκε το προσωπικό και τα μέσα που αναφέρονται αναλυτικά.

δ. Το συνολικό κόστος της κοινωνικής προσφοράς του ΣΞ ανήλθε στο ποσό των 2.300.000 ευρώ.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ	ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ																				
			ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ					ΟΧΗΜΑΤΑ			Ε/Π	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		ΥΛΙΚΑ									
			Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ	Α/Φ	ΑΞΙΚΟΙ		ΟΠΛΙΤΕΣ								
01 Ιαν	03 Φεβ	Σεισμός	ΠΑΚΙΣΤΑΝ														1						
08 Ιαν	10 Ιαν	Σεισμός	Κύθηρα													1	1	4	Μεταφορά 22 ατόμων της ΓΓΠΠ				
20 Ιαν	02 Οκτ	Βιολογική καταστροφή (γρίπη των πτηνών)	Κατά τόπους Νομαρχίες														37	117					
23 Ιαν	27 Ιαν	Χιονόπτωση	Αττική	7	5														610 κιλ. τσάι 2430 φακ. σταφίδα 1280 φρατζ. ψωμί 492 μερ. 4B 2160 φιάλ. νερό 740 κρουασάν 560 κονσέρβες 172 συσκ. μπισκότα 700 ατομ. χυμοί 300 τυρόπιπες 100 στρώματα 560 κουβέρτες 100 μαξιλάρια				
			Αχαΐα																				
			Αργολίδα																				
			Αρκαδία																				
			Απυλοακαρνανία																				
			Κορινθία																				
			Καρδίτσα																				
			Λάρισα																				
			Μαγνησία																				
			Τρίκαλα																				
Θεσσαλονίκη																							
Ροδόπη																							
27 Ιαν	21 Φεβ	Χιονόπτωση	Κεφαλονιά														1	6	20 Η/Ζ				
28 Ιαν	09 Φεβ	Πλημμύρες	Καρία						1	1								1	3				
06 Φεβ	09 Φεβ	Χιονόπτωση	Δράμα Σέρρες Εύβοια	3	1					2	2							11	52				
16 Φεβ	16 Φεβ	Ανθρωπογενής καταστροφή (Σοβαρό σιδηροδρομικό ατύχημα)	Χρυσό Σερρών															1	13				
20 Φεβ	21 Φεβ	Ανθρωπιστική καταστροφή (συντριβή ελικοπτήρου)	Μελίσσια Γιαντισίων															8	47				
12 Μαρ	14 Μαρ	Πλημμύρες	Ροδόπη															4	20				
12 Μαρ	21 Μαρ	Πλημμύρες	Διδυμότειχο Σουφλί Φέρες															1	42	432	3 λέμβοι 2300 γαϊόσακoi		
23 Απρ	23 Απρ	Πλημμύρες	ΡΟΥΜΑΝΙΑ																	2000 γαϊόσακoi 50 σωσίβια 1 τόν. απολυμαντικά			
24 Μαΐ	24 Μαΐ	Πυρκαγιά	Καμένο Δάσος Λέσβου																5	40			
27 Ιουν	30 Ιουν	Πυρκαγιά	Κλειδί Βοιωτίας																1	6			
08 Ιουλ	08 Ιουλ	Πυρκαγιά	Λίμνη Κουμουνοδούρου Αττικής									1							1	10			
20 Ιουλ	20 Ιουλ	Πυρκαγιά	Λουτρά Λέσβου									3							1	11			
20 Ιουλ	20 Ιουλ	Πυρκαγιά	Γραμματικό Αττικής																1	20	Εκκένωση πληθυσμού		
20 Ιουλ	20 Ιουλ	Ανθρωπογενής καταστροφή (πολεμική σύρραξη)	ΛΙΒΑΝΟΣ																	300 κιλ. φάρμακα 1 τόν. ρύζι 500 κιλ. τυρί 2000 μερ. 4B 200 κιλ. ζάχαρη 500 κιλ. γάλα 2000 κονσέρβες 500 κιλ. ζυμαρικά 100 κιλ. λάδι 500 κουβέρτες			
																					10 λεωφορεία	1	20
																					10 λεωφορεία	1	20
																					10 λεωφορεία	1	20
																					10 λεωφορεία	1	20
																					10 λεωφορεία	1	20
																					10 λεωφορεία	1	20
																					10 λεωφορεία	1	20
																					10 λεωφορεία	1	20
																					10 λεωφορεία	1	20
10 λεωφορεία	1	20																					
08 Αυγ	10 Αυγ	Πυρκαγιά	Ευρωστίνα Κορινθίας															1	10				
20 Αυγ	22 Αυγ	Πυρκαγιά	Ελληνικό Αρκαδίας																2	18			
22 Αυγ	22 Αυγ	Πυρκαγιά	Οπίλο Λακωνίας															1	5	22	Αεροφωτογράφιση καμένων εκτάσεων		
22 Αυγ	28 Αυγ	Πυρκαγιά	Λυκόχια Αρκαδίας																1	11			
22 Αυγ	27 Αυγ	Πυρκαγιά	Κασσάνδρα Χαλκιδικής																7	83			
27 Αυγ	29 Αυγ	Πυρκαγιά	Πολύχρονο Χαλκιδικής																1	7	Αεροφωτογράφιση καμένων εκτάσεων		
01 Σεπ	04 Σεπ	Πυρκαγιά	Βλαχάτσος Ιωαννίνων																1	6			
16 Σεπ	16 Σεπ	Πυρκαγιά	Πολύκαστρο Κιλκίς																1	20			
21 Σεπ	23 Σεπ	Πυρκαγιά	Βουρλιώτες Σάμου																1	17			
08 Οκτ	10 Οκτ	Πλημμύρες	Ολυμπιάδα Χαλκιδικής	1	1														2	25	2 λέμβοι		
08 Οκτ	10 Οκτ	Πλημμύρες	Βόλος	1		1													1	7			
17 Οκτ	18 Οκτ	Πλημμύρες	Χανιά																1	3			
17 Οκτ	18 Οκτ	Πλημμύρες	Λέρος																1	1			
20 Οκτ	24 Δεκ	Βιολογική καταστροφή (γρίπη των πτηνών)	Κατά τόπους Νομαρχίες																	45			
10 Νοε	10 Νοε	Πυρκαγιά	Νέα Ζιχνη Σερρών																1	36			

Πίνακας 15: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2006 (Πηγή ΓΕΣ)

11. Έτος 2007

α. Το 2007 συνέβησαν οι φονικότερες πυρκαγιές της σύγχρονης ιστορίας της Ελλάδας. Από τις 797 πυρκαγιές, οι 674 αφορούσαν σε δάση και δασικές εκτάσεις και οι υπόλοιπες 123 σε χωματερές πλησίον δασικών εκτάσεων. Τα θύματα ανήλθαν σε 65, ενώ οι καταστροφές ήταν ανυπολόγιστες⁵³. Οι σημαντικότερες δασικές πυρκαγιές προκλήθηκαν τον Αύγουστο και έπληξαν κυρίως την Πελοπόννησο, αλλά και περιοχές της Εύβοιας, Αττικής και Φθιώτιδας. Η συνδρομή του ΣΞ σε προσωπικό και μέσα ήταν άμεση, ανταποκρινόμενος στο 100% των αιτημάτων από τους αρμόδιους φορείς από την πρώτη ημέρα. Το χρονικό διάστημα από 24 Αυγούστου έως και 13 Σεπτεμβρίου, που το φαινόμενο βρισκόταν σε έξαρση διατέθηκαν συνολικά 1.017 Αξιωματικοί και 12.610 Οπλίτες, ενώ πραγματοποιήθηκαν μετακινήσεις Μονάδων από τη Μακεδονία (το 596 Α/Μ Τάγμα ΠΖ προωθήθηκε τις πρώτες πρωινές ώρες της 29 Αυγούστου στις περιοχές Πύργου και Καλαμάτας, ενώ ο 71 Λόχος ΜΧ μεταφέρθηκε με αρματαγωγό του ΠΝ τις μεσημβρινές ώρες της ίδιας ημέρας στο λιμάνι των Κεχριών, από όπου προωθήθηκε στις πληγείσες περιοχές). Επιπρόσθετα διατέθηκαν 3 χειρουργοί και 3 νοσοκόμοι στο νοσοκομείο του Πύργου και 17 κτηνίατροι στους νομούς Μεσσηνίας, Ηλείας και Αρκαδίας.

β. Συγκροτήθηκαν άμεσα 5 Πολυδύναμα Συγκροτήματα Αρωγής (ΠΣΑ), με εξειδικευμένο τεχνικό και επιστημονικό προσωπικό και μηχανήματα ΜΧ, με αποστολή την κατά το δυνατόν αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος και ειδικότερα την κατασκευή μικρών τεχνικών έργων για αποφυγή της διάβρωσης, την αποκατάσταση του οδικού δικτύου και την κατασκευή αντιπλημμυρικών έργων. Οι εργασίες ολοκληρώθηκαν τον Φεβρουάριο του επόμενου έτους.

γ. Συνεχίσθηκε η διάθεση προσωπικού για τη γρίπη των πτηνών.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ											ΥΛΙΚΑ			
ΑΠΟ	ΕΩΣ			ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ							ΟΧΗΜΑΤΑ		ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ					
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ	Ε/Π	ΑΞΚΟΙ		ΟΠΛΙΤΕΣ		
01 Ιαν	20 Ιαν	Βιολογική καταστροφή (γρίπη των πτηνών)	Κατά τόπους Νομαρχίες															19
19 Μαρ	15 Μαΐ	Βιολογική καταστροφή (γρίπη των πτηνών)	Νομαρχίες Κω, Ρόδου, Έβρου															24
23 Μαΐ	23 Μαΐ	Πυρκαγιά	Ρόδος						1	1			1			1		3
20 Ιουν	24 Ιουν	Πυρκαγιά	Σάμος									2	2			1		7
24 Ιουν	24 Ιουν	Πυρκαγιά	Αστυπάλαια										1			1		4
27 Ιουν	27 Ιουν	Πυρκαγιά	Λυγουριό Αργολίδας									1	1			3		10
27 Ιουν	30 Ιουν	Πυρκαγιά	Αγιά Λαρίσης						2	2	5	15			7		88	
27 Ιουν	01 Ιουλ	Πυρκαγιά	Αργασστή Μαγνησίας						1	1		4			2		20	
28 Ιουν	03 Ιουλ	Πυρκαγιά	Πάρνηθα Αττικής						1	1	1	27			17		245	
05 Ιουλ	07 Ιουλ	Πυρκαγιά	Νεοχώρι Μαγνησίας						1	1		1			2		18	
06 Ιουλ	11 Ιουλ	Πυρκαγιά	Μόλα Πάρνηθας Αττικής								1	4			6		73	
08 Ιουλ	08 Ιουλ	Πυρκαγιά	Μυτιληνιοί Σάμου								1	8			3		150	
09 Ιουλ	09 Ιουλ	Πυρκαγιά	Παγώνδα Σάμου								1	4			6		69	
09 Ιουλ	09 Ιουλ	Πυρκαγιά	Πάνορμος Καλύμνου									1			1		11	
12 Ιουλ	14 Ιουλ	Πυρκαγιά	Παναγιά Κονίστρα Σκιάθου											2	9		87	
16 Ιουλ	16 Ιουλ	Πυρκαγιά	Καρέας Αττικής								1	10			5		105	
17 Ιουλ	18 Ιουλ	Πυρκαγιά	Καλλιθέα Αχαΐας									3			3		26	
19 Ιουλ	19 Ιουλ	Πυρκαγιά	Δελβινάκι Αχαΐας									3			2		30	
20 Ιουλ	23 Ιουλ	Πυρκαγιά	Χιλιμόδι Κορινθίας									8			10		96	
21 Ιουλ	22 Ιουλ	Πυρκαγιά	Πλατανίτης Ναυπάκτου									2			2		18	

⁵³ <https://dasarxeio.com/2017/08/17/47883/> (τελευταία επίσκεψη 02 Μαρτίου 2018)

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ											ΥΛΙΚΑ						
ΑΠΟ	ΕΩΣ			ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ							ΟΧΗΜΑΤΑ		ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ								
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ	Ε/Π	ΑΞΚΟΙ		ΟΠΛΙΤΕΣ					
21 Ιουλ	23 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ελικώνας Βοιωτίας											2		2	22				
23 Ιουλ	04 Αυγ	Πυρκαγιά	Γερακλί Δαμοκού Φθιώπδας									1	6			6	76				
25 Ιουλ	25 Ιουλ	Πυρκαγιά	Τρίλοφο Καστοριάς										1			1	9				
25 Ιουλ	25 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κοτύλη Καστοριάς										1			1	14				
25 Ιουλ	30 Ιουλ	Πυρκαγιά	Υδρα						2	2			1			1	5				
09 Αυγ	09 Αυγ	Πυρκαγιά	Λίμνη Κουμουδούρου Αττικής									1	1			1	3				
16 Αυγ	18 Αυγ	Πυρκαγιά	Παλαιά Πεντέλη Αττικής	1						1	1	1	7			4	99				
24 Αυγ	13 Σεπτ	Πυρκαγιά	Ν. Λακωνίας (Αγριάνοι, Αρεόπολη, Κεφάλαια, Χρυσάφα, Καλονή, Γκορίτσα, Καλλιθέα, Γεράκι, Λευκόχωμα, Καστόρι, Ταύγετος)																		
			Ν. Ηλείας (Ζαχάρω, Αμαλιάδα, Ανδρίτσαινα, Φολή, Αρχαία Ολυμπία, Καλιδώνια, Μίνθη, Καρατούλα, Χειμαδί, Αγ. Άννα, Κατάκωλο, Αγ. Ανδρέας, Μονή Σκαφιδιάς, Αγ. Ηλίας, Γερακίνα, Περιθώριο, Αλφείρα, Σιμόπουλο, Βαρθολομίου, Κρουσέρι)																		
			Ν. Μεσσηνίας (Καρβέλι, Λαδά, Αρτεμισία, Αλαγονία, Πηγές, Κατσαρού, Οιχαλία, Σιάμου, Μερόπη)																		
			Ν. Αρκαδίας (Ανεμοδούρι, Ανάβρυτος, Ρίζες, Σκορτσινός, Πετρίνα, Ελινότσα, Ποταμία, Τουρκολέκα, Ακοβο, Κάνδυλος, Μανθηρέα, Αραχαμίτες, Μεγαλόπολη, Καστανοχώρι, Ίσαροι, Λυκοσούρα, Λεοντάρι, Καρύταινα, Πάρνωνα)	7	6	5	9	2	12	13	10	753 (Σ)	14	1017 (Σ)	12610 (Σ)						
			Ν. Κορινθίας (Καλέτζι, Νεμέα, Σοφικό)																		
			Ν. Ευβοίας (Στύρα, Σέτα, Κονίστρα, Μίστρος)																		
			Ν. Αττικής (Μαρκόπουλο, Καλύβια, Πεντέλη, Υμητός, Πάρνηθα, Ποικίλο Όρος, Αγ. Θεόδωροι)																		
			Ν. Φθιώπδας (Δομοκός, Μακρακώμη, Γιαννισσό, Θεολόγος)																		
			25 Αυγ	28 Αυγ	Πυρκαγιά	Δικροφο Ιωαννίνων									2	8			3	40	
			28 Αυγ	28 Αυγ	Πυρκαγιά	Βροντερό Φλώρινας										3			1	14	
			21 Σεπτ	31 Δεκ	Αποκατάσταση φυσικού περιβάλλοντος μετά από πυρκαγιά	Ν. Αρκαδίας	1	1	1	2	2	2				18			6	68	
			21 Σεπτ	31 Δεκ		Ν. Ηλείας	1	1	1	2	1	2	2			14			6	67	
			21 Σεπτ	14 Δεκ		Ν. Μεσσηνίας	1	1	1	2	1	2	2			17			6	63	
			21 Σεπτ	31 Δεκ		Ν. Λακωνίας	1	1	1	2	2	2				14			7	61	
			21 Σεπτ	07 Δεκ		Ν. Ευβοίας	1	1	1	1		2	2			7			2	45	
05 Οκτ	05 Οκτ	Πυρκαγιά	Στενά Νεστορίου Καστοριάς									1	1			1	3				
18 Οκτ	18 Οκτ	Πυρκαγιά	Χαλκίδα										1			1	1				
18 Οκτ	18 Οκτ	Πυρκαγιά	Κάλυμνος										1			1	1				
18 Οκτ	18 Οκτ	Πυρκαγιά	Κως										1			3	3				
18 Οκτ	18 Οκτ	Πυρκαγιά	Σάμος										2			1	4				
18 Οκτ	18 Οκτ	Πυρκαγιά	Καρία										1			1	2				
17 Νοε	19 Νοε	Πλημμύρες	Κομοτηνή		1			1	1				16			3	36				
18 Νοε	18 Νοε	Πλημμύρες	Φαλασία Αρκαδίας							1	1		1			1	3				

Πίνακας 16: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2007 (Πηγή ΓΕΣ)

12. Έτος 2008

α. Ο ΣΞ διέθεσε προσωπικό και μέσα που φαίνονται στον επόμενο πίνακα στο σύνολο των πυρκαγιών για τις οποίες ζητήθηκε η συνδρομή του. Ειδικότερα, τον Ιούλιο μεγάλη δασική πυρκαγιά έπληξε τη Ρόδο, που σε συνδυασμό με ένταση ανέμων 6 Μποφόρ είχε ως αποτέλεσμα να αποτεφρωθούν τουλάχιστον 110.000 στρέμματα γης.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ										ΥΛΙΚΑ				
ΑΠΟ	ΕΩΣ			ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ							ΟΧΗΜΑΤΑ		Ε/Π		ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ			
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ			ΑΞΟΙ	ΟΠΛΙΤΕΣ		
07 Ιαν	29 Φεβ	Αποκατάσταση φυσικού περιβάλλοντος	N. Λακωνίας	1	1	1	2		2	2			14		7	61		
07 Ιαν	31 Ιαν		N. Αρκαδίας	1	1	1	2		2	2			18		6	68		
07 Ιαν	04 Φεβ		N. Ηλείας	1	1	1	2	1	2	2			14		6	67		
01 Φεβ	02 Απρ	Βιολογική καταστροφή (γρίπη των πτηνών)	N. Έβρου													36		
			Νησιά Αν. Αιγαίου															
20 Απρ	21 Απρ	Πυρκαγιά	Ορθούνη Χανίων										1		1	6		
24 Μαΐ	24 Μαΐ	Πυρκαγιά	Αγ. Δημήτριος Λήμνου										1	2	1	23		
05 Ιουν	05 Ιουν	Ανθρωπογενής καταστροφή (ρύπανση ακτών)	Ρόδος, Κως, Λέρος, Λέσβος, Χίος, Σάμος, Λήμνος, Πάτρα, Σαμοθράκη, Αλεξανδρούπολη, Κομοτηνή, Καβάλα, Λπάχωρο, Βόλος, Αθήνα, Λουτράκι, Ναύπλιο, Γύθειο, Καλαμάτα, Πύργος										61		76	1100		
09 Ιουν	22 Ιουν	Σεισμός	Ανδραβίδα Ηλείας											2	1	1	10	92 σκηνές Διάθεση ημερ. θερμού συσσιτίου 500 μερίδων 150 σάντουιτς 200 φιάλες νερό 200 χυμούς
20 Ιουν	22 Ιουν	Πυρκαγιά	Κάλαμος Αττικής										1	6	6	77	Αεροφωτογράφιση καμμένων εκτάσεων	
25 Ιουν	28 Ιουν	Πυρκαγιά	Γλυκά Νερά Αττικής						1	1	2	10		10	140			
26 Ιουν	26 Ιουν	Πυρκαγιά	Καλλονή Λέσβου									1	1	1	10			
28 Ιουν	28 Ιουν	Πυρκαγιά	Πύργος Ηλείας								1	2		2	48			
01 Ιουλ	02 Ιουλ	Πυρκαγιά	Μοσχοπόδι Βοιωτίας						1	1	1	10		8	92			
04 Ιουλ	08 Ιουλ	Πυρκαγιά	Χρυσοβίτσι Αρκαδίας						1	1		2		2	44			
06 Ιουλ	06 Ιουλ	Πυρκαγιά	Σκούρα Βοιωτίας									1		1	14			
09 Ιουλ	09 Ιουλ	Πυρκαγιά	Καλλιθέα Ευρυτανίας									3		3	40			
09 Ιουλ	10 Ιουλ	Πυρκαγιά	Λουτράκι Πέλλας						2	2		1		2	8			
12 Ιουλ	16 Ιουλ	Πυρκαγιά	Τραχύ Σκύρου						1	1		1	1	1	6			
15 Ιουλ	16 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ονή Βοιωτίας						1	1		2		4	25			
15 Ιουλ	16 Ιουλ	Πυρκαγιά	Μαυρούδα Θεσσαλονίκης		1				1	1		1		1	6			
16 Ιουλ	16 Ιουλ	Πυρκαγιά	Μανδράκι Σερρών									2		3	24			
16 Ιουλ	17 Ιουλ	Πυρκαγιά	Τέμπη		1						1	1		1	3			
20 Ιουλ	22 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ίρια Αργολίδας						1	1		1		1	12			
22 Ιουλ	04 Αυγ	Πυρκαγιά	Άγ. Ισιδωρος Ρόδου		2				4	3	4	8		77 (Σ)	805 (Σ)			
29 Ιουλ	29 Ιουλ	Πυρκαγιά	Αττική Λήμνου	1								1		1	3			
01 Αυγ	05 Αυγ	Πυρκαγιά	Μαρκόπουλο Αττικής									2		2	30			
01 Αυγ	01 Αυγ	Πυρκαγιά	Αγαλάς Ζακύνθου										1	1	4			
03 Αυγ	03 Αυγ	Πυρκαγιά	Διχάλα Ροδόπης						1	1				1	3			
13 Αυγ	13 Αυγ	Ανθρωπογενής καταστροφή (πολεμική σύρραξη)	ΒΙΡΜΑΝΙΑ, ΣΕΡΒΙΑ, ΑΛΒΑΝΙΑ, ΓΕΩΡΓΙΑ, ΛΙΒΑΝΟ, ΤΣΑΝΤ, ΣΟΥΔΑΝ, ΜΥΑΝΜΑΡ										14		7	40	15 τόνοι υγειονομικό υλικό	
14 Αυγ	20 Αυγ	Πυρκαγιά	Κόκκινο Αργολίδας						2	2		3		1	12			
17 Αυγ	17 Αυγ	Πυρκαγιά	Αμύραντος Κόνιτσας						1	1		1		1	3			
18 Αυγ	18 Αυγ	Πυρκαγιά	Άσσηρος Θεσσαλονίκης								1			1	1			
21 Αυγ	21 Αυγ	Πυρκαγιά	Δριμίσκος Ρεθύμνου									1		1	1			
21 Αυγ	23 Αυγ	Πυρκαγιά	Αγιονόρι Κορίνθου									1		1	7			
23 Αυγ	23 Αυγ	Πυρκαγιά	Χρσά Ξάνθης								1	9		3	69			
23 Αυγ	23 Αυγ	Πυρκαγιά	Καρδάμυλα Χίου								1	2		1	26			
31 Αυγ	31 Αυγ	Πυρκαγιά	Ερμιόνη Αργολίδας						2	2		3		1	9			
07 Σεπ	10 Σεπ	Πυρκαγιά	Μουριές Κιλκίς									1		1	7			
08 Σεπ	10 Σεπ	Πυρκαγιά	Φαλακρό Δράμας									1		1	8			
09 Σεπ	10 Σεπ	Πυρκαγιά	Δελβινάκι Ιωαννίνων						1	1		1		1	3			
10 Σεπ	10 Σεπ	Πυρκαγιά	Δίο Πιερίας									1	1	1	3			
16 Σεπ	17 Σεπ	Πυρκαγιά	Δαδιά Έβρου						1	1	1	1		1	6			
05 Νοε	06 Νοε	Ανθρωπογενής καταστροφή (συντριβή ελικοπτήρου)	Κύμη Ευβοίας						1	1	2		10		5	40		
04 Δεκ	04 Δεκ	Πυρκαγιά	Σαλάκος Ρόδου	1		1						3		2	1	10		

Πίνακας 17: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2008 (Πηγή ΓΕΣ)

β. Σημαντική ήταν η συνεισφορά του ΣΞ στον καθαρισμό των ακτών.

γ. Αξιοσημείωτη υπήρξε η αποστολή υγειονομικού υλικού σε οκτώ συνολικά περιοχές του εξωτερικού, που επικρατούσαν πολεμικές συρράξεις.

Εικόνα 21: Φόρτωση υγειονομικού υλικού του ΣΞ σε αεροσκάφος C-130H για αποστολή στον Λίβανο (Πηγή ΓΕΕΘΑ)

δ. Το συνολικό κόστος της κοινωνικής προσφοράς του ΣΞ ανήλθε στο ποσό των 2.420.000 ευρώ.

13. Έτος 2009

α. Τον Αύγουστο σημαντική ήταν η συνδρομή του ΣΞ στην πυρκαγιά στο Γραμματικό Αττικής, που αποτέφρωσε συνολικά 175.000 στρέμματα. Επίσης μεγάλες καταστροφές προκλήθηκαν από τις πλημμύρες στον νομό Ευβοίας τον Σεπτέμβριο και τον Νοέμβριο, στις οποίες σημαντική υπήρξε η προσφορά του στρατιωτικού προσωπικού.

β. Συνεχίσθηκε ο ετήσιος καθαρισμός των ακτών συμβάλλοντας στη μείωση της ανθρωπογενούς καταστροφής.

γ. Το συνολικό κόστος της κοινωνικής προσφοράς του ΣΞ ανήλθε στο ποσό των 801.000 ευρώ.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ										ΥΛΙΚΑ		
ΑΠΟ	ΕΩΣ			ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ						ΟΧΗΜΑΤΑ		Ε/Π	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ			
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ	Α/Φ		ΑΞΚΟΙ	ΟΠΛΙΤΕΣ
27 Απρ	27 Απρ	Πυρκαγιά	Βαθύ Σάμου								1	1		1	3	
04 Ιουν	04 Ιουν	Ανθρωπογενής καταστροφή (ρύπανση ακτών)	Ρόδος, Κως, Λέρος, Λέσβος, Χίος, Σάμος, Λήμνος, Πάτρα, Σαμοθράκη, Αλεξανδρούπολη, Κομοτηνή, Καβάλα, Λιτόχωρο, Βόλος, Αθήνα, Λουτράκι, Ναύπλιο, Γύθειο, Καλαμάτα, Πύργος									76		67	972	
22 Ιουν	24 Ιουν	Πυρκαγιά	Πετσοφάς Καλλονής Λέσβου		1				1	1		1		1	14	
22 Ιουν	25 Ιουν	Πυρκαγιά	Ζάρακα Λακωνίας									1		1	8	
07 Ιουλ	10 Ιουλ	Πυρκαγιά	Καλλονή Λέσβου					2	2			1		1	5	
14 Ιουλ	15 Ιουλ	Πυρκαγιά	Νέος Μαρμαράς Χαλκιδικής		1				1	2		4		2	29	
25 Ιουλ	27 Ιουλ	Πυρκαγιά	Μεταξάδα Μεσσηνίας									1		1	10	

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ											ΥΛΙΚΑ		
ΑΠΟ	ΕΩΣ			ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ							ΟΧΗΜΑΤΑ		Ε/Π	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ			
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ	Α/Φ	ΑΞΚΟΙ		ΟΠΛΙΤΕΣ	
26 Ιουλ	27 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ασπρόγεια Λάρισας										1		1	17	
28 Ιουλ	28 Ιουλ	Πυρκαγιά	Τάφος Σωρού Σουφλίου Έβρου			1				2	2	1	8		8	130	
28 Ιουλ	28 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κοκκάρι Σάμου									2	1		1	5	
01 Αυγ	09 Αυγ	Πυρκαγιά	Αγία Μαρίνα Λουτρακίου		1								1		1	17	
10 Αυγ	10 Αυγ	Πυρκαγιά	Ξηρόκαμπος Λέρου									1	1		1	3	
10 Αυγ	10 Αυγ	Πυρκαγιά	Αυλώνας Αττικής									2	1		1	5	
17 Αυγ	20 Αυγ	Πυρκαγιά	Θισβη Βοιωτίας										1		1	17	
20 Αυγ	25 Αυγ	Πυρκαγιά	Μαγούλα Γραμματικό Αττικής		3					4	4	18	28	1	50	468	Αεροφωτογράφιση καμένων εκτάσεων
21 Αυγ	21 Αυγ	Πυρκαγιά	Πλατύ Λήμνου										2		1	21	
22 Αυγ	25 Αυγ	Πυρκαγιά	Πηδουλέικα Καρύστου Εύβοιας										1		1	14	
23 Αυγ	26 Αυγ	Πυρκαγιά	Στεφάνη Βοιωτίας										1		1	11	
29 Αυγ	31 Αυγ	Πυρκαγιά	Καρύταινα Αρκαδίας										1		1	16	
06 Σεπ	07 Σεπ	Πυρκαγιά	Αετοράχη Νίβα Έβρου	2			1	2	2	4	1		3		2	15	
12 Σεπ	30 Σεπ	Πλημμύρες	Μετόχι Μίστρος Πουρνός Ευβοίας		2	3	1			4	4		5 4 ΗΜΜWV		1	19	2 λέμβοι 300 κουβέρτες 300 μερίδες 4B
13 Οκτ	14 Οκτ	Πυρκαγιά	Αγ. Γεώργιος Λιχάδος Ευβοίας							1	1		1		1	3	
01 Νοε	20 Νοε	Πλημμύρες	Κονίστρες Εύβοιας	1	1			2	1	1	2		1		1	11	

Πίνακας 18: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2009 (Πηγή ΓΕΣ)

14. Έτος 2010

α. Το 2010 επανήλθε η αεροπυρόσβεση με χρήση κάδου ως εξωτερικό φορτίο, μόνο όμως για τα Ε/Π CH-47D και συμπληρώθηκαν 81 ώρες και 20 λεπτά στα διάφορα πύρινα μέτωπα, σύμφωνα με τον ακόλουθο πίνακα.

β. Σημαντική ήταν η προσφορά στρατιωτικού προσωπικού και μέσων στις πλημμύρες που έπληξαν τον νομό Έβρου, λόγω της υπερχειλίσης του ομώνυμου ποταμού τον Φεβρουάριο, αλλά και περιοχές της Σάμου τον Νοέμβριο και Δεκέμβριο.

γ. Το συνολικό κόστος της κοινωνικής προσφοράς του ΣΞ ανήλθε στο ποσό των 1.102.000 ευρώ.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ											ΥΛΙΚΑ		
ΑΠΟ	ΕΩΣ			ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ							ΟΧΗΜΑΤΑ		Ε/Π	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ			
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ	Α/Φ	ΑΞΚΟΙ		ΟΠΛΙΤΕΣ	
12 Ιαν	12 Ιαν	Χιονόπτωση	ΑΛΒΑΝΙΑ										1		1	8	600 κιλ. ελαιόλαδο 460 κιλ. ρύζι
24 Ιαν	25 Ιαν	Χιονόπτωση	Λήμνος	1									1		1	3	
12 Φεβ	12 Φεβ	Χιονόπτωση	Παναγιά Καβάλας							1	1		1		1	3	
15 Φεβ	22 Φεβ	Πλημμύρες	Πόρος Φερών Έβρου		1		5						1		1	15	2 λέμβοι 500 γαϊόσακοι
15 Φεβ	22 Φεβ	Πλημμύρες	Νέα Βύσσα Έβρου			1	1						1		1	14	400 γαϊόσακοι
15 Φεβ	22 Φεβ	Πλημμύρες	Πραγιά Έβρου			1	1						14		1	19	500 γαϊόσακοι
16 Φεβ	22 Φεβ	Πλημμύρες	Σουφλί Έβρου		1		3						6		5	40	1 λέμβος 1300 γαϊόσακοι
18 Φεβ	22 Φεβ	Πλημμύρες	Τυχερό Έβρου			1	1			1	1		1		1	4	
04 Μαρ	04 Μαρ	Πυρκαγιά	Εμπώνα Ρόδου							1	1		3		2	38	
05 Μαρ	05 Μαρ	Πυρκαγιά	Κρητήνα Ρόδου									1	3		3	35	
14 Μαρ	20 Μαρ	Πλημμύρες	Πόρος Φερών Έβρου		1		3			1	1		1		1	9	
03 Μαΐ	04 Μαΐ	Πυρκαγιά	Αθίκια Κορινθίας							1	1		1		1	3	
03 Ιουν	04 Ιουν	Ανθρωπογενής καταστροφή (ρύπανση ακτών)	Ρόδος, Κως, Λέρος, Λέσβος, Χίος, Σάμος, Λήμνος, Πάτρα, Σύρος, Σαμοθράκη, Αλεξανδρούπολη, Κομοτηνή, Καβάλα, Λιτόχωρο, Βόλος, Αθήνα, Λουτρακί, Ναύπλιο, Γύθειο, Καλαμάτα, Πύργος, Πάτρα										89		83	1190	

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ										ΥΛΙΚΑ			
ΑΠΟ	ΕΩΣ			ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ						ΟΧΗΜΑΤΑ		Ε/Π			ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ	Α/Φ		ΑΞΚΟΙ	ΟΠΛΙΤΕΣ	
20 Ιουλ	24 Ιουλ	Πυρκαγιά	Δράμα				5			1	1			1		1	14
18 Ιουλ	18 Ιουλ	Πυρκαγιά	Βαρνάβα Αττικής									2	1			1	15
21 Ιουλ	23 Ιουλ	Πυρκαγιά	Μαλαγάρι Σάμου							1	1			3		1	29
22 Ιουλ	27 Ιουλ	Πυρκαγιά	Καλύβια Ευβοίας											2		2	18
29 Ιουλ	29 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κοκάρι Σάμου							1	1			8		1	28
30 Ιουλ	30 Ιουλ	Πυρκαγιά	Καλλονή Λέσβου									1		2		1	33
02 Αυγ	03 Αυγ	Πυρκαγιά	Κακοπερατό Σάμου									2		18		3	120
03 Αυγ	03 Αυγ	Πυρκαγιά	Μέγα Δέρειο Έβρου									1				1	1
14 Αυγ	24 Αυγ	Πυρκαγιά	Κύθηρα										1		1	1	4
15 Αυγ	16 Αυγ	Πυρκαγιά	Φιλιάτες Θεσπρωτίας											1	1	1	17
16 Αυγ	17 Αυγ	Πυρκαγιά	Κύθνος											2	2	2	8
17 Αυγ	20 Αυγ	Πυρκαγιά	Σιμωνάτα Κεφαλληνίας											1	1	1	4
18 Αυγ	20 Αυγ	Πυρκαγιά	Βρύσες Κυπαρισσίας Μεσσηνίας											1	1	1	12
18 Αυγ	18 Αυγ	Πυρκαγιά	Κορωπί Αττικής											2	4	8	Αεροπυρόσβεση Αεροφωτογράφιση
														1			
22 Αυγ	23 Αυγ	Πυρκαγιά	Κάρυστος Ευβοίας										4		5	50	
26 Αυγ	28 Αυγ	Πυρκαγιά	Γύθειο Λακωνίας										1		1	11	
29 Αυγ	30 Αυγ	Πυρκαγιά	Μαυροκορδάτος Δράμας										1		1	17	
03 Σεπ	04 Σεπ	Πυρκαγιά	Κάτω Πορτία Σερρών										1		1	4	
29 Σεπ	01 Οκτ	Πυρκαγιά	Κόκκινο Βοιωτίας										1		1	17	
01 Οκτ	02 Οκτ	Πυρκαγιά	Μονόλιθος Ρόδου							1	1			1	1	3	
18 Οκτ	21 Οκτ	Πλημμύρες	Χίος		1			1	1				1		1	8	
19 Οκτ	02 Νοε	Κατολισθήση	Καρκινάγρι Ικαρίας					1	1	1	1		1		1	3	
29 Οκτ	22 Νοε	Πλημμύρες	Πυθαγόρειο Σάμου						1				1		1	3	
15 Νοε	17 Νοε	Πλημμύρες	Κάρυστος Ευβοίας		1			2		1	2		1		1	7	
02 Δεκ	02 Δεκ	Πλημμύρες	Λίμνη Κερκίνη Σερρών										2	2	2	2	Ρίψη ζωοτροφών
05 Δεκ	11 Δεκ	Πλημμύρες	ΑΛΒΑΝΙΑ										1	1	1	4	
10 Δεκ	11 Δεκ	Πλημμύρες	Σάμος										12		4	37	

Πίνακας 19: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2010 (Πηγή ΓΕΣ)

15. Έτος 2011

α. Το 2011 η κοινωνική προσφορά του ΣΞ ξεκίνησε με τη συνδρομή στην αποκομιδή των απορριμμάτων στον Δήμο Θεσσαλονίκης. Διατέθηκαν επικεφαλής Αξιωματικός και 14 Α/Τ οχήματα με τους οδηγούς τους για 8 ημέρες.

Εικόνα 22: Συνδρομή του ΣΞ στην αποκομιδή των απορριμμάτων της Θεσσαλονίκης (Πηγή seleo.gr)⁵⁴

⁵⁴ <http://seleo.gr/life-style/19163-afksanetai-i-syndromi-tou-stratoy-gia-tin-apokomidi-ton-skoupidion-tis-thessalonikis-foto#.Ws0pytRubct> (τελευταία επίσκεψη 01 Απριλίου 2018).

β. Διατέθηκαν μηχανήματα ΜΧ και κατάλληλο προσωπικό, για 29 εργάσιμες ημέρες, για εκτέλεση εργασιών στην περιοχή Καρκιναγρίου - Τράπαλλου Ικαρίας, στο πλαίσιο απεγκλωβισμού και καθαρισμών των οικισμών μετά από τη θεομηνία του Οκτωβρίου 2010.

γ. Μεγάλες πυρκαγιές έπληξαν τον νομό Έβρου με αποτέλεσμα την άμεση συνδρομή προσωπικού και μέσων του ΣΞ, τόσο στην κατάσβεση όσο και στη διαχείριση του καταστροφικού φαινομένου από κοινού με το ΠΣ (λειτουργία κοινού Κέντρου Επιχειρήσεων στην έδρα XII Μηχανοκίνητης Μεραρχίας ΠΖ).

Εικόνα 23: Συνδρομή του ΣΞ στην κατάσβεση της πυρκαγιάς στις Φέρες Έβρου (Φωτογραφία ιδίου)

δ. Τα Ε/Π CH-47D συμπλήρωσαν 76 ώρες και 10 λεπτά αεροπυρόσβεσης στα πύρινα μέτωπα, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα.

ε. Πραγματοποιήθηκε αποστολή ανθρωπιστικής βοήθειας στη Λιβύη λόγω της εμφύλιας σύρραξης.

στ. Το συνολικό κόστος της κοινωνικής προσφοράς του ΣΞ ανήλθε στο ποσό των 3.533.000 ευρώ υπολογιζόμενης της αξίας των υλικών που διατέθηκαν, των καυσίμων που καταναλώθηκαν και των ωρών απασχόλησης του προσωπικού.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ													
				ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ					ΟΧΗΜΑΤΑ		ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ			ΥΛΙΚΑ			
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ	Ε/Π		ΑΞΚΟΙ	ΟΠΛΙΤΕΣ	
24 Ιαν	31 Ιαν	Ανθρωπογενής καταστροφή (αποκομιδή απορριμμάτων)	Θεσσαλονίκη				14						1		1	15	
28 Ιαν	28 Ιαν	Πλημμύρες	Λάμπη Κω		1			1		2			1		1	5	
29 Ιαν	29 Ιαν	Πλημμύρες	Ρόδος		1					1					1	3	
10 Φεβ	10 Φεβ	Πυρκαγιά	Χέρσο Κιλκίς									1	2		2	28	

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ										ΥΛΙΚΑ					
				ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ							ΟΧΗΜΑΤΑ		ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ						
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ	Ε/Π		ΑΞΚΟΙ	ΟΠΛΙΤΕΣ			
30 Μαρ	30 Μαρ	Πυρκαγιά	Μάλεμε Χαλίων										1			1	4		
30 Μαρ	02 Μαΐ	Πλημμύρες	Καρία													1	4		
21 Απρ	21 Απρ	Πυρκαγιά	Δημάριο Μύκης Ξάνθης													1	9		
02 Ιουν	02 Ιουν	Πυρκαγιά	Κεχρίες Κορινθίου										1	1		1	4		
26 Μαΐ	26 Μαΐ	Πυρκαγιά	Πετροχώρι Ξάνθης										1	3		2	48		
05 Ιουν	05 Ιουν	Ανθρωπογενής καταστροφή (ρύπανση ακτών)	Ρόδος, Κως, Λέρος, Λέσβος, Χίος, Σάμος, Λήμνος, Πάτρα, Σαμοθράκη, Αλεξανδρούπολη, Κομοτηνή, Καβάλα, Βόλος, Θεσσαλονίκη, Αθήνα, Κρήτη, Λουτράκι, Ναύπλιο, Γύθειο, Καλαμάτα, Πύργος, Πάτρα													83	52	896	
22 Ιουν	22 Ιουν	Πυρκαγιά	Καλυθές Ρόδου						1	1						1	9		
28 Ιουν	28 Ιουν	Πυρκαγιά	Αετός Αλεξανδρούπολης										1	1		1	7		
27 Ιουν	27 Ιουν	Πυρκαγιά	Πεταλούδες Ρόδου										1			1	5		
28 Ιουν	28 Ιουν	Πυρκαγιά	Λαγκάδα Χίου										5	8		18	128		
04 Ιουλ	04 Ιουλ	Πυρκαγιά	Πέτρα Λέσβου										1			1	1		
05 Ιουλ	05 Ιουλ	Πυρκαγιά	Δαφνώνας Χίου										1	2		2	18		
05 Ιουλ	07 Ιουλ	Πυρκαγιά	Αμνή Χίου					1	1	2						3	47		
18 Ιουλ	19 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ελασσόνα										1	1		1	5		
21 Ιουλ	21 Ιουλ	Πυρκαγιά	Άνω Κάμη Κοζάνης										1			1	4		
22 Ιουλ	22 Ιουλ	Πυρκαγιά	Υμητός Αττικής										1			1	1		
23 Ιουλ	25 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κομοτηνή										3	1		1	7		
26 Ιουλ	26 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κανάλια Σπερχειάδας Φθιώπδας										1			1	1		
01 Αυγ	02 Αυγ	Πυρκαγιά	Πετροχώρι Ξάνθης										2	1		1	5		
01 Αυγ	03 Αυγ	Πυρκαγιά	Εροχή Ξάνθης					1	1	1						1	9		
02 Αυγ	02 Αυγ	Πυρκαγιά	Παλαιοκαστρίτσα Κέρκυρας												1	1	4		
03 Αυγ	05 Αυγ	Πυρκαγιά	Λούτσες Κέρκυρας												1	1	4		
04 Αυγ	04 Αυγ	Πυρκαγιά	Πολύκαστρο	1									2	4		2	47		
10 Αυγ	10 Αυγ	Πυρκαγιά	Νέα Βύσσα Έβρου										1			1	1		
11 Αυγ	11 Αυγ	Πυρκαγιά	Κώμη Χίου	1												2	28		
18 Αυγ	18 Αυγ	Πυρκαγιά	Δορίσκος Έβρου					1	1	1						1	6		
19 Αυγ	19 Αυγ	Πυρκαγιά	Μάλεμε Χαλίων													1	5		
21 Αυγ	21 Αυγ	Πυρκαγιά	Ριγανόκαμπος Αχαΐας													1	9		
23 Αυγ	29 Αυγ	Πυρκαγιά	Φέρες-Λευκίμη-Δαδιά Έβρου	2	3					7	7	11	30	4		10	380		
25 Αυγ	25 Αυγ	Πυρκαγιά	Σκύδρα Πέλλας										1			1	4		
25 Αυγ	29 Αυγ	Πυρκαγιά	Φυτείες Απωλοκαρνανίας										1			1	1		
06 Σεπ	06 Σεπ	Ανθρωπιστική καταστροφή (πολεμική σύρραξη)	ΛΙΒΥΗ										4			1	15	10800 μερ. διπυρήνη 3003 κιλ. τυρί κονσέρβα 8000 κιλ. π/φ με κρέας	
23 Σεπ	24 Σεπ	Πυρκαγιά	Κορνός Λήμνου					1	1	1			2			2	23		
04 Οκτ	04 Οκτ	Πυρκαγιά	Χαϊδάρι Αττικής										1	1		1	9		
05 Οκτ	05 Οκτ	Πυρκαγιά	Πετροχώρι Ξάνθης										1	1		1	9		
06 Οκτ	06 Οκτ	Πυρκαγιά	Αετός Αλεξανδρούπολης										1	1		1	7		
27 Νοε	07 Δεκ	Πυρκαγιά	Δημάριο Μύκης Ξάνθης										3	6		4	96		
07 Δεκ	07 Δεκ	Πυρκαγιά	Ύψ. Παραδείσι Λήμνου										1			1	4		

Πίνακας 20: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2011 (Πηγή ΓΕΣ)

16. Έτος 2012

α. Από πλευράς φυσικών καταστροφών το 2012 κυριάρχησαν οι δασικές πυρκαγιές, με πλέον εντονότερες στην περιοχή του Αγίου Όρους και στις Καρυές Χίου. Ο ΣΞ συνέδραμε με προσωπικό και μέσα που φαίνονται στον σχετικό πίνακα, ενώ τα Ε/Π CH-47D συμπλήρωσαν 172 ώρες και 45 λεπτά αεροπυρόσβεσης στα πύρινα μέτωπα.

β. Την 05 Ιουνίου 1.126 Αξιωματικοί και Οπλίτες με 110 οχήματα και μηχανήματα ΜΧ, σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, πραγματοποίησαν καθαρισμό ακτών στον ηπειρωτικό και νησιωτικό χώρο.

γ. Το συνολικό κόστος της κοινωνικής προσφοράς του ΣΞ ανήλθε στο ποσό των 1.656.000 ευρώ.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ												
ΑΠΟ	ΕΩΣ			ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ						ΟΧΗΜΑΤΑ		Ε/Π	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		ΥΛΙΚΑ	
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ		ΔΙΑΦΟΡΑ	ΑΞΟΙ		ΟΠΛΙΤΕΣ
08 Φεβ	08 Φεβ	Χιονόπτωση	Αμύνταιο Φλώρινας	1								1		1	2	
11 Φεβ	11 Φεβ	Χιονόπτωση	Βοτονόσι Ιωαννίνων		1							1		1	3	
30 Απρ	30 Απρ	Πυρκαγιά	Αετός Αλεξανδρούπολης									1	1	1	5	
03 Μαΐ	03 Μαΐ	Πυρκαγιά	Πετροχώρι Ξάνθης									1	1	2	8	
30 Μαΐ	30 Μαΐ	Πυρκαγιά	Βλητέ Σούδας Χανίων										2	1	3	
31 Μαΐ	05 Ιουν	Πλημμύρες	Μύρκηνος Σερρών										2	2	28	
05 Ιουν	05 Ιουν	Ανθρωπογενής καταστροφή (ρύπανση ακτών)	Ρόδος, Κως, Λέρος, Λέσβος, Χίος, Σάμος, Λήμνος, Σαμοθράκη, Αλεξανδρούπολη, Κομοτηνή, Καβάλα, Θεσσαλονίκη, Βόλος, Αττική, Λουτράκι, Κρήνη, Κόρινθος, Ναύπλιο, Γύθειο, Καλαμάτα, Πύργος, Πάτρα										110	106	1020	
11 Ιουν	11 Ιουν	Πυρκαγιά	Κανήλι Μεγάρων									1	1	2	23	
11 Ιουν	11 Ιουν	Πυρκαγιά	Χαϊδάρι Αττικής									1	1	2	18	
16 Ιουν	17 Ιουν	Πυρκαγιά	Δροσιά Κερατέας Αττικής										1	1	4	
23 Ιουν	23 Ιουν	Πυρκαγιά	Πυργί Χίου						1	1	1	2		2	23	
17 Ιουν	18 Ιουν	Πυρκαγιά	Σοφικό Κορινθίας						2	2		3		1	7	
29 Ιουν	29 Ιουν	Πυρκαγιά	Καταρράκτης Χίου		1				1	1		3		2	55	
02 Ιουλ	02 Ιουλ	Πυρκαγιά	Πυραμίδα 32 Καστοριάς									1		1	2	
04 Ιουλ	04 Ιουλ	Πυρκαγιά	Αλεξανδρούπολη									5	2	6	58	
04 Ιουλ	04 Ιουλ	Πυρκαγιά	Απόλλωνας Ρόδου						2	2	2	3		5	35	
09 Ιουλ	09 Ιουλ	Πυρκαγιά	Πυλί Κω									1		1	1	
14 Ιουλ	15 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κουτσόγερο Τυρνάβου						1	1	1	3		2	21	
15 Ιουλ	15 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κρυσταλλοπηγή Φλώρινας									1		1	2	
15 Ιουλ	15 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κρεμαστή Ρόδου						1	1		2		5	13	
16 Ιουλ	17 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ζευγολαπί Κορινθίας						1	1		1		1	5	
17 Ιουλ	17 Ιουλ	Πυρκαγιά	Γλυκομηλιά Καλαμπάκας									3		2	18	
18 Ιουλ	20 Ιουλ	Πυρκαγιά	Αργυρά Αχαΐας						2	2	2	3		3	49	
28 Ιουλ	02 Αυγ	Πυρκαγιά	Κεραμές Ρεθύμνου									1	1	2	23	
29 Ιουλ	02 Αυγ	Πυρκαγιά	Μπρίκτσι Θεσπρωτίας									2		2	22	
30 Ιουλ	02 Αυγ	Πυρκαγιά	Βιάνο Ηρακλείου								1	1	1	2	28	
30 Ιουλ	02 Αυγ	Πυρκαγιά	Απόλλων Πλατανιάς Ρόδου						1	1	4	5		6	26	
30 Ιουλ	02 Αυγ	Πυρκαγιά	Αυγώνυμα Χίου									1	2	2	22	
07 Αυγ	08 Αυγ	Πυρκαγιά	Οινόασες									2		2	25	
07 Αυγ	10 Αυγ	Πυρκαγιά	Ανεμοδούρι Μεγαλόπολης						2	2		2		2	20	
07 Αυγ	10 Αυγ	Πυρκαγιά	Πεντοσκούφι Κορινθίας						2	2	2	3	2	3	30	
08 Αυγ	10 Αυγ	Πυρκαγιά	Καρδάμανα Κω	1	2							2		1	11	
08 Αυγ	12 Αυγ	Πυρκαγιά	Μονοξυλίτσες Αγ. Όρους						3	3	10	52	9	25	285	
10 Αυγ	10 Αυγ	Πυρκαγιά	Σαμοθράκη									1		1	5	
11 Αυγ	11 Αυγ	Πυρκαγιά	Σορωνή Ρόδου									2	1	1	8	
18 Αυγ	18 Αυγ	Πυρκαγιά	Μάνταινα Μύκης Ξάνθης									1		1	2	
18 Αυγ	25 Αυγ	Πυρκαγιά	Καρυές Χίου	1	1				2	2	5	141	2	99 (Σ)	704 (Σ)	
19 Αυγ	19 Αυγ	Πυρκαγιά	Παραδείσι Ρόδου						1	1	1	1		1	7	
19 Αυγ	26 Αυγ	Πυρκαγιά	Κορακονήσι Ζακύνθου									1		2	31	
20 Αυγ	22 Αυγ	Πυρκαγιά	Σολωμός Κορινθίας						2	2		1		1	5	
20 Αυγ	24 Αυγ	Πυρκαγιά	Αμάραντος Κόνιτσας						1	1		1		1	4	
21 Αυγ	21 Αυγ	Πυρκαγιά	Κρεμαστή Ρόδου									1		1	2	
22 Αυγ	26 Αυγ	Πυρκαγιά	Μεγάλη Κερασιά Τρικάλων									1	2	2	18	
24 Αυγ	27 Αυγ	Πυρκαγιά	Αλιβέρι Ευβοίας									1	3	3	55	
25 Αυγ	27 Αυγ	Πυρκαγιά	Αφιδνες Αττικής	1	1	1					3	14	3	3	57	
26 Αυγ	26 Αυγ	Πυρκαγιά	Σκοπός Φλώρινας									2		2	18	
27 Αυγ	27 Αυγ	Πυρκαγιά	Κίρκη Αλεξανδρούπολης	1	1						1	1		1	5	
28 Αυγ	28 Αυγ	Πυρκαγιά	Συκιά Ημαθίας									1		1	2	
28 Αυγ	30 Αυγ	Πυρκαγιά	Σορωνή Ρόδου		1				2	2	2	2	2	5	45	
03 Σεπ	03 Σεπ	Πυρκαγιά	Πετράλωνα Ιωαννίνων									1		1	1	
09 Σεπ	09 Σεπ	Πυρκαγιά	Κουλούκι Λέρου									1		1	1	
10 Σεπ	10 Σεπ	Πυρκαγιά	Ψνθος Ρόδου						1	1	3	1		1	9	
11 Σεπ	11 Σεπ	Πυρκαγιά	Βρυσικά Έβρου									1		1	9	
29 Σεπ	30 Σεπ	Πυρκαγιά	Διδυμότειχο		1				1	1	1	1		1	6	
04 Οκτ	04 Οκτ	Πυρκαγιά	Μαλάξα Χανίων									6	1	1	15	
10 Οκτ	10 Οκτ	Πυρκαγιά	Ασβεστάδες Έβρου									1	1	2	13	
11 Οκτ	11 Οκτ	Πυρκαγιά	Ατσιπάτη Νάξου									1	2	1	7	
18 Οκτ	18 Οκτ	Πυρκαγιά	Διδυμότειχο						1	1	1	1		1	9	
31 Οκτ	31 Οκτ	Πυρκαγιά	Τρύπες Χίου									1	5	4	96	
19 Νοε	23 Νοε	Πλημμύρες	Ρέμα Ζαπάνη Βραχάτιο Κορινθίας				1	1		1		1		1	6	
02 Δεκ	02 Δεκ	Πυρκαγιά	Κάτω Φανά Χίου									1	1	1	9	

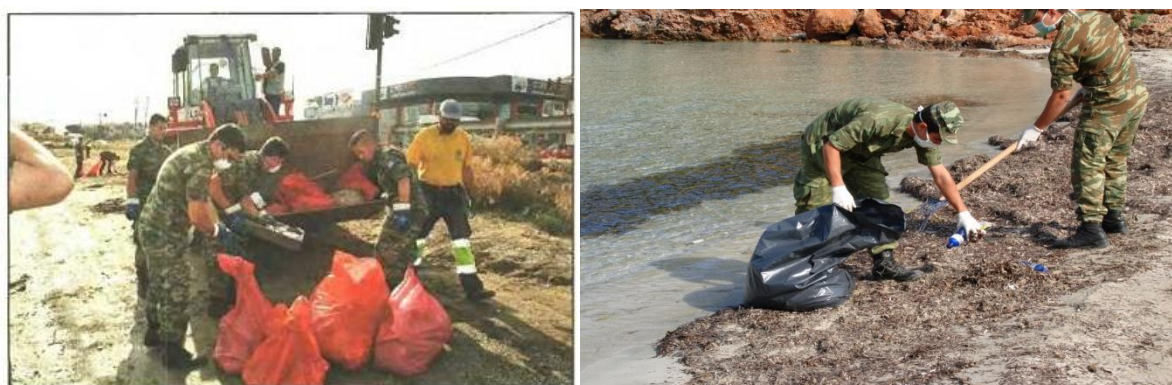
Πίνακας 21: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2012 (Πηγή ΓΕΣ)

17. Έτος 2013

α. Ο ΣΞ συνέδραμε στις φυσικές καταστροφές με προσωπικό και μέσα που φαίνονται στον σχετικό πίνακα, ενώ τα Ε/Π CH-47D συμπλήρωσαν συνολικά 98 ώρες αεροπυρόσβεσης.

β. Σημαντική ήταν η συνεισφορά στις πλημμύρες που έπληξαν τη Ρόδο. Επαναλήφθηκε ο καθαρισμός ακτών στον ηπειρωτικό και νησιωτικό χώρο.

γ. Το συνολικό κόστος της κοινωνικής προσφοράς του ΣΞ ανήλθε σε 1.096.000 ευρώ.

Εικόνα 24: Συνδρομή του ΣΞ στον καθαρισμό ακτών (Πηγή ΓΕΣ)

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ											
ΑΠΟ	ΕΩΣ			ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ					ΟΧΗΜΑΤΑ		Ε/Π	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		ΥΛΙΚΑ	
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ		Π/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ		ΑΞΙΚΟΙ
05 Φεβ	05 Φεβ	Πυρκαγιά	Πετσοφάς Καλλονής Λέσβου								1		1	1	
10 Μαρ	16 Μαρ	Πλημμύρες	Ηραίο Σάμου				1	1				2	1	25	
01 Απρ	12 Απρ	Πλημμύρες	Κάτω Κλεπορία Αχαΐας	1			2	1	1	2		1	1	21	
15 Απρ	17 Απρ	Κατολίσθηση	Άνω Καστρίτσι Αχαΐας					2		2		1	1	7	
22 Μαΐ	22 Μαΐ	Ανθρωπογενής καταστροφή (ρύπανση ακτών)	Ρόδος, Κως, Λέρος, Λέσβος, Χίος, Σάμος, Λήμνος, Σαμοθράκη, Χαλκίδα, Αλεξανδρούπολη, Κομοτηνή, Καβάλα, Θεσσαλονίκη, Βόλος, Αττική, Λουτράκι, Κρήτη, Κόρινθος, Ναύπλιο, Γύθειο, Καλαμάτα, Πύργος, Πάτρα									124	123	1274	
23 Μαΐ	23 Μαΐ	Πυρκαγιά	Τσικούρας Λέρου							1	1	1	1	3	
29 Μαΐ	29 Μαΐ	Πυρκαγιά	Σουφλί Έβρου					1	1	1	2	1	22		
29 Μαΐ	29 Μαΐ	Πυρκαγιά	Λιμνοτόπι Μεσόβουνου Κω							1	4	9	64		
29 Μαΐ	29 Μαΐ	Πυρκαγιά	Απτέρα Χανίων								1	1	8		
18 Ιουν	18 Ιουν	Πυρκαγιά	Αυλώνα Αττικής					1	1	1	3	4	48		
28 Ιουν	28 Ιουν	Πυρκαγιά	Μεζούριλος Λάρισας							3	5	2	20		
04 Ιουλ	04 Ιουλ	Πυρκαγιά	Χαϊδάρι Αττικής								1	1	19		
08 Ιουλ	10 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ελασσόνα				1	1	2	7	10	2	77		
11 Ιουλ	11 Ιουλ	Πυρκαγιά	Νέα Πέραμος Καβάλας							1	1	1	1		
17 Ιουλ	17 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κορακίες Χανίων							1	1	1	3		
17 Ιουλ	20 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κιθάρα Βαρυμπόμπης								2	2	30		
18 Ιουλ	20 Ιουλ	Πυρκαγιά	Αλεποχώρι Αττικής								3	2	20		
18 Ιουλ	30 Σεπ	Ανθρωπογενής καταστροφή (μόλυνση δικτύου ύδρευσης)	Σάπες Ροδόπης								5 Υ/Φ	1	5		
25 Ιουλ	25 Ιουλ	Πυρκαγιά	Σούρπη Αλμυρού Μανησίας							1		1	1		
25 Ιουλ	28 Ιουλ	Πυρκαγιά	Πιπυούς Χίου							2	22	12	141		
27 Ιουλ	31 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ίστριος Ρόδου	1					2	2	4	3	6	64	
29 Ιουλ	30 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ερύμανθος Αχαΐας									2	2	8	
30 Ιουλ	30 Ιουλ	Πυρκαγιά	Μαράθι Χανίων								1	1	16		
01 Αυγ	02 Αυγ	Πυρκαγιά	Γούβες Χερσονήσου Ηρακλείου							1	1	2	22		
02 Αυγ	03 Αυγ	Πυρκαγιά	Πόρτο Ράφτη Αττικής					2	2		1	3	4	17	
05 Αυγ	07 Αυγ	Πυρκαγιά	Κάτω Σούλι Μαραθώνα Αττικής									2	2	8	

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ										ΥΛΙΚΑ			
ΑΠΟ	ΕΩΣ			ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ						ΟΧΗΜΑΤΑ		ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ					
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ	Ε/Π		ΑΞΚΟΙ	ΟΠΛΙΤΕΣ	
05 Αυγ	07 Αυγ	Πυρκαγιά	Βαρυμπόμπη Απκικής							4	4		1	1	2	3	35
06 Αυγ	06 Αυγ	Πυρκαγιά	Ψύλλοι Λήμνου										1	1		1	4
16 Αυγ	18 Αυγ	Πυρκαγιά	Θάσος		1					3	3		6	1	6	73	
21 Αυγ	22 Αυγ	Πυρκαγιά	Άγιος Σούλας Ρόδου						3	3			5	1	5	63	
25 Αυγ	25 Αυγ	Πυρκαγιά	Πασπίδα Ρόδου									1	1		1	6	
23 Αυγ	23 Αυγ	Πυρκαγιά	Βελεστίνο Μαγνησίας									1			1	1	
28 Αυγ	29 Αυγ	Πυρκαγιά	Δίστομο Βοιωτίας						2	2			3	2	3	28	
31 Αυγ	31 Αυγ	Πυρκαγιά	Πετροχώρι Ξάνθης									1			1	1	
19 Σεπ	19 Σεπ	Πυρκαγιά	Γουμένισσα Κιλκίς									1	1		2	8	
23 Σεπ	23 Σεπ	Πυρκαγιά	Ζύθια Χίου										3		2	28	
03 Οκτ	03 Οκτ	Πυρκαγιά	Νάουσα Κύθου										1		1	14	
04 Οκτ	04 Οκτ	Πυρκαγιά	Ανιμάχεια Κω									1	1		1	7	
05 Οκτ	05 Οκτ	Πυρκαγιά	Βαθύ Καλύμνου										1		1	10	
16 Οκτ	16 Οκτ	Πυρκαγιά	Κάτω Φανά Χίου									1	2		2	28	
23 Νοε	27 Νοε	Πλημμύρες	Ιαλυσός Κρεμαστή Ρόδου	1	1	1			2	2			5		4	46	
02 Δεκ	02 Δεκ	Πλημμύρες	Άργος						2	2			1		1	5	
11 Δεκ	11 Δεκ	Πυρκαγιά	Επάνω Καλαμώνας Ρόδου									1	1		1	9	

Πίνακας 22: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2013 (Πηγή ΓΕΣ)

18. Έτος 2014

α. Άμεση υπήρξε η κινητοποίηση του ΣΞ για συνδρομή στους κατοίκους της Κεφαλονιάς τον Φεβρουάριο, μετά από τους δύο ισχυρούς σεισμούς που έπληξαν τη νήσο. Ειδικότερα το κλιμάκιο του ΜΧ παρέμεινε στις εν λόγω περιοχές έως τον Απρίλιο, συμβάλλοντας στην αποκατάσταση των ζημιών, στον σχεδιασμό, τον χρονικό προγραμματισμό, την επίβλεψη και υλοποίηση 12 έργων υποδομής με διαφορετική σε κάθε έργο φύση και συνθήκες εκτέλεσης (6.120 εργατοώρες).

Εικόνα 25: Συνδρομή του ΣΞ στον σεισμό της Κεφαλονιάς (Πηγή 747 ΕΤΜΧ)

β. Προσωπικό και μηχανήματα ΜΧ διατέθηκαν στη νήσο Σαμοθράκη, κατόπιν αίτησης του Δήμου για την αντιμετώπιση των καταστροφών που προκλήθηκαν εξαιτίας της θεομηνίας την 02 Ιουνίου.

γ. Στις 28 Δεκεμβρίου 4 Ε/Π (δύο ΝΗ-90 και δύο CH-47D) του ΣΞ διατέθηκαν στο πλαίσιο της επιχείρησης έρευνας και διάσωσης, του επιβατηγού οχηματαγωγού πλοίου «NORMAN ATLANTIC». Ήταν η πρώτη επιχειρησιακή αποστολή των νεοαποκτηθέντων Ε/Π ΝΗ-90.

δ. Το συνολικό χρονικό διάστημα αεροπυρόσβεσης ανήλθε σε 16 ώρες και 40 λεπτά.

ε. Το συνολικό κόστος της κοινωνικής προσφοράς του ΣΞ ανήλθε σε 1.390.000 ευρώ.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ														
ΑΠΟ	ΕΩΣ			ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ						ΟΧΗΜΑΤΑ		Ε/Π	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		ΥΛΙΚΑ			
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ		ΔΙΑΦΟΡΑ	ΑΞΟΙ		ΟΠΛΙΤΕΣ		
04 Φεβ	11 Μαρ	Σεισμός	Κεφαλονιά										8		5	50	2 κινητά μαγειρεία 15 χημ. WC 4 σκηνές Νο 2 9 σκηνές 100 λιβρ. H/Z φωτιστικός πύργος	
04 Φεβ	03 Απρ	Σεισμός	Κεφαλονιά		2	1	4	1	1	1				2		9	72	
20 Μαΐ	20 Μαΐ	Πυρκαγιά	Αυλώνας Απικής										1	1	1	9		
24 Μαΐ	24 Μαΐ	Σεισμός	Σαμοθράκη												1	4	2	
29 Μαΐ	29 Μαΐ	Πυρκαγιά	Άγ. Στέφανος Απικής										1	1	1	3		
02 Ιουν	05 Ιουν	Ανθρωπογενής καταστροφή (ρύπανση ακτών)	Ρόδος, Κως, Λέρος, Λέσβος, Χίος, Σάμος, Λήμνος, Σαμοθράκη, Αλεξανδρούπολη, Κομοτηνή, Καβάλα, Θεσσαλονίκη, Βόλος, Απική, Λουτράκι, Κρήτη, Κόρινθος, Ναύπλιο, Γύθειο, Καλαμάτα, Πύργος, Πάτρα													70	1049	
02 Ιουν	08 Αυγ	Πλημμύρες	Σαμοθράκη	1	1		2						1		1	5		
16 Ιουν	16 Ιουν	Πυρκαγιά	Σιθωνία Χαλκιδικής						1	1			1		1	3		
18 Ιουν	19 Ιουν	Πυρκαγιά	Αγία Μαρίνα Λέσβου								2		3	1	5	37		
20 Ιουν	20 Ιουν	Πυρκαγιά	Καρδάμυλα Χίου						1	1	1		3		3	38		
21 Ιουν	21 Ιουν	Πυρκαγιά	Εμπορείος Καλύμνου										1		1	7		
26 Ιουν	26 Ιουν	Πυρκαγιά	Σορωνή Ρόδου								1		1	1	2	10		
26 Ιουν	30 Ιουν	Πυρκαγιά	Μαλεσίνια Φθιώτιδας					3	3	1	8				4	58		
03 Ιουλ	03 Ιουλ	Πυρκαγιά	Χανδράς Λασιθίου								1		1	1	1	6		
03 Ιουλ	03 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κρανέα Ελασσόνας								1		1	1	1	9		
04 Ιουλ	04 Ιουλ	Πυρκαγιά	Πινάκτες Μαγνησίας								1				1	1		
05 Ιουλ	05 Ιουλ	Πυρκαγιά	Άγιος Νικόλαος Τήλου										1		1	9		
12 Ιουλ	17 Ιουλ	Πυρκαγιά	Λάκιζα Κερατέας Απικής								1		4	1	3	28		
16 Ιουλ	17 Ιουλ	Πυρκαγιά	Αχλαδερή Λέσβου								3		8	1	4	46		
04 Αυγ	04 Αυγ	Πυρκαγιά	Δαμάτρια Ρόδου								1		1		1	4		
08 Αυγ	08 Αυγ	Πυρκαγιά	Απολλακία Ρόδου								1		2		2	4		
10 Αυγ	11 Αυγ	Πυρκαγιά	Αθήκια Κορινθίας						2	2			1		1	5		
17 Αυγ	17 Αυγ	Πυρκαγιά	Στέρνες Χανίων										1		1	5		
18 Αυγ	18 Αυγ	Πυρκαγιά	Ταλαμπά Πέλλας										2		1	16		
19 Αυγ	19 Αυγ	Πυρκαγιά	Αγία Κιουρά Λέρου								1				1	1		
20 Αυγ	21 Αυγ	Πυρκαγιά	Άγιος Σούλας Ρόδου								1		8	1	3	30		
24 Αυγ	24 Αυγ	Πυρκαγιά	Σούρα Φαρσάλων								1		2		2	22		
25 Αυγ	27 Αυγ	Πυρκαγιά	Ζερμπίσια Μεσσηνίας										3	1	4	46		
25 Αυγ	22 Σεπ	Πυρκαγιά	Ζερμπίσια Μεσσηνίας						2	2			1		1	5		
26 Αυγ	27 Αυγ	Πυρκαγιά	Καλαμπάκα Τρικάλων						2	2			1		1	6		
23 Σεπ	23 Σεπ	Πυρκαγιά	Αμάδες Χίου								1		1		2	18		
07 Οκτ	07 Οκτ	Πυρκαγιά	Πλάκα Κω										1		1	1		
22 Οκτ	24 Οκτ	Πυρκαγιά	Μελάνιος Χίου			1				1	1				2	29		
12 Δεκ	14 Δεκ	Πλημμύρες	Ορμένιο Έβρου		1				1	2			1		1	5		
12 Δεκ	15 Δεκ	Πλημμύρες	Πόρος Έβρου		1				1	1			1		1	4		
14 Δεκ	14 Δεκ	Πλημμύρες	Πραγί Έβρου										1		1	9		
28 Δεκ	29 Δεκ	Ανθρωπογενής καταστροφή (ναυάγιο οχηματαγωγού NORMAN ATLANTIC)	Στενό του Οτράντιο											4	6	10		
31 Δεκ	31 Δεκ	Χιονόπτωση	Λήμνος	2									1		1	3		
31 Δεκ	31 Δεκ	Χιονόπτωση	Βόλος	1	2	1	1						1		1	7		

Πίνακας 23: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2014 (Πηγή ΓΕΣ)

19. Έτος 2015

α. Το 2015 καθοριστική υπήρξε η συνδρομή του ΣΞ στην αντιμετώπιση της μεταναστευτικής κρίσης, η οποία θα παρουσιασθεί συνολικά σε επόμενο κεφάλαιο. Χαρακτηριστικό είναι ότι το συνολικό κόστος της κοινωνικής προσφοράς ανήλθε στο ποσό των 2.550.000 ευρώ, υπολογιζόμενης της αξίας των υλικών που διατέθηκαν, των καυσίμων που καταναλώθηκαν και των ωρών απασχόλησης του προσωπικού. Το εν λόγω κόστος αυξήθηκε κατά 83,50% σε σχέση με το αντίστοιχο του έτους 2014, κυρίως λόγω της προσφοράς στη μεταναστευτική πρόκληση.

β. Συνεχίσθηκε η συνδρομή στις φυσικές καταστροφές με ιδιαίτερη βαρύτητα στις πλημμύρες, λόγω υπερχείλισης του ποταμού Έβρου και στη θεομηνία στη νήσο Σκόπελο, ενώ τα Ε/Π CH-47D συμπλήρωσαν συνολικά 26 ώρες και 5 λεπτά αεροπυρόσβεσης.

Εικόνα 26: Συνδρομή του ΣΞ στις πλημμύρες στην Σκόπελο (Πηγή ΓΕΣ)

γ. Αποκαταστάθηκε το οδικό δίκτυο στη νήσο Ικαρία που είχε υποστεί πολλές καταστροφές λόγω κατολισθήσεων.

Εικόνα 27: Αποκατάσταση οδικού δικτύου στην Ικαρία (Πηγή ΓΕΣ)

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ													
ΑΠΟ	ΕΩΣ			ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ							ΟΧΗΜΑΤΑ		Ε/Π	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		ΥΛΙΚΑ	
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ		ΑΞΙΚΟΙ	ΟΠΛΙΤΕΣ		
01 Ιαν	04 Ιαν	Χιονόπτωση	Βόλος	1	2	1	1						1		1	7	
01 Ιαν	04 Ιαν	Χιονόπτωση	Λήμνος	2									1		1	3	
05 Φεβ	06 Φεβ	Πλημμύρες	Λαγυνά Σουφλί Έβρου		2	1	11	1		1			13		4	45	1150 γαιόσακοι
10 Φεβ	11 Φεβ	Πλημμύρες	Σάμος	1									1		1	2	
10 Φεβ	14 Φεβ	Πλημμύρες	Λαγυνά Έβρου		1			6	1		2		1		3	13	
10 Φεβ	14 Φεβ	Πλημμύρες	Πύθιο Φαθάδες Έβρου										3		1	5	
10 Φεβ	14 Φεβ	Πλημμύρες	Σουφλί Έβρου				2	2		2			1		1	8	
08 Μαρ	08 Μαρ	Πλημμύρες	Ίασμος Ροδόπης		1								1		1	2	
08 Μαρ	11 Μαρ	Πλημμύρες	Γλαύκη Ξάνθης		1				1	2			1		1	3	
11 Μαρ	16 Μαρ	Πλημμύρες	Πεθελινό Θόλος Σερρών		1	1	2	1		2			1		1	10	
29 Μαρ	01 Απρ	Πλημμύρες	Αχινός Σερρών			2	2	1		1			1		1	8	
26 Απρ	26 Απρ	Πυρκαγιά	Καταβιά Ρόδου										1	1		9	
19 Μαΐ	19 Μαΐ	Πυρκαγιά	Χρυσούπολη Καβάλας										1		1	1	
01 Ιουν	31 Αυγ	Κατολίσθηση	Καρκινάγρι Ικαρίας	1	1		2	1	1	1			3		1	59	
02 Ιουν	05 Ιουν	Ανθρωπογενής καταστροφή (ρύπανση ακτών)	Κως, Λέσβος, Χίος, Σάμος										16		20	268	
05 Ιουν	06 Ιουν	Πυρκαγιά	Καγιάνη Λέσβου										1	1		9	
09 Ιουν	09 Ιουν	Πυρκαγιά	Βρυσική Έβρου										1		1	14	
01 Ιουλ	01 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κίρκη Έβρου					1	1				1		1	3	
06 Ιουλ	06 Ιουλ	Πυρκαγιά	Σύμπετρο Τσούλι Κω										1	3		18	
11 Ιουλ	11 Ιουλ	Πυρκαγιά	Μανδράκι Νισύρου										1		1	2	
14 Ιουλ	14 Ιουλ	Πυρκαγιά	Λευκίμη Έβρου										1		1	1	
15 Ιουλ	15 Ιουλ	Πυρκαγιά	Πέραμα Αττικής										1		1	4	
17 Ιουλ	19 Ιουλ	Πυρκαγιά	Καρέας Αττικής										4	4		16	
17 Ιουλ	19 Ιουλ	Πυρκαγιά	Μαλακάσα										2	2		8	
19 Ιουλ	22 Ιουλ	Πυρκαγιά	Διδυμότειχο					1	1	1					1	4	
23 Ιουλ	23 Ιουλ	Πυρκαγιά	Αποστόλοι Ηρακλείου										1		1	14	
23 Ιουλ	25 Ιουλ	Πυρκαγιά	Απόλλωνας Ρόδου										1	2	1	26	
23 Ιουλ	28 Ιουλ	Πυρκαγιά	Απόλλωνας Ρόδου					2	2				1		1	5	
23 Ιουλ	15 Οκτ	Πυρκαγιά	Σαμοθράκη					1	1				1		1	3	
02 Αυγ	04 Αυγ	Πυρκαγιά	Άνω Μύτικας Ροδόπης										1	3		38	
15 Αυγ	15 Αυγ	Πυρκαγιά	Άγιος Σούλας Ρόδου					1	1				1	1		6	
22 Αυγ	24 Αυγ	Πυρκαγιά	Πασίδα Ρόδου										1		1	4	
23 Αυγ	23 Αυγ	Πυρκαγιά	Σαρδές Λήμνου										1		1	4	
26 Αυγ	26 Αυγ	Πυρκαγιά	Καλάμι Χανίων										1		1	4	
30 Αυγ	01 Σεπ	Πυρκαγιά	Αγία Μαρίνα Λέσβου										3	12		52	
04 Σεπ	04 Σεπ	Πυρκαγιά	Σκορδύλο Σητείας Λασιθίου										1		1	4	
05 Σεπ	05 Σεπ	Πυρκαγιά	Λαγκαδάς Χίου										1	4		20	
05 Σεπ	05 Σεπ	Πυρκαγιά	Σουφλί Έβρου										1		1	9	
07 Σεπ	07 Σεπ	Πυρκαγιά	Νέα Σάντα Ροδόπης										1		1	6	
13 Σεπ	14 Σεπ	Πυρκαγιά	Άβυθος Κεφαλληνίας										2	2		7	
19 Σεπ	19 Σεπ	Πυρκαγιά	Μπλε Λιμανάκι Σαλαμίνας										1		1	4	
21 Σεπ	28 Σεπ	Πλημμύρες	Σκάλα Λακωνίας		1	1	2			1			1		1	10	
24 Σεπ	19 Οκτ	Πλημμύρες	Σκόπελος			2	4						2		2	14	
06 Οκτ	06 Οκτ	Πυρκαγιά	Νέο Σιδηροχώρι Ροδόπης										1		1	4	
10 Νοε	10 Νοε	Πυρκαγιά	Παρθένι Λέρου										2		2	18	

Πίνακας 24: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2015 (Πηγή ΓΕΣ)

20. Έτος 2016

α. Το 2016 συνεχίσθηκε η συνδρομή του ΣΞ στην αντιμετώπιση της μεταναστευτικής κρίσης και το συνολικό κόστος της κοινωνικής προσφοράς ανήλθε στο ποσό των 4.460.000 ευρώ, υπολογιζόμενης της αξίας των υλικών που διατέθηκαν, των καυσίμων που καταναλώθηκαν και των ωρών απασχόλησης του προσωπικού.

β. Συνεχίσθηκε η αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών (πλημμύρες, πυρκαγιές). Το προσωπικό της ΑΣ συνέβαλε στην κατάσβεση και τα Ε/Π CH-47D συμπλήρωσαν συνολικά 374 ώρες αεροπυρόσβεσης, που αποτελεί ρεκόρ για μία πυροσβεστική περίοδο.

Εικόνα 28: Συνδρομή στις πυρκαγιές στη Χίο και την Εύβοια (Πηγή ΓΕΣ)

Εικόνα 29: Συνδρομή στις πλημμύρες στη Λέσβο και τη Μεγαλόπολη (Πηγή ΓΕΣ)

γ. Μετά από θεομηνία στο Άγιο Όρος, που είχε ως αποτέλεσμα τη κατολίσθηση της οδού πρόσβασης στην Ιερά Μονή Οσίου Γρηγορίου, διατέθηκαν τον Μάιο προσωπικό και μέσα ΜΧ για την τοποθέτηση υλικού γεφυροσκευής ΜΠΕΛΕΨ Μ2, συνολικού ανοίγματος 40 μ., για την αποκατάσταση του οδικού δικτύου της Ιεράς Μονής.

Εικόνα 30: Αποκατάσταση πρόσβασης στην Ι.Μ. Οσίου Γρηγορίου (Πηγή ΓΕΣ)

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ											ΥΛΙΚΑ			
ΑΠΟ	ΕΩΣ			ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ							ΟΧΗΜΑΤΑ		ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ					
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ	Ε/Π	ΑΞΚΟΙ		ΟΠΛΙΤΕΣ		
24 Φεβ	24 Φεβ	Πυρκαγιά	Καμάρι Καλύμνου										1			3	11	
05 Απρ	05 Απρ	Πυρκαγιά	Καμένο Δάσος Λέσβου										1	1		1	4	
20 Απρ	20 Απρ	Πυρκαγιά	Άγιος Κήρυκος καρίας										1			1	2	
09 Μαΐ	24 Μαΐ	Κατολίσθηση	Άγιο Όρος Ι.Μ. Οσίου Γρηγορίου				8						1 γερανοφόρο 2			2	11	Γέφυρα 40 μ. ΜΠΕΛΕΥ Μ2
16 Μαΐ	03 Ιουν	Πλημμύρες	Μουρέσι Ζαγοράς Μαγνησίας	1					1	1			1			1	5	
12 Ιουν	13 Ιουν	Πυρκαγιά	Βρύσα Λέσβου										2	3		1	37	
13 Ιουν	16 Ιουν	Πυρκαγιά	Άκρες Μεγάρων Μάνδρα Ν. Πέραμος						2	2			1		2	2	44	
17 Ιουν	18 Ιουν	Πυρκαγιά	Λίμνη Πυλίου Κω										1	3		1	6	50
17 Ιουν	17 Ιουν	Πυρκαγιά	Νεοχώρι Δομοκού Φθιώπδας													1		
18 Ιουν	20 Ιουν	Πυρκαγιά	Απολακκιά Ρόδου						1	1	3		1		1	2	13	
21 Ιουν	21 Ιουν	Πυρκαγιά	Τσαίρι Ρόδου						1	1			1			2	15	
22 Ιουν	22 Ιουν	Πυρκαγιά	Ασκάς Προφήτης Θεσσαλονίκης										1			1	2	
25 Ιουν	29 Ιουν	Πυρκαγιά	Στεφάνη Βοιωτίας						4	4			4		2	8	49	
27 Ιουν	08 Ιουλ	Πλημμύρες	Τρίπολη Μεγαλόπολη Αρκαδίας				2	2	2	2			2			2	10	
30 Ιουν	30 Ιουν	Πυρκαγιά	Λέρος										1			1	2	
07 Ιουλ	07 Ιουλ	Πυρκαγιά	Στεφανοβίκειο Μαγνησίας										1			1	2	
08 Ιουλ	10 Ιουλ	Πυρκαγιά	Τάλαντα Σύρου										1	1		2	13	
08 Ιουλ	11 Ιουλ	Πυρκαγιά	Φλόκα Σάμου										1	2	1	1	49	
12 Ιουλ	12 Ιουλ	Πυρκαγιά	Παρθένι Λέρου										1	2		2	30	
18 Ιουλ	18 Ιουλ	Πυρκαγιά	Μασούρι Καλύμνου										1			1	10	
19 Ιουλ	21 Ιουλ	Πυρκαγιά	Σελιόκιο Ιεράπετρας										2	2	2	2	14	
18 Ιουλ	18 Ιουλ	Πυρκαγιά	Παλαιό Πόρι Λιπαχώρας						1	1			1			1	3	
23 Ιουλ	23 Ιουλ	Πυρκαγιά	Καμπί Τζια												1	1	4	
25 Ιουλ	27 Ιουλ	Πυρκαγιά	Βέσσα Χίου										2	5	2	3	100	
25 Ιουλ	25 Ιουλ	Πυρκαγιά	Μαρμάρι Καρύστου Ευβοίας												1	1	4	
28 Ιουλ	28 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κερατέα Αττικής												1	1	4	
30 Ιουλ	30 Ιουλ	Πυρκαγιά	Καστέλι Ηρακλείου										1			1	2	
30 Ιουλ	05 Αυγ	Πυρκαγιά	Φαράκλα Μαντούδι Εύβοιας						3	3	1		7		4	4	29	
04 Αυγ	05 Αυγ	Πυρκαγιά	Θύμι Αργολίδας												1	1	4	
12 Αυγ	12 Αυγ	Πυρκαγιά	Σιδηρόκαστρο Λακωνίας										1		2	2	12	
13 Αυγ	13 Αυγ	Πυρκαγιά	Καψάλα Καρύστου Ευβοίας										1		1	2	8	
13 Αυγ	13 Αυγ	Πυρκαγιά	Αλιβέρι Ευβοίας										1	1	1	1	4	
14 Αυγ	14 Αυγ	Πυρκαγιά	Αγ. Γεώργιος Μεσολογγίου										1	1		1	4	
14 Αυγ	14 Αυγ	Πυρκαγιά	Ευηνοχώρι Μεσολογγίου										1			1	2	
18 Αυγ	18 Αυγ	Πυρκαγιά	Αλώνια Σαμοθράκης										2			2	28	
25 Αυγ	25 Αυγ	Πυρκαγιά	Κοΐτα Λακωνίας										1	1		2	10	
25 Αυγ	27 Αυγ	Πυρκαγιά	Ρουπάκι Αστροπύργου						1	1			1	1	1	2	10	
26 Αυγ	28 Αυγ	Πυρκαγιά	Χίος	1					1	1			1	2	3	15		
29 Αυγ	30 Αυγ	Πυρκαγιά	Νεμέα Κορινθίας										1	2	1	2	14	
10 Σεπ	20 Οκτ	Πυρκαγιά	Πρίνος Θάσου	3	2		5	2	4	4	2		7	3	3	54		
10 Σεπ	10 Σεπ	Πυρκαγιά	Πυλί Κω										1	2		2	40	
11 Σεπ	11 Σεπ	Πυρκαγιά	Προφήτης Θεσσαλονίκης										1			1	6	
11 Σεπ	11 Σεπ	Πυρκαγιά	Μαλάξα Χανίων												1	1	4	
12 Σεπ	12 Σεπ	Πυρκαγιά	Κανάκια Αιαντείου Σαλαμίνας												1	1	4	
12 Σεπ	28 Σεπ	Πλημμύρες	Δ. Θερμαϊκού	1		1										1	6	
17 Σεπ	17 Σεπ	Πυρκαγιά	Λεπιδές Λέρου										1			1	2	
20 Σεπ	20 Σεπ	Πυρκαγιά	Καπαβιά Ρόδου										1	1		2	4	
20 Σεπ	30 Σεπ	Πλημμύρες	Καλαμάτα		1											1	5	400 κλινοσκεπέματα
21 Σεπ	07 Οκτ	Πλημμύρες	Σκάλα Λακωνίας					1	2	3			1			1	7	
07 Οκτ	07 Οκτ	Πυρκαγιά	Λετός Αλεξανδρούπολης										1	1		1	10	
11 Οκτ	12 Οκτ	Πυρκαγιά	Φαλάσαρνα Κισσάμου Χανίων										1			1	2	
Οκτ		Πλημμύρες	Σκάλα Λακωνίας															
31 Οκτ	31 Οκτ	Πυρκαγιά	Κάτω Φανά Χίου											2		1	14	
03 Νοε	03 Νοε	Πυρκαγιά	Λάβαρα Έβρου										1	1		1	10	
03 Νοε	03 Νοε	Πυρκαγιά	Καρδάμυλα Χίου										1	2		2	30	
19 Νοε	20 Νοε	Πυρκαγιά	Αττική Λήμνου										1			1	1	
22 Νοε	22 Νοε	Πυρκαγιά	Μαυρατζαίοι Σάμου										1			1	10	
29 Νοε	16 Δεκ	Πλημμύρες	Λέσβος	1	1	1	1	2	1	2			3			2	15	

Πίνακας 25: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2016 (Πηγή ΓΕΣ)

21. Έτος 2017

α. Το 2017 συνεχίσθηκε η υποστήριξη των δράσεων διαχείρισης της μεταναστευτικής κρίσης και το συνολικό κόστος της κοινωνικής προσφοράς ανήλθε στο υψηλότερο ποσό της υπό μελέτη εικοσαετίας, δηλαδή σε 7.592.000 ευρώ, υπολογιζόμενης της αξίας των υλικών που διατέθηκαν, των καυσίμων που καταναλώθηκαν και των ωρών απασχόλησης του προσωπικού.

β. Όπως κάθε χρόνο, ο ΣΞ διέθεσε αριθμό μηχανημάτων ΜΧ πριν από την έναρξη της αντιπυρικής περιόδου με σκοπό τη δημιουργία κατάλληλων αντιπυρικών ζωνών, ακόμα και σε δασικές περιοχές πολύ μακριά από τις έδρες των Μονάδων ΜΧ (π.χ. 14 Π/Θ και 5 Ι/Σ σε Ζάκυνθο, Κύθηρα, Κάλαμο Αττικής, Άρλα Αχαΐας, Ρυτό Κορινθίας, Μεγαλόπολη Αρκαδίας, κ.λπ.).

γ. Διατέθηκαν συνολικά 511 ώρες και 5 λεπτά πτήσης τα Ε/Π CH-47D για αποστολές αεροπυρόσβεσης, υπερβαίνοντας κατά 40% τον προκαθορισμένο χρόνο των 360 ωρών πτήσης. Σημειώνεται ότι επιτεύχθηκε ο υψηλότερος αριθμός ωρών πτήσης για αποστολές αεροπυρόσβεση, από την ίδρυση της 1^{ης} ΤΑΞΑΣ.

δ. Στην αρχή του έτους πολλές περιοχές της ελληνικής επικράτειας πλήγηκαν από εκτεταμένες χιονοπτώσεις και η συνδρομή του ΣΞ υπήρξε άμεση και αποτελεσματική. Επίσης καταλυτική ήταν η συνδρομή του ΣΞ στην αντιμετώπιση των συνεπειών των σεισμών που έπληξαν τη Μυτιλήνη και την Κω και των σφοδρών βροχοπτώσεων που έπληξαν τη Μάνδρα Αττικής με 23 θύματα.

Εικόνα 31: Αποχιονισμός στον Άγιο Ευστράτιο και τη Μυτιλήνη (Πηγή ΓΕΣ)

ε. Επίσης άμεση ήταν η συνδρομή προσωπικού και μέσων στις ανθρωπογενείς καταστροφές (πτώσεις ελικοπτέρων στο Σαραντάπορο Ελασσόνας και στον Σχινιά Αττικής και αεροσκάφους στην Κερασιά Ροδόπης).

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ											ΥΛΙΚΑ			
				ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ						ΟΧΗΜΑΤΑ		Ε/Π	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ					
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ		ΔΙΑΦΟΡΑ	ΑΞΚΟΙ		ΟΠΛΙΤΕΣ		
07 Ιαν	11 Ιαν	Χιονόπτωση	Μυτιλήνη	2	1								2		1	5		
08 Ιαν	16 Ιαν	Χιονόπτωση	Κύμη Ευβοίας	1						4	4			1		1	8	
09 Ιαν	10 Ιαν	Χιονόπτωση	Λήμνος	1									1		1	4		
09 Ιαν	10 Ιαν	Χιονόπτωση	Άγ. Ευστράτιος	1	1								1		1	5		
11 Ιαν	12 Ιαν	Χιονόπτωση	Λάρισα	2									1		1	4		
11 Ιαν	13 Ιαν	Χιονόπτωση	Πολύγυρος	1				1					1		1	3		
11 Ιαν	16 Ιαν	Χιονόπτωση	Σαμοθράκη	1	1								1		1	5		
11 Ιαν	12 Ιαν	Χιονόπτωση	Αλεξανδρούπολη			1					1		1		1	4		
11 Ιαν	17 Ιαν	Χιονόπτωση	Σκόπελος	2		1							3		1	4		
11 Ιαν	17 Ιαν	Χιονόπτωση	Λευκάδα	1									1		1	3		

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ											
ΑΠΟ	ΕΩΣ			ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ						ΟΧΗΜΑΤΑ		Ε/Π	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		ΥΛΙΚΑ
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ		ΔΙΑΦΟΡΑ	ΑΞΙΚΟΙ	
12 Ιαν	20 Ιαν	Χιονόπτωση	Αλώνησος		2	1							1	9	4 αλυσοπρίονα
12 Ιαν	20 Ιαν	Χιονόπτωση	Παγγαίο Καβάλας	1	1						1		1	5	
12 Ιαν	14 Ιαν	Χιονόπτωση	Βόλος		1								1	4	
13 Ιαν	20 Ιαν	Χιονόπτωση	Καβάλα	1						1			1	1	
14 Ιαν	19 Ιαν	Χιονόπτωση	Θεσσαλονίκη				3						1	7	
02 Απρ	02 Απρ	Ανθρωπογενής καταστροφή (ρύπανση ακτών)	Άγιος Κήρυκος Ικαρίας Ψαλίδι Λάμπη Κω Τήλος									16	8	169	
19 Απρ	20 Απρ	Ανθρωπογενής καταστροφή (συντριβή ελικοπτερίου)	Σαρανιάπορο Ελασσόνας					1	1	2			10	5	40
02 Ιουν	30 Ιουν	Πλημμύρες	Σαμοθράκη		1	1	1						1	5	
04 Ιουν	04 Ιουν	Ανθρωπογενής καταστροφή (ρύπανση ακτών)	Μύρινα Λήμνου										6	5	40
12 Ιουν	29 Ιουν	Σεισμός	Μυπλήνη		1	1	2			1			45	1	171
28 Ιουν	28 Ιουν	Πυρκαγιά	Πετροχώρι Ξάνθης										2	2	9
29 Ιουν	29 Ιουν	Ανθρωπογενής καταστροφή (συντριβή ελικοπτερίου)	Σχιμάς Αττικής										5	1	5
30 Ιουλ	02 Ιουλ	Πυρκαγιά	Άνω Μέλπεια Μεσσηνίας										2	2	8
01 Ιουλ	01 Ιουλ	Πυρκαγιά	Δαμάτρια Ρόδου										1	1	5
01 Ιουλ	01 Ιουλ	Πυρκαγιά	Αφάντου Ρόδου										1	1	2
01 Ιουλ	01 Ιουλ	Πυρκαγιά	Αρέοπολη Λακωνίας										2	2	8
01 Ιουλ	01 Ιουλ	Πυρκαγιά	Νιγρίτα Σερρών										1	1	1
01 Ιουλ	01 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κουβαράς Αττικής										2	2	8
02 Ιουλ	02 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ροβολάριο Μακρακώμης										1	1	2
02 Ιουλ	02 Ιουλ	Πυρκαγιά	Παράσιος Αν. Μάνης										2	2	8
03 Ιουλ	03 Ιουλ	Πυρκαγιά	Μεσσήνη Μεσσηνίας										1	1	4
03 Ιουλ	03 Ιουλ	Πυρκαγιά	Κοκκάλα Αν. Μάνης										1	1	4
06 Ιουλ	06 Ιουλ	Πυρκαγιά	Καλίτσαίνα Κυπαρισσίας										1	1	4
08 Ιουλ	08 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ιεράπετρα										1	1	4
12 Ιουλ	12 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ζάκυνθος										1	1	4
13 Ιουλ	13 Ιουλ	Πυρκαγιά	Ανημάχεια Κω										1	1	4
13 Ιουλ	13 Ιουλ	Πυρκαγιά	Λευκίμη Έβρου						1	1			1	1	4
14 Ιουλ	14 Ιουλ	Πυρκαγιά	Σφηνάρι Κισσάμου Χανίων										1	1	2
16 Ιουλ	20 Ιουλ	Πυρκαγιά	Φλώκα Σάμου										2	1	12
21 Ιουλ	03 Αυγ	Σεισμός	Κως		2		2						24	1	10
23 Ιουλ	23 Ιουλ	Πυρκαγιά	Λαγόποδο Ζακύνθου										1	1	4
23 Ιουλ	23 Ιουλ	Πυρκαγιά	Γρύλλος Κρεστένων Ηλείας										1	1	4
24 Ιουλ	24 Ιουλ	Πυρκαγιά	Λούτσες Κέρκυρας										1	1	4
29 Ιουλ	29 Ιουλ	Πυρκαγιά	Μαντούδι Εύβοιας										1	1	4
31 Ιουλ	31 Ιουλ	Πυρκαγιά	Καλύβια Θορικού Αττικής										3	3	12
01 Αυγ	01 Αυγ	Πυρκαγιά	Αγ. Ανάργυροι Σπετσών										2	2	8
03 Αυγ	03 Αυγ	Πυρκαγιά	Μεσαγρός Λέσβου						1	1			1	2	8
04 Αυγ	11 Αυγ	Πυρκαγιά	Κύθηρα	1					2	3	1		8	1	3
10 Αυγ	10 Αυγ	Πυρκαγιά	Καισαριανή Αττικής										2	2	8
12 Αυγ	12 Αυγ	Πυρκαγιά	Βύλιζα Κορωπίου										1	1	4
12 Αυγ	16 Αυγ	Πυρκαγιά	Ζάκυνθος										1	1	4
13 Αυγ	19 Αυγ	Πυρκαγιά	Κάλαμος Αττικής					7	7	2			6	3	5
13 Αυγ	17 Αυγ	Πυρκαγιά	Κρυόνερο Αμαλιάδας										1	1	4
14 Αυγ	14 Αυγ	Πυρκαγιά	Κεφαλονιά										1	1	4
16 Αυγ	18 Αυγ	Πυρκαγιά	Σιμωτάτα Κεφαλληνίας										1	1	4
20 Αυγ	21 Αυγ	Πυρκαγιά	Ροδινά Ζαχάρω Ηλείας										1	1	4
21 Αυγ	25 Αυγ	Πυρκαγιά	Ρυτιό Κορινθίας					4	4				1	3	11
23 Αυγ	23 Αυγ	Πυρκαγιά	Άγιος Σούλας Ρόδου										2	1	5
25 Αυγ	25 Αυγ	Πυρκαγιά	Σαντομέρι Αχαΐας										1	1	8
26 Αυγ	07 Σεπ	Πυρκαγιά	Αναφονήτρια Ζακύνθου					2	2				1	2	10
26 Αυγ	26 Αυγ	Πυρκαγιά	Βατί Ρόδου										2	1	6
28 Αυγ	28 Αυγ	Πυρκαγιά	Άσσηρος Θεσσαλονίκης					2	2				1	4	66
30 Αυγ	30 Αυγ	Πυρκαγιά	Κοππερό Ιάσμου Ροδόπης					2	2				3	4	8
01 Σεπ	01 Σεπ	Πυρκαγιά	Μόντε Σμιθ Ρόδου										1	1	3
02 Σεπ	02 Σεπ	Πυρκαγιά	Σκάδος Νάξου										1	1	4
04 Σεπ	04 Σεπ	Πυρκαγιά	Νέδουσα Μεσσηνίας										1	1	4
05 Σεπ	05 Σεπ	Πυρκαγιά	Καρούσι Καλαβρύτων										1	1	4
05 Σεπ	05 Σεπ	Πυρκαγιά	Πυλαία Καβησού Έβρου					2	2				1	1	6
11 Σεπ	11 Σεπ	Πυρκαγιά	Ελαιχώρι Αχαΐας					2	2				1	2	5

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ		ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΑΝΑ ΗΜΕΡΑ ΕΜΠΛΟΚΗΣ														
ΑΠΟ	ΕΩΣ			ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ						ΟΧΗΜΑΤΑ		Ε/Π	ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ		ΥΛΙΚΑ			
				Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Π/Σ		ΔΙΑΦΟΡΑ	ΑΞΚΟΙ		ΟΠΛΙΤΕΣ		
11 Σεπ	11 Σεπ	Πυρκαγιά	Βουτσαρά Αρκαδίας							2	2		1		1	4	9	
13 Σεπ	13 Σεπ	Πυρκαγιά	Κυρά Βγενά Αρκαδίας											1	1	4		
20 Σεπ	20 Σεπ	Πυρκαγιά	Καστανιές Έβρου										1		1	2		
21 Σεπ	21 Σεπ	Πυρκαγιά	Νεμέα Κορινθίας									2	3		1	7		
22 Σεπ	22 Σεπ	Ανθρωπογενής καταστροφή (συντριβή αεροσκάφους)	Κερασιά Ροδόπης			1					1				1	5		
22 Σεπ	22 Σεπ	Πυρκαγιά	Βαθύλακκος Δράμας							2	2		2	1	1	18		
22 Σεπ	22 Σεπ	Πυρκαγιά	Ποσειδί Χαλκιδικής											1	1	4		
24 Σεπ	24 Σεπ	Πυρκαγιά	Ξηρόκαμπος Ολυμπίας											1	1	4		
24 Σεπ	24 Σεπ	Πυρκαγιά	Μαυροκορδάτο Δράμας							1	1		1		1	4		
26 Σεπ	26 Σεπ	Πυρκαγιά	Μεγίστη											1	1	4		
26 Σεπ	05 Οκτ	Πλημμύρες	Σαμοθράκη	1	1	2	1						1		1	7		
15 Οκτ	15 Οκτ	Πυρκαγιά	Σέτα Ευβοίας									2	2	1	2	10		
15 Οκτ	15 Οκτ	Πυρκαγιά	Καρπενήσι											1	1	4		
16 Οκτ	16 Οκτ	Πυρκαγιά	Μετόχι Αργολίδας											1	1	4		
17 Οκτ	17 Οκτ	Πυρκαγιά	Καλογριά Αχαΐας											1	1	4		
17 Οκτ	17 Οκτ	Πυρκαγιά	Αγία Θέκλα Άνδρου											1	1	4		
17 Οκτ	20 Οκτ	Πυρκαγιά	Νεμούνα Ηλείας							2	2		1		1	9		
14 Νοε	25 Νοε	Πλημμύρες	Σύμη		1	1	1						1		3	33		
15 Νοε	20 Δεκ	Πλημμύρες	Νέα Πέραμος Αττικής		1	2	1				3		2		1	13		
15 Νοε	20 Δεκ	Πλημμύρες	Μάνδρα Αττικής	1	1	3	1			3	6		8		4	33		κλίνοσκεπέσματα
16 Δεκ	16 Δεκ	Ανθρωπογενής καταστροφή (ρύπανση ακτών)	Νέα Παραλία Θεσσαλονίκης										11		8	100		
18 Δεκ	22 Δεκ	Πλημμύρες	Ζευγαράκι Αργινίου			1	1	2	1	4			1		1	10		

Πίνακας 26: Η συνδρομή του ΣΞ στις καταστροφές του έτους 2017 (Πηγή ΓΕΣ)

Εικόνα 32: Περισυλλογή και μεταφορά Ε/Π στον Σχινιά Αττικής (Πηγή ΓΕΕΘΑ)

«International experience has shown that major disasters almost immediately overwhelm local emergency services. Humanitarian relief is increasingly a core task for all defence forces. It should be the main part of military business, not simply a secondary task.»⁵⁵

New Zealand's Defence Minister Wayne Mapp

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε

Ο ΣΤΡΑΤΟΣ ΞΗΡΑΣ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΤΑ ΕΤΗ 2015 - 2017

1. Γενικά

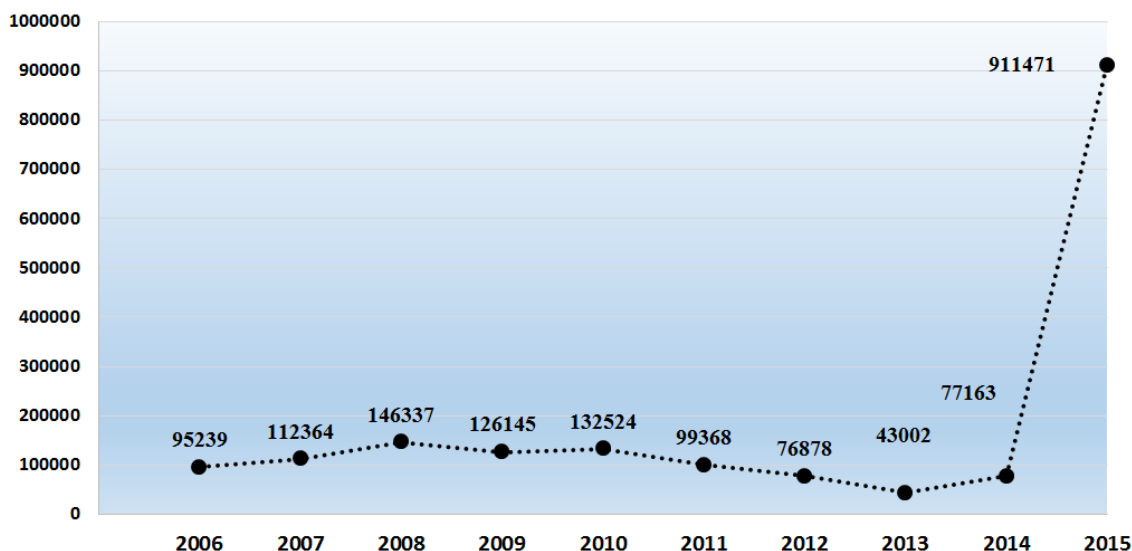
α. Από τον Μάρτιο του 2015 η Ελλάδα ήρθε αντιμέτωπη με μία πρωτοφανή σε ένταση και ροές ανθρωπογενή καταστροφή, η οποία εξελίχθηκε σε κρίση, τη μεταναστευτική κρίση. Η παράνομη είσοδος αλλοδαπών στην ελληνική επικράτεια πρωτοεμφανίστηκε ως ανησυχητικό φαινόμενο τη δεκαετία 1990, μετά από την κατάρρευση του υπαρκτού σοσιαλισμού και την χαλάρωση έως και ανυπαρξία των αυστηρών ελέγχων στη διακίνηση του πληθυσμού, που έως τότε εφάρμοζαν πιστά, αν όχι και απάνθρωπα, τα απολυταρχικά καθεστώτα της Ανατολικής Ευρώπης. Και ενώ το φαινόμενο της παράνομης μετανάστευσης είχε αντιμετωπισθεί και οι ροές είχαν μειωθεί σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα, όπως φαίνεται στο διάγραμμα 5, το 2015 η Ευρώπη και κυρίως η Ελλάδα, ως πύλη εισόδου, ήρθαν αντιμέτωπες με μία έκρηξη των ροών.

β. Προσπαθώντας να αιτιολογήσουμε την επανεμφάνιση του φαινομένου, η εύκολη λύση είναι η απόδοση ευθυνών αποκλειστικά στις συγκρούσεις και στον ανελέητο εμφύλιο σπαραγμό στη Συρία. Ο πόλεμος όμως στη Συρία και γενικότερα στη Βόρεια Αφρική και τη Μέση Ανατολή ήταν σε έξαρση από το 2010 σχεδόν, με την εμφάνιση και την επικράτηση των κινημάτων της λεγόμενης Αραβικής Άνοιξης. Γιατί λοιπόν, αφού οι συγκρούσεις μαίνονταν σχεδόν μία πενταετία, η πρώτη χρήση πολεμικών χημικών ουσιών⁵⁶ εναντίον του άμαχου πληθυσμού είχε ήδη καταγραφεί στις 17 Οκτωβρίου 2012, η έξαρση του μεταναστευτικού προβλήματος στην Ελλάδα παρουσιάστηκε το 2015; Χωρίς να

⁵⁵ «Η διεθνής εμπειρία έχει δείξει ότι οι μεγάλες καταστροφές αδρανοποιούν σχεδόν αμέσως τις τοπικές υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης. Η ανθρωπιστική βοήθεια αποτελεί όλο και περισσότερο βασικό καθήκον των ΕΔ. Πρέπει να αποτελεί κύρια αποστολή, όχι απλώς δευτερεύον έργο», τόνισε ο Υπουργός Άμυνας της Νέας Ζηλανδίας Wayne Daniel Mapp κατά τη διάρκεια της ετήσιας διάσκεψης ασφαλείας Shangri-La Dialogue, που διοργανώθηκε στο Λονδίνο τον Ιούνιο 2010 από το International Institute of Strategic Studies. Διαθέσιμο στη διεύθυνση <https://www.army-technology.com/features/feature125223/> (τελευταία επίσκεψη 27 Νοεμβρίου 2017).

⁵⁶ United Nations Mission to Investigate Allegations of the Use of Chemical Weapons in the Syrian Arab Republic, Final report, διαθέσιμη στη διεύθυνση http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2013_735.pdf (τελευταία επίσκεψη 01 Μαρτίου 2018).

επιθυμούμε να υπεισέλθουμε στη στείρα πολιτική και κομματική αντιπαράθεση, που κυριάρχησε στην επικαιρότητα την εν λόγω περίοδο, σαφώς και μη πρόσφοροι χειρισμοί υπηρεσιακών παραγόντων επιδείνωσαν την κατάσταση, η οποία είχε ξεφύγει από κάθε έλεγχο (π.χ. γεγονότα στην Ειδομένη του Κιλκίς).

Διάγραμμα 5: Συλληφθέντες μη νόμιμοι αλλοδαποί, για παράνομη είσοδο και παραμονή από Αστυνομικές και Λιμενικές Αρχές τη δεκαετία 2006-2015 (Πηγή ΕΛΑΣ⁵⁷)

2. Η Εμπλοκή των ΕΕΔ στη Μεταναστευτική Κρίση

α. Οι ΕΕΔ στο πλαίσιο της αποστολής τους για την προάσπιση της εδαφικής ακεραιότητας της χώρας, μέσω της φύλαξης των συνόρων, είχαν ανέκαθεν εμπλοκή στη διαχείριση των παράνομων μεταναστευτικών ροών μέσω της σύλληψης των παρανόμως εισερχομένων στα χερσαία σύνορα του ποταμού Έβρου. Ιδίως την περίοδο 2012 - 2014, που παρατηρήθηκε η μικρότερη είσοδος της περασμένης δεκαετίας, ο ΣΞ στον νομό Έβρου είχε συνδράμει στην επιχείρηση της ΕΛΑΣ με κωδική ονομασία ΑΣΠΙΔΑ, παρέχοντας υποστήριξη ΔΜ στις αστυνομικές δυνάμεις που είχαν αναπτυχθεί κατά μήκος του ποταμού Έβρου (π.χ. μηχανήματα ΜΧ διαμόρφωναν εδαφικές προσβάσεις, ώστε τα οχήματα της ΕΛΑΣ να σταθμεύουν κυριολεκτικά επί της όχθης του ποταμού Έβρου ανά 100 μ.).

β. Η κατάσταση όμως από την άνοιξη του 2015 ξέφυγε οποιουδήποτε ελέγχου. Στις 13 Μαΐου 2015 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε το «Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Δράσης για τη Μετανάστευση» με οδηγίες προς τα κράτη μέλη της ΕΕ για τον χειρισμό των παράνομα εισερχομένων μεταναστών. Η

⁵⁷ Στατιστικά στοιχεία Ελληνικής Αστυνομίας, διαθέσιμο στη διεύθυνση http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&lang=%27..%27&perform=view&id=70776&Itemid=1240&lang= (τελευταία επίσκεψη 21 Μαρτίου 2018).

Ελλάδα ως πύλη εισόδου είχε ως υποχρέωση, μεταξύ των άλλων, την ταυτοποίηση και την εξασφάλιση ανθρωπίνων συνθηκών διαβίωσης στους μετανάστες. Η μεγάλη καθυστέρηση, που παρατηρήθηκε εκ μέρους των υπευθύνων κρατικών υπηρεσιών, στην έναρξη και ολοκλήρωση των απαραίτητων εργασιών για τη διαμόρφωση κατάλληλων χώρων διαμονής μεταναστών σε όλα τα σημεία εισόδου και η απειλή της γενικότερης διεθνούς κατακραυγής και της επιβολής χρηματικών προστίμων στην Ελλάδα, δημιούργησε την ανάγκη εμπλοκής των ΕΕΔ στη διαχείριση της κρίσης.

Εικόνα 33: Επεισόδια μεταξύ προσφύγων και διαμαρτυρόμενων μεταναστών στην Ειδομένη (Πηγή thetoc.gr⁵⁸)

γ. Σύμφωνα με την απόφαση της Κυβέρνησης η συνδρομή των ΕΕΔ εστιάσθηκε στη δημιουργία, αποπεράτωση και λειτουργία των Κέντρων Προσωρινής Διαμονής (Hot Spot) και Μετεγκατάστασης Μεταναστών (Relocation Camps)⁵⁹, καθώς και στον συντονισμό των ενεργειών όλων των εμπλεκόμενων φορέων, λαμβάνοντας υπόψη ότι ακόμα και όσες εξ αυτών ήταν σε εξέλιξη τον Ιανουάριο 2016 θα συνέχιζαν τη λειτουργία τους πλέον με τη συνδρομή και τον συντονισμό των ΕΕΔ. Από την περιγραφή της νέας αποστολής για τις ΕΕΔ αξίζει να συγκρατήσουμε τον «συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων φορέων», γεγονός που προσδίδει το μέγεθος της προστιθέμενης αξίας του στρατιωτικού

⁵⁸ <http://www.thetoc.gr/koinwnia/article/ektos-elegchou-i-katastasi-stin-eidomeni> (τελευταία επίσκεψη 02 Μαρτίου 2018).

⁵⁹ Στη συνέχεια οι δομές αυτές μετονομάσθηκαν σε Κέντρα Πρώτης Υποδοχής ή Κέντρα Υποδοχής και Προσωρινής Φιλοξενίας ή Κέντρα Καταγραφής ή Κέντρα Αναφοράς Μεταναστών, κ.ά. Τελικά υιοθετήθηκε η ονομασία των Δομών Ανοιχτής Φιλοξενίας.

προσωπικού, της οργάνωσης και δομής των ΕΕΔ. Η Ελλάδα είχε έρθει αντιμέτωπη με μία πρωτοφανή κρίση και μόνο οι ΕΕΔ ήταν σε θέση να ανταπεξέλθουν στις κατεπείγουσες έκτακτες ανάγκες. Η απόφαση της Κυβέρνησης να εμπλέξει τις ΕΔ αποτελεί ουσιαστική αναγνώριση των ικανοτήτων του στρατιωτικού προσωπικού. Επισημαίνεται βέβαια ότι οι ΕΕΔ δεν επενέβησαν στο κύριο έργο των λοιπών εμπλεκόμενων φορέων, για παράδειγμα στο έργο ταυτοποίησης και ασφάλειας που εμπίπτει στην αρμοδιότητα της ΕΛΑΣ ή στο θαλάσσιο έργο του ΛΣ-ΕΛΑΚΤ, παρά μόνο υποστηρικτικά.

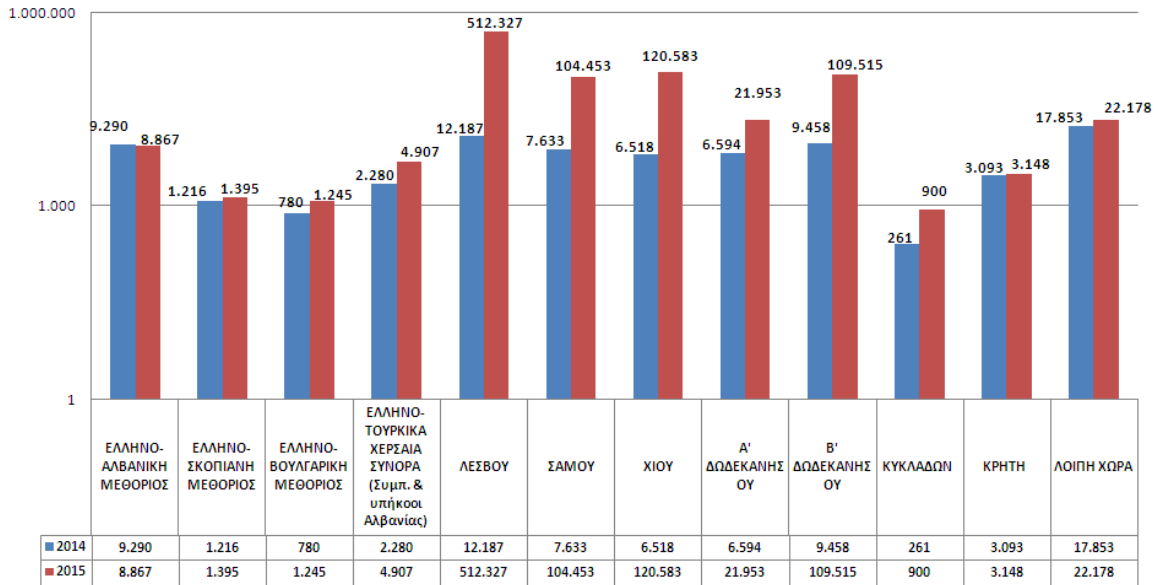
δ. Ειδικότερα ο ΣΞ κυρίως, αλλά και η ΠΑ και το ΠΝ ανέλαβαν σε πρώτη φάση την κατασκευή των χώρων, που ονομάστηκαν Δομές Φιλοξενίας. Όπως επιτάσσουν οι αρχές της διαχείρισης κρίσεων, οργανώθηκε άμεσα ένα κέντρο επιχειρήσεων, με τον τίτλο Κεντρικό Συντονιστικό Όργανο Διαχείρισης Μετανάστευσης (ΚΕΣΟΔΜΕ). Το ΚΕΣΟΔΜΕ αποτέλεσε τη διευθύνουσα δομή του ΓΕΕΘΑ, που ανέλαβε την ευθύνη προετοιμασίας της Ελλάδας με χρονικό ορίζοντα ολοκλήρωσης των εργασιών σε πρώτη φάση τις 15 Φεβρουαρίου 2016. Από τις 03 Φεβρουαρίου 2016 συγκροτήθηκαν τα Τοπικά Συντονιστικά Κέντρα Διαχείρισης Μετανάστευσης (ΤΟΣΚΕΔΜΕ) τα οποία στελεχώθηκαν με μέριμνα του ΓΕΣ από προσωπικό της κατά τόπους Ανώτερης Διοίκησης Ταγμάτων Εθνοφυλακής (ΑΔΤΕ), καθώς και της ΕΛΑΣ, στις εγκαταστάσεις των Κέντρων Καταγραφής Προσφύγων - Μεταναστών στα νησιά Λέσβος, Χίος, Σάμος, Λέρος, Κως. Αξίζει να αναφερθεί ότι για σημειολογικούς λόγους το ΚΕΣΟΔΜΕ μετονομάστηκε σε Κεντρικό Συντονιστικό Όργανο Διαχείρισης Προσφυγικού (ΚΕΣΟΔΠ) και αντίστοιχα τα ΤΟΣΚΕΔΜΕ μετονομάστηκαν σε ΤΟΣΚΕΔΠ.

ε. Περαιτέρω εμπλοκή των ΕΕΔ, με κυρίαρχο ρόλο του ΠΝ, αποφασίστηκε στις 11 Φεβρουαρίου 2016, όταν το ΝΑΤΟ⁶⁰ εισήλθε ενεργά στην αντιμετώπιση των μεταναστευτικών ροών από την Τουρκία.

3. Έτος 2015

α. Οι αυξημένες ροές του έτους 2015 δεν αντιμετωπίστηκαν αρχικά με τη δέουσα προσοχή από τις αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες, κυρίως του ΥΜΕΠΟ και του ΥΠΠ. Τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου δέχθηκαν το μεγαλύτερο βάρος, καθώς αποτέλεσαν τις κύριες πύλες εισόδου των μεταναστών, που αποδεδειγμένα κατά κύματα από την Τουρκία, όπως φαίνεται στο επόμενο διάγραμμα. Η Ελλάδα είχε ήδη εκτεθεί παγκοσμίως, αφού εικόνες με απαράδεκτες συνθήκες διαβίωσης ταλαιπωρημένων ανθρώπων που διαβιούσαν σε αυτοσχέδια παραπήγματα μέσα στη λάσπη, έκαναν τον γύρο του κόσμου (εικόνα 34).

⁶⁰ https://www.nato.int/cps/en/natohq/news_127981.htm?selectedLocale=en (τελευταία επίσκεψη 01 Μαρτίου 2018).

Διάγραμμα 6: Συλληφθέντες μη νόμιμοι αλλοδαποί, για παράνομη είσοδο και παραμονή ανά μεθόριο από Αστυνομικές και Λιμενικές Αρχές για το έτος 2015 (Πηγή ΕΛΑΣ)

Εικόνα 34: Απαράδεκτες συνθήκες διαβίωσης μεταναστών (Πηγή news247.gr⁶¹)

β. Η προσφορά του ΣΞ κατά τη διάρκεια του 2015 περιορίστηκε αρχικά στην αποδέσμευση στρατιωτικών χώρων μη επιχειρησιακά αναγκαίων για τη διαμονή των μεταναστών. Έτσι αποδεσμεύθηκαν πολλά ανενεργά στρατόπεδα

⁶¹ <http://www.news247.gr/koinonia/oi-prosfyges-sti-moria-lesvoy-zoyn-se-chomateri-kai-antimetopizontai-san-skoypidia.6381493.html> (τελευταία επίσκεψη 01 Μαρτίου 2018).

και εκτάσεις πρώην στρατιωτικής εκπαίδευσης (π.χ. ανενεργά πεδία βολής) σε όλη την ελληνική επικράτεια. Στη συνέχεια, η συνδρομή επεκτάθηκε στην υποστήριξη των τοπικών αρχών με προσωπικό και μέσα ΜΧ για τη διαμόρφωση των παραχωρηθέντων χώρων, χωρίς όμως ο ΣΞ να έχει αναλάβει την ευθύνη των εργασιών. Ειδικότερα, παραχωρήθηκαν από το ΓΕΣ στρατιωτικοί χώροι για να χρησιμοποιηθούν ως Κέντρα Πρώτης Υποδοχής στη Μόρια της Λέσβου (στρατόπεδο ΠΑΡΑΔΕΛΛΗ) και στα Λέπινδα της Λέρου (με τη μεταφορά 110 οικίσκων στους παλαιούς ιταλικούς κοιτώνες), ενώ διατέθηκαν μηχανήματα για τον ίδιο σκοπό σε έκταση 19.725 τ.μ. στο Λινοπότι της Κω (στρατόπεδο ΚΑΠΕΤΑΝ ΛΑΖΑΡΗ) και στο πρώην πεδίο βολής του ΣΞ στη Σάμο. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στη Λέσβο διατέθηκαν 1 Π/Θ, 2 Ε/Τ, 1 Φ/Τ-Ε/Τ, 1 Α/Τ, 3 Ρ/Μ και κατάλληλο προσωπικό, προκειμένου να διευθετηθεί ο καθορισθείς χώρος στο πρώην στρατόπεδο. Μηχανήματα και υπηρεσίες διατέθηκαν και στο Χαλκειός της Χίου, όπου διαμορφώθηκε ο χώρος και μεταφέρθηκαν λυόμενοι οικίσκοι στο πρώην εργοστάσιο της ΒΙΑΛ.

γ. Επίσης από τον Αύγουστο διατέθηκαν 135.000 μερίδες συσσιτίου στα Κέντρα Υποδοχής και Προσωρινής Φιλοξενίας στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου αλλά και στην Αττική. Ο ΣΞ παρασκεύαζε 2.600 μερίδες συσσιτίου ημερησίως, ενώ διέθεσε προσωπικό, σκηνές και μερίδες σίτισης στο κέντρο προσωρινής φιλοξενίας στο Ελληνικό και σε αντίστοιχη δομή στον νομό Μαγνησίας. Τέλος, τα οχήματα της υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής στην Ορεστιάδα, στη Λέσβο και στην Αθήνα τροφοδοτούνταν με καύσιμα από τον ΣΞ. Επισημαίνεται ότι τέτοιου είδους βοήθεια παρασχέθηκε σε πολλές περιοχές με ευθύνη των κατά τόπους στρατιωτικών Διοικητών.

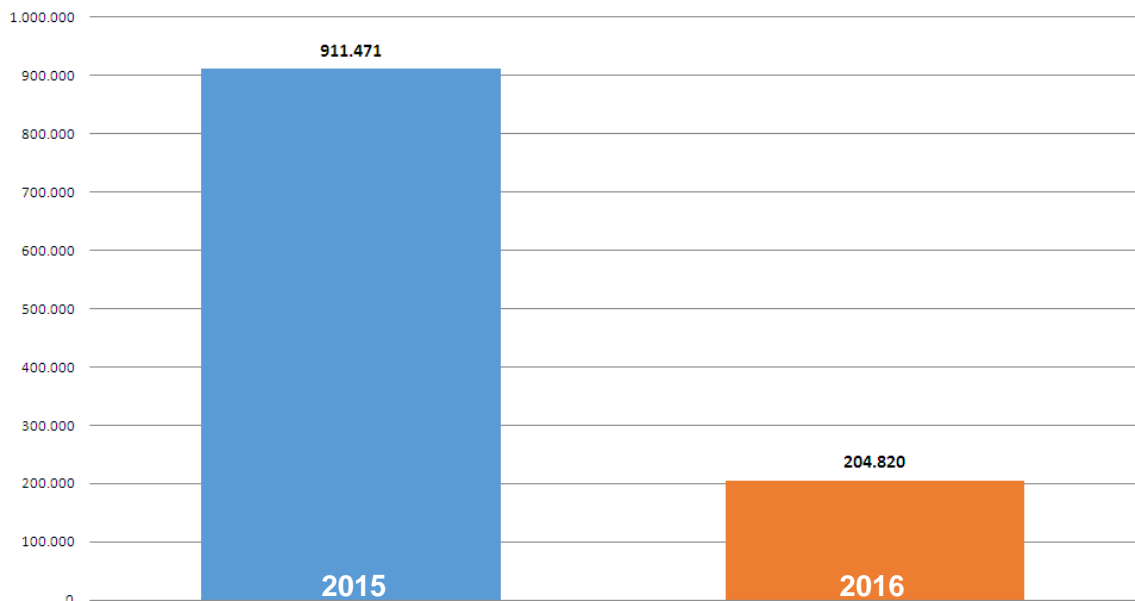
Εικόνα 35: Το Κέντρο Πρώτης Υποδοχής στα Λέπινδα Λέρου (Πηγή tyrothes.gr)

Εικόνα 36: Το Κέντρο Πρώτης Υποδοχής στο Χαλκειός της Χίου (Πηγή efsyn.gr)

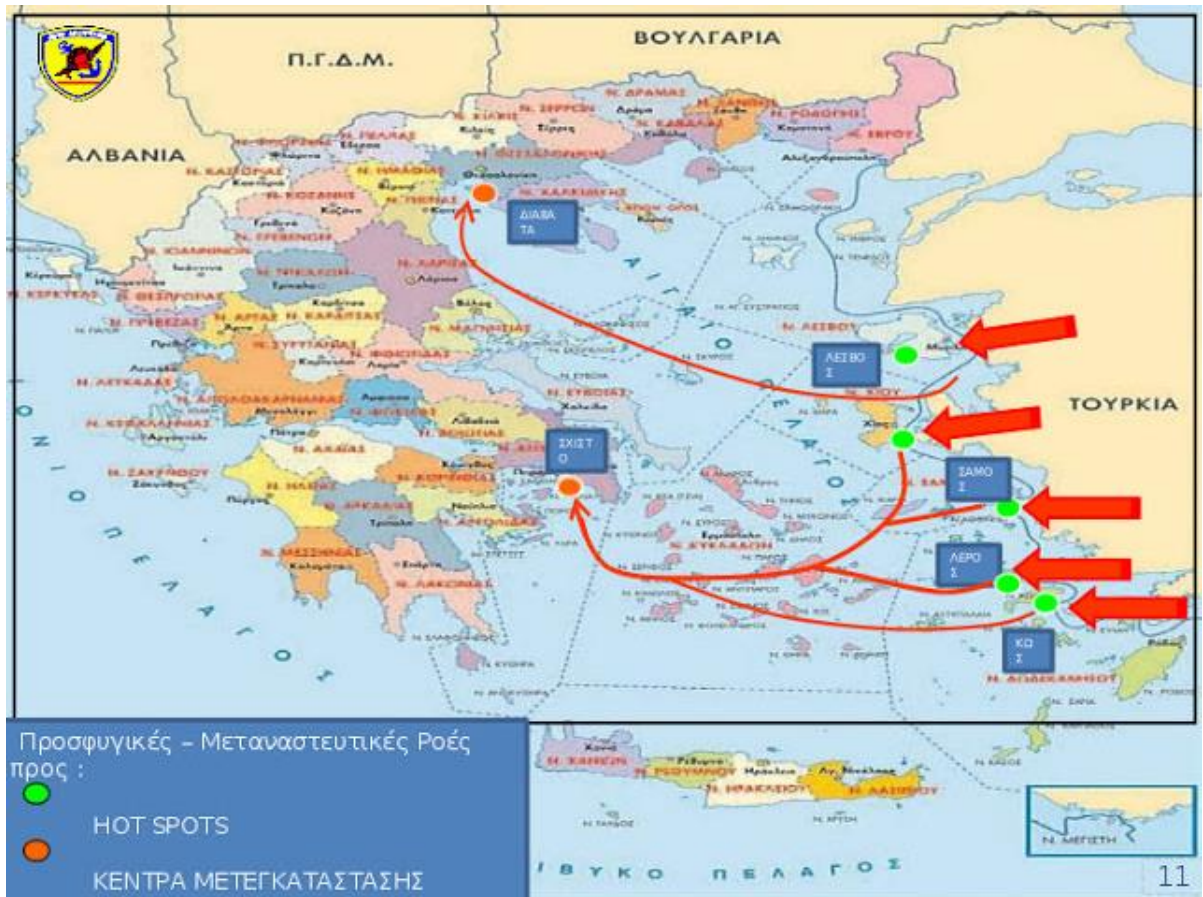
4. Έτος 2016

α. Από τις αρχές του 2016, όπως ήδη προαναφέρθηκε, οι ΕΕΔ και ιδίως ο ΣΞ ανέλαβαν αποκλειστικά την ευθύνη της προετοιμασίας της Ελλάδας, έτσι ώστε να ανταπεξέλθει με επιτυχία στις απαιτήσεις της ΕΕ. Αξίζει βέβαια να αναφερθεί ότι αν και οι ροές μειώθηκαν στο ένα τέταρτο σχεδόν σε σχέση με το 2015, λόγω και της συμφωνίας που υπογράφηκε μεταξύ ΕΕ και Τουρκίας, μεγάλος όγκος μεταναστών παρέμενε εγκλωβισμένος στην ελληνική επικράτεια.

Διάγραμμα 7: Συλληφθέντες μη νόμιμοι αλλοδαποί, για παράνομη είσοδο για τα έτη 2015-2016 (Πηγή ΕΛΑΣ)

β. Αρχικά, η προσπάθεια του ΣΞ επικεντρώθηκε στην ταχεία αποπεράτωση των πέντε Κέντρων Καταγραφής (ή Κέντρων Αναφοράς Μεταναστών) στα νησιά Λέσβο, Χίο, Σάμο, Κω και Λέρο, καθώς και στα δύο Κέντρα Μετεγκατάστασης στην ηπειρωτική Ελλάδα στο Σχιστό Περάματος και στα Διαβατά Θεσσαλονίκης, η κατασκευή των οποίων είχε ξεκινήσει στα τέλη 2015.

Εικόνα 37: Η πρώτη ανακοίνωση του ΚΕΣΟΔΜΕ (Πηγή ΓΕΕΘΑ)

γ. Ο ΣΞ διέθεσε προσωπικό και μέσα στο σύνολο των δομών φιλοξενίας μεταναστών που αναπτύχθηκαν σε όλη την επικράτεια με σκοπό την αποσυμφόρηση των σημείων εισόδου στην Ελλάδα. Με αιχμή του δόρατος τις Μονάδες ΜΧ, που πραγματοποίησαν χωματουργικές εργασίες, όπως ισοπεδώσεις, εκσκαφές και γενικότερη προετοιμασία του χώρου για την υποδοχή των τυποποιημένων μεταλλικών οικίσκων σύμφωνα με τον χωροταξικό σχεδιασμό των μηχανικών Αξιωματικών, οι ανειλημμένες υποχρεώσεις του ΣΞ ολοκληρώθηκαν εντός των προκαθορισμένων χρονοδιαγραμμάτων. Η εμπλοκή του ΣΞ συνεχίστηκε με έργα αντιπλημμυρικής προστασίας, κατασκευή βόθρων, εκκένωση λυμάτων, κ.λπ. Επιπρόσθετα διατέθηκε κατάλληλο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό για την καθημερινή υγειονομική υποστήριξη και συνολικά 1.134.579 μερίδες παρασκευασμένου συσσιτίου στις δομές φιλοξενίας (ταυτοποίησης) μεταναστών, σε όλη την επικράτεια. Στον πίνακα που ακολουθεί φαίνονται οι δομές φιλοξενίας στις οποίες ο ΣΞ συνέδραμε με μέσα και προσωπικό για την κατασκευή και λειτουργία τους ανεξάρτητα του υπευθύνου φορέα (Σεπτέμβριος 2016). Επίσης εξειδικευμένες ομάδες μηχανικών του ΣΞ εκτέλεσαν αναγνωρίσεις σε τουλάχιστον 15 ακόμα περιπτώσεις χώρων που προτάθηκαν για την κατασκευή δομών φιλοξενίας (π.χ. Ανάληψη Λειβαδιάς, Άγιος Ιωάννης Στυλίδας, Παλιοστράτα Νάουσας, Βιομηχανική Περιοχή Δράμας, κ.ά.).

ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΔΟΜΗ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ	ΣΙΤΙΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ	ΜΕΣΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ										ΕΙΔΙΚΑ ΟΧΗΜΑΤΑ		
					Ι/Σ	Φ/Τ	Φ/Τ-Ε/Τ	Α/Τ	Ε/Τ	Π/Θ	Ρ/Μ	Ο/Σ	ΔΙΑΦΟΡΑ				
Μόρια Λέσβου	Πρώην στρατόπεδο ΠΑΡΑΔΕΛΛΗ	ΓΕΣ	2000	ΓΕΣ	1		2	2	1		1						Λυμματοφόρο
Χαλκιδιάς Χίου	Πρώην εργοστάσιο ΒΙΑΛ	ΓΕΣ	1110	ΓΕΣ	1			1						1 κλαρκ			
Σάμος	Πρώην Πεδίο Βολής	ΓΕΣ	700	ΓΕΣ	1	1	1	1	1	1			1				Λυμματοφόρο
Λεπίδα Λέρου	Παλαιοί Ιταλικοί κοιτώνες	ΓΕΣ	840	ΓΕΣ	1	1	1	3	1			1					
Πυλί Κω	Πρώην στρατόπεδο ΚΑΠΕΤΑΝ ΛΑΖΑΡΗ	ΓΕΣ	700	ΓΕΣ	1	2	1	3	2			2	1				Λυμματοφόρο
Σχιστό Αττικής	Πρώην στρατόπεδο ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ	ΓΕΣ	1622	ΓΕΣ	3	1	1	1	1	1	1	3	2	2 πύργοι φωτισμού			Λυμματοφόρο
Διαβάτα Θεσσαλονίκης	Πρώην στρατόπεδο ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ	ΓΕΣ	1824	ΓΕΣ	1	2		2	3	1	3	1					
Ελαιώνας Αττικής	Δημοτική έκταση	ΓΕΣ	792	ΓΕΣ	1		1	1	1	1	3	1		2 πύργοι φωτισμού			Επικαθήμενο
Ελευσίνα	Πρώην Σχολή Εμπορικού Ναυτικού	ΓΕΣ	350	ΓΕΣ			1	1						1 κλαρκ			
Μαραθώνας Αττικής	4η Κατασκήνωση στην περιοχή Ζούμπερι	ΓΕΣ	264	ΓΕΣ			1	3				2		1 κλαρκ			
Ραφήνα Αττικής	Κατασκήνωση Δήμου Ζωγράφου	ΓΕΣ	144	ΓΕΣ			2	2	1		1			1 κλαρκ			
Μαλακάσα Αττικής	Πρώην στρατόπεδο ΓΕΡΑΚΙΝΗ	ΓΕΣ	1380	ΓΕΣ	2	1		4	2		2	2		3 πύργοι φωτισμού			Επικαθήμενο
Θήβα Βοιωτίας	Πρώην κλωστήριο ΣΑΚΙΡΟΓΛΟΥ	ΓΕΣ	804	ΓΕΣ		1	1	1	1		2						Επικαθήμενο
Κουτσόγερο Λάρισας	Πρώην στρατόπεδο ΕΥΘΥΜΙΟΠΟΥΛΟΥ	ΓΕΣ	1256	ΗΑΕ	1			2	2	2	2	2		1 κλαρκ			Επικαθήμενο
Αερινό Μαγνησίας	Πρώην Κέντρο Στήριξης Αυσπικών Ατόμων	ΓΕΣ	200	ΓΕΣ			1	2									
Κυμελοχώρι Λάρισας	Πρώην στρατόπεδο ΥΠΛΓΟΥ ΖΙΩΓΑ	ΓΕΣ	768	ΓΕΣ	1		1	1									
Τρίκαλα	Πρώην σουίτερ μάρκετ ΑΤΛΑΝΤΙΚ	ΓΕΣ	480	ΓΕΣ			1	1									
Δολιανά Ιωαννίνων	Πρώην ορφανοτροφείο	ΓΕΣ	220	ΓΕΣ				1	1		1			1			
Ιωάννινα	Πρώην στρατόπεδο ΚΑΤΣΙΚΑ	ΓΕΣ	1662	ΓΕΣ	1			1	1		2						
Τσαπέλοβο Ιωαννίνων	Πρώην Μαθητική Εστία	ΓΕΣ	200	ΓΕΣ			1	1									
Πέτρα Ολύμπου	Έκταση Ι.Μ. Κύπρου, Κατερίνης & Πλαταμύνας	ΓΕΣ	1554	ΓΕΣ	1		1										
Γιαννιτσά Πέλλας	Πρώην δημοτικά σφαγεία	ΓΕΣ	762	ΓΕΣ	1		1	2			1						
Αγία Βαρβάρα Ημαθίας	Πρώην στρατόπεδο ΑΡΜΑΤΩΛΟΥ ΚΟΚΚΙΝΟΥ	ΓΕΣ	400	ΓΕΣ	1		1	2									
Αλεξάνδρεια Ημαθίας	Πρώην στρατόπεδο ΤΧΗ ΠΕΛΑΓΟΥ	ΓΕΣ	900	ΓΕΣ	1		1	1									
Ωραιόκαστρο Θεσσαλονίκης	Πρώην αποθήκη ΦΕΣΣΑΣ	ΓΕΣ	1800	ΓΕΣ			1	1						1 κλαρκ			
Σίνδος Θεσσαλονίκης	Πρώην βυρσοδεμείο ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ	ΓΕΣ	774	ΓΕΣ			1	1						1 κλαρκ			
Καλοχώρι Θεσσαλονίκης	Πρώην σουίτερ μάρκετ ΗΛΙΑΔΗ	ΓΕΣ	840	ΓΕΣ			1	1						1 κλαρκ			
Δερβενί Λαγκαδά	Παλαιά αποθήκη ζυλείας ΑΛΕΞΥΛ ΑΕ	ΓΕΣ	815	ΓΕΣ	1		1	1						1 κλαρκ			
Κορδελιό Θεσσαλονίκης	Πρώην εργοστάσιο SOFTEX	ΓΕΣ	1600	ΓΕΣ	2	1		5	1	1	2	1		1 κλαρκ			
Άγιος Βασίλειος Λαγκαδά	Πρώην εργοστάσιο SINATEX ΑΕΒΕ	ΓΕΣ	360	ΓΕΣ			1	1									
Νέα Καβάλα Κιλκίς	Πρόχειρος διάδρομος προαγωγής	ΓΕΣ	3150	ΓΕΣ	2			3	2	1	1	1		1 κλαρκ			
Χέρσο Κιλκίς	Πρώην στρατόπεδο ΜΑΖΑΡΑΚΗ	ΓΕΣ	2340	ΓΕΣ	1		1	1	1	1	1						
Σέρρες	Παλαιά Γεωργική Σχολή	ΓΕΣ	530	ΓΕΣ	1		1	1			1	1					
Περιγιάλι Καβάλας	Πρώην στρατόπεδο ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ	ΓΕΣ	276	ΓΕΣ	1		1	1		1	1						
Βαγιοχώρι Βόλβης	Πρώην Δημοτικό Σχολείο	ΓΕΣ	600	ΓΕΣ			1										
Λαγκαδίκια Θεσσαλονίκης	Πρώην στρατόπεδο ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ	ΓΕΣ	878	UNHCR	1		1	1						1 κλαρκ			
Χωρούχι Κιλκίς	Ιδιωτική έκταση ΕΥΠΑΛΙΝΟΣ ΑΕ	ΓΕΣ	880	ΓΕΣ	1	1		2	1	1	2	1					
ΣΥΝΟΛΟ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΜΕ ΜΕΡΙΜΝΑ ΓΕΣ			35775														
ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΞΗΡΑΣ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΟΜΩΝ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΥΘΥΝΗ ΑΛΛΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ																	
Βασιλικά Θέρμης	Κτήμα ΚΟΡΔΟΓΙΑΝΝΗ & ΣΙΑ ΟΕ	ΓΕΑ	1800	ΓΕΑ	1	1		1		1	1						
Φλιπιάδα Πρέβεζας	Πρώην στρατόπεδο ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΑΚΗ	ΓΕΑ	540	ΓΕΑ	1	1		1									
Ριπαώνα Βοιωτίας	Δημοτική έκταση	ΓΕΑ	834	ΓΕΑ				2	1		2						
Σκαραμαγκιάς Αττικής	Παλαιά προβλήτα	ΓΕΝ	3568	ΓΕΝ	1	1		2	2		4	1		2 πύργοι φωτισμού			Επικαθήμενο

Πίνακας 27: Η συνδρομή του ΣΞ στη μεταναστευτική κρίση το έτος 2016 (Πηγή ΓΕΣ, Σεπ 2016)

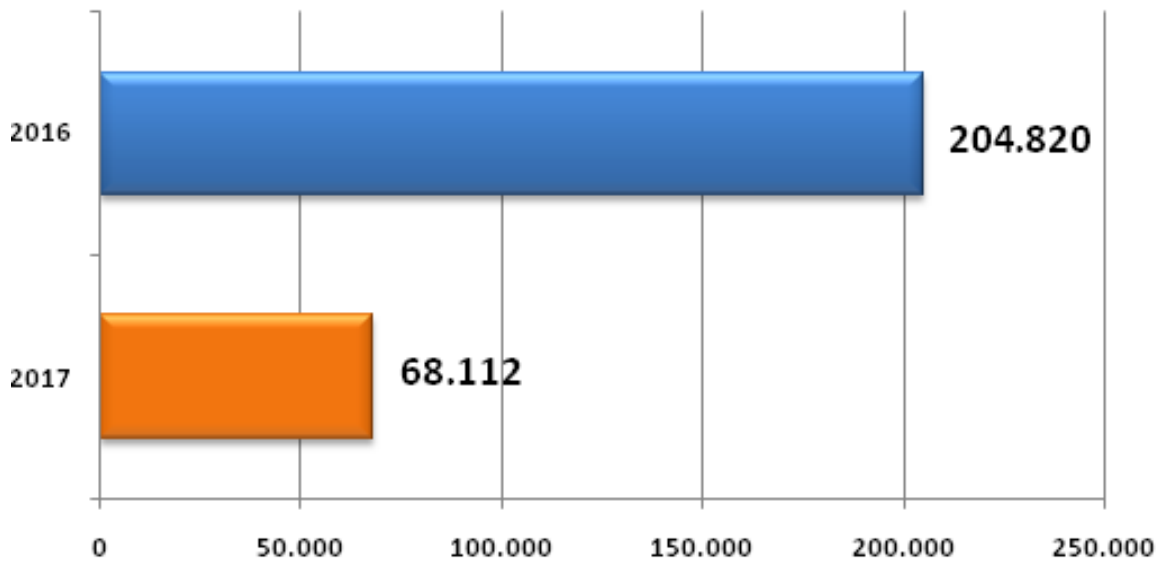

Εικόνα 38: Οι δομές φιλοξενίας μεταναστών στο Κουτσόγερο Λάρισας (σκηνές στην ύπαιθρο) και στο ΤΟΣΚΕΔΠ Λαγκαδά στη SINATEX ΑΕΒΕ (σκηνές σε κλειστό χώρο) (Πηγή ΓΕΣ)

5. Έτος 2017

α. Κατά τη διάρκεια του 2017 ο ΣΞ διέθεσε προσωπικό και μέσα για την υποστήριξη και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στο σύνολο των δομών φιλοξενίας μεταναστών, που αναπτύχθηκαν στην ηπειρωτική χώρα και στα νησιά

του Ανατολικού Αιγαίου, αν και οι ροές μειώθηκαν αρκετά σύμφωνα με τα παρακάτω στοιχεία.

Διάγραμμα 8: Συλληφθέντες μη νόμιμοι αλλοδαποί, για παράνομη είσοδο για τα έτη 2016-2017 (Πηγή ΕΛΑΣ)

ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΔΟΜΗ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΦΟΡΕΑΣ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ	ΣΠΙΣΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Μόρια Λέσβου	Πρώην στρατόπεδο ΠΑΡΑΔΕΛΛΗ	ΓΕΣ	2000	ΓΕΣ	
Χαλκιδίος Χίου	Πρώην εργοστάσιο ΒΙΑΛ	ΓΕΣ	1100	ΓΕΣ	
Σάμος	Πρώην Πεδίο Βολής	ΓΕΣ	700	ΓΕΣ	
Λεπίδα Λέρου	Παλαιά Ιταλικοί κοιτώνες	ΓΕΣ	694	ΓΕΣ	
Πυλί Κω	Πρώην στρατόπεδο ΚΑΠΕΤΑΝ ΛΑΖΑΡΗ	ΓΕΣ	700	ΓΕΣ	
Σχιστό Αττικής	Πρώην στρατόπεδο ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ	ΓΕΣ	1028	DRC	Από 01 Ιουν 2017
Διαβατά Θεσσαλονίκης	Πρώην στρατόπεδο ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ	ΓΕΣ	624	IFRC	
Ελαιώνας Αττικής	Δημοτική έκταση	ΓΕΣ	700	ΓΕΝ	
Ελευσίνα	Πρώην Σχολή Εμπορικού Ναυτικού	ΓΕΣ	300	ΓΕΣ	Έκλεισε 17 Οκτ 2017
Μαραθώνας Αττικής	4η Κατασκήνωση στην περιοχή Ζούμπερι	ΓΕΣ	264	ΙΟΜ	Από 01 Μαΐ 2017
Ραφήνα Αττικής	Κατασκήνωση Δήμου Ζωγράφου	ΓΕΣ	120	MERCY CORPS	Από 01 Μαΐ 2017
Μαλακασά Αττικής	Πρώην στρατόπεδο ΓΕΡΑΚΙΝΗ	ΓΕΣ	1200	MERCY CORPS	Από 01 Μαΐ 2017
Θήβα Βοιωτίας	Πρώην κλωστήριο ΣΑΚΙΡΟΓΛΟΥ	ΓΕΣ	768	ΙΟΜ	Από 28 Μαΐ 2017
Κουτσόχερο Λάρισας	Πρώην στρατόπεδο ΕΥΘΥΜΙΟΠΟΥΛΟΥ	ΓΕΣ	1256	UNHCR	Από 02 Μαΐ 2017
Αερινό Μαγνησίας	Πρώην Κέντρο Στήριξης Αυσπικών Ατόμων	ΓΕΣ	132	ΓΕΣ	Έκλεισε 03 Νοε 2017
Τρίκαλα	Πρώην σουπερ μάρκετ ΑΤΛΑΝΤΙΚ	ΓΕΣ	336	ΓΕΣ	Έκλεισε 17 Οκτ 2017
Δολιανά Ιωαννίνων	Πρώην ορφανοτροφείο	ΓΕΣ	188	MERCY CORPS	Από 01 Ιουν 2017
Ιωάννινα	Πρώην στρατόπεδο ΚΑΤΣΙΚΑ	ΓΕΣ	490	ΓΕΣ	Εργασίες ανακατασκευής όλο το έτος
Τσαπέλοβο Ιωαννίνων	Πρώην Μαθητική Εστία	ΓΕΣ	200	ΓΕΣ	Έκλεισε 25 Μαΐ 2017
Αγία Βαρβάρα Ημαθίας	Πρώην στρατόπεδο ΑΡΜΑΤΩΛΟΥ ΚΟΚΚΙΝΟΥ	ΓΕΣ	364	IFRC	Από 01 Μαΐ 2017
Αλεξάνδρεια Ημαθίας	Πρώην στρατόπεδο ΤΧΗ ΠΕΛΑΓΟΥ	ΓΕΣ	424	IFRC	Από 01 Μαΐ 2017
Δερβένι Λαγκαδά	Παλαιά αποθήκη ξυλείας ΑΛΕΞΥΛ ΑΕ	ΓΕΣ	815	ΓΕΣ	Έκλεισε 10 Νοε 2017
Κορδελιά Θεσσαλονίκης	Πρώην εργοστάσιο SOFTEX	ΓΕΣ	1600	ΓΕΣ	Έκλεισε 17 Νοε 2017
Άγιος Βασίλειος Λαγκαδά	Πρώην εργοστάσιο SINATEX ΑΕΒΕ	ΓΕΣ	224	UNHCR	Από 01 Μαΐ 2017
Νέα Καβάλα Κιλκίς	Πρόχειρος διάδρομος προσγείωσης	ΓΕΣ	788	IFRC	Από 01 Μαΐ 2017
Χέρσο Κιλκίς	Πρώην στρατόπεδο ΜΑΖΑΡΑΚΗ	ΓΕΣ	2340	ΓΕΣ	Έκλεισε 28 Απρ 2017
Σέρρες	Παλαιά Γεωργική Σχολή	ΓΕΣ	632	UNHCR	Από 01 Μαΐ 2017
Περιγιάλι Καβάλας	Πρώην στρατόπεδο ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ	ΓΕΣ	375	ΙΟΜ	Από 01 Μαΐ 2017
Δράμα	Βιομηχανική περιοχή Αποθήκη Νο 3	ΓΕΣ	280	ΙΟΜ	Από 01 Μαΐ 2017
Λαγκαδικία Θεσσαλονίκης	Πρώην στρατόπεδο ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ	ΓΕΣ	730	UNHCR	Από 01 Μαΐ 2017
Φυλάκιο Ορεστιάδας	Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης	ΥΜΕΠΟ	287	ΓΕΣ	Από 08 Μαΐ 2017
ΣΥΝΟΛΟ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΜΕ ΜΕΡΙΜΝΑ ΓΕΣ			21659		

Πίνακας 28: Η συνδρομή του ΣΞ στη μεταναστευτική κρίση το έτος 2017 (Πηγή ΓΕΣ, Δεκ 2017)

β. Στον παραπάνω πίνακα φαίνεται ότι αρκετές δομές φιλοξενίας έχουν αναστείλει τη λειτουργία τους, ενώ πλέον η ευθύνη της σίτισης περνάει

σταδιακά με μέριμνα του ΥΜΕΠΟ στις διεθνείς ανθρωπιστικές οργανώσεις και σε ΜΚΟ, όπως DRC⁶², MERCY CORPS⁶³, κ.ά. Το βάρος βέβαια παραμένει στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου, όπου πολλοί μετανάστες έχουν εγκλωβισθεί λόγω των αργών ρυθμών της διαδικασίας απονομής ασύλου.

Εικόνα 39: Καταγραφή στη δομή φιλοξενίας Νέας Καβάλας (Πηγή ΓΕΣ)

⁶² Danish Refugee Council, <https://drc.ngo/>

⁶³ <https://www.mercycorps.org/>

«Nothing is more important than dealing with these floods. Thousands more military personnel available to help in flood-hit areas - with 600 troops deployed by the end of Tuesday and thousands more available.»⁶⁴

*UK Prime Minister David Cameron
Λονδίνο, 11 Φεβρουαρίου 2014*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ

ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΞΗΡΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

1. Γενικά

α. Ενώ η πρωταρχική ευθύνη για την αντιμετώπιση των καταστροφών ανήκει στις πολιτικές υπηρεσίες σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, η διεθνής πρακτική έχει αποδείξει ότι οι ΕΔ διαθέτουν το ανθρώπινο δυναμικό, τον εξοπλισμό, την κατάρτιση και την οργάνωση που απαιτούνται για να εξασφαλισθεί η άμεση παροχή βοήθειας στις πληγείσες περιοχές. Αυτό αποδεικνύεται και από τις δηλώσεις υψηλόβαθμων κυβερνητικών αξιωματούχων ανεπτυγμένων κρατών, του δυτικού ημισφαιρίου κυρίως, που παραθέτονται ενδεικτικά στην αρχή κάθε κεφαλαίου της παρούσας εργασίας.

Εικόνα 40: Ο D. Cameron συγχαίρει τους Βρετανούς στρατιώτες κατά τη διάρκεια των πλημμυρών στη βόρεια Αγγλία στις 28 Δεκ 2015 (Πηγή gettyimages.co.uk)

⁶⁴ «Τίποτα δεν είναι σημαντικότερο από την αντιμετώπιση αυτών των πλημμυρών. Χιλιάδες επιπλέον στρατιωτικοί είναι διαθέσιμοι για να βοηθήσουν στις πληγείσες από τις πλημμύρες περιοχές - εκτός από τους 600 στρατιώτες που αναπτύχθηκαν την Τρίτη χιλιάδες ακόμα είναι διαθέσιμοι» δήλωσε ο Πρωθυπουργός της Μεγάλης Βρετανίας D. Cameron, διαθέσιμο στη διεύθυνση <http://www.bbc.com/news/uk-26131515> (τελευταία επίσκεψη 12 Απριλίου 2018).

β. Οι περισσότεροι σύγχρονοι στρατοί σήμερα έχουν καταστήσει την άμεση ανταπόκριση σε περιπτώσεις καταστροφών ένα σημαντικό μέρος των αποστολών τους, προσφέροντας ταχεία επέμβαση και παρέχοντας ιατρική βοήθεια, υλικοτεχνική υποστήριξη, εναέρια μέσα, διανομή βοήθειας, προστασία και ανάκαμψη σε φυσικές καταστροφές σε παγκόσμια κλίμακα. Ωστόσο, σε αναγνώριση του γεγονότος ότι η υποχρέωση για την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας στα θύματα των φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών θα πρέπει να συνεχίσει να είναι αποτελεί κύρια αρμοδιότητα και λειτουργία των πολιτικών αρχών, η διεθνής πρακτική θέτει περιορισμούς στη χρήση στρατιωτικού προσωπικού και μέσων. Παρ' όλα αυτά υπάρχουν τομείς που οι ΕΔ αναμφίβολα μπορούν να προσφέρουν αποκλειστικές υπηρεσίες, όπως η υποστήριξη ΔΜ (logistics), η αεροπυρόσβεση και κυρίως η ικανότητα άμεσης επέμβασης. Ωστόσο, υφίσταται ακόμα σημαντική διαφωνία μεταξύ των κυβερνήσεων και των οργανισμών παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας (διεθνών και ΜΚΟ), σχετικά με το πόση βαρύτητα προσδίδουν τα παραπάνω χαρακτηριστικά όταν εξισορροπούνται με ζητήματα όπως το κόστος χρήσης, ο ελλοχεύων κίνδυνος στρατιωτικοποίησης των ανθρωπιστικών επιχειρήσεων και ο περιορισμός της ελευθερίας δράσης των ΜΚΟ προς όφελος της ασφάλειας.

γ. Συνήθη προβλήματα⁶⁵ που παρατηρούνται κατά τη συνεργασία πολιτικών και στρατιωτικών δρώντων, αφορούν στην έλλειψη έγκαιρης αξιολόγησης ζημιών, στις δυσκολίες επικοινωνίας μεταξύ διαφορετικών υπηρεσιών, στη διαδικασία ενσωμάτωσης των στρατιωτικών δυνάμεων, στις ασυντόνιστες προσπάθειες έρευνας και διάσωσης, που δημιουργούν πανικό και ασυνενοησία και φυσικά στις προτεραιότητες της υποστήριξης ΔΜ. Η ορθή χρήση των στρατιωτικών δυνάμεων μπορεί να αμβλύνει όλα τα προαναφερθέντα προβλήματα. Για τον λόγο αυτό οι στρατιωτικές και οι πολιτικές αρχές, οφείλουν να προετοιμάζονται κατάλληλα για τον τρόπο με τον οποίο θα οργανωθεί μια επιτυχημένη αντίδραση σε οποιασδήποτε προέλευσης φυσική ή ανθρωπογενής καταστροφή. Απαιτείται πλήρης συνεργασία της πολιτείας με τις ΕΔ, και κυρίως γνώση εκ μέρους των αρμοδίων φορέων πολιτικής προστασίας τι ακριβώς μπορούν να προσφέρουν οι ΕΔ.

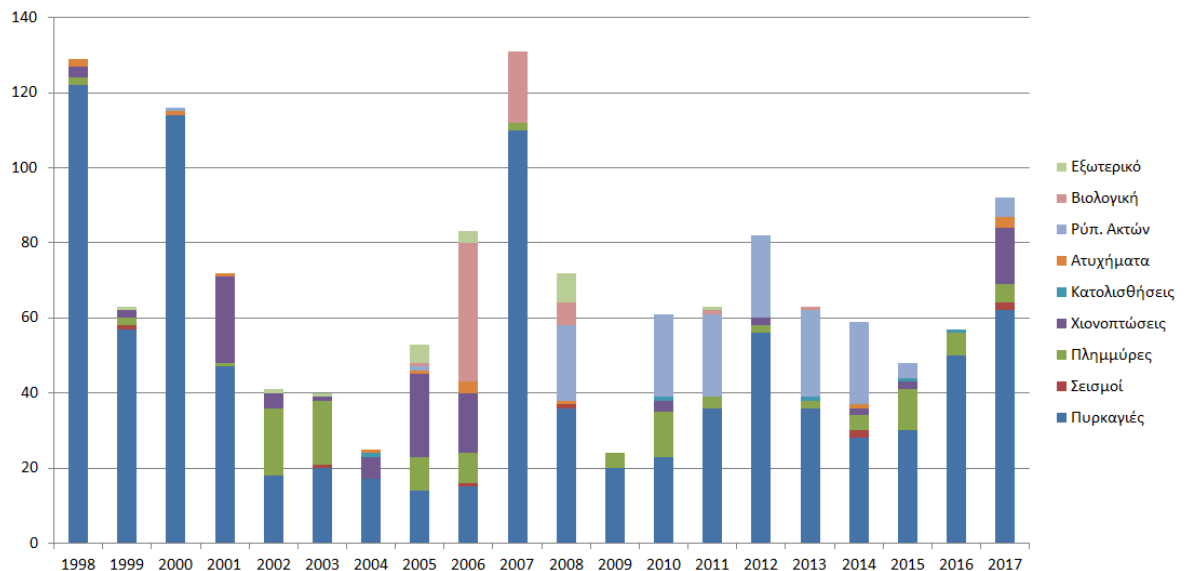
2. Αποτίμηση της Προσφοράς του ΣΞ στην Αντιμετώπιση Καταστροφών στην Ελλάδα

α. Από τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν και παρουσιάζονται στην παρούσα εργασία, για το χρονικό διάστημα της εικοσαετίας 1998-2017,

⁶⁵ U.S. GAO, HURRICANE KATRINA Better Plans and Exercises Needed to Guide the Military's Response to Catastrophic Natural Disasters, Μάιος 2006, διαθέσιμο στη διεύθυνση <https://www.gao.gov/assets/260/250103.pdf> (τελευταία επίσκεψη 26 Φεβρουαρίου 2018).

συμπεραίνεται ότι ο επιδιωκόμενος σκοπός, σε ό,τι αφορά στην αποτελεσματική χρησιμοποίηση του διατιθέμενου προσωπικού και μέσων του ΣΞ στις επιχειρήσεις συνδρομής στην αντιμετώπιση των φυσικών και ανθρωπογενών καταστροφών, επιτεύχθηκε κατά άριστο τρόπο. Η συνεχής και αδιάλειπτη παρουσία στρατιωτικού προσωπικού σε αποστολές ειρηνικής περιόδου εδραίωσε την αντίληψη της κοινής γνώμης περί κοινωνικής προσφοράς των ΕΕΔ και εμπέδωσε αίσθημα ασφαλείας στους κατά τόπους πληθυσμούς. Η συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς πολιτικής προστασίας, τη ΓΓΠΠ, το ΠΣ, την ΕΛΑΣ και τους ΟΤΑ, αλλά και τις τοπικές κοινωνίες υπήρξε άριστη. Ο ΣΞ τόσο σε κεντρικό επίπεδο, όσο και οι τοπικοί Σχηματισμοί και Μονάδες, ανταποκρίθηκαν πλήρως στις απαιτήσεις των αποστολών που τους ανατέθηκαν. Αξίζει να αναφερθεί ότι πλήθος αποστολών αντιμετώπισης καταστροφών σε τοπικό επίπεδο, αλλά κυρίως συνδρομή στη φάση της αποκατάστασης, δεν ήταν δυνατό να αποτυπωθεί στους πίνακες του «Δ» κεφαλαίου της παρούσας εργασίας. Όπως επίσης δεν έχει αποτυπωθεί η συνεισφορά στον τομέα της πρόληψης πυρκαγιών, μέσω των μικτών περιπόλων πυροπροστασίας που εκπέμπονται σε μόνιμη βάση την αντιπυρική περίοδο.

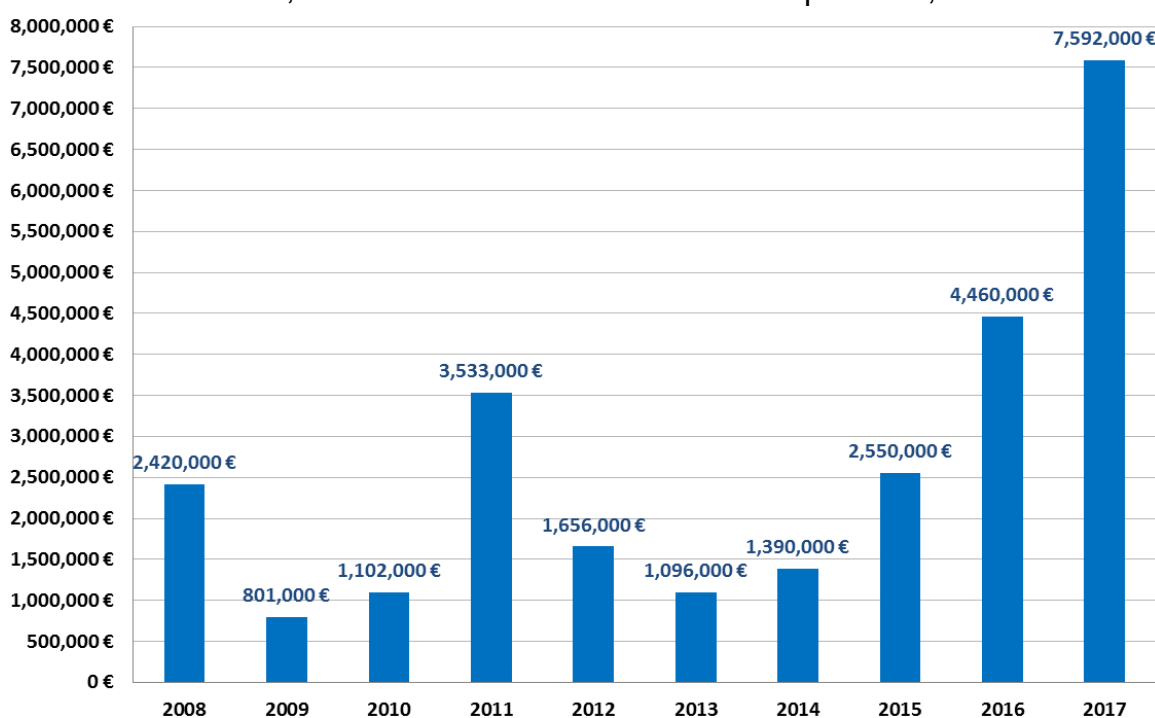
β. Στη διάρκεια της εικοσαετίας η μείζονα προσπάθεια του ΣΞ αφορούσε σε επιχειρήσεις κατάσβεσης πυρκαγιών, σύμφωνα με το διάγραμμα που ακολουθεί. Πράγματι, η μεγάλη σε διάρκεια και σε ένταση θερινή περίοδος έχει ως αποτέλεσμα την εκδήλωση πολλών ισχυρών πυρκαγιών, η αντιμετώπιση των οποίων απαιτεί την εμπλοκή του συνόλου του κρατικού μηχανισμού. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία έχουν καταγραφεί περίπου 1.400 περιπτώσεις επέμβασης του ΣΞ, χωρίς να συμπεριλαμβάνονται οι διαθέσιμες προσωπικού στο πλαίσιο της κοινωνικής προσφοράς των τοπικών στρατιωτικών διοικήσεων, που προστρέχουν για αρωγή των τοπικών κοινωνιών όπου και όποτε απαιτείται.

Διάγραμμα 9: Συνολική συνδρομή του ΣΞ στην αντιμετώπιση καταστροφών τα έτη 2008-2017 (Πηγή ΓΕΣ)

γ. Αξιοσημείωτο όμως είναι και το ποιοτικό εύρος της προσφοράς του ΣΞ, αφού εκτός από τις συνήθεις επεμβάσεις για την αντιμετώπιση καταστροφών όπως πυρκαγιές, σεισμοί, κ.λπ., έχουν καταγραφεί εμπλοκές που αφορούν στην αποκομιδή απορριμμάτων (π.χ. λόγω απεργίας στη Θεσσαλονίκη το 2011), στην αντιμετώπιση βιολογικών απειλών, όπως η γρίπη των πτηνών (2006 - 2007) και η ρύπανση του νερού λόγω βλάβης στο υδραυλικό δίκτυο (π.χ. στις Σάπες το 2013). Αλλά και η συνδρομή στην παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας στο εξωτερικό είναι πολύ σημαντική, αφού στη διάρκεια της εικοσαετίας πραγματοποιήθηκαν περίπου 30 δράσεις ανθρωπιστικού χαρακτήρα, εκτός από την αποστολή στο Αφγανιστάν⁶⁶, η οποία δεν αναφέρεται λόγω της μόνιμης παρουσίας Ελλήνων στρατιωτικών το χρονικό διάστημα 2002-2012.

δ. Το κόστος της κοινωνικής προσφοράς του ΣΞ για την πρόσφατη δεκαετία παρουσιάζεται στο διάγραμμα που ακολουθεί. Στα ποσά συμπεριλαμβάνεται η γενικότερη προσφορά στους τομείς της αντιμετώπισης καταστροφών, των μικρών έργων υποδομής, της υγείας - περίθαλψης του κοινωνικού συνόλου, των πολιτιστικών - κοινωνικών εκδηλώσεων, κ.λπ.

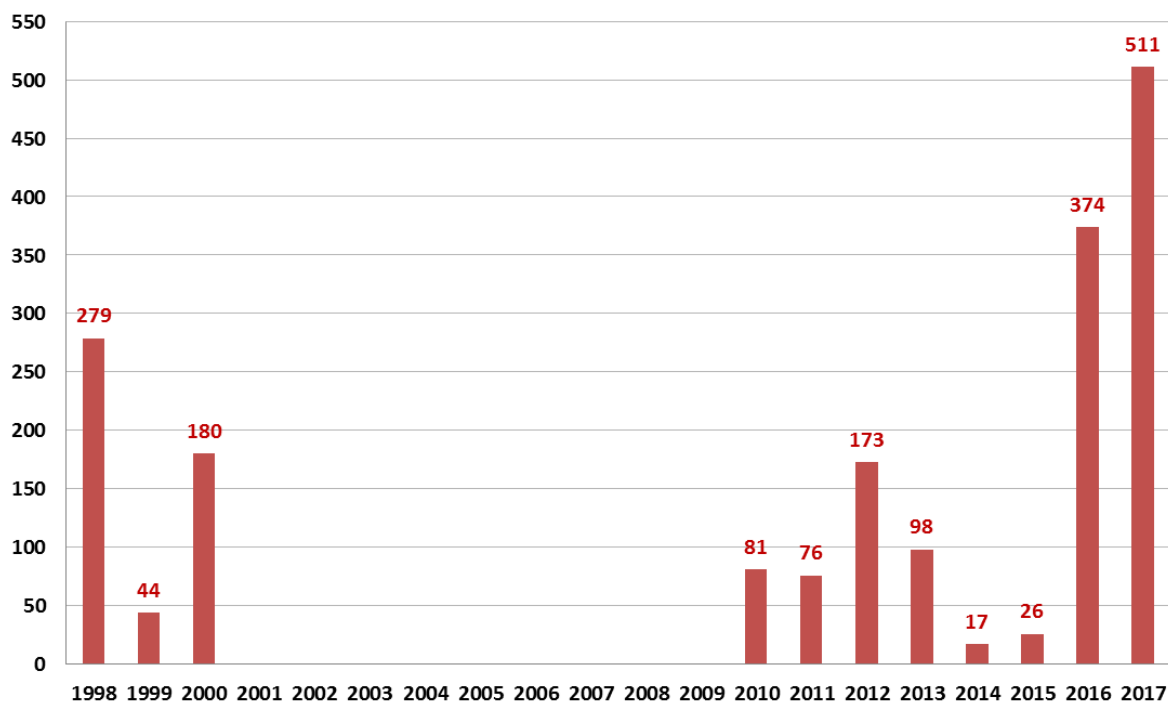
Διάγραμμα 10: Αποτίμηση κοινωνικής προσφοράς ΣΞ για τα έτη 2008-2017 (Πηγή ΓΕΣ/ΔΕΝΔΗΣ)

⁶⁶ Η ελληνική στρατιωτική δύναμη αναπτύχθηκε στο Αφγανιστάν τον Φεβρουάριο του 2002 και αποχώρησε τον Νοέμβριο του 2012. Σε διάστημα 10 ετών, συνολικά 3.295 Αξιωματικοί και Οπλίτες εκτέλεσαν έργα κατασκευής - ανακατασκευής και βελτίωσης των υποδομών στην πόλη της Καμπούλ, καθώς επίσης και του αεροδρομίου. Επιπρόσθετα, συμμετείχαν στην εκπαίδευση Αφγανών στρατιωτών και στη διανομή ανθρωπιστικής βοήθειας. Επισημαίνεται ότι ήταν ιδιαίτερα σημαντική η υποστήριξη από υγειονομικής πλευράς, τόσο στο στρατιωτικό προσωπικό, όσο και σε Αφγανούς πολίτες, που παρέιχε το 299 ΚΙΧΝΕ, το οποίο αναπτύχθηκε στις 26 Ιουλίου 2005 στην Καμπούλ.

ε. Η κάμψη που παρατηρείται στα έτη 2012-2014 οφείλεται στην αυστηρή δημοσιονομική προσαρμογή, που εφαρμόσθηκε στις ΕΕΔ και επέφερε σημαντική μείωση του λειτουργικού προϋπολογισμού του ΓΕΣ. Στον αντίποδα, η αλματώδης αύξηση στο κόστος της κοινωνικής προσφοράς της τελευταίας διετίας (2016-2017) οφείλεται στην απόφαση της στρατιωτικής ηγεσίας για την προώθηση δράσεων εξωστρέφειας παρά τη δύσκολη οικονομική συγκυρία, έτσι ώστε να ενδυναμωθεί το αίσθημα ασφάλειας και κατ' επέκταση η αισιοδοξία του δοκιμαζόμενου ελληνικού λαού. Αξίζει να αναφερθεί ότι, αν και δεν αποτυπώνεται στο προηγούμενο διάγραμμα, μόνο το κόστος πυρόσβεσης την εικοσαετία της μελέτης ανέρχεται σε περίπου 26.000.000 ευρώ.

στ. Τα οφέλη του ΣΞ από τη συνδρομή στις επιχειρήσεις αντιμετώπισης των καταστροφών, εκτός από την ηθική αναγνώριση των Ελλήνων και την υψηλή αποδοχή εκ μέρους του ελληνικού λαού, είναι πολλαπλά:

(1) Οι πτήσεις αεροπυρόσβεσης με χρήση κάδων από τα Ε/Π CH-47D, όπως αποτυπώνονται στο επόμενο διάγραμμα, αντιμετωπίζονται ως επιχειρησιακές πτήσεις, γεγονός που συμβάλλει στην προαγωγή της εκπαίδευσης των πληρωμάτων των Ε/Π CH-47D στη χρήση ειδικών εξωτερικών φορτίων, όπως θεωρούνται οι κάδοι υδροληψίας, σε περιβάλλον ιδιαιτέρων συνθηκών (πτήση - υδροληψία από θάλασσα, υψηλές θερμοκρασίες περιβάλλοντος, μεγάλες απαιτήσεις ισχύος, ισχυρός άνεμος - αναταράξεις).

Διάγραμμα 11: Ώρες αεροπυρόσβεσης με τα μέσα της ΑΣ για τα έτη 1998-2017
(Πηγή ΓΕΣ/ΔΑΣ)

(2) Εκπαίδευση επ' έργω για τους χειριστές μηχανημάτων ΜΧ, σε δύσκολες συνθήκες περιβάλλοντος και υπό πίεση χρόνου και επικινδυνότητας.

(3) Οι συνεχείς εκπομπές των μικτών περιπόλων (στρατιωτικό όχημα με επικεφαλής Αξιωματικό του ΣΞ και εκπρόσωπο του ΠΣ και της ΕΛΑΣ) στο πλαίσιο των αποστολών δασοπροστασίας σε όλη τη διάρκεια της αντιπυρικής περιόδου δημιουργούν ένα δίκτυο ικανό που, εκτός από την επίτευξη έγκαιρης προειδοποίησης σε περίπτωση δημιουργίας εστίας πυρκαγιάς, εμπεδώνει με την αδιάλειπτη παρουσία το αίσθημα ασφάλειας του πληθυσμού στις ακριτικές δύσβατες περιοχές της Ελλάδας.

Εικόνα 41: Αντιμετώπιση πυρκαγιών από τον ΣΞ (Πηγή ΓΕΣ)

(4) Η συμμετοχή στρατιωτικού προσωπικού, είτε μεμονωμένα στο πλαίσιο πολυεθνικών τμημάτων, ή ως οργανικά τμήματα (π.χ. Λόχος ΜΧ, Τμήμα Υγειονομικού) σε επιχειρήσεις παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας στο εξωτερικό σε περιοχές έντασης και κρίσης (π.χ. εθνοτικές ή εμφύλιες συγκρούσεις) συνεισφέρει στην απόκτηση παραστάσεων και εμπειρίας των στελεχών σε απαιτητικό περιβάλλον από πλευράς δυσμενών συνθηκών ασφαλείας, διαβίωσης, επικοινωνίας, κ.λπ.

(5) Τα αιτήματα της στρατιωτικής ηγεσίας για ενίσχυση του λειτουργικού προϋπολογισμού βρίσκουν «ευήκοα ώτα» στους διαχειριστές της εκάστοτε κυβερνητικής οικονομικής πολιτικής, αφού μέρος των διατιθέμενων πιστώσεων έχει ως τελικό αποδέκτη τον ελληνικό λαό.

3. Αποτίμηση της Προσφοράς του ΣΞ στην Αντιμετώπιση της Μεταναστευτικής Κρίσης

α. Η άμεση εμπλοκή του στρατιωτικού προσωπικού στην αντιμετώπιση της πρωτοφανούς μεταναστευτικής κρίσης αποτελεί από

παράδειγμα της ετοιμότητας του ΣΞ να αναλάβει και να φέρει σε πέρας με απόλυτη επιτυχία οποιαδήποτε αποστολή. Η ολοκλήρωση των δομών φιλοξενίας υπό δύσκολες συνθήκες, λόγω ασφυκτικής πίεσης χρόνου, καχυποψίας και αντίδρασης σημαντικής μερίδας των τοπικών πληθυσμών αλλά και εκπροσώπων ΜΚΟ, υψηλού υγειονομικού κινδύνου, περιορισμένων πιστώσεων, αποτέλεσε πραγματικό άθλο, ο οποίος προβλήθηκε στο εξωτερικό και το εσωτερικό της Ελλάδας.

β. Η συνολική συνεισφορά του ΣΞ συνίσταται αρχικά στην κατασκευή 41 δομών με ανάπτυξη 5.000 σκηνών και τοποθέτηση 3.000 οικίσκων, συνολικής χωρητικότητας 35.775 θέσεων φιλοξενίας, επί συνόλου 50 δομών σε όλη την επικράτεια. Στη συνέχεια το ΓΕΣ διέθεσε περίπου 250 εξειδικευμένα μόνιμα στελέχη, κυρίως ιατρούς και νοσηλευτές, για τη λειτουργία και την καθημερινή υγειονομική υποστήριξη 30 δομών. Επίσης συνέδραμε με μεταφορικά μέσα στη διάθεση 17.000 τόνων υλικών, εκτός φυσικά από την παροχή θερμού συσσιτίου στις δομές φιλοξενίας.

4. Η Αναγκαιότητα της Πολιτικοστρατιωτικής Συνεργασίας

α. Πολλοί ανθρωπιστικοί δρώντες αντιλαμβάνονται ότι ο ΣΞ μπορεί να διαδραματίσει θεμιτό και ενίοτε ζωτικό ρόλο στη στήριξη των προσπαθειών ανθρωπιστικής βοήθειας. Δεδομένης της αυξανόμενης συμμετοχής των στρατιωτικών φορέων στις δραστηριότητες αρωγής, οι ανθρωπιστικές οργανώσεις έχουν μια ευκαιρία να συμμετάσχουν πιο στρατηγικά με τους στρατιωτικούς προκειμένου να περιορίσουν τους κινδύνους που είναι εγγενείς στη συμμετοχή τους και να μεγιστοποιήσουν τα πιθανά οφέλη για το σύστημα αντιμετώπισης καταστροφών και τους πληγέντες πληθυσμούς. Το ζήτημα των ανθρωπιστικών οργανώσεων δεν είναι πλέον το αν θα συνεργασθούν με τον ΣΞ, αλλά το πώς και πότε θα το πράξουν. Σε πολιτικό επίπεδο, οι οργανισμοί πρέπει να εργάζονται για να επηρεάσουν το στρατιωτικό δόγμα, να εξηγήσουν τις ανησυχίες τους και να υποστηρίξουν τη διάδοση και εφαρμογή των υφιστάμενων κατευθυντήριων γραμμών και την ανάπτυξη βελτιωμένων εργαλείων. Η δέσμευση αυτή δεν πρέπει να περιορίζεται στον στρατό, αλλά πρέπει να επεκταθεί και στις κυβερνήσεις, οι οποίες αποφασίζουν για τους ρόλους που θα διαδραματίσει ο στρατός στην αντιμετώπιση των καταστροφών. Το ανθρωπιστικό προσωπικό χρειάζεται εκπαίδευση, η οποία θα πρέπει να περιλαμβάνει εξοικείωση με στρατιωτικούς τρόπους λειτουργίας και ορολογία και επιχειρησιακή καθοδήγηση προσαρμοσμένη σε συγκεκριμένα πλαίσια ή σενάρια. Τέλος, ο διάλογος και ο συντονισμός στο πλαίσιο της ανθρωπιστικής κοινότητας είναι άκρως απαραίτητοι.

β. Για να είναι αποτελεσματική και να έχει ουσία η κινητοποίηση και η αποστολή στρατιωτικών δυνάμεων στην αντιμετώπιση μιας καταστροφής, θα

πρέπει να έχει προηγηθεί λεπτομερής σχεδιασμός, εκπαίδευση των δυνάμεων στην αντιμετώπιση καταστροφών καθώς και εκτέλεση κοινών επιχειρησιακών ασκήσεων με τις ομάδες πολιτικής προστασίας, ώστε να δοθούν κοινές γραμμές στο τομέα των επικοινωνιών και εν γένει της διαλειτουργικότητας και του τρόπου δράσης, ώστε η συνεργασία στις περιπτώσεις πραγματικών συμβάντων να είναι όσο το δυνατόν αποδοτική και αποτελεσματική.

5. Αντί Επιλόγου

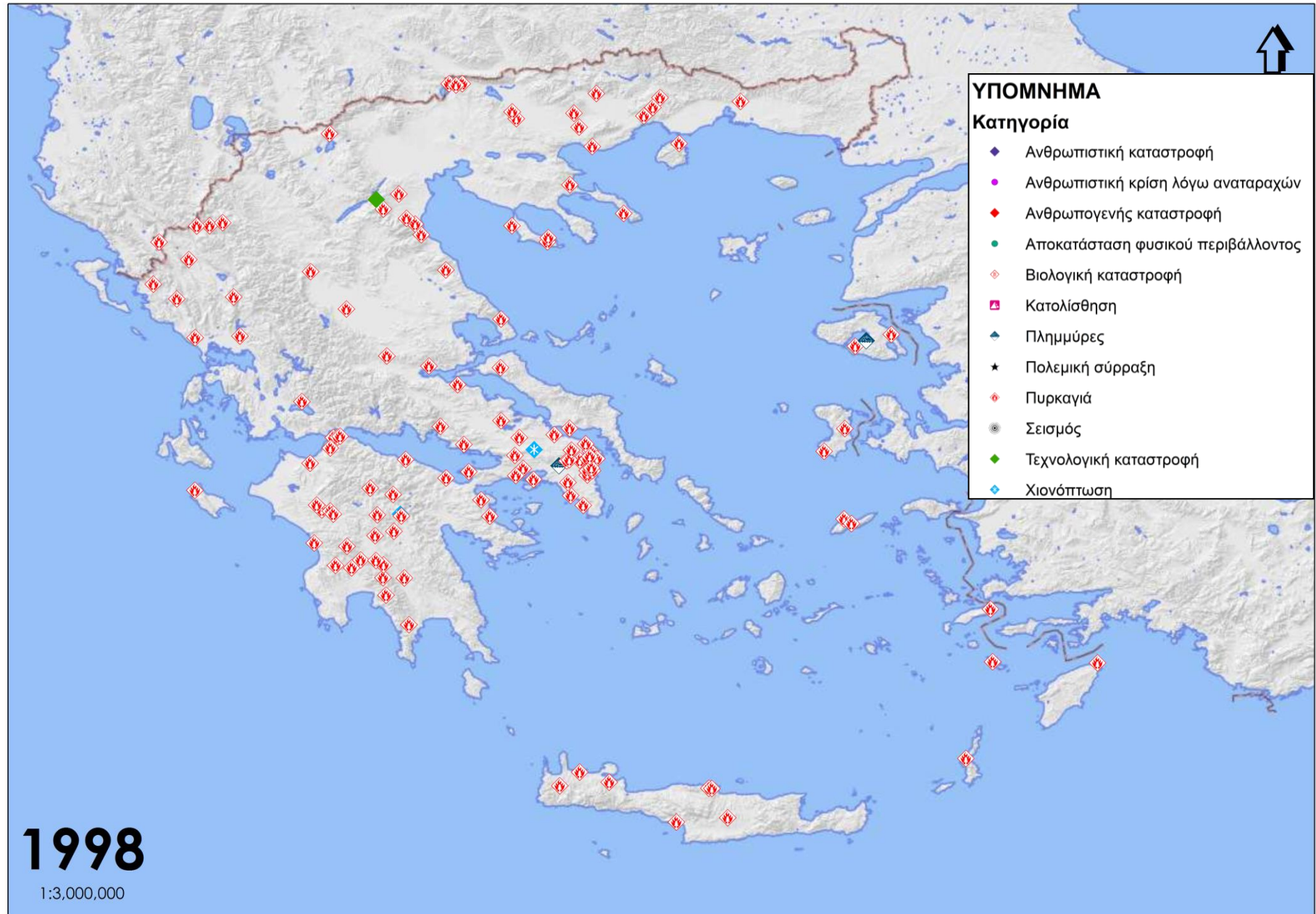
α. Οι φυσικές καταστροφές δεν μπορούν να αποφευχθούν γιατί αποτελούν μέρος της εξέλιξης του πλανήτη, αλλά είναι βέβαιο ότι είναι δυνατόν να μειωθούν ως προς τις επιπτώσεις τους. Από την άλλη, οι καταστροφές ενοποιούν τις κοινωνίες. Κατά τη διάρκεια μίας περιόδου έκτακτης ανάγκης που ακολουθεί ένα καταστροφικό γεγονός, οι πληγέντες στην πλειοψηφία τους αρνούνται να εγκαταλείψουν την περιουσία τους. Μεγάλες ομάδες ανθρώπων και τεράστιες ποσότητες προμηθειών συγκεντρώνονται στην πληγείσα περιοχή ως αντίδραση κοινωνικής συμπαράστασης. Το κυριότερο αποτέλεσμα της εμπειρίας από μια καταστροφή είναι η αλλοίωση των προσωπικών αξιών, αφού οι οδυνηρές αυτές καταστάσεις αποτελούν σταθμό στην ανθρώπινη συνείδηση και επηρεάζουν δραματικά την εξέλιξη της ζωής. Η εμπειρία από μια καταστροφή λειτουργεί πάντα ως μέτρο σύγκρισης και ως επίπεδο αναφοράς στον χρόνο. Η κοινωνική αλληλεγγύη ενδυναμώνεται, αφού η κρίση θέτει νέους στόχους. Κατά τη διάρκεια της περιόδου που ακολουθεί την καταστροφή, όλες οι κοινωνικές ομάδες υφίστανται τον ίδιο κίνδυνο και όλες συμμετέχουν στις προσπάθειες και στις εργασίες αποκατάστασης. Η αμοιβαία υποστήριξη αποτελεί άμεση προτεραιότητα και έτσι, τόσο οι επιζώντες όσο και τα μέλη των συνεργείων διάσωσης και αποκατάστασης δείχνουν αξιοσημείωτο αλτρουιστικό ενδιαφέρον για την αρωγή των θυμάτων αλλά και την αποκατάσταση του κοινωνικού ιστού, γενικότερα.

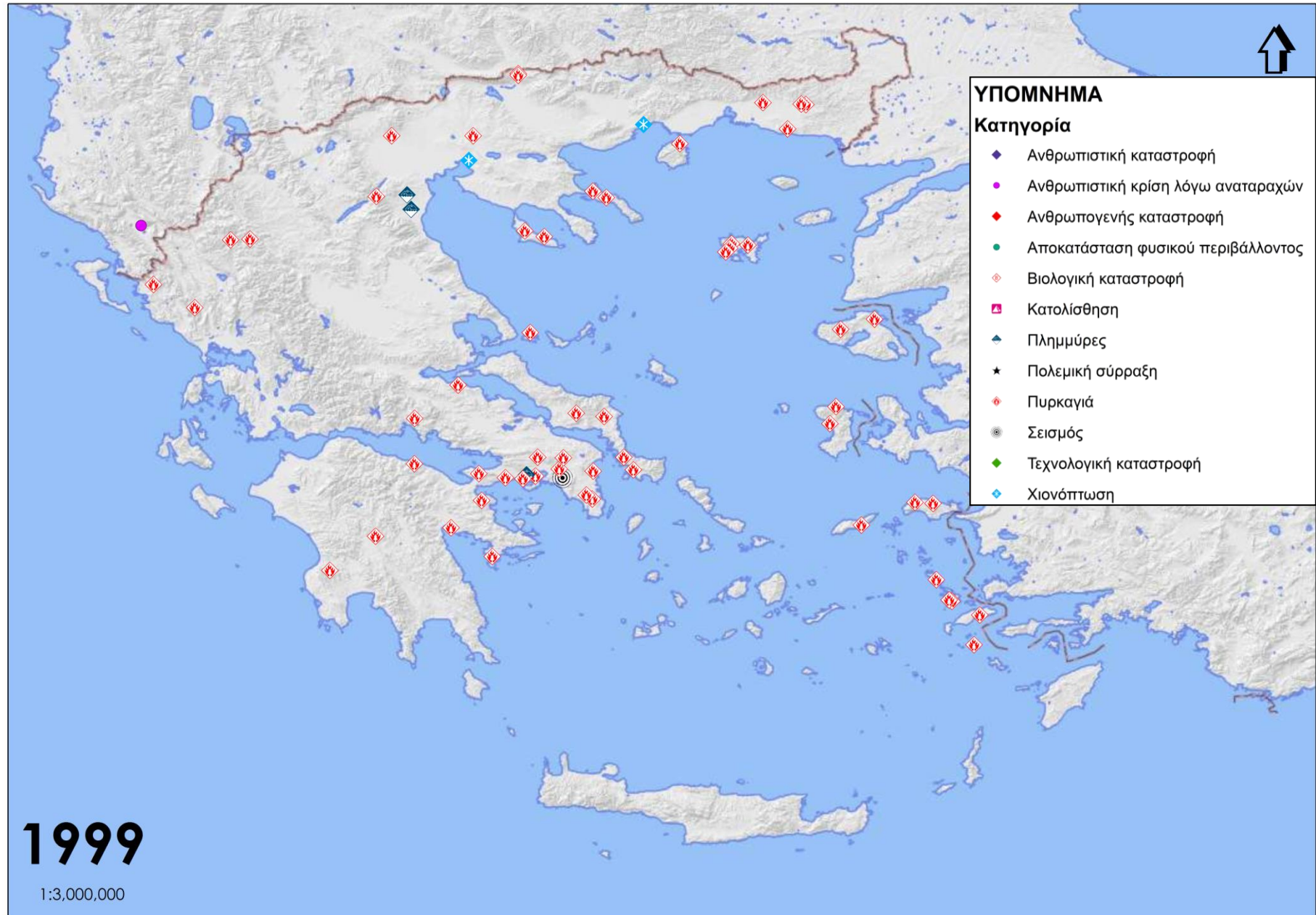
β. Ο ΣΞ και σε αυτόν τον τομέα αποδεικνύεται εξόχως λειτουργικός, παραγωγικός, αποδοτικός και αποτελεσματικός, συνεισφέροντας στην εμπέδωση της ασφάλειας των Ελλήνων πολιτών σε περίοδο ειρήνης. Η πρακτική αυτή αποτυπώνεται στην ακόλουθη πρόσφατη διαβεβαίωση⁶⁷ του Αρχηγού του ΓΕΣ:

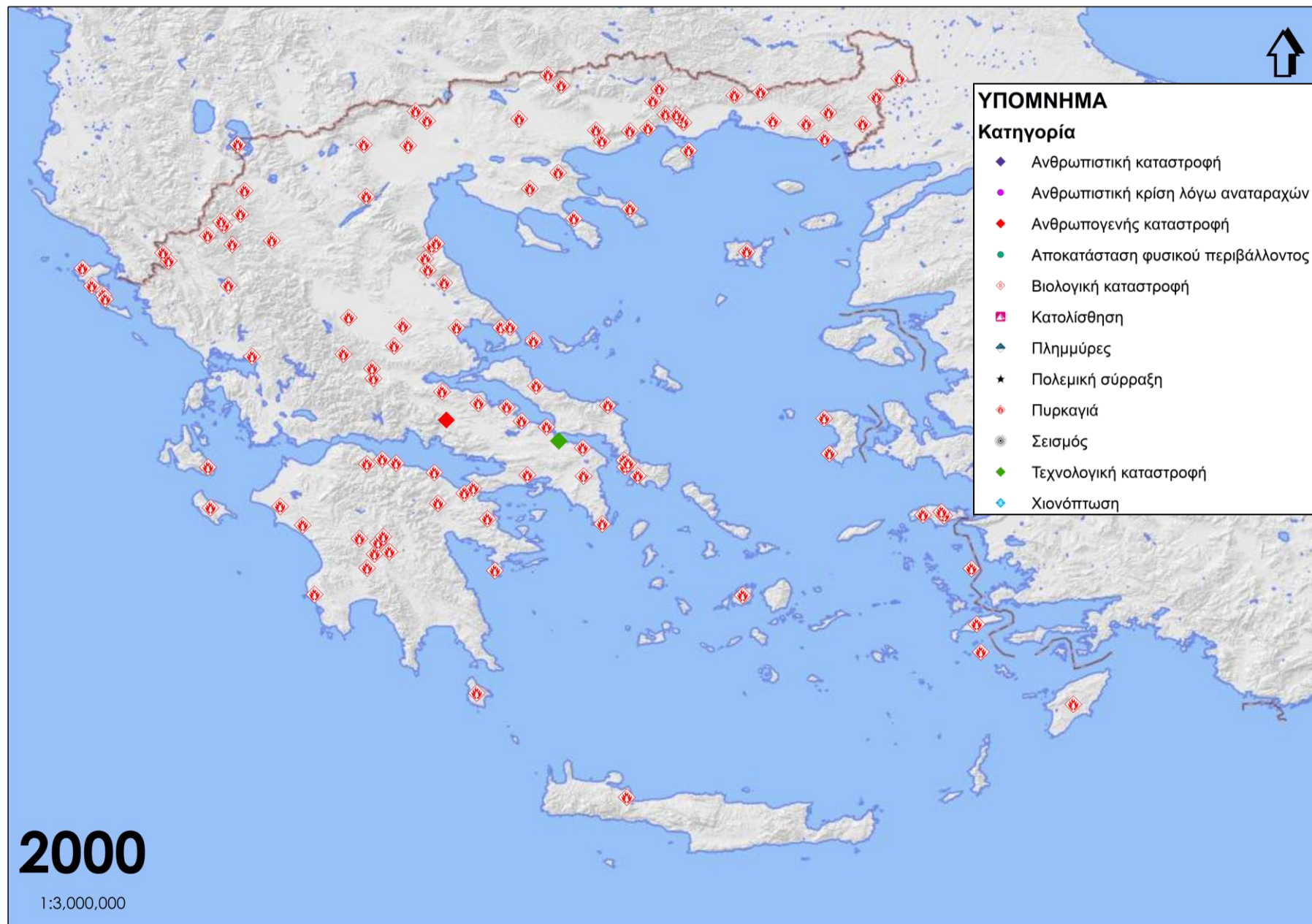
«Ο Ελληνικός Στρατός πρέπει να είναι στενά διασυνδεδεμένος με τον ελληνικό λαό και για να γίνει αυτό, πρέπει την περίοδο της ειρήνης να του προσφέρουμε τις εξαιρετικές δυνατότητες που έχουμε. Οι στρατιώτες παρέχουν ιατρική περίθαλψη στα πιο απομακρυσμένα νησιά, παρέχουν ειδικότητες που λείπουν από τα νοσοκομεία, διδάσκουν ξένες γλώσσες στα πιο απομακρυσμένα

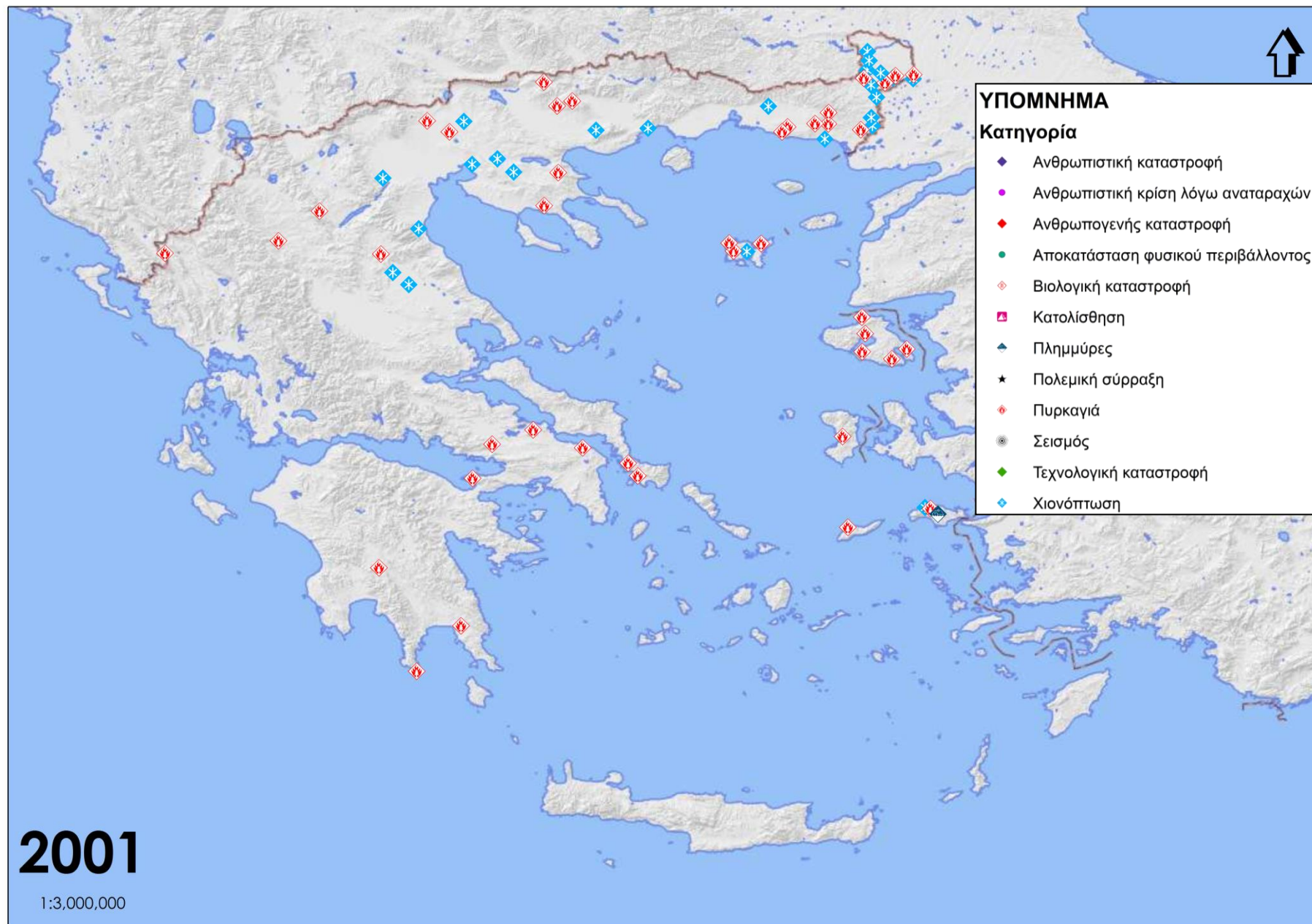
⁶⁷ Από τη συνέντευξη του Αρχηγού ΓΕΣ Αντιστρατήγου κ. Αλκιβιάδη Στεφανή στην εκπομπή «Με Αρετή και Τόλμη» στις 09 Απριλίου 2017, διαθέσιμη στη διεύθυνση <http://www.mod.mil.gr/mod/el/content/show/134/A127230>.

χωριά, βοηθάνε με τα μηχανήματα του ΜΧ, κατασκευάζουν σχολεία, βοηθάνε στην αποκατάσταση των φυσικών καταστροφών, καθώς ο εθελοντισμός των στελεχών μαζί με τη διάθεση για προσφορά έρχεται να συνδράμει και να συμβάλει στην κύρια αποστολή του Στρατού που είναι η άμυνα της χώρας».

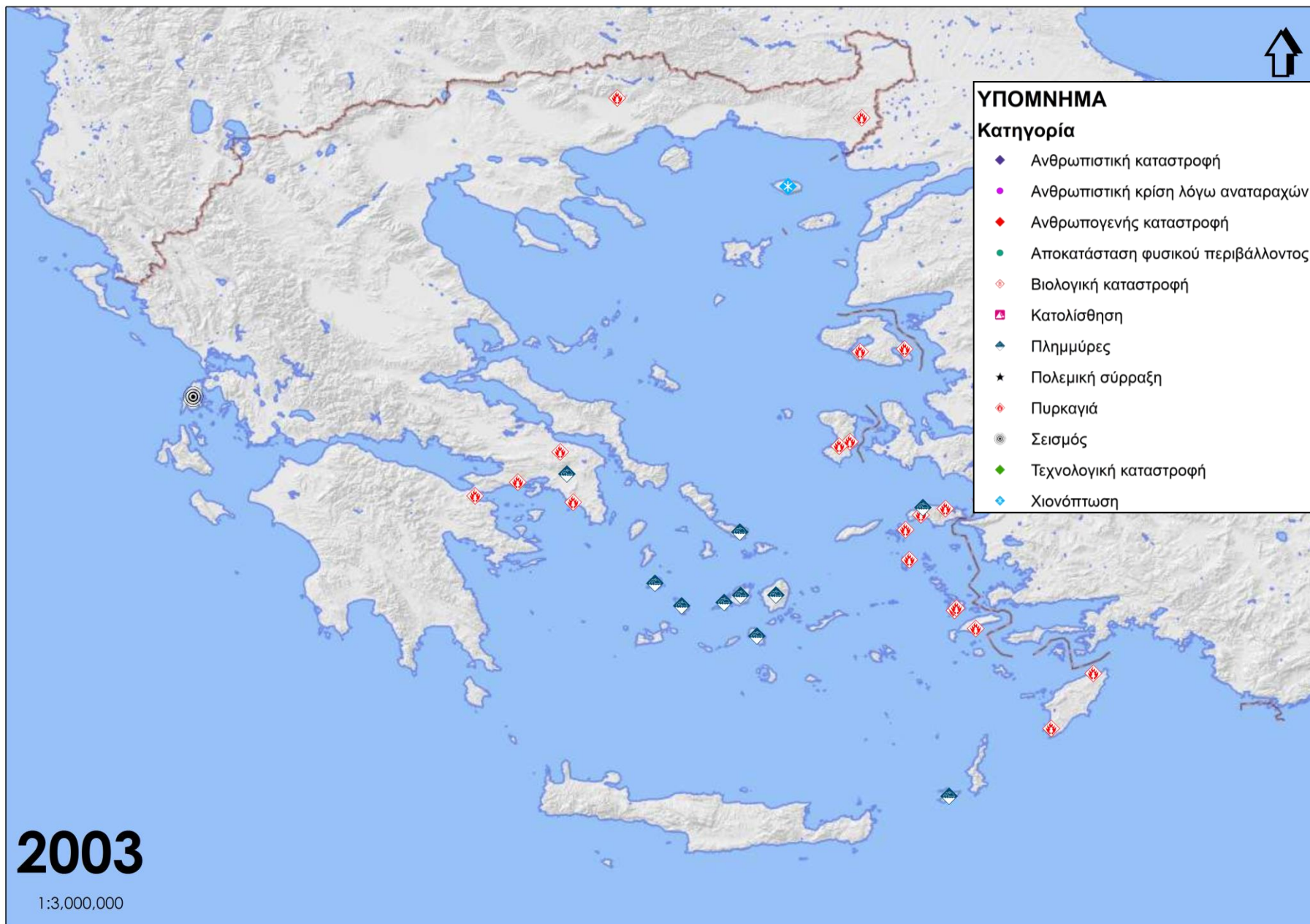

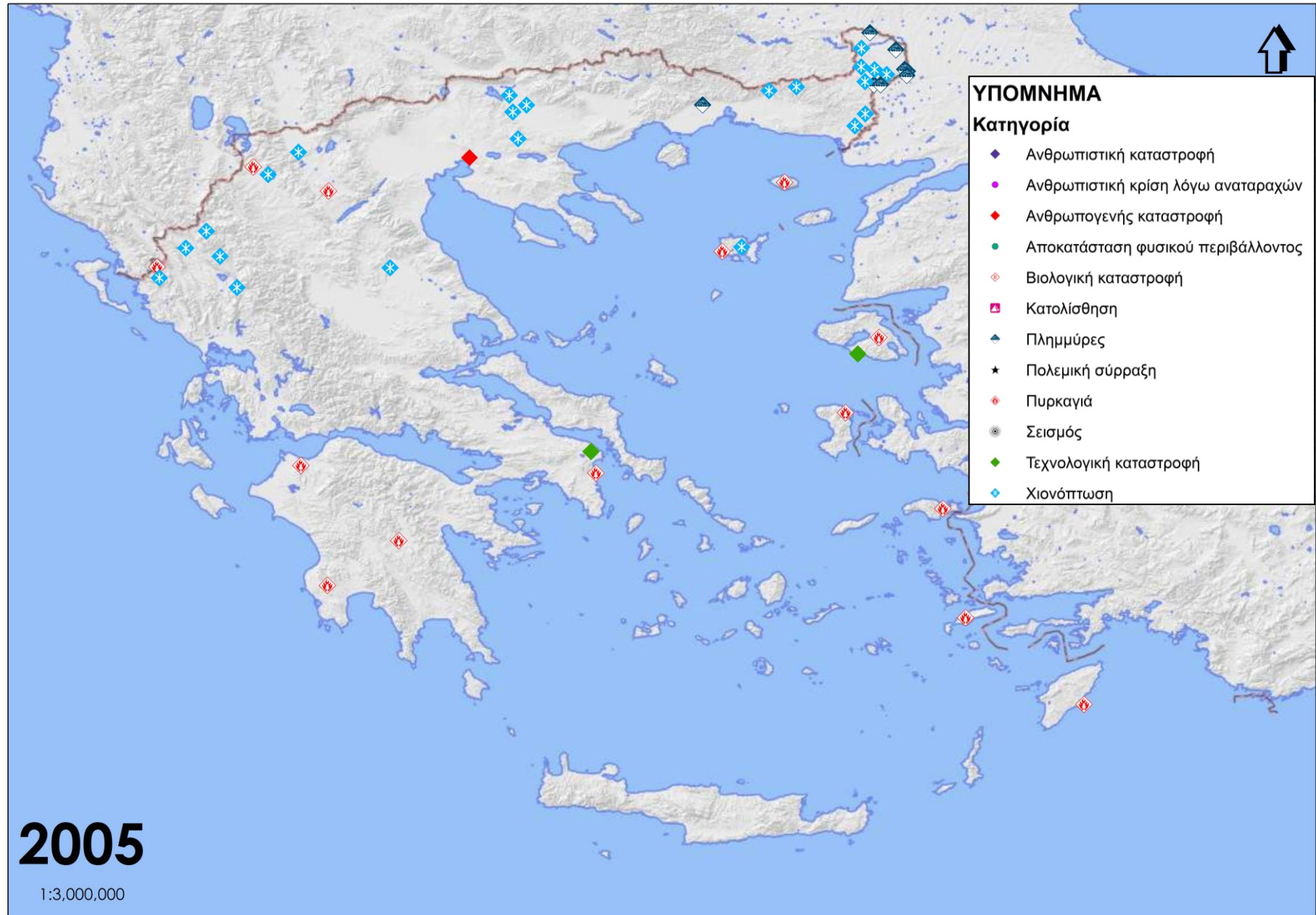

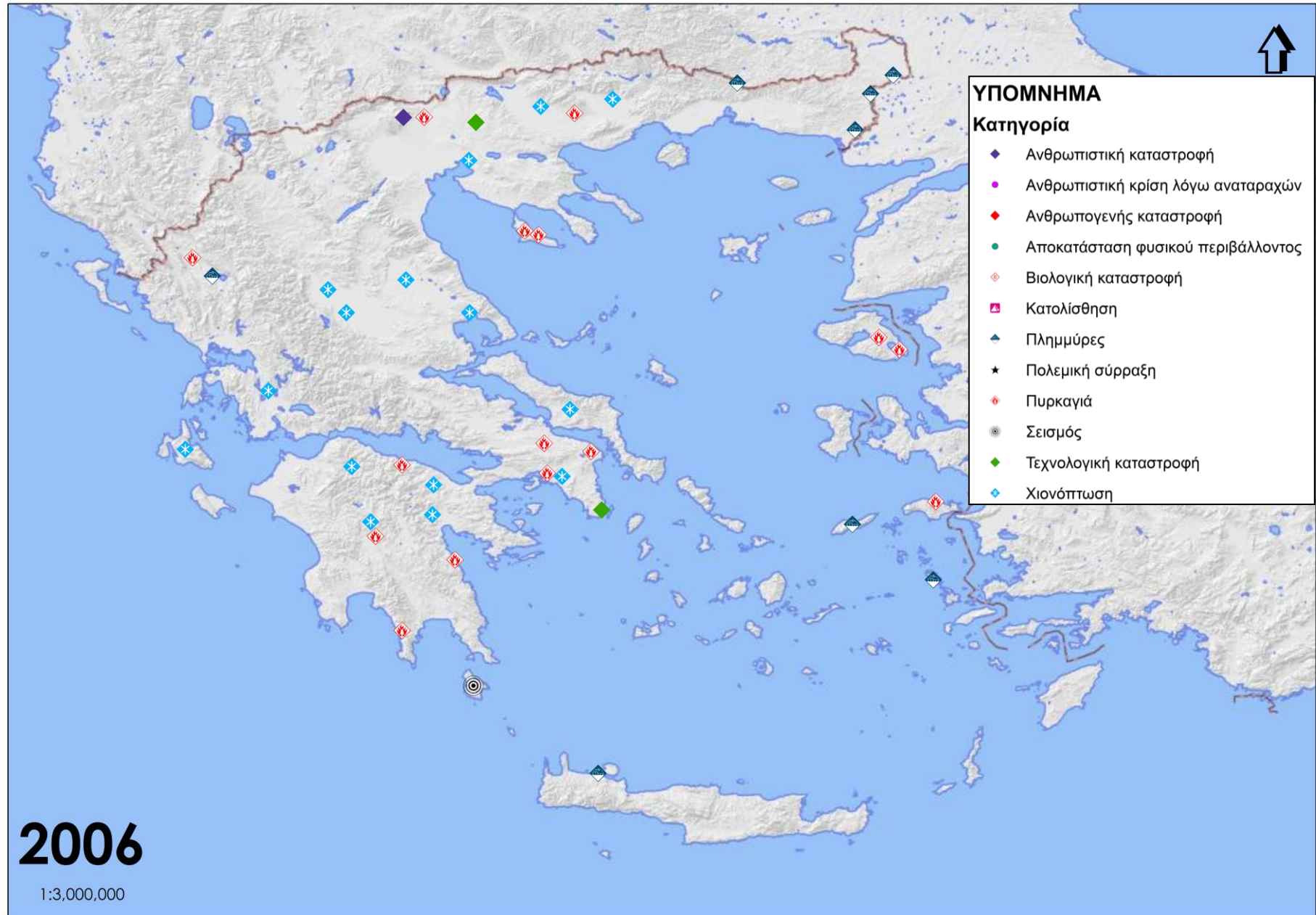

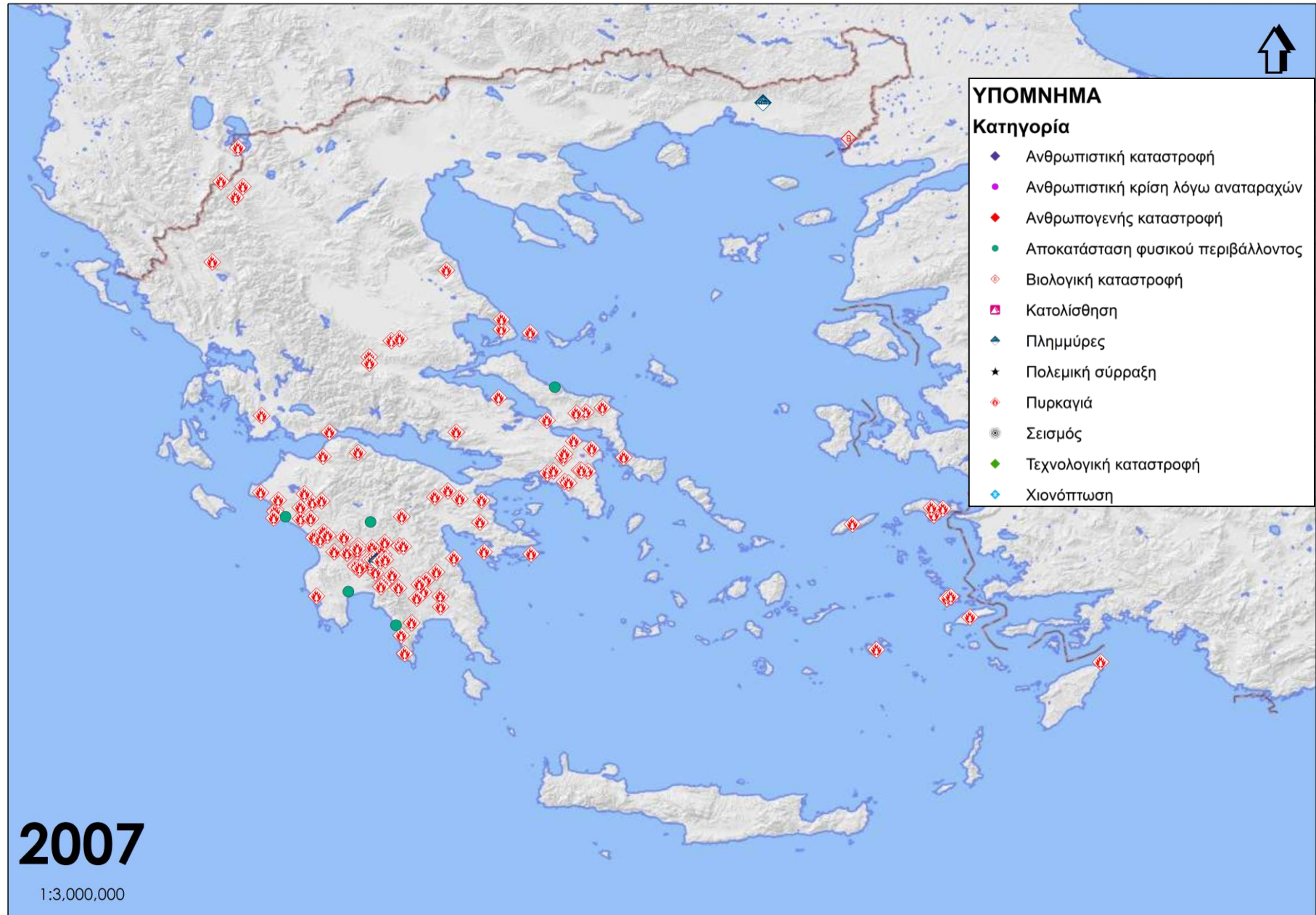

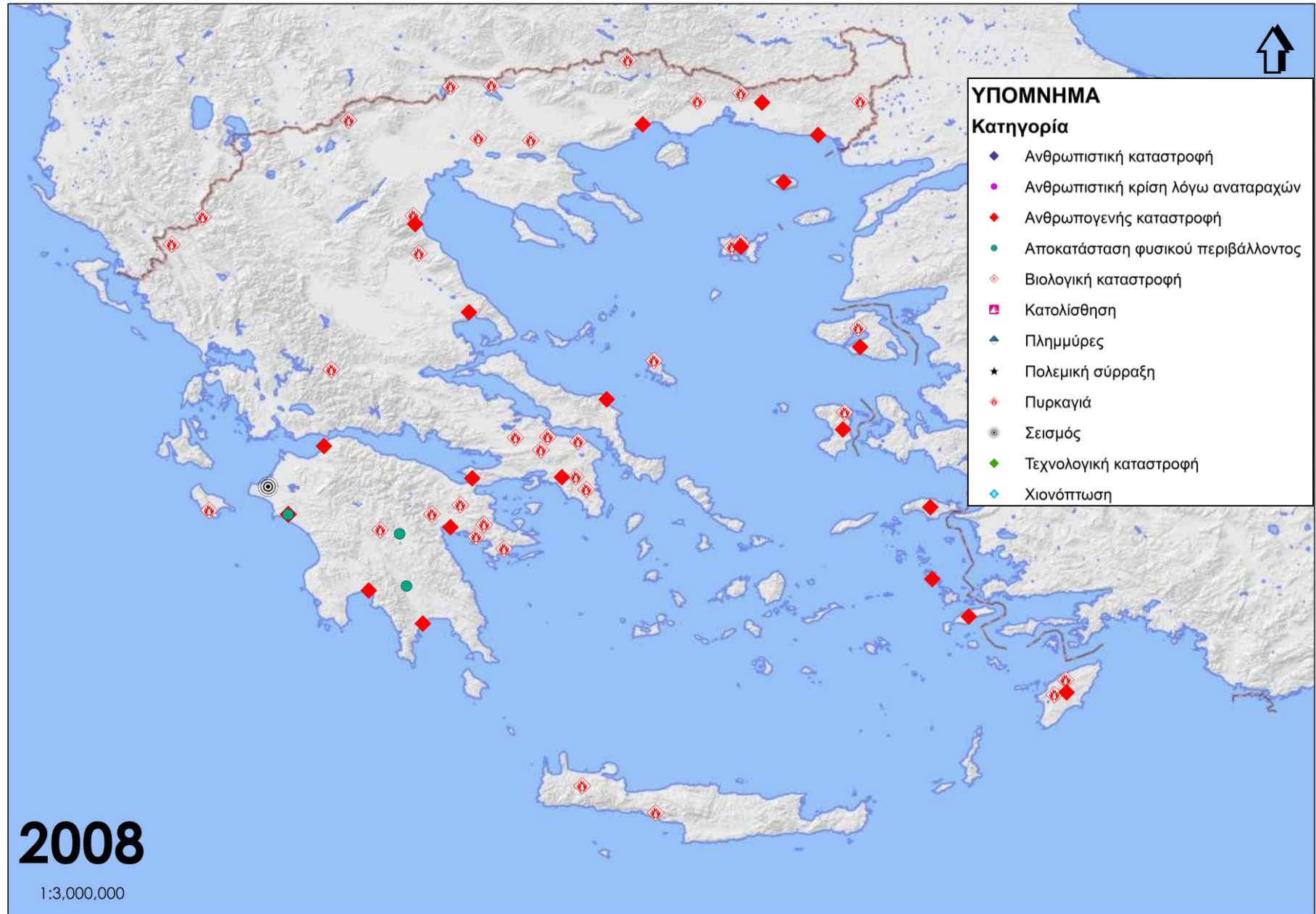

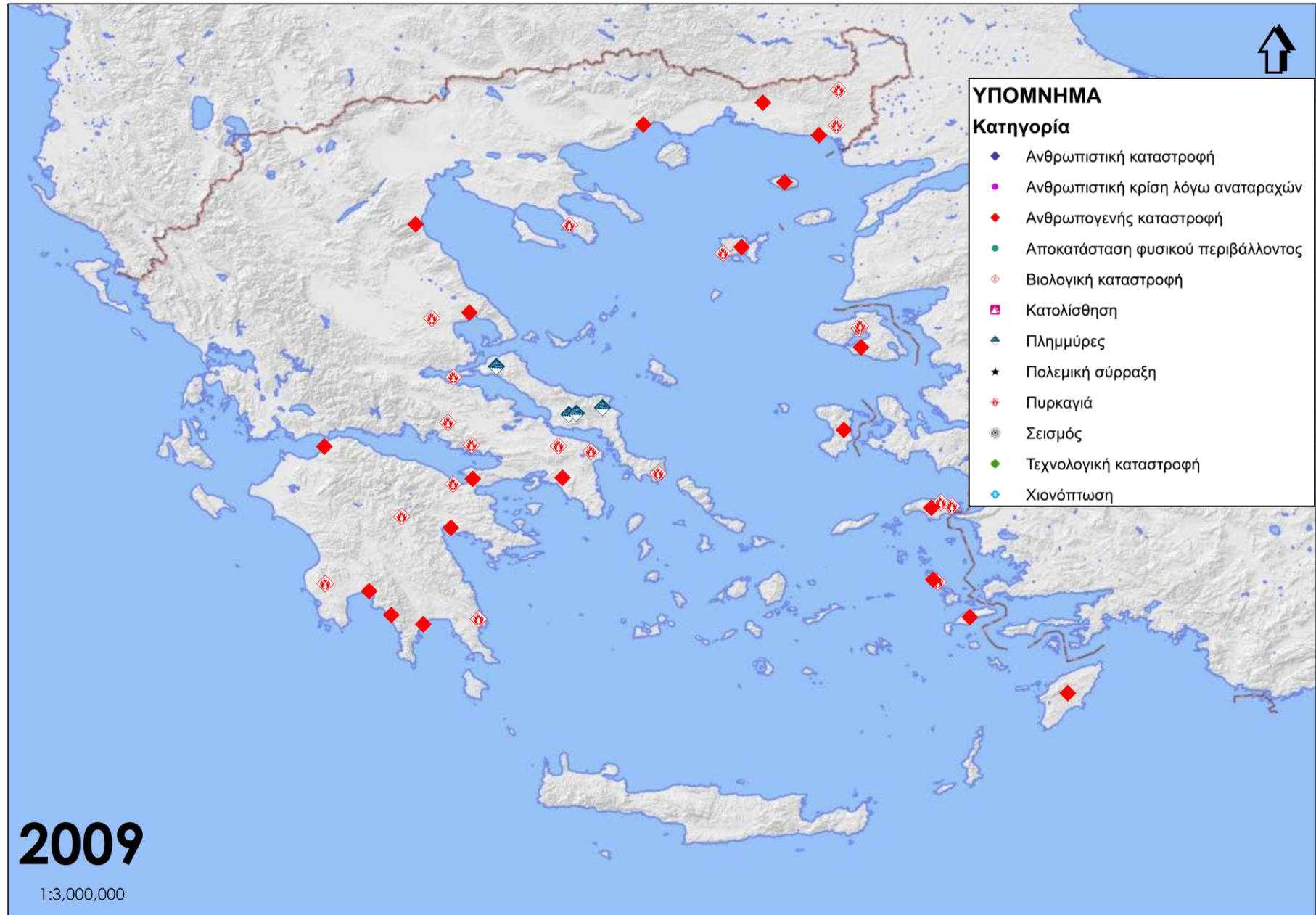

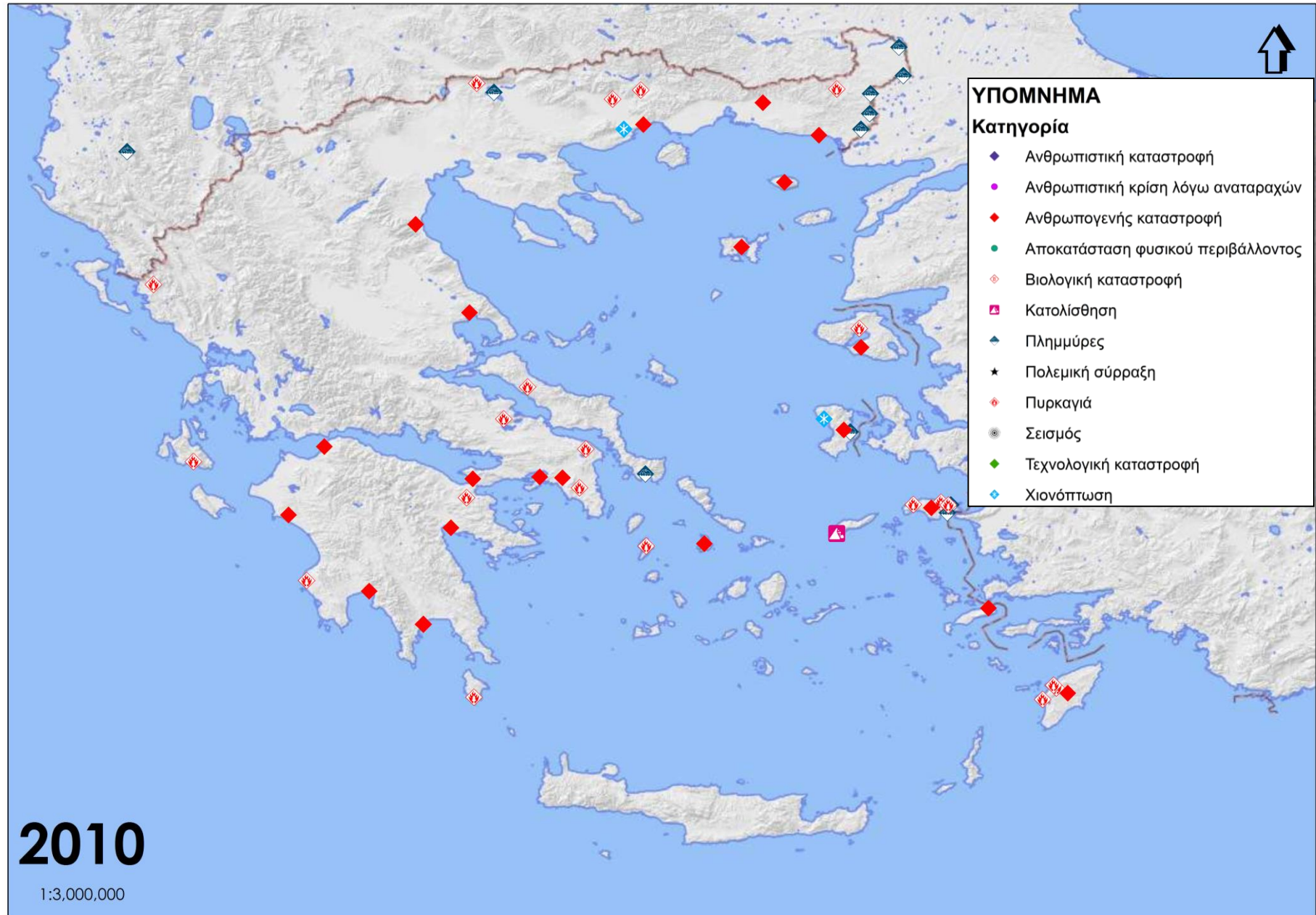

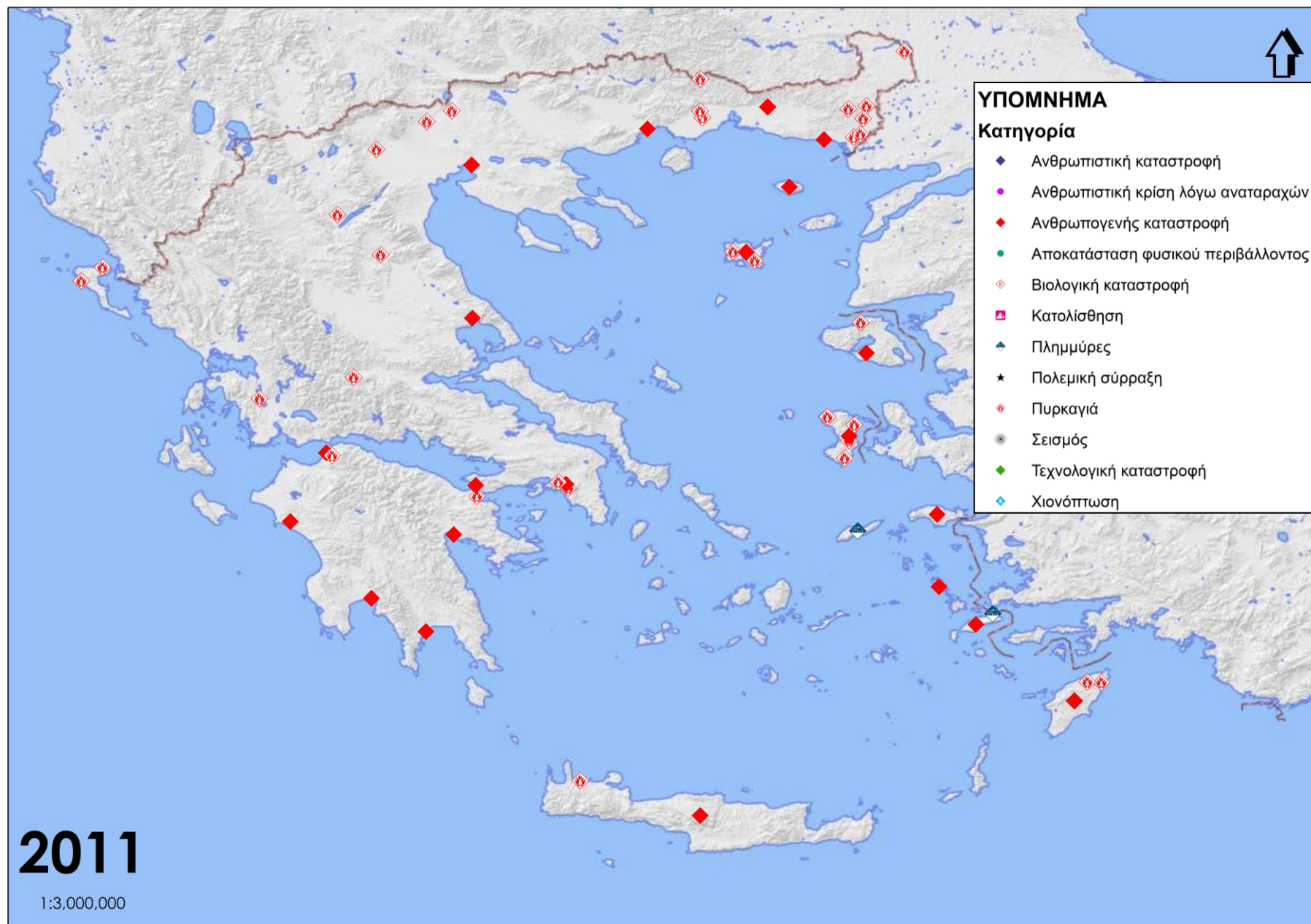

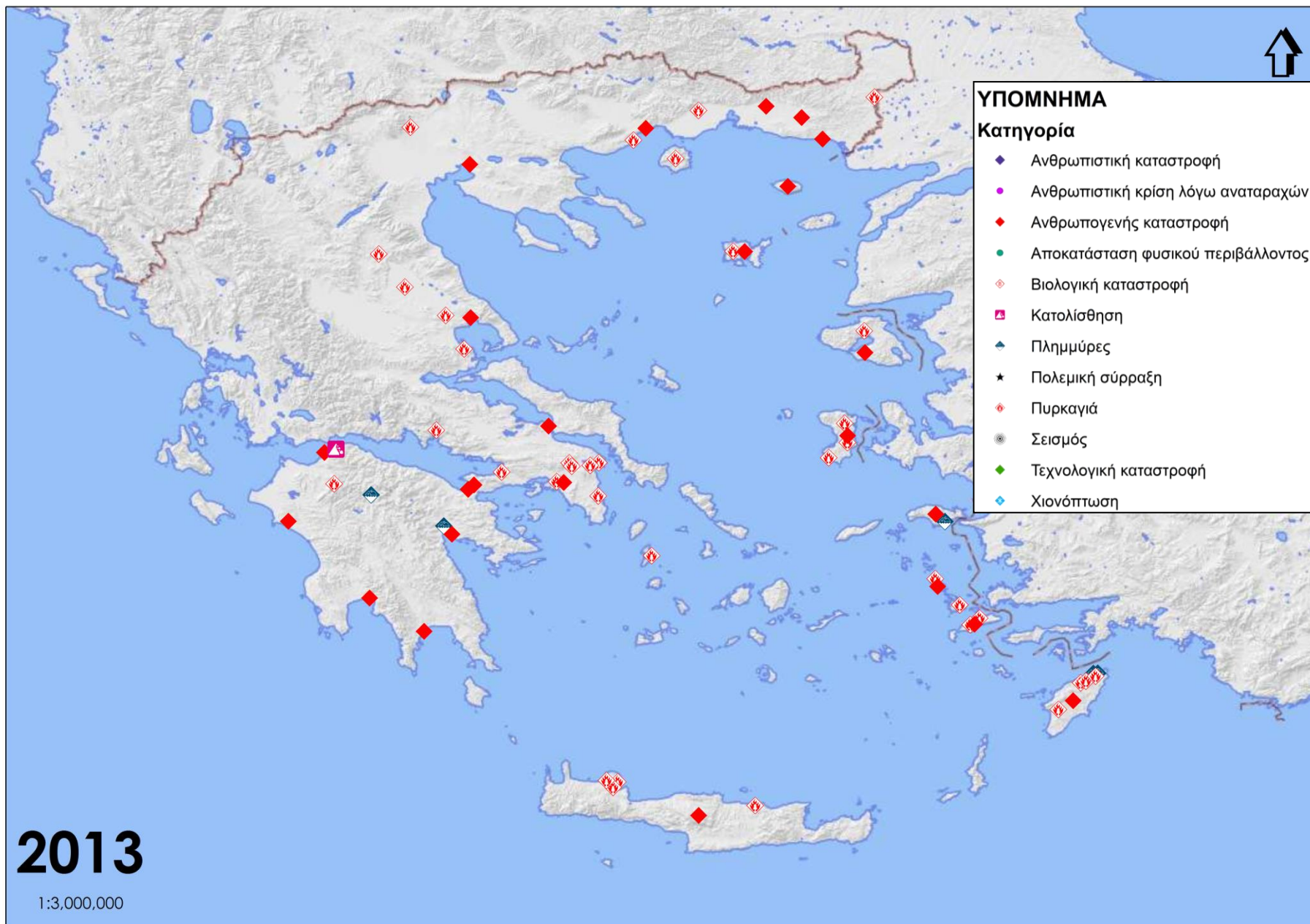

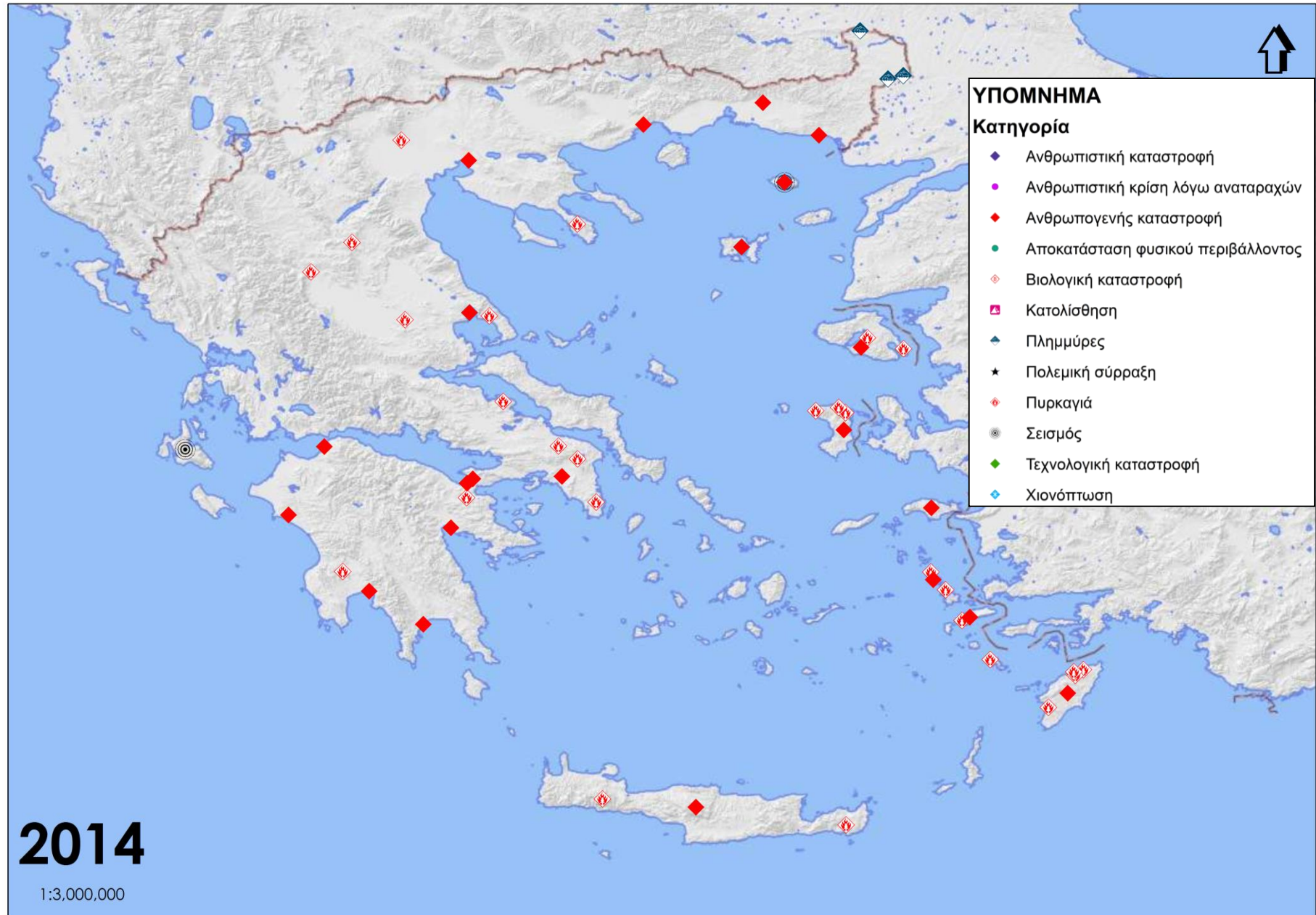

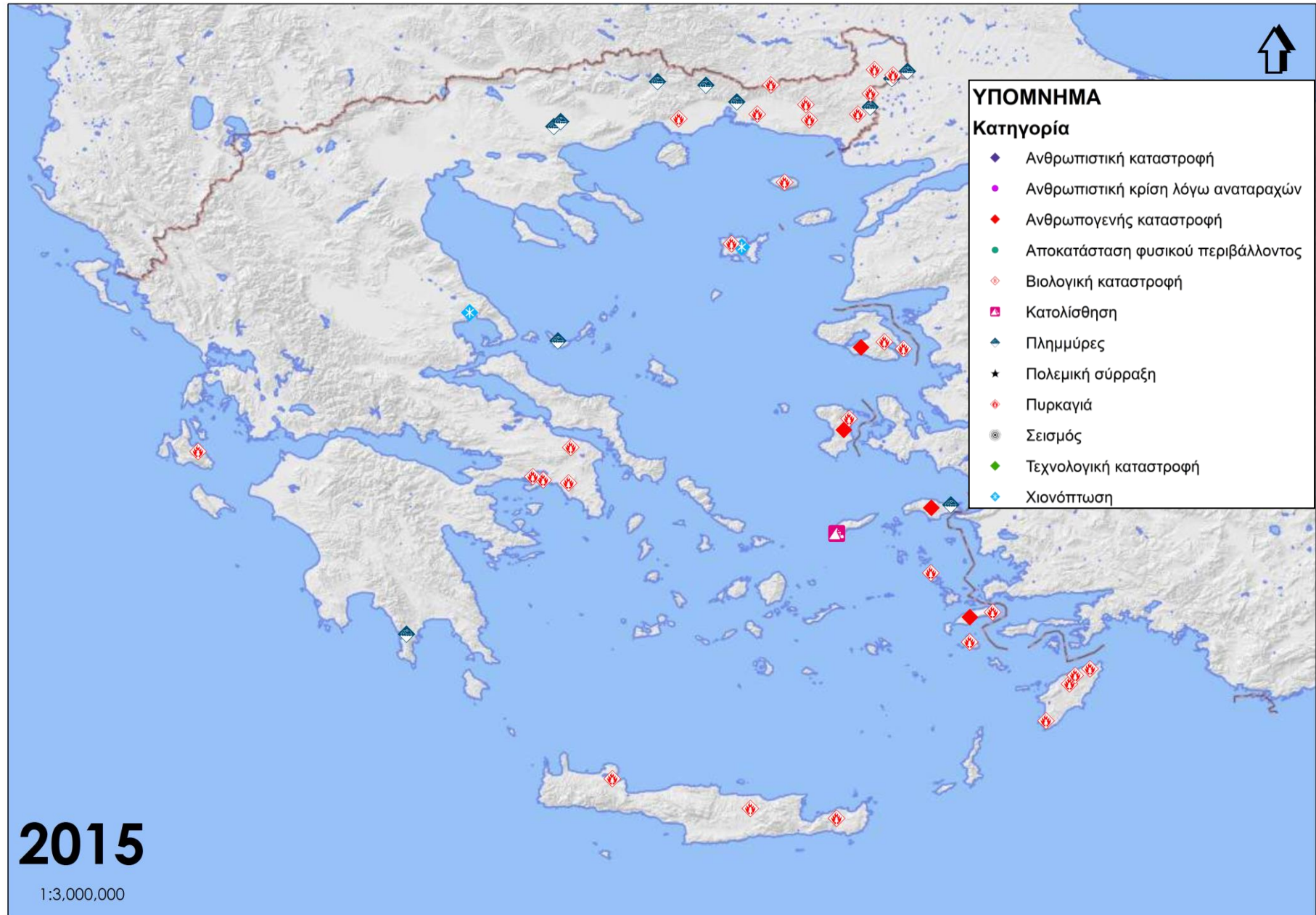

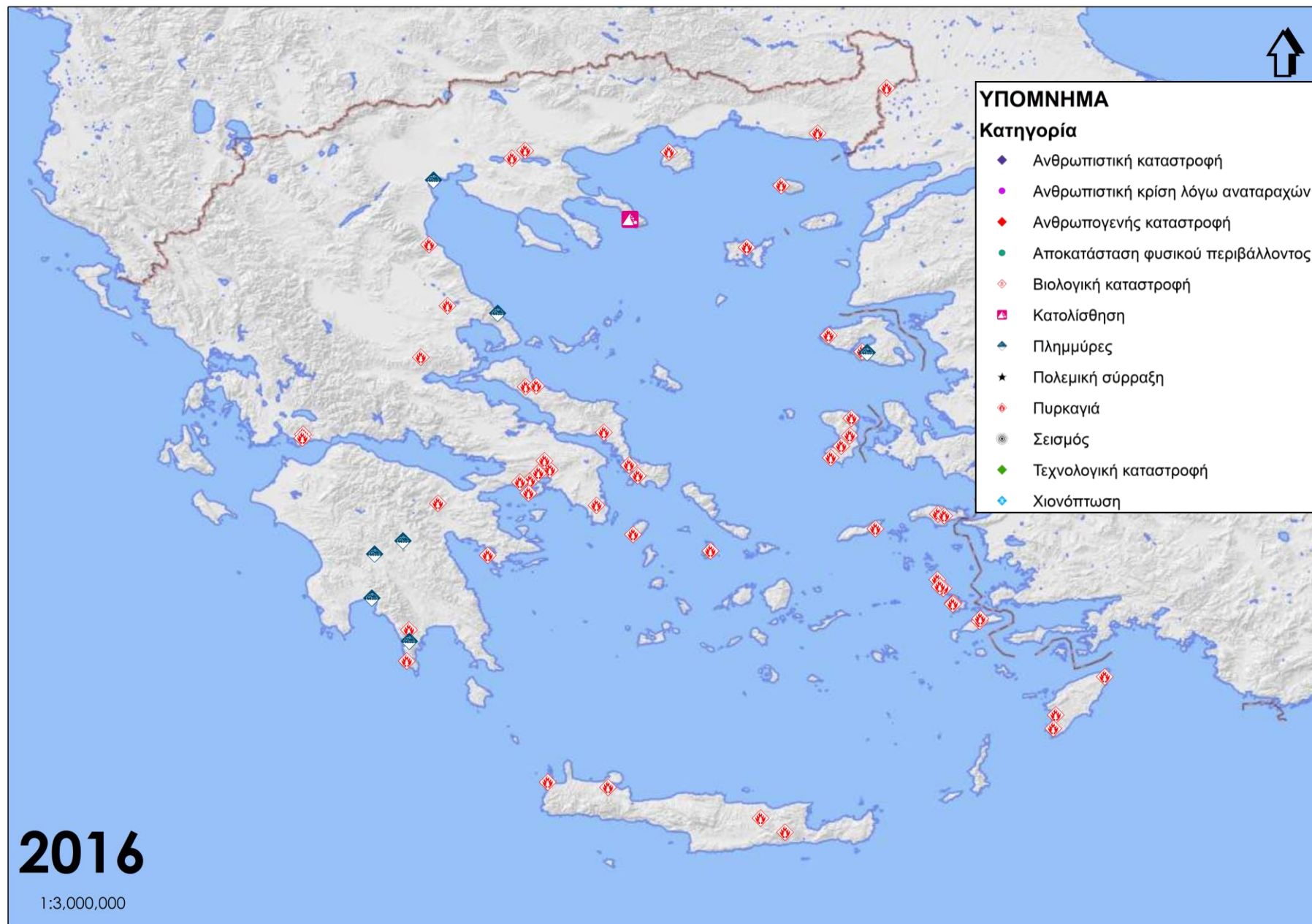

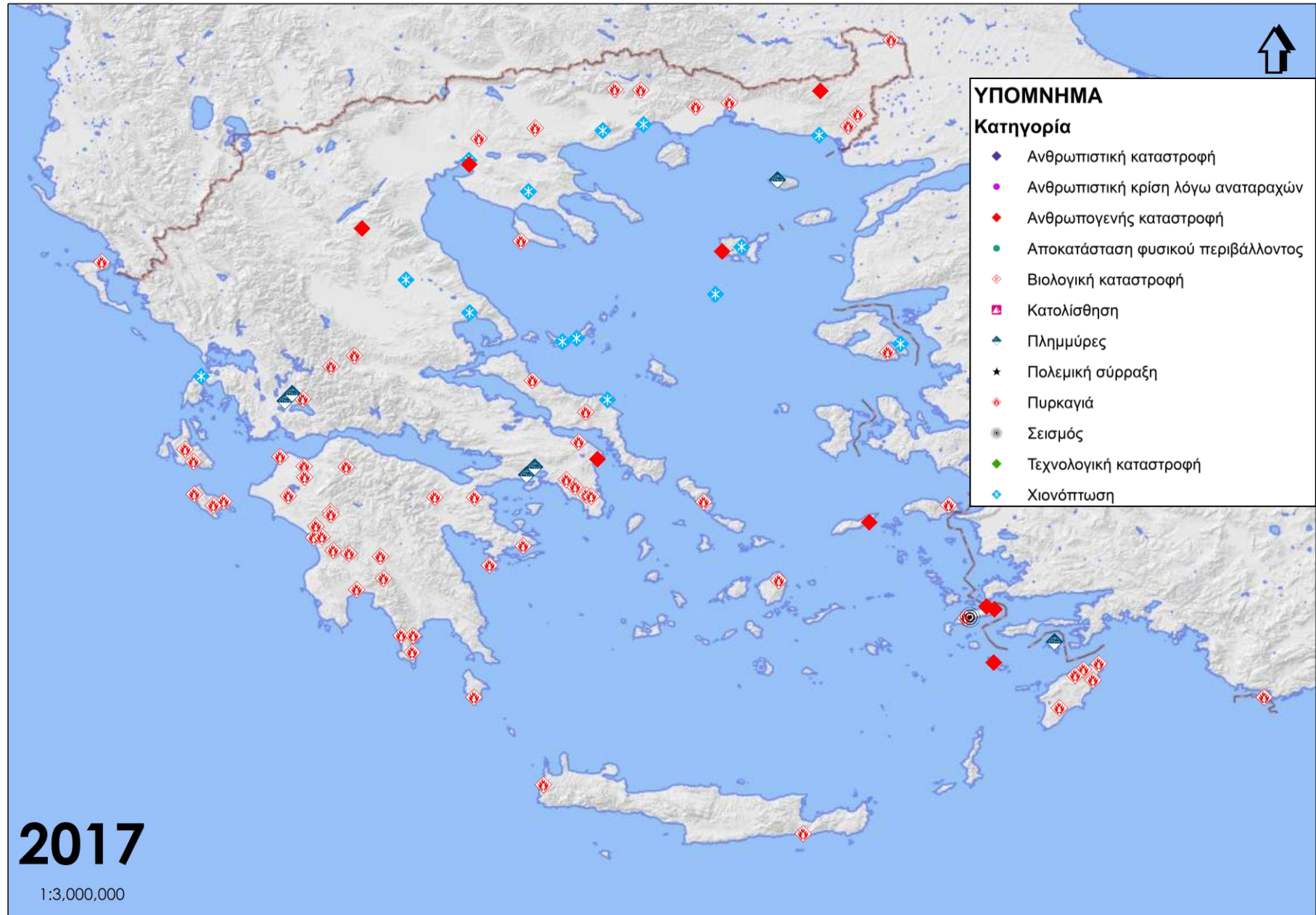

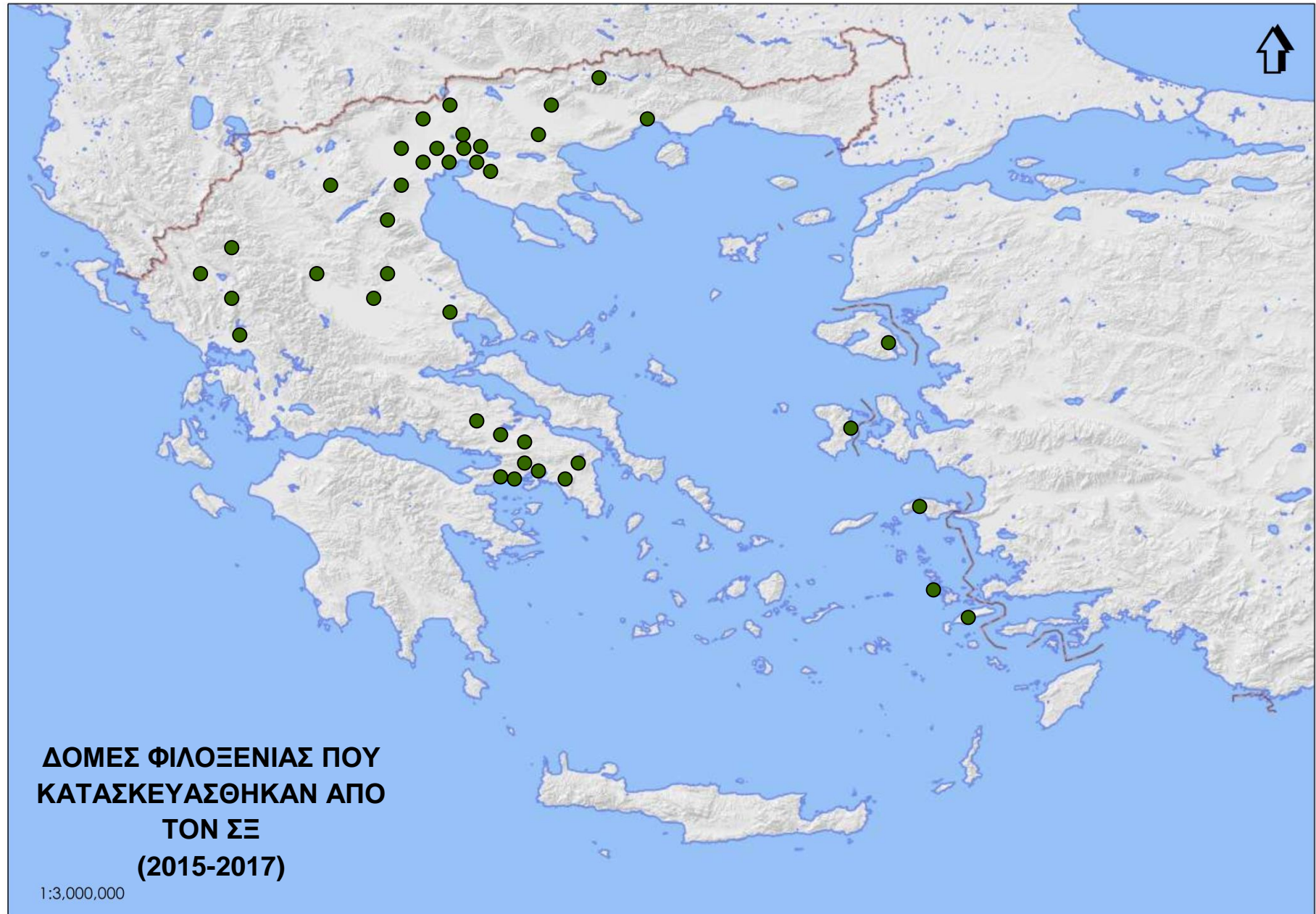

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Βιβλία

α. Ελληνικές Εκδόσεις

(1) ΕΑΕΕ, Φυσικές Καταστροφές και Ταραχές στην Ελλάδα 1993-2014, Υπηρεσία Μελετών και Στατιστικής, Ιανουάριος 2015.

(2) Λέκκας Ε., Ανδρεαδάκης Ε. (2015), Εισαγωγή στη Θεωρία Διαχείρισης Καταστροφών και Κρίσεων, ΕΚΠΑ, Αθήνα.

(3) Λέκκας Ε., Ανδρεαδάκης Ε. (2015), Γεωδυναμικές Καταστροφές, ΕΚΠΑ, Αθήνα.

(4) Παπαζάχος Β., Παπαζάχος Κ. (2003), Οι σεισμοί της Ελλάδας, ΖΗΤΗ, Θεσσαλονίκη.

(5) Nastos P.T., Matsangouras I.T. (2010), Tornado Activity in Greece within the 20th Century, *Advances in Geosciences*.

(6) Τσαγκάρη Κ., Καρέτσος Γ., Προύτσος Ν. (2011), Δασικές Πυρκαγιές Ελλάδας 1983-2008, Έκδοση WWF Ελλάς και ΕΘΙΑΓΕ-ΙΜΔΟ & ΤΔΠ.

β. Ξένες Εκδόσεις

(1) Ahmed Meena (2006), *The Principles and Practice of Crisis Management*, Palgrave Macmillan, New York.

(2) Boin R.A. (2005), *From Crisis to Disaster: Towards an Integrative Perspective*. In Perry R.W. & Quarantelli E.L., *What is a Disaster? New Answers to Old Questions*, Xlibris, Philadelphia.

(3) CNA Corporation (2007), *National Security and the Threat of Climate Change*.

(4) Debarati Guha-Sapir, Philippe Hoyois, Pascaline Wallemacq, Regina Below (2017), *Annual Disaster Statistical Review 2016: The Numbers and Trends*, CRED.

(5) Ferris E. (2012), *Future Directions in Civil-Military Responses to Natural Disasters*, Brookings Institution, Washington DC.

(6) Hofmann C.A., Hudson L. (2009), *Military Responses to Natural Disasters: Last Resort or Inevitable Trend?*, British Red Cross.

(7) ICM (2017), Annual Crisis Report Global News Coverage of Business Crises in 2016.

(8) Kingsley M., Vernon A. R. (2011), Disaster Relief and Engagement Operations, 1990-2010: A Synthesis of CNA Analyses, CNA.

(9) Metcalfe V., Haysom S., Gordon S. (2012), Trends and Challenges in Humanitarian Civil-Military Coordination, HPG.

(10) Rosenthal Uriel, Pijnenburg Bert (1991), Crisis Management and Decision Making Simulation Oriented Scenarios, Kluwer Academic Publishers, 1991.

2. Κυβερνητικά Έγγραφα και Εκδόσεις Κρατών και Διεθνών Οργανισμών

α. Ελλάδα

(1) Ν. 3013/2002, Αναβάθμιση της Πολιτικής Προστασίας και Λοιπές Διατάξεις, ΦΕΚ 102Α, 01 Μαΐου 2002.

(2) ΥΑ 1299/2003/ΥΠΕΣΔΔΑ, Γενικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ, ΦΕΚ 423Β, 10 Απριλίου 2003.

(3) ΠΔ 151/2004, Οργανισμός Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, ΦΕΚ 107Α, 03 Ιουνίου 2004.

(4) ΥΑ 3384/2006/ΥΠΕΣΔΔΑ, Συμπλήρωση του Γενικού Σχεδίου Πολιτικής Προστασίας ΞΕΝΟΚΡΑΤΗΣ με το Ειδικό Σχέδιο Διαχείρισης Ανθρώπινων Απωλειών, ΦΕΚ 776Β, 28 Ιουνίου 2006.

(5) ΥΑ 29310/2014/ΥΔΤΠΠ, Οργάνωση, Διάρθρωση Λειτουργία Ενιαίου Συντονιστικού Κέντρου Επιχειρήσεων, ΦΕΚ 1869Β, 10 Ιουλίου 2014.

β. Ερυθρός Σταυρός - Ερυθρά Ημισέληνος

Principles and Rules for Red Cross and Red Crescent Humanitarian Assistance, Γενεύη, 2013.

γ. ΗΠΑ

(1) FEMA IS-75: Military Resources in Emergency Management, Μάιος 2011.

(2) GAO, HURRICANE KATRINA Better Plans and Exercises Needed to Guide the Military's Response to Catastrophic Natural Disasters, Μάιος 2006.

δ. ΟΗΕ

(1) UNISDR, Terminology on Disaster Risk Reduction, Γενεύη, Μάιος 2009.

(2) United Nations Mission to Investigate Allegations of the Use of Chemical Weapons in the Syrian Arab Republic, Final report, Χάγη, 13 Σεπτεμβρίου 2013.

(3) UN, Guidelines on the Use of Foreign Military and Civil Defence Assets in Disaster Relief, Νοέμβριος 2007.

3. Διαδίκτυο

α. Ελληνικές Ιστοσελίδες

(1) ΓΕΕΘΑ, <http://www.geetha.mil.gr>

(2) ΓΕΣ, <http://www.army.gr>

(3) Δικτυακός τόπος ενημέρωσης, <http://seleo.gr>

(4) Δικτυακός τόπος ενημέρωσης για θέματα δασικού και περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος, <https://dasarxeio.com>

(5) Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών, <http://www.meteo.gr>

(6) ΕΑΕΕ, <http://www.eaee.gr>

(7) ΕΛΑΣ, <http://www.astynomia.gr>

(8) Όμιλος 24MEDIA, <http://www.news247.gr>

(9) Σεισμογράφος, <https://www.seismografos.gr>

(10) Σωματείο Πυροσβεστών Μακεδονίας Θράκης και Βορείου Αιγαίου, <http://pyrosvestesamth.blogspot.gr>

(11) ΥΠΕΘΑ, <http://www.mod.mil.gr>

(12) Υπηρεσίες Ενημέρωσης ΑΕ, <http://www.thetoc.gr>

β. Ιστοσελίδες Εξωτερικού

- (1) ALAMY, <http://www.alamy.com>
- (2) Alliance Organization of NGOs, <https://www.interaction.org>
- (3) Armed Forces Journal, <http://armedforcesjournal.com>
- (4) BBC, <http://www.bbc.co.uk>
- (5) Brigade de Sapeurs-Pompiers, <http://www.pompiersparis.fr>
- (6) CONCERN, <https://www.concern.net>
- (7) CRED, <http://emdat.be>
- (8) DRC, <https://drc.ngo>
- (9) FEMA, <https://www.fema.gov>
- (10) Getty Images, <https://www.gettyimages.com>
- (11) IFRC, <http://www.ifrc.org>
- (12) Kable Intelligence Limited, <https://www.army-technology.com>
- (13) Mercy Corps, <https://www.mercycorps.org>
- (14) National Public Radio, <http://www.npr.org>
- (15) NATO, <https://www.nato.int>
- (16) The Slate Group, <http://www.slate.com>
- (17) The Telegraph, <https://www.telegraph.co.uk>
- (18) UNISDR, <http://www.unisdr.org>
- (19) Unidad Militar de Emergencias, <http://www.ume.mde.es>
- (20) Unité d'Instruction et d'Intervention de la Sécurité Civile 1, <http://www.uiisc1.fr>
- (21) Unité d'Instruction et d'Intervention de la Sécurité Civile 5, <http://www.uiisc5.fr>
- (22) US Africa Command, <http://www.africom.mil>

- (23) US Census Bureau, <https://www.census.gov>
- (24) US Government Accountability Office, <https://www.gao.gov>
- (25) UN, <http://www.securitycouncilreport.org>
- (26) UNOCHA, <https://www.unocha.org>
- (27) World Bank Open Data, <https://data.worldbank.org>
- (28) WWF Global, <http://wwf.panda.org>